

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัด

นครปฐม

โดย

ร้อยตำรวจเอกอนุชา พุทธรังค์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 :
กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

GUIDELINES FOR ENHANCING THE EFFICIENCY OF CRIME SCENE
INVESTIGATION BY THE FORENSIC SCIENCE CENTER 7 : A CASE STUDY OF
NAKHON PATHOM PROVINCE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Science (FORENSIC SCIENCE)

Academic Year 2023

Copyright of Silpakorn University

640720021 : นิติวิทยาศาสตร์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

ร้อยตำรวจเอก อนุชา พุทธวงศ์: แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ พันตำรวจเอกหญิง ดร. ศิริพร นุชสำเนียง

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและเสนอแนวทางพัฒนาประสิทธิภาพการตรวจสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม วิธีดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างกับผู้เกี่ยวข้องจำนวน 14 คน ผลการวิจัยพบว่ากระบวนการทำงานตามขั้นตอนการตรวจสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามหลัก FBI มีหลายขั้นตอนที่ไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องมาจากการขาดแคลนบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และการบริหารจัดการที่ไม่สอดคล้องกับการตรวจสถานที่เกิดเหตุ ทั้งยังมีผลกระทบจากปัจจัยภายนอก เช่น เศรษฐกิจที่ย่ำแย่ลงจากโรคระบาด และการประสานงานกับพนักงานสอบสวน ผลการศึกษานี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพการตรวจสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 ในนครปฐม และหน่วยงานพิสูจน์หลักฐานทั่วประเทศ โดยเฉพาะในด้านกระบวนการทำงานตามขั้นตอนการตรวจสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามหลัก FBI ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสถานที่เกิดเหตุ จึงได้เสนอแนวทางการพัฒนา ดังนี้ การเพิ่มอัตราบุคลากรด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุ การอบรมเจ้าหน้าที่ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติตามหลัก FBI การให้ความตระหนักรู้แก่ประชาชนในการรักษาสถานที่เกิดเหตุ การเพิ่มงบประมาณจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ การจ่ายเบี้ยเลี้ยงหรือค่าตอบแทนพิเศษ การสร้างข้อตกลงด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจพิสูจน์หลักฐานและพนักงานสอบสวน และการพัฒนาเทคโนโลยีด้านฐานข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ

640720021 : Major (FORENSIC SCIENCE)

POL.CAPT. Anucha PHUTTHAWONG : Guidelines for Enhancing the Efficiency of Crime Scene Investigation by the Forensic Science Center 7 : A Case Study of Nakhon Pathom Province Thesis advisor : Associate Professor Police Colonel Siriporn Nuchsamnieng, Ph.D.

This research was to study the problems and enhancing the efficiency of crime scene investigation by Forensic Science Center 7 in Nakhon Pathom Province. The research methodology is qualitative, utilizing semi-structured interviews with 14 relevant individuals. The findings reveal that the 12-step FBI crime scene investigation process has several inefficiencies due to shortages of personnel, equipment, budget, and management that are not aligned with crime scene investigation needs. Additionally, external factors such as the deteriorating economy from the pandemic and coordination with investigative officers also impact the process. The results from this study can be applied to enhance the efficiency of crime scene investigations by Forensic Science Center 7 in Nakhon Pathom and forensic Science Centers in Thailand, especially regarding the 12-step FBI process. To improve crime scene investigation efficiency, the study proposes the following solutions: increasing the number of crime scene investigation personnel, training officers in both theoretical and practical aspects according to FBI standards, raising public awareness about preserving crime scenes, increasing the budget for acquiring investigation equipment, providing special allowances or compensation, establishing agreements between forensic officers and investigative officers, and developing an efficient database technology.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง "แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7: กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม" นี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลือและสนับสนุนจากหลายฝ่าย ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณท่านที่มีส่วนร่วมในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ดังต่อไปนี้

ก่อนอื่นข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ พลตำรวจตรี ดร. นพรุจ ศักดิ์ศิริ และ รองศาสตราจารย์ พันตำรวจเอกหญิง ดร. ศิริพร นุชสำเนียง อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ซึ่งได้ให้คำปรึกษาแนะนำ และกำลังใจในการทำวิจัย ตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนถึงการจัดทำวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ พลตำรวจตรี ดร. นพรุจ ศักดิ์ศิริ ที่ได้มอบความรู้ ความเข้าใจ และการสนับสนุนอย่างเต็มที่ ท่านได้ให้ความกรุณาและคำแนะนำที่มีคุณค่าในการปรับปรุงและพัฒนา งานวิจัยนี้ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ท่านได้ให้ความใส่ใจในทุกรายละเอียดของการวิจัย ทำให้ข้าพเจ้าได้รับประสบการณ์ที่มีค่าและความรู้ในด้านการวิจัยอย่างลึกซึ้ง

ข้าพเจ้าขอขอบคุณ อาจารย์ ดร. ศิริรัตน์ ชูสกุลเกรียง ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงงานวิจัยให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น และได้ให้ข้อเสนอแนะและชี้แนะในด้านวิชาการซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์นี้

นอกจากนี้ข้าพเจ้าขอขอบคุณ คณะวิทยาศาสตร์และเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ได้มอบโอกาสและทรัพยากรในการศึกษาวิจัยและการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณ ผู้บังคับบัญชาทุกท่าน เจ้าหน้าที่และบุคลากรของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 และพนักงานสอบสวนในพื้นที่จังหวัดนครปฐม ที่ได้ให้ความร่วมมือและข้อมูลที่จำเป็นในการศึกษาวิจัย

สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้าขอขอบคุณ ครอบครัว และ เพื่อนๆ ที่ได้ให้กำลังใจและสนับสนุนข้าพเจ้า ตลอดระยะเวลาของการศึกษาวิจัยและการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

อนุชา พุทธรังค์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 คำถามการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ.....	8
2.2 แนวคิดประสิทธิภาพการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ.....	33
2.3 บริบทของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7.....	35
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยภายในในการบริหาร.....	39
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกในการบริหาร.....	41
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	51

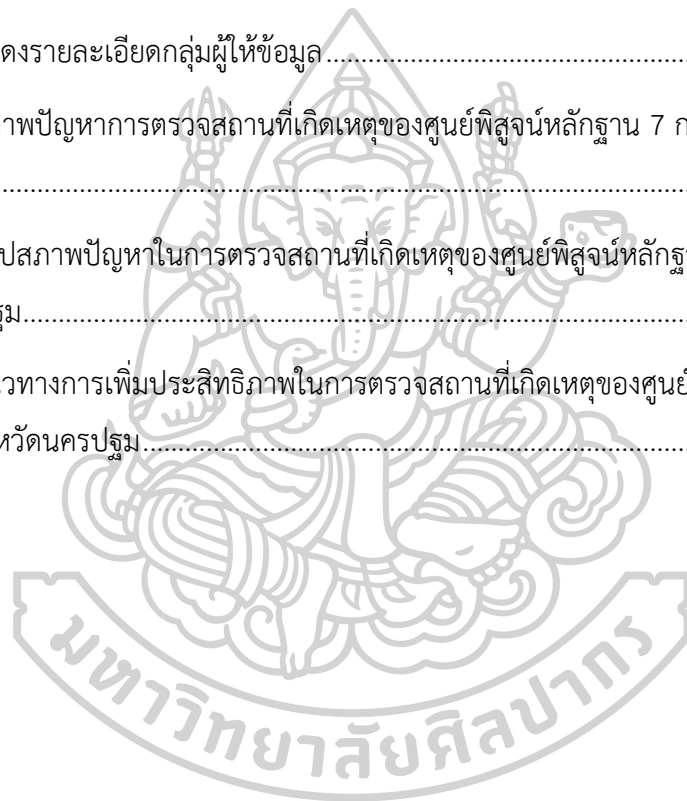

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	52
3.1 ประเภทและรูปแบบของการวิจัย.....	52
3.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	53
3.3 เครื่องมือและวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	53
3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
3.6 จริยธรรมในการวิจัย.....	56
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ.....	58
4.2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม.....	61
4.3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์ หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม.....	114
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	130
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	130
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	139
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	151
รายการอ้างอิง.....	155
ภาคผนวก.....	158
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ.....	159
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจทางเคมีฟิสิกส์และตรวจรอยลายนิ้วมือแฝง	168
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์ ผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ.....	171
ภาคผนวก ง แบบสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติด้านการสอบสวน.....	175
ประวัติผู้เขียน.....	181

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 สรุปประเด็นปัญหาสภาพปัญหาภายในเกี่ยวกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุที่ศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
ตารางที่ 2 สรุปประเด็นปัญหาสภาพปัญหานอกเกี่ยวกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุที่ศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
ตารางที่ 3 แสดงรายละเอียดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล.....	59
ตารางที่ 4 สภาพปัญหาการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม.....	62
ตารางที่ 5 สรุปสภาพปัญหาในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม.....	112
ตารางที่ 6 แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม.....	114

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 อุปกรณ์ที่ใช้สมบ่งกันเมื่อเข้าตรวจสถานที่เกิดเหตุ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561).....	16
ภาพที่ 2 ตัวอย่างการทำแผนที่แบบ Top view (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561).....	22
ภาพที่ 3 ตัวอย่างการทำแผนที่แบบ Elevation Drawing (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561).....	22
ภาพที่ 4 ตัวอย่างการทำแผนที่แบบ Elevation Drawing ที่แสดงให้เห็นความลึก (สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ, 2561).....	23
ภาพที่ 5 ตัวอย่างการทำแผนที่แบบมองจากมุมสูงและเส้นด้านข้าง (Cross Projection) (สำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ, 2561).....	23
ภาพที่ 6 ตัวอย่างการทำแผนที่แบบ 3 มิติ (Perspective Drawing) (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561).....	24
ภาพที่ 7 ตัวอย่างการกำหนดตำแหน่งด้วยระบบพิกัดฉาก (แบบมุมฉาก) (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561).....	25
ภาพที่ 8 ตัวอย่างการกำหนดตำแหน่งด้วยการใช้เส้นสมมติ (แบบเส้นสมมติ) (สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ, 2561).....	26
ภาพที่ 9 ตัวอย่างการกำหนดตำแหน่งด้วยระบบพิกัดสามเหลี่ยม (แบบสามเหลี่ยม) (สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ, 2561).....	26
ภาพที่ 10 ตัวอย่างการกำหนดตำแหน่งแบบการใช้เข็มทิศ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561).....	27
ภาพที่ 11 ตัวอย่างการกำหนดตำแหน่งด้วยระบบพิกัดเชิงมุม (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561) ...	27
ภาพที่ 12 Crime Scene Search Pattern (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561).....	29
ภาพที่ 13 ตัวอย่างการแบ่งพื้นที่ตรวจค้นภายในรถยนต์ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561).....	29
ภาพที่ 14 ตัวอย่างตารางการเก็บวัตถุ.....	30
ภาพที่ 15 หีบห่อสำหรับบรรจุวัตถุพยาน (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561).....	31
ภาพที่ 16 ตัวอย่างตารางการเก็บวัตถุพยาน (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561).....	32
ภาพที่ 17 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	51

ภาพที่ 18 แผนภาพสรุปขั้นตอนการวิจัย..... 57

ภาพที่ 19 สภาพปัญหาภายในหน่วยงาน..... 63

ภาพที่ 20 สภาพปัญหาภายนอกหน่วยงาน 64

ภาพที่ 21 แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 :
 กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม..... 129

บทที่ 1

บทนำ

1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมไทยปัจจุบัน การกระทำผิดในทางคดีอาญามีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยจากสถิติฐานความผิดคดีอาญา (คดี 4 กลุ่ม) หน่วยงาน ทั่วประเทศ ที่รวบรวมโดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปี 2564 มีจำนวนคดีอาญาที่รับคำร้องทุกข์จำนวน 637,730 คดี (ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2564) และในปี 2565 มีจำนวนคดีอาญาที่รับคำร้องทุกข์จำนวน 918,073 คดี (ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2566) ซึ่งการกระทำผิดเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมและก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การดำเนินคดีอาญาจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญในการปกป้องสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษตามกฎหมาย

การตรวจสถานที่เกิดเหตุเป็นขั้นตอนสำคัญในการดำเนินคดีอาญา โดยเป็นขั้นตอนในการรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ เช่น การเก็บรวบรวมร่องรอยและวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ, ถ่ายภาพ, ทำแผนที่เกิดเหตุ, บันทึกการตรวจสถานที่เกิดเหตุ เป็นต้น (อรรถพล แซ่มสุวรรณวงศ์, 2546) ซึ่งพยานหลักฐานเหล่านี้มีความสำคัญต่อการพิสูจน์ทราบตัวผู้กระทำผิด พิสูจน์ทราบการกระทำความผิด และพิสูจน์ทราบสาเหตุแห่งการกระทำความผิด หากสามารถตรวจสถานที่เกิดเหตุได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินคดีอาญาเป็นอย่างมาก เนื่องจากจะสามารถรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ได้ครบถ้วนและถูกต้อง ซึ่งจะช่วยให้เจ้าหน้าที่สามารถพิสูจน์ทราบตัวผู้กระทำผิดได้อย่างแม่นยำ และนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษตามกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การตรวจสถานที่เกิดเหตุที่มีประสิทธิภาพยังช่วยลดโอกาสในการเกิดคดีความซ้ำซ้อน เนื่องจากเจ้าหน้าที่สามารถรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ได้ครบถ้วนและถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งจะช่วยให้สามารถพิสูจน์ทราบตัวผู้กระทำผิดรายใดเป็นผู้กระทำผิดในคดีนั้นๆ ได้อย่างชัดเจน

โดยปกติเมื่อเกิดคดีอาญาขึ้น พนักงานสอบสวนมีหน้าที่ที่จะทำการสอบสวนสถานที่เกิดเหตุเอง ซึ่งเว้นไว้แต่คดีอาญาที่เกิดขึ้นมีร่องรอยหรือพยานหลักฐานที่ต้องใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์และจำเป็นต้องขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจจากสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ ก็ให้พนักงานสอบสวนแจ้งสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจไปทำการตรวจสถานที่เกิดเหตุร่วมกับพนักงานสอบสวนในคดีอาญาต่างๆ ดังต่อไปนี้ คดีมีความผิดต่อชีวิต, คดีฆ่าตัวตาย แต่มีพฤติการณ์อันน่าสงสัย

ว่าอาจถูกผู้อื่นฆ่าตาย, คดีความผิดฐานลักทรัพย์ และมีร่องรอยในที่เกิดเหตุ, คดีความผิดฐานชิงทรัพย์ และมีคนตาย, คดีความผิดฐานปล้นทรัพย์, คดีวางเพลิง หรือเพลิงไหม้โดยไม่ทราบสาเหตุและคดีอุบัติเหตุรถชนแล้วขับรถหนี รถชนแล้วตัวคนขับหนี หรือรถชนมีคนที่เสียชีวิต (ฝ่ายวิชาการ สุตตราพิศาล, 2561)

ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจนั้นเป็นการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุตามระบบ FBI โดยเป็นการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุขั้นต้นจะใช้หลัก 12 ขั้นตอน ซึ่งกำหนดให้มีบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุอย่างน้อย 6 คน ประกอบด้วย หัวหน้าทีม (Team Leader) ช่างภาพ (Photographer) เจ้าหน้าที่สเก็ตช์ภาพ (Sketch Preparer) เจ้าหน้าที่บันทึกและเก็บรักษาวัตถุพยาน (Evidence Recorder/Custodian) เจ้าหน้าที่ค้นหาพยานหลักฐาน (Evidence Recovering Personal) และผู้เชี่ยวชาญพิเศษ (Specialists) (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561) ซึ่งสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ โดมกลุ่มงานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง, ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 1-10 เป็นหน่วยตรวจที่ได้รับรองมาตรฐานสากล ISO/IEC 17020 ในขอบข่ายคดีเกี่ยวกับทรัพย์, คดีเกี่ยวกับชีวิตและคดีเกี่ยวกับระเบิด ระเบิด โดยมีถ้อยแถลง ดังนี้ “ยึดมั่นความเป็นกลาง พัฒนาระบบการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุให้ทันสมัยเทียบเท่ามาตรฐานสากลอย่างต่อเนื่องตลอดไป” (สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ, 2565) อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปแล้วบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุในสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจของไทยจะประกอบไปด้วยหัวหน้าทีมและผู้ช่วยผู้ตรวจพิสูจน์อีก 2-3 คน ซึ่งทำให้แต่ละคนต้องทำหน้าที่หลายตำแหน่ง เช่น หัวหน้าทีมต้องทำหน้าที่เป็นช่างภาพและเจ้าหน้าที่บันทึกและเก็บรักษาวัตถุพยานด้วย นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ค้นหาพยานหลักฐานอาจต้องทำหน้าที่เก็บรวบรวมวัตถุพยานด้วยตนเอง ส่งผลให้วัตถุพยานอาจเสียหายหรือสูญหายได้ซึ่งส่งผลให้ประสิทธิภาพในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุลดลง เนื่องจากบุคคลหนึ่งไม่สามารถทำงานหลายตำแหน่งได้อย่างมีประสิทธิภาพในเวลาเดียวกัน

ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 เป็นหน่วยงานหนึ่งภายใต้สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตั้งอยู่ที่จังหวัดนครปฐม มีหน้าที่ในการรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในคดีอาญาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ 7 จังหวัด ได้แก่ นครปฐม ราชบุรี กาญจนบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร สุพรรณบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สำหรับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุขั้นต้นจะรับผิดชอบในพื้นที่ของจังหวัดนครปฐมซึ่งมีสถานีตำรวจอยู่ 12 สถานี โดยจากสถิติที่พนักงานสอบสวนร้องขอเจ้าหน้าที่ตำรวจพิสูจน์หลักฐานร่วมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุในคดีอาญาต่างๆ ในปี 2564 มีจำนวน 666 คดี, ในปี 2565 มีจำนวน 863 คดี และในปี 2566 มีจำนวน 1003 คดี ซึ่ง

จากสถิติข้างต้นนี้จังหวัดนครปฐมได้มีคดีอาญาที่ต้องใช้เจ้าหน้าที่ตำรวจจากสำนักงานพิสูจน์หลักฐาน ตำรวจในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุมีแนวโน้มมากขึ้น (ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7, 2567)

ในส่วนของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุที่ผ่านมา ส่วนใหญ่จะเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งประชากรที่ศึกษาจะมุ่งเน้นเป็นพนักงานสอบสวนและหน่วยงานกู้ภัย ในส่วนประเด็นที่ศึกษาก็จะเป็นด้านความรู้ความเข้าใจด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของพนักงานสอบสวนที่มีต่อพิสูจน์หลักฐาน การป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ ดังเช่นงานของวิจัยของบุญตา ใจตรง (2561), จิตภา ทองทวี (2561), กนกพร แสงแก้ว (2561), เรวดี ไกรฤกษ์ (2561) ยังไม่ปรากฏงานวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งประชากรที่ศึกษาครอบคลุมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ, ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนและผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ นอกจากนี้ประเด็นที่ศึกษาด้านสภาพปัญหาและแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุก็ยังเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่ยังไม่มีการศึกษา

นอกจากนั้นนครปฐมเป็นจังหวัดที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน เคยเป็นเมืองท่าของประเทศประเทศไทยในสมัยทวารวดี (สฤณีพงศ์ ชุนทรง, 2557) มีโบราณสถานและโบราณวัตถุมากมาย เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่สำคัญของประเทศไทย ในปัจจุบัน นครปฐมเป็นจังหวัดที่มีการพัฒนาด้านต่างๆ อย่างรวดเร็ว ในด้านเศรษฐกิจ มีการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารและการเกษตร, ในด้านการศึกษา มีการพัฒนามหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศหลายแห่งและในด้านการท่องเที่ยว มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเชิงธรรมชาติ จากศักยภาพด้านต่างๆ ดังกล่าว นครปฐมมีแนวโน้มที่จะพัฒนาต่อไปอย่างก้าวกระโดด เป็นแหล่งท่องเที่ยวและศูนย์กลางทางเศรษฐกิจที่สำคัญของภาคกลางตอนล่าง อย่างไรก็ตาม การพัฒนาดังกล่าวอาจถูกบั่นทอนลงหากมีคดีอาญาเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากและคดีส่วนใหญ่ยังจับตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษไม่ได้ เหตุการณ์ดังกล่าวจะส่งผลเสียต่อประชาชนผู้อาศัยในพื้นที่ นักธุรกิจ และนักท่องเที่ยว ทั้งคนไทยและชาวต่างชาติ ทำให้เกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เพราะคดีอาญาที่เกิดขึ้นในแต่ละครั้งจะตามมาด้วยความสูญเสียเสมอ อีกทั้งเป็นการทำลายภาพลักษณ์และส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศด้วย ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม

1.2.2 เพื่อเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม

1.3 คำถามการวิจัย

1.3.1 สภาพปัญหาในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม มีอะไรบ้าง

1.3.2 แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม ควรเป็นอย่างไร

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาอันประกอบด้วย

1) ประมวลระเบียบการตำรวจ ว่าด้วยคดี ที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนและตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ประมวลระเบียบนี้กำหนดขั้นตอนและวิธีการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุอย่างเป็นระบบครอบคลุมประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วน เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

2) การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอน ขั้นตอนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสืบสวนสอบสวนคดีอาชญากรรม การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุอย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยให้เจ้าหน้าที่สามารถรวบรวมพยานหลักฐานได้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง และเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินคดี

3) สภาพปัญหาภายในและสภาพปัญหาภายนอกหน่วยงาน ตามหลัก 4 M และ PEST

4) บริบทของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7

1.4.3 ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

1) เป็นบุคคลที่มีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ไม่น้อยกว่า 4 ปี

2) ครอบคลุมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวน และผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

3) สามารถให้ข้อมูลในเรื่องที่ผู้วิจัยศึกษาได้เป็นอย่างดีจากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยตรง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความละเอียดและลุ่มลึก

4) เป็นบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดนครปฐม ไม่น้อยกว่า 4 ปี

ผู้วิจัยจึงได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 14 คน ประกอบด้วย

1) ผู้เชี่ยวชาญการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 จำนวน 5 คน

2) ผู้เชี่ยวชาญการตรวจเคมีและฟิสิกส์ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 จำนวน 2 คน

3) ผู้เชี่ยวชาญการตรวจรอยลายนิ้วมือแฝง ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 จำนวน 2 คน

4) ผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องกับงานบริหารของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 จำนวน 2 คน

5) พนักงานสอบสวนของสถานีตำรวจในพื้นที่นครปฐม จำนวน 3 คน

1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลวิจัยครั้งนี้ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2567 ถึงเดือน พฤษภาคม 2567

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ หมายถึง กระบวนการสำคัญในทางนิติวิทยาศาสตร์และการสืบสวนสอบสวน ที่มีวัตถุประสงค์ในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ร่องรอย และพยานหลักฐานจากสถานที่ที่เกิดเหตุอาชญากรรม การตรวจสอบนี้ช่วยในการตอบคำถามสำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น เกิดอะไรขึ้น (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไหร่ (When) ทำไม (Why) ใครเป็นผู้ก่อเหตุ (Who) และเกิดขึ้นอย่างไร (How) ข้อมูลและพยานหลักฐานที่ถูกรวบรวมอย่างละเอียด รอบคอบ และแม่นยำ จะเป็นรากฐานสำคัญในการกำหนดแนวทางสืบสวนสอบสวนและการดำเนินคดีต่อไป

ขั้นตอนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามหลัก FBI หมายถึง ขั้นตอนการเข้าตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งมีขั้นตอนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. การเตรียมความพร้อม (Preparation)

2. การเข้าถึงสถานที่เกิดเหตุ (Approach Scene)
3. การรักษาความปลอดภัย และการป้องกันสถานที่เกิดเหตุ (Secure and Protect Scene)
4. การสำรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น (Initiate Preliminary Survey)
5. ประเมินพยานหลักฐานที่พบในสถานที่เกิดเหตุ (Evaluate Physical)
6. การจัดทำคำบรรยาย (Prepare Narrative Descriptions)
7. การถ่ายภาพบรรยายที่เกิดเหตุ (Depict Scene Photographically)
8. ขั้นตอนการวาดแผนผังสถานที่เกิดเหตุ (Prepare Diagram/Sketch of Scene)
9. ตรวจสอบพยานวัตถุอย่างละเอียด (Conduct Detailed Search)
10. การบันทึกและตรวจเก็บพยานหลักฐาน (Record and Collect Physical Evidence)
11. การตรวจสอบครั้งสุดท้าย (Conduct Final Survey)
12. การส่งมอบสถานที่เกิดเหตุ (Release Scene)

พนักงานสอบสวน หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งกฎหมายให้อำนาจหน้าที่ในการสอบสวนคดีอาญา

เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งประกอบไปด้วย หัวหน้าทีม, ช่างภาพ, เจ้าหน้าที่บันทึกและเก็บรักษาวัตถุพยาน, เจ้าหน้าที่ค้นหาวัตถุพยาน, เจ้าหน้าที่สเก็ตซ์ภาพ

ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 เป็นหน่วยงานภายใต้สังกัดสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ โดยรับผิดชอบพื้นที่ 8 จังหวัด คือ นครปฐม กาญจนบุรี สุพรรณบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์

ประสิทธิภาพ หมายถึง การทำงานให้บรรลุเป้าหมาย โดยใช้ทรัพยากร (คน เงิน อุปกรณ์ เวลา) น้อยที่สุด

การวิเคราะห์สภาพปัญหาภายในหน่วยงาน ด้วยระบบ 4M's เป็นปัจจัยสภาพภายในองค์กรประกอบด้วย ด้านบุคลากร (Man) ด้านงบประมาณ (Money) ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material) และด้านการบริหารจัดการ (Management) การบริหารองค์กรให้ประสบความสำเร็จ จำเป็นต้องบริหารจัดการทั้ง 4 ด้านนี้ควบคู่กันไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การวิเคราะห์สภาพปัญหานอกหน่วยงาน ด้วย PEST Analysis PEST Analysis เป็นเครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์ปัจจัยภายนอก ที่องค์กรไม่สามารถควบคุมได้ เพื่อประเมินผลกระทบต่อการทำงานขององค์กร และ เตรียมพร้อมรับมือ กับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ โดยมีปัจจัยหลัก 4 ประการ คือ การเมือง (Political), เศรษฐกิจ (Economic), สังคม (Social) และ เทคโนโลยี (Technological)

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1.6.1 ประโยชน์ด้านวิชาการ งานวิจัยนี้ช่วยให้ทราบสภาพปัญหาของการการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ สภาพปัญหาภายในและสภาพปัญหากลางของหน่วยงานในการบริหารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7

1.6.2 ประโยชน์ในด้านการนำไปประยุกต์ใช้ งานวิจัยนี้สามารถนำแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 มาปรับใช้ในลักษณะต่อไปนี้

ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 สามารถนำแนวทางที่ศึกษาและวิเคราะห์มาปรับปรุงการปฏิบัติงานของกลุ่มงานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานและการจัดการกับสถานที่เกิดเหตุ

ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 1-10 และศูนย์พิสูจน์หลักฐานกลาง สามารถนำแนวทางและวิธีการที่พัฒนาขึ้นมาประยุกต์ใช้ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุในพื้นที่ของตนเอง โดยปรับปรุงการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้และทักษะตามหลัก FBI และจัดหาและจัดสรรบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณอย่างเหมาะสม เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนและเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ สามารถใช้แนวทางในการประเมินและปรับปรุงกำลังพล การจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมจะช่วยให้ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 สามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่น และมี การพัฒนาระบบฐานข้อมูลและซอฟต์แวร์ รวมถึงการจัดหาเทคโนโลยีที่ทันสมัย จะช่วยให้การทำงานมีความรวดเร็ว แม่นยำ และเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการกำหนดมาตรฐานการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุที่ชัดเจนและครอบคลุมจะช่วยให้เจ้าหน้าที่มีแนวทางการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ทำให้การทำงานมีคุณภาพและเป็นไปตามหลักสากล และการตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาการทำงานได้อย่างต่อเนื่อง เพิ่มประสิทธิภาพและความน่าเชื่อถือในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานสอบสวน สามารถใช้แนวทางที่พัฒนาในการประสานงานกับเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน เพื่อให้การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถเก็บรวบรวมพยานหลักฐานได้อย่างครบถ้วน

ด้านการฝึกอบรมและการจัดการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่นสถาบันฝึกอบรมและวิจัยการพิสูจน์หลักฐานตำรวจ สามารถใช้ผลการวิจัยนี้ในการจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลอย่างละเอียดจากแหล่งข้อมูลหลากหลาย โดย ศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการวิจัย เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล แนวทาง และวิธีการที่ใช้ในงานวิจัยที่ผ่านมา ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการวิจัย เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ศึกษาบทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการวิจัย เพื่อรวบรวมข้อมูลและแนวคิดเพิ่มเติม และศึกษาข้อมูลจากวารสารทางวิชาการทั้งในและต่างประเทศ เพื่อติดตามความรู้และแนวโน้มล่าสุดเกี่ยวกับประเด็นการวิจัย ประกอบไปด้วย

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ
  - 2.2 แนวคิดประสิทธิภาพการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ
  - 2.3 บริบทของ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๗
  - 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยภายในการบริหาร
  - 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกในการบริหาร
  - 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย
- โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

ในหัวข้อนี้ประกอบไปด้วย การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องในหน้าที่การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ และขั้นตอนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุตามระบบ FBI โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

สถานที่เกิดเหตุ หมายถึง สถานที่ที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นและสามารถหาวัตถุพยานได้ ทำให้ผู้ที่เข้าไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุสามารถอ่านสภาพของเหตุที่เกิดขึ้นได้ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ เปรียบเสมือนเป็นด่านแรกของการสืบสวนสอบสวน เป็นกระบวนการสำคัญในการรวบรวมข้อมูลและพยานหลักฐาน เพื่อตอบคำถามสำคัญ ๕ ประการเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ได้แก่ อะไร (What) เกิดอะไรขึ้น?, ที่ไหน (Where) เกิดขึ้นที่ไหน?, เมื่อไหร่ (When) เกิดขึ้นเมื่อไหร่?, ทำไม (Why) เกิดขึ้นทำไม?, ใคร (Who) ใครเป็นผู้ก่อเหตุ?, อย่างไร (How) เกิดขึ้นอย่างไร? ความละเอียดรอบคอบ ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ เปรียบเสมือน

รากฐานสำคัญสู่ความสำเร็จในการสืบสวนสอบสวน ข้อมูลและพยานหลักฐานที่รวบรวมได้อย่างละเอียด รอบคอบ แม่นยำ จะเป็นรากฐานสำคัญในการกำหนดแนวทางสืบสวน (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

ฉันทนา วิทยนิพิฐพงษ์ (2565) ได้ให้คำจำกัดความของการตรวจสถานที่เกิดเหตุว่า การตรวจหาร่องรอย หรือพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์จากสถานที่ที่มีเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้น โดยร่องรอยหรือพยานหลักฐานนั้นๆ สามารถใช้ในการสืบหาข้อเท็จจริงของคดีหรือพิสูจน์ตัวบุคคลที่กระทำความผิดได้ (ฉันทนา วิทยนิพิฐพงษ์, 2565)

จึงสรุปได้ว่า การตรวจสถานที่เกิดเหตุ หมายถึง กระบวนการสำคัญในทางนิติวิทยาศาสตร์ และการสืบสวนสอบสวน ที่มีวัตถุประสงค์ในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ร่องรอย และพยานหลักฐานจากสถานที่ที่เกิดเหตุอาชญากรรม การตรวจสอบนี้ช่วยในการตอบคำถามสำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น เกิดอะไรขึ้น (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไหร่ (When) ทำไม (Why) ใครเป็นผู้ก่อเหตุ (Who) และเกิดขึ้นอย่างไร (How) ข้อมูลและพยานหลักฐานที่ถูกรวบรวมอย่างละเอียด รอบคอบ และแม่นยำ จะเป็นรากฐานสำคัญในการกำหนดแนวทางสืบสวนสอบสวนและการดำเนินคดีต่อไป

2.1.2 กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องในหน้าที่การตรวจสถานที่เกิดเหตุ

2.1.2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 258 ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม

ฯลฯ

ปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญาให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวน กับพนักงานอัยการอย่างเหมาะสม กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ให้ชัดเจนเพื่อมิให้ขาดอายุความ และสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการในการสอบสวนคดีอาญา รวมทั้งกำหนดให้การสอบสวนต้องใช้ประโยชน์จาก นิติวิทยาศาสตร์ และจัดให้มีบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์มากกว่าหนึ่งหน่วยที่มีอิสระจากกัน เพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างมีทางเลือก

ฯลฯ

2.1.2.2 พระราชบัญญัติการให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ พ.ศ. 2559

มาตรา 5 ให้สถาบันมีหน้าที่ในการบริหารและส่งเสริมงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ โดยให้รวมถึงงานดังต่อไปนี้ด้วย

(1) ช่วยเหลือและสนับสนุนการสืบสวนสอบสวนและการดำเนินคดีอาญาตามที่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายร้องขอ

(2) ให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์เพื่อการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน การอำนวยความสะดวก ยุติธรรม และการทะเบียนราษฎร ตามที่เจ้าหน้าที่รัฐหรือผู้ที่เกี่ยวข้องร้องขอ

(3) ให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวก ยุติธรรมแก่เด็กและเยาวชนตามที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครอง ผู้ใช้อำนาจปกครองหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงร้องขอ

(4) ให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร้องขอ ในกรณีที่เป็นการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะร้องขอให้ตรวจซ้ำได้ต่อเมื่อไม่ได้อยู่ระหว่าง การตรวจพิสูจน์ของหน่วยงานอื่นที่ให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ และต้องเป็นไปตามมติของคณะกรรมการ เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวก ยุติธรรม

(5) ส่งเสริมและพัฒนาการให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ภาคเอกชนร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรระหว่างประเทศ และภาคเอกชน ในการพัฒนางานด้านนิติวิทยาศาสตร์ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

(6) ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นของรัฐในการวิจัยและพัฒนาเพื่อกำหนดค่าพื้นฐานทางนิติวิทยาศาสตร์

การให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ในกรณีที่มีการร้องขอตาม (1) (2) (3) และ (4) ที่เกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนทางคดีอาญา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

2.1.2.3 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131

ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมหลักฐานทุกชนิดเท่าที่จะสามารถทำได้ เพื่อประสงค์จะทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่างๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกล่ามทา และเพื่อจะรู้ตัวผู้กระทำผิดและพิสูจน์ให้เห็นความผิด

2.1.2.4 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาศึอาญา มาตรา 131/1

ในกรณีทีจำเป็นต้องใช้พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงตามมาตรา 131 ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจให้ทำการตรวจพิสูจน์บุคคล วัตถุ หรือเอกสารใดๆ โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้

ในกรณีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปี หากการตรวจพิสูจน์ตามวรรคหนึ่ง จำเป็นต้องตรวจเก็บตัวอย่างเลือด เนื้อเยื่อ ผิวหนัง เส้นผมหรือขน น้ำลาย ปัสสาวะ อุจจาระ สารคัดหลั่ง สารพันธุกรรมหรือส่วนประกอบของร่างกายจากผู้ต้องหา ผู้เสียหายหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมีอำนาจให้แพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญดำเนินการตรวจดังกล่าวได้ แต่ต้องกระทำเพียงเท่าที่จำเป็นและสมควรโดยใช้วิธีการที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดน้อยที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ ทั้งจะต้องไม่เป็นอันตรายต่อร่างกายหรืออนามัยของบุคคลนั้น และผู้ต้องหา ผู้เสียหายหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องต้องให้ความยินยอม หากผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายไม่ยินยอมโดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายกระทำการป้องกันขัดขวางมิให้บุคคลที่เกี่ยวข้องให้ความยินยอมโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานไว้เบื้องต้นว่าข้อเท็จจริงเป็นไปตามผลการตรวจพิสูจน์ที่หากได้ตรวจพิสูจน์แล้วจะเป็นผลเสียต่อผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายนั้น แล้วแต่กรณี

ค่าใช้จ่ายในการตรวจพิสูจน์ตามมาตรานี้ ให้ส่งจ่ายจากงบประมาณตามระเบียบที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม หรือสำนักงานอัยการสูงสุด แล้วแต่กรณี กำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

2.1.2.5 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาศึอาญา มาตรา 132

มาตรา 132 เพื่อประโยชน์แห่งการรวบรวมหลักฐาน ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(1) ตรวจตัวผู้เสียหายเมื่อผู้นั้นยินยอม หรือตรวจตัวผู้ต้องหา หรือตรวจสิ่งของหรือที่ทางอันสามารถอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ ให้รวมทั้งทำภาพถ่าย แผนที่ หรือภาพวาดจำลอง หรือพิมพ์ลายนิ้วมือ ลายมือหรือลายเท้า กับให้บันทึกรายละเอียดทั้งหลายซึ่งน่าจะกระทำให้คดีแจ่มกระจ่างขึ้นในการตรวจตัวผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาตามวรรคหนึ่ง หากผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาเป็นหญิง ให้จัดให้เจ้าพนักงานซึ่งเป็นหญิงหรือหญิงอื่นเป็นผู้ตรวจ ทั้งนี้ ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร ผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาจะขอนำบุคคลใดมาอยู่ร่วมในการตรวจนั้นด้วยก็ได้

(2) ค้นเพื่อพบสิ่งของ ซึ่งมีไว้เป็นความผิด หรือได้มาโดยการกระทำผิด หรือได้ใช้หรือสงสัยว่าได้ใช้ในการกระทำผิด หรือซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ แต่ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยค้น

(3) หมายถึงบุคคลซึ่งครอบครองสิ่งของ ซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ แต่บุคคลที่ ถูกหมายเรียกไม่จำเป็นต้องมาเอง เมื่อจัดส่งสิ่งของมาตามหมายแล้ว ให้ถือเสมือนว่าได้ปฏิบัติตามหมาย

(4) ยึดไว้ซึ่งสิ่งของที่ค้นพบหรือส่งมาดังกล่าวไว้ในอนุมาตรา (2) และ (3)

2.1.2.6 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาศัตินาฎา มาตรา 148

เมื่อปรากฏแน่ชัด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลใดตายโดยผิดธรรมชาติ หรือ ตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงาน ให้มีการชันสูตรพลิกศพ เว้นแต่ตายโดยการ ประหารชีวิตตามกฎหมาย การตายโดยผิดธรรมชาตินั้น คือ

- (1) ช่าตัวตาย
- (2) ถูกผู้อื่นทำให้ตาย
- (3) ถูกสัตว์ทำร้ายตาย
- (4) ตายโดยอุบัติเหตุ
- (5) ตายโดยยังมีปรากฏเหตุ

2.1.2.7 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาศัตินาฎา มาตรา 151

ในเมื่อมีการจำเป็นเพื่อพบเหตุของการตาย เจ้าพนักงานผู้ทำการชันสูตร พลิกศพมีอำนาจสั่งให้ผ่าศพแล้วแยกธาตุส่วนใด หรือจะให้ส่งทั้งศพหรือบางส่วนไปยังแพทย์ หรือ พนักงานแยกธาตุของรัฐบาลก็ได้

2.1.2.8 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาศัตินาฎา มาตรา 152

แพทย์หรือพนักงานแยกธาตุของรัฐบาลปฏิบัติดังนี้

(1) ทำรายงานถึงสภาพของศพ หรือส่วนของศพตามที่พบเห็นหรือตามที่ปรากฏจากการ ตรวจพร้อมทั้งความเห็นในเรื่องนั้น

(2) แสดงเหตุที่ตายเท่าที่จะทำได้

(3) ลงวันเดือนปีและลายมือชื่อในรายงาน แล้วจัดการส่งไปยังเจ้าพนักงานผู้ทำการ ชันสูตรพลิกศพ

2.1.2.9 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาศัตินาฎา มาตรา 153

ถ้าศพฝังไว้แล้ว ให้ผู้ชันสูตรพลิกศพจัดให้ขุดศพขึ้นเพื่อตรวจดู เว้นแต่จะเห็นว่า ไม่จำเป็นหรือจะเป็นอันตรายแก่อนามัยของประชาชน

2.1.2.10 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาศัตินา มาตรา 154

ให้ผู้ชันสูตรพลิกศพทาความเห็นเป็นหนังสือแสดงเหตุและพฤติการณ์ที่ตาย ผู้ตายคือใคร ตายที่ไหน เมื่อใด ถ้าตายโดยคนทำร้าย ให้กล่าวว่ามีหรือสงสัยว่ามีใครเป็นผู้กระทำผิดเท่าที่จะทราบได้

2.1.2.11 ระเบียบตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 2 การสืบสวน บทที่ 2 การสืบสวนและตรวจสถานที่เกิดเหตุ

ข้อ 4 เมื่อมีคดีอาญาเกิดขึ้นซึ่งจำเป็นจะต้องทำการตรวจสถานที่เกิดเหตุให้พนักงานสอบสวนทำการตรวจสถานที่เกิดเหตุเอง เว้นไว้แต่คดีสำคัญซึ่งพนักงานสอบสวนเห็นว่ามึร่องรอยหรือหลักฐาน ซึ่งต้องใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์และจำเป็นต้องขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่สังกัดสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจหรือกลุ่มงานเก็บกู้และตรวจพิสูจน์วัตถุระเบิด ก็ให้พนักงานสอบสวนแจ้งสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจที่มีพื้นที่รับผิดชอบ หรือกลุ่มงานเก็บกู้และตรวจพิสูจน์วัตถุระเบิด แล้วแต่กรณี เพื่อจัดเจ้าหน้าที่ไปทำการตรวจสถานที่เกิดเหตุและเก็บรวบรวมพยานหลักฐานร่วมกับพนักงานสอบสวนในคดีต่างๆ ดังต่อไปนี้

- (1) คดีความผิดต่อชีวิต
- (2) คดีฆ่าตัวตาย แต่มีพฤติการณ์น่าสงสัยว่าอาจถูกผู้อื่นฆ่าตาย
- (3) คดีความผิดฐานลักทรัพย์ และมีร่องรอยในที่เกิดเหตุ
- (4) คดีความผิดฐานชิงทรัพย์และมีคนตาย
- (5) คดีความผิดฐานปล้นทรัพย์
- (6) คดีวางเพลิง หรือเพลิงไหม้โดยไม่ทราบสาเหตุ
- (7) คดีจรรยาทางบกที่เป็นปัญหา
- (8) คดีที่มีการตายผิดธรรมชาติ หรือมีเหตุอันสงสัยว่ามีการตายโดยผิดธรรมชาติหรือคดีอื่นๆ ที่น่าจะมีร่องรอยหรือหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุ ยกเว้นคดีจรรยาทางบก

ข้อ 5 เมื่อพนักงานสอบสวนแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ สำนักงานพิสูจน์หลักฐาน ตำรวจที่มีพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อไปทำการตรวจสถานที่เกิดเหตุ ให้แจ้งรายละเอียด วัน เวลา และสถานที่เกิดเหตุ พฤติการณ์แห่งคดีโดยย่อ ตลอดจนสถานที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทางคดีและให้ปฏิบัติดังนี้

ข้อ 5.1 การรักษาสถานที่เกิดเหตุ

(1) ให้หัวหน้าสถานีตำรวจท้องที่เกิดเหตุสั่งการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีหน้าที่รับผิดชอบรักษาสถานที่เกิดเหตุและปิดกั้นสถานที่เกิดเหตุ โดยใช้สายแถบกันสถานที่เกิดเหตุหรืออุปกรณ์อื่นใด กันสถานที่เกิดเหตุไว้อย่าให้บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุโดยเด็ดขาด

เพราะนอกจากจะเป็นการทำลายหลักฐานทางคดีแล้วยังเป็นการเพิ่มเติมร่องรอยที่มีได้เกิดจากการกระทำคามผิดด้วย

(2) เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจพิสูจน์หลักฐานตำรวจที่มีพื้นที่รับผิดชอบได้รับแจ้งเหตุให้เดินทางไปยังสถานที่เกิดเหตุโดยเร็ว พร้อมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุร่วมกับพนักงานสอบสวนและกำหนดกั้นสถานที่เกิดเหตุตามความจำเป็นที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงสภาพพื้นที่ ประเภทคดี ระยะเวลา และเหตุอื่นใดตามความเหมาะสมโดยใช้สายแถบกันสถานที่เกิดเหตุหรืออุปกรณ์อื่นใดกั้นสถานที่เกิดเหตุดังกล่าว

(3) ในระหว่างที่ทำการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ เพื่อป้องกันมิให้ร่องรอยพยานหลักฐานถูกทำลาย บุคคลอื่นใดที่มีความจำเป็นจะเข้าไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุต้องมีอุปกรณ์ป้องกันและระมัดระวังมิให้ร่องรอยพยานหลักฐานถูกทำลายหรือทำให้เสื่อมค่า หรือไปเพิ่มร่องรอยขึ้น ควรใส่ถุงคลุมเท้าและถุงมือหรืออุปกรณ์อื่นๆ ตามความจำเป็นแห่งคดี

(4) ในคดีที่ไม่สามารถตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุให้เสร็จภายในวันเดียวหรือมีเหตุจำเป็นต้องรักษาสถานที่เกิดเหตุไว้ก่อน ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานที่เกิดเหตุประสานกับสถานีตำรวจท้องที่เพื่อเฝ้าดูแลโดยปิดกั้นสถานที่เกิดเหตุไว้จนกว่าจะหมดความจำเป็นหรือเสร็จสิ้นการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุดังกล่าว

ข้อ 5.2 ขั้นตอนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุตามลำดับ

เจ้าหน้าที่ตำรวจ สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจที่มีพื้นที่รับผิดชอบคนแรกที่เข้าไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุต้องพิจารณาสถานที่เกิดเหตุว่ามีเหตุเกิดขึ้นอย่างไร และมีร่องรอยวัตถุพยานอะไรบ้าง วางแผนการปฏิบัติงานเข้าตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ และกำหนดทางเดินของเจ้าหน้าที่ชุดต่างๆ โดยขอทราบข้อมูลเบื้องต้นจากพนักงานสอบสวนบันทึกสถานที่เกิดเหตุ ทำแผนที่และถ่ายภาพ โดยใช้กล้องถ่ายรูปหรือวิดีโอทำการเก็บภาพเหตุการณ์ ลักษณะสถานที่ บริเวณโดยรอบและสิ่งต่างๆ รวมถึงภาพผู้เสียชีวิตในมุมต่างๆ และภาพร่างกายส่วนต่างๆ ที่สำคัญ ค้นหาและตรวจเก็บร่องรอยวัตถุพยานต่างๆ ตามหลักวิชาการ เช่นการเก็บลายนิ้วมือแฝงตามวัตถุต่างๆ เช่น ลูกบิด ประตู หน้าต่าง มือจับด้านนอกและด้านในห้องที่เกิดเหตุและห้องข้างเคียง เก็บร่องรอยจากวัตถุพยานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในคดี เช่น คราบโลหิต เส้นผม เส้นขน เส้นใย ลูกกระสุน และปลอกกระสุน เป็นต้น ส่งมอบให้กับพนักงานสอบสวนไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องและส่ง สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจที่มีพื้นที่รับผิดชอบในการตรวจพิสูจน์ต่อไป

เมื่อขั้นตอนตามข้อ 5.2(1)-5.2(3) เสร็จสิ้นแล้วเจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นใดจึงสามารถเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุได้

2.1.3 ขั้นตอนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุตามระบบ FBI (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ต้องทำอย่างละเอียดและรอบคอบ มีขั้นตอนในการค้นหาและตรวจเก็บวัตถุพยาน ๑๒ ขั้นตอน (12 Stages of Crime Scene Search) ตามระบบ FBI ดังนี้

1. การเตรียมตัว (Preparation)

ต้องเตรียมความพร้อมทั้งเจ้าหน้าที่ อุปกรณ์ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

(1) เจ้าหน้าที่ การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเป็นงานที่ละเอียดอ่อนและต้องการความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง เจ้าหน้าที่ที่เข้าตรวจจึงต้องมีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานพิสูจน์หลักฐานทีมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุจะประกอบด้วยสมาชิกที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้

- หัวหน้าทีม (Team Leader) : เป็นผู้บังคับบัญชาและควบคุมดูแลการทำงานของทีมงานทั้งหมด รวมไปถึงตัดสินใจเกี่ยวกับแนวทางการตรวจ
- ช่างภาพ (Photographer) : ทำหน้าที่บันทึกภาพถ่ายสถานที่เกิดเหตุ วัตถุพยาน และร่องรอยต่างๆ
- เจ้าหน้าที่สเก็ตซ์ภาพ (Sketch Preparer) : ทำหน้าที่วาดภาพสถานที่เกิดเหตุ วัตถุพยาน และร่องรอยต่างๆ เพื่อประกอบสำนวนคดี
- เจ้าหน้าที่บันทึกและเก็บรักษาวัตถุพยาน (Evidence Recorder/Custodian) : ทำหน้าที่บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุพยาน เก็บรักษาอย่างถูกต้อง และส่งมอบให้พนักงานสอบสวน
- เจ้าหน้าที่ค้นหาพยานหลักฐาน (Searcher) : ทำหน้าที่ค้นหาและเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุ
- เจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง (Specialists) : ทำหน้าที่ให้ความรู้และแนะนำในการตรวจพิสูจน์หลักฐานเฉพาะทาง เช่น นิติวิทยาศาสตร์ แพทย์นิติเวช พิสูจน์ลายนิ้วมือ ฯลฯ

(2) อุปกรณ์ ที่ใช้ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุจะบรรจุอยู่ในกระเป๋าตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ แบ่งออกเป็นประเภทดังนี้

- อุปกรณ์ป้องกัน : ถุงมือ ถุงคลุมเท้า ผ้าปิดจมูก หมวกคลุมผ เป็นต้น
- อุปกรณ์ที่ใช้ในการตรวจหารอยลายนิ้วมือแฝง : ผงฝุ่นชนิดต่างๆ แปรงปัดฝุ่น แผ่นเก็บรอยลายนิ้วมือแฝง เทปใสสำหรับลอกเก็บรอยลายนิ้วมือแฝง เป็นต้นอุปกรณ์ที่ใช้ในการตรวจเก็บ
- วัตถุพยานทางชีววิทยาและสารพันธุกรรม : ก้านสำลี น้ำกลั่น กล่องกระดาษเก็บก้านสำลี เป็นต้น
- บรรจุภัณฑ์ที่ใช้ในการเก็บวัตถุพยาน : ถุงกระดาษเก็บวัตถุพยาน ถุงพลาสติกเก็บวัตถุพยาน กระป๋องโลหะ ขวดแก้ว ขวดพลาสติก เทปปิดบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น

(3) กล้องถ่ายรูป เป็นเครื่องมือสำคัญในการบันทึกภาพสถานที่เกิดเหตุ วัตถุพยาน และร่องรอยต่างๆ กล้องที่ใช้ควรเป็นกล้องดิจิทัลความละเอียดสูง พร้อมอุปกรณ์ประกอบดังนี้ แบตเตอรี่, เมมโมรี่การ์ด, แฟลช และเลนส์มาโคร เป็นต้น

(4) ยานพาหนะ ที่ใช้ในการเดินทางไปตรวจสถานที่เกิดเหตุควรมีความพร้อมใช้งานได้ทันที มีสภาพดี และสามารถรองรับเจ้าหน้าที่และอุปกรณ์ต่างๆ ได้อย่างเพียงพอ

2. การเข้าถึงสถานที่เกิดเหตุ (Approach Scene)

เมื่อเจ้าหน้าที่ชุดตรวจสถานที่เกิดเหตุเดินทางไปถึง จะต้องสังเกตสภาพเบื้องต้นของสถานที่เกิดเหตุ สอบถามข้อมูลเบื้องต้นจากผู้เห็นเหตุการณ์ ประเมิน ความปลอดภัย กั้นบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องออกจากพื้นที่ กั้นพื้นที่ด้วยเชือกหรือป้าย เตือน (Police line) สวมอุปกรณ์ป้องกันการปนเปื้อน กำหนดจุดที่คาดว่าจะพบ พยานหลักฐาน และตั้งจุดสำหรับควบคุมการปฏิบัติงาน (Command Post) เพื่อ ประชุมวางแผน บันทึกข้อมูล เก็บรักษาวัตถุพยาน ทั้งหมดนี้เพื่อความปลอดภัย เก็บรักษาหลักฐาน และนำไปสู่การคลี่คลายคดีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพที่ 1 อุปกรณ์ที่ใช้สมป้องกันเมื่อเข้าตรวจสถานที่เกิดเหตุ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

3. การรักษาความปลอดภัย และการป้องกันสถานที่เกิดเหตุ (Secure and Protect Scene)

การรักษาความปลอดภัย ก่อนเข้าตรวจสถานที่เกิดเหตุ เจ้าหน้าที่ต้องประเมินความปลอดภัยจากอันตรายต่างๆ เช่น สารเคมี สารชีวภาพ โครงสร้างอาคาร ก๊าซพิษระเบิด ลูกที่ ๒

(Second Bomb) สวมอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลตามความเหมาะสม ประสานหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น วิศวกรโยธา เจ้าหน้าที่ ชูตเก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด (EOD) และรองจนกว่าสถานที่ปลอดภัยก่อนจึงจะเข้าไปภายในสถานที่เกิดเหตุได้ ตัวอย่างเช่น กรณีเพลิงไหม้ต้องรอไฟดับ โครงสร้างเจ้าหน้าที่วิศวกรตรวจสอบแล้วว่าอาคารมั่นคง ปลอดภัย ในกรณีคดีระเบิด เจ้าหน้าที่ชูตเก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด (EOD) ต้องตรวจสอบก่อนเป็นอันดับแรก กรณีคดีฆาตกรรม ต้องตรวจสอบสารเคมี สารชีวภาพ ที่อยู่ในบริเวณสถานที่เกิดเหตุ การปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างเคร่งครัด จะช่วยลดความเสี่ยงต่อเจ้าหน้าที่ และทำให้การตรวจสถานที่เกิดเหตุเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

การป้องกันสถานที่เกิดเหตุ หมายถึง การรักษาสภาพที่เกิดเหตุไว้ให้คงเดิม ไม่ให้พยานหลักฐานทั้งพยานเอกสารและพยานวัตถุเสียหายหรือสูญหาย ซึ่งสามารถทำได้ดังนี้

(1) กรณีสถานที่เกิดเหตุอยู่นอกอาคารให้กั้นโดยใช้สายแถบกัน (Police line) หรือวัสดุอื่นๆ กั้นบริเวณให้กว้าง ครอบคลุมวัตถุพยานทั้งหมด กรณีเหตุระเบิดให้กั้นห่างจากจุดที่พบวัตถุพยานชิ้นสุดท้ายออกไปครึ่งหนึ่งของระยะที่จุดได้จากจุดที่เกิดเหตุถึงวัตถุพยานชิ้นสุดท้าย, กรณีสถานที่เกิดเหตุอยู่ในอาคารให้ปิดทางเข้าอาคาร หรือปิดประตูห้อง ทั้งนี้ต้องจัดเจ้าหน้าที่รักษาบริเวณสถานที่เกิดเหตุ และบันทึกการเข้า-ออก ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไว้ด้วย

(2) เจ้าหน้าที่ทำการกั้นเขตหวงห้าม ป้องกันมิให้ผู้ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุ

(3) เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันเมื่อเข้าพื้นที่เกิดเหตุ เพื่อความปลอดภัยและป้องกันการปนเปื้อน และต้องคิดเสมอว่าทุกสิ่งในสถานที่เกิดเหตุอาจเป็นวัตถุพยานที่ใช้เชื่อมโยงเหตุการณ์ เจ้าหน้าที่ต้องระมัดระวัง ไม่แตะต้องหรือเคลื่อนย้ายสิ่งของโดยไม่จำเป็น ห้ามเพิ่มหรือทำลายวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุโดยเด็ดขาด เพราะอาจส่งผลต่อการสืบสวนสอบสวน

(4) กรณีวัตถุพยานมีความเสี่ยงต่อการสูญหาย ถูกทำลาย หรือเสื่อมค่า อนุญาตให้ทำการเคลื่อนย้ายได้ แต่ต้องดำเนินการบันทึกสภาพและตำแหน่งเดิมอย่างละเอียดก่อน

(5) กรณีพบผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตในสถานที่เกิดเหตุ

- ความสำคัญลำดับแรกแรกคือการนำส่งโรงพยาบาลโดยเร็วที่สุด ถึงแม้ว่าอาจเกิดการสูญเสียชีวิตบางส่วนก็ตาม การรักษาชีวิตย่อมสำคัญกว่า

- กรณีมีผู้ได้รับบาดเจ็บเล็กน้อย ให้ทำการบันทึกตำแหน่งที่พบผู้บาดเจ็บไว้ก่อนแล้วจึงนำส่งโรงพยาบาลภายหลัง กรณีมีเจ้าหน้าที่พยาบาลช่วยเคลื่อนย้ายให้แจ้งเส้นทาง การเข้า-ออก สถานที่เกิดเหตุเพื่อหลีกเลี่ยงการทำลายพยานวัตถุและจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจติดตามไปด้วย เพื่อผู้บาดเจ็บให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการสืบสวน ให้คำแนะนำเจ้าหน้าที่พยาบาลเพื่อป้องกันการสูญเสียชีวิตจากร่างกายและเสื้อผ้า

- กรณีพบศพในสถานที่เกิดเหตุ ให้รักษาสภาพศพไว้ ห้ามเคลื่อนย้าย กรณีจำเป็นต้องเคลื่อนย้าย บันทึกรายละเอียดลักษณะที่เกิดเหตุและตำแหน่งของศพไว้อย่างละเอียด

4. การสำรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น (Initiate Preliminary Survey)

ขั้นตอนนี้มุ่งเน้นไปที่การเข้าสำรวจสถานที่เกิดเหตุ เก็บข้อมูลเบื้องต้น และวิเคราะห์ภาพรวมของเหตุการณ์ ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจจะส่งผลกระทบต่อรูปแบบวิธีการตรวจค้นหาอย่างละเอียด กำหนดทางเข้า-ออก และกำหนดแนวทางการเก็บวัตถุพยานที่เหมาะสม

5. ประเมินพยานหลักฐานที่พบในสถานที่เกิดเหตุ (Evaluate Physical)

เป็นการวิเคราะห์พฤติการณ์ของคดีจากการสำรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น เพื่อกำหนดแนวทางการค้นหาและเก็บรักษาวัตถุพยานให้ครบถ้วน วัตถุพยานที่พบในสถานที่เกิดเหตุจะต้องสามารถบ่งชี้ถึงประเด็นสำคัญ ดังนี้

Corpus Delicti Evidence คือหลักฐานประเภทที่บ่งชี้ว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้นจริง ตัวอย่างเช่น ร่องรอยการบาดเจ็บหรือรอยเลือด, อาวุธที่ใช้ในการก่อเหตุ, สิ่งของที่ถูกละทิ้งหรือซ่อนเป็นต้น

Modus Operandi Evidence คือหลักฐานประเภทที่บ่งชี้ถึงวิธีการที่คนร้ายใช้ในการก่อเหตุ ตัวอย่างเช่น ร่องรอยการงัดแงะเพื่อเข้าไปอาคารที่เกิดเหตุ ร่องรอยการรื้อค้น เป็นต้น

Associative Evidence คือหลักฐานประเภทที่บ่งชี้ถึงตัวตนของคนร้าย ตัวอย่างเช่น ลายนิ้วมือ รอยเท้า เส้นผมเส้นขน ดีเอ็นเอ เป็นต้น

6. การจัดทำคำบรรยาย (Prepare Narrative Descriptions)

เป็นการชี้แจงข้อมูลต่างๆ ให้กับชุดตรวจสถานที่เกิดเหตุ เช่น ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามผู้เกี่ยวข้อง, สภาพของสถานที่เกิดเหตุ เส้นทางเดิน วิธีการตรวจค้นที่เหมาะสม, บรรยายรายละเอียดและตำแหน่งของวัตถุพยาน การเลือกวิธีการตรวจเก็บ และการบรรจุหีบห่อที่เหมาะสม รวมถึงการจัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือในการเข้าตรวจสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งสามารถทำคำบรรยายได้หลายวิธี เช่น การเขียน บันทึกเสียง บันทึกภาพวิดีโอ เป็นต้น

7. การถ่ายภาพบรรยายที่เกิดเหตุ (Depict Scene Photographically)

การถ่ายภาพเป็นเครื่องมือสำคัญในการบันทึกสภาพสถานที่เกิดเหตุอย่างละเอียดและถูกต้อง ช่วยให้ผู้ตรวจพิสูจน์สามารถวิเคราะห์และเข้าใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การถ่ายภาพทางนิติวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย การถ่ายภาพ 3 ระยะ ดังต่อไปนี้

การถ่ายภาพระยะไกล (Long Range) ให้ถ่ายภาพให้เห็นสภาพโดยรอบของสถานที่เกิดเหตุทั้ง 4 ด้าน เพื่อให้เห็นภาพรวมของสถานที่เกิดเหตุ แสดงบริบทสิ่งแวดล้อมข้างเคียง และช่วยให้เข้าใจภาพรวมของเหตุการณ์

การถ่ายภาพระยะกลาง (Middle Range) ถ่ายภาพให้ครอบคลุมตำแหน่งของ
วัตถุพยาน และร่องรอยต่างๆ เพื่อแสดงการเชื่อมโยงของวัตถุพยานแต่ละตำแหน่ง ทำให้เห็น
ความสัมพันธ์ของวัตถุพยาน ร่องรอย และสถานที่เกิดเหตุ ช่วยให้เข้าใจลำดับเหตุการณ์

การถ่ายภาพระยะใกล้ (Close up) ต้องถ่ายให้ตั้งฉากกับวัตถุพยานหรือร่องรอย
ต่างๆ แบ่งออกเป็น ๒ แบบ คือ ถ่ายภาพระยะใกล้แบบไม่มีสเกล และถ่ายภาพระยะใกล้แบบมีสเกล

การถ่ายภาพสถานที่เกิดเหตุคดีต่างๆ ควรมีการถ่ายภาพ ดังนี้

(1) การถ่ายภาพคดีลักทรัพย์

- ถ่ายภาพสภาพด้านหน้าของสถานที่เกิดเหตุให้เหตุบริเวณกว้างเพื่อให้เห็นว่า
สภาพที่เกิดเหตุนั้นมีสภาพอย่างไร

- ถ่ายภาพบริเวณที่คนร้ายใช้เป็นทางเข้า-ออก
- ถ่ายภาพตำแหน่งที่ทรัพย์สินถูกโจรกรรมไป อาจให้ผู้เสียหายนำชี้ได้
- ภาพถ่ายร่องรอยการงัด ตัด เจาะ เพื่อแสดงรายละเอียดของเครื่องมือที่

คนร้ายใช้

- ภาพถ่ายร่องรอยวัตถุพยานที่ตรวจพบ เช่น รอยลายนิ้วมือแฝง หรือเครื่องมือที่

คนร้ายใช้แล้วทิ้งที่อยู่ในที่เกิดเหตุ

(2) การถ่ายภาพคดีปล้นทรัพย์และชิงทรัพย์

- ถ่ายภาพด้านหน้าสถานที่เกิดเหตุ เพื่อให้เห็นบริเวณกว้าง
- ถ่ายภาพบริเวณที่คนร้ายใช้เป็นทางเข้า-ออก
- ถ่ายภาพด้านหน้าห้องที่คนร้ายจับผู้เสียหายกักขังโดยให้ผู้เสียหายนำชี้
- ถ่ายภาพเครื่องพันธนาการที่คนร้ายใช้
- ถ่ายภาพตำแหน่งที่วางทรัพย์สินที่คนร้ายโจรกรรมไปโดยให้ผู้เสียหายนำชี้
- กรณีที่ผู้เสียหายได้รับบาดเจ็บให้ถ่ายภาพร่องรอยบาดแผลไว้
- ถ่ายภาพร่องรอยวัตถุพยานที่ตรวจพบ

- ถ่ายภาพอาวุธหรือเครื่องมือที่คนร้ายใช้และทิ้งอยู่ในที่เกิดเหตุ โดยวางมาตร
ส่วนไว้เพื่อแสดงรายละเอียด

(3) การถ่ายภาพคดีฆาตกรรม

- ถ่ายภาพด้านหน้าสถานที่เกิดเหตุให้เห็นบริเวณกว้างๆ ถ้าเป็นที่สาธารณะหรือ
กลางแจ้งก็ให้ถ่ายเป็นบริเวณกว้าง ไปทางที่ศพอยู่ เพื่อให้ทราบว่าศพอยู่ตรงไหน ถ้าเหตุเกิดในอาคาร
ก็ถ่ายสภาพอาคารและด้านหน้าห้องที่พบศพ

- ถ่ายภาพสภาพศพให้เห็นทั้งตัว ควรถ่ายหลายๆ มุมเพื่อให้เห็นว่าศพอยู่ที่ไหน มีลักษณะสภาพอย่าง่างไร และมีร่องรอยวัตถุพยานโดยรอบอย่างไร

- ถ่ายภาพใบหน้าศพหน้าตรง ให้เห็นใบหูทั้ง 2 ข้าง

- ถ่ายภาพสภาพบาดแผล เพื่อให้เห็นลักษณะและขนาดของบาดแผลในระยะใกล้ , ระยะกลาง, และระยะไกล

- ถ่ายภาพทั่ว ๆ ไป ให้เห็นรายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรมของการเกิดเหตุ เช่น ร่องรอยการต่อสู้ การรื้อค้นสิ่งของ

- ถ่ายภาพอาวุธ หรือวัตถุพยานที่เป็นประโยชน์ต่อคดี โดยวางมาตรฐานไว้

- การถ่ายภาพคดีอื้อฉาวกกรรม ให้ถ่ายภาพเหมือนคดีฆาตกรรม และควรถ่ายภาพเพิ่มเติม ดังนี้

- กรณีผูกคอตาย ควรถ่ายภาพให้เห็นปมเชือกที่ผูก

- กรณีกินยาตาย ควรถ่ายภาพให้เห็นภาชนะที่ใส่ยาพิษ หรือภาชนะที่ใส่ยาที่เห็น ว่าผู้เสียชีวิตดื่มกินเข้าไป

- ถ่ายภาพอาวุธ หรือเครื่องมือที่ผู้เสียชีวิตใช้ฆ่าตัวตาย

- ถ้ามีจดหมายลาตายให้ถ่ายภาพให้เห็นตำแหน่งที่พบ และเห็นข้อความในจดหมายไว้ด้วย

- การถ่ายภาพกรณีพบศพซึ่งเป็นกรณีซึ่งเป็นกรณีไม่แน่ใจว่าเป็นฆาตกรรมหรือเสียชีวิตเอง หรือฆ่าตัวตาย การถ่ายภาพ ให้ถ่ายภาพเหมือนกับคดีฆาตกรรม

(4) การถ่ายภาพคดีเพลิงไหม้

- ถ่ายสภาพสภาพบริเวณที่เกิดเหตุและสภาพบริเวณทุกด้านของบ้านหรืออาคาร ต้นเพลิงให้เห็นเป็นบริเวณกว้าง หลากๆ มุม

- ถ่ายภาพหน้าห้องที่เกิดเหตุ

- ถ่ายภาพเปรียบเทียบสภาพความเสียหายโครงสร้างและสิ่งของเพื่อแสดงสภาพความเสียหายและแสดงจุดต้นเพลิง

- ถ่ายภาพวัตถุพยานที่แสดงถึงแหล่งความร้อนที่เป็นสาเหตุของการเกิดเพลิงไหม้

- กรณีมีผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิต ให้ถ่ายสภาพบาดแผลและสภาพศพแล้วแต่กรณี

- ถ้ามีผู้เห็นเหตุการณ์ นำชี้จุดต้นเพลิงก็ให้นำชี้ และถ่ายภาพไว้

- การถ่ายภาพคดีระเบิด

- ถ่ายภาพสภาพบริเวณ หรือด้านหน้าอาคารที่เกิดเหตุ ให้เห็นเป็นบริเวณกว้าง

- ถ่ายภาพหน้าห้องที่เกิดเหตุ

- ถ่ายภาพบริเวณจุดระเบิดหรือหลุมระเบิด หลายๆ มุม และถ่ายภาพขนาดหลุมระเบิดไว้ด้วย

- ถ้ามีผู้เสียชีวิตก็ถ่ายภาพสภาพศพเหมือนกับการถ่ายภาพในคดีฆาตกรรม
- ถ้ามีผู้บาดเจ็บให้ถ่ายภาพบาดแผลไว้
- ถ่ายภาพสะเก็ดระเบิดหรือหลุมระเบิด หลายๆ มุม และถ่ายภาพขนาดของหลุมระเบิดไว้ด้วย

- ถ่ายภาพร่องรอยวัตถุพยานอื่นที่เห็นว่าจำเป็นเกี่ยวกับคดี

8. การวาดแผนผังสถานที่เกิดเหตุ (Prepare Diagram/Sketch of Scene)

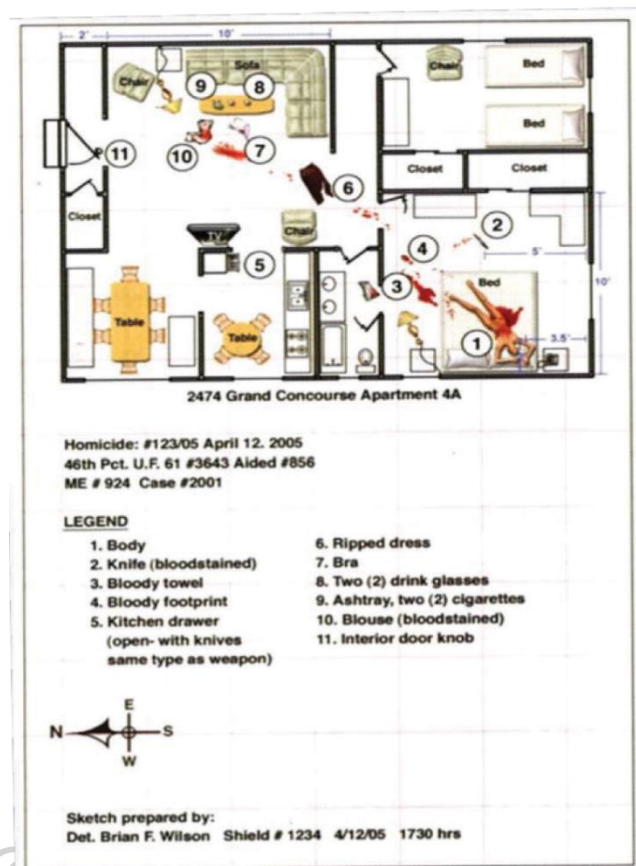
การวาดแผนผังที่สถานที่เกิดเหตุสามารถแสดงรายละเอียดของวัตถุพยานให้เห็นตำแหน่งได้อย่างชัดเจนและแสดงความสัมพันธ์เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ เช่น เกิดเหตุที่ห้องหลายห้อง หรือบ้านหลายหลัง แผนผังสามารถแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของแต่ละแห่งได้ การเขียนแผนที่หรือแผนผัง ควรระบุวัตถุพยาน ระยะ และตำแหน่งให้สัมพันธ์กับการบันทึกและถ่ายภาพ และการทำแผนผังได้ 2 แบบคือ

(1) การทำแผนที่แบบคร่าวๆ (Rough Sketch) มักจะเขียนคร่าวๆ ในกรอบที่กำหนดว่าเป็นเขตของสถานที่เกิดเหตุ พื้นที่ที่จะอยู่ในแผนผังนั้นแตกต่างกันไปในแต่ละคดี คดีที่มีสถานที่เกิดเหตุกว้าง ควรให้แผนผังครอบคลุมถึงถนนที่นำไปสู่สถานที่เกิดเหตุ ถ้าเหตุเกิดในบ้านต้องแสดงจุดที่เกิดเหตุให้สัมพันธ์กับสถานที่ที่ใหญ่ ถ้าเหตุเกิดภายในห้องๆ เดียว ขอบเขตของแผนผังควรมีกรอบเป็นฝาผนังห้องทุกด้าน

(2) การเขียนแผนผังโดยละเอียด (Finish Drawing) เป็นการวาดแผนผังฉบับสมบูรณ์ โดยยึดแผนผังอย่างคร่าวๆ เป็นแม่แบบ มีขนาดและสัดส่วนที่ถูกต้องตามมาตราส่วน มีความชัดเจนและสมบูรณ์ มีการเขียนรายละเอียดของคดี, ทิศ, คำอธิบาย ฯลฯ เพื่อแสดงในรายงาน

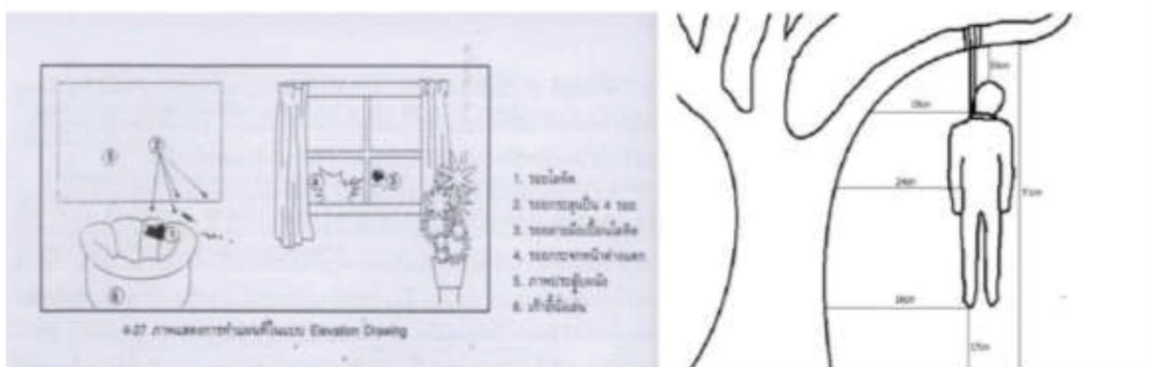
การทำแผนผังสามารถทำได้หลายแบบ ขึ้นอยู่กับลักษณะและตำแหน่งของพยานวัตถุ ในสถานที่เกิดเหตุ มีการทำแผนผัง 4 แบบ ดังนี้

แบบมองจากมุมสูง (Top view) เป็นการวาดแผนที่ในลักษณะมองด้านบนลงมา เหมาะสำหรับแสดงวัตถุพยานที่อยู่บนพื้นราบ เป็นการวาดแผนที่ที่ง่ายและเป็นที่ยอมรับมากที่สุด

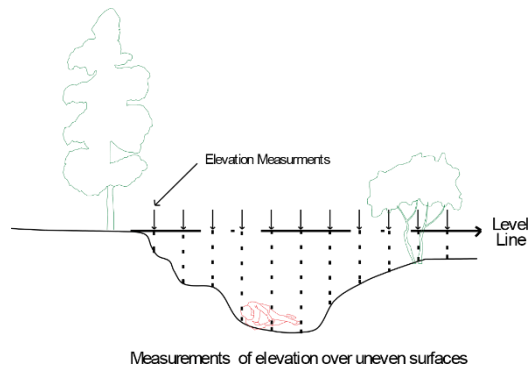

ภาพที่ 2 ตัวอย่างการทำแผนที่แบบ Top view (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

แบบมองจากด้านข้าง (Elevation Drawing) เป็นการวาดแผนที่ในลักษณะมองจากด้านข้าง หรือมองในแนวตั้ง เหมาะสำหรับการแสดงพยานวัตถุที่อยู่ในแนวตั้งมากกว่าพื้นระนาบ

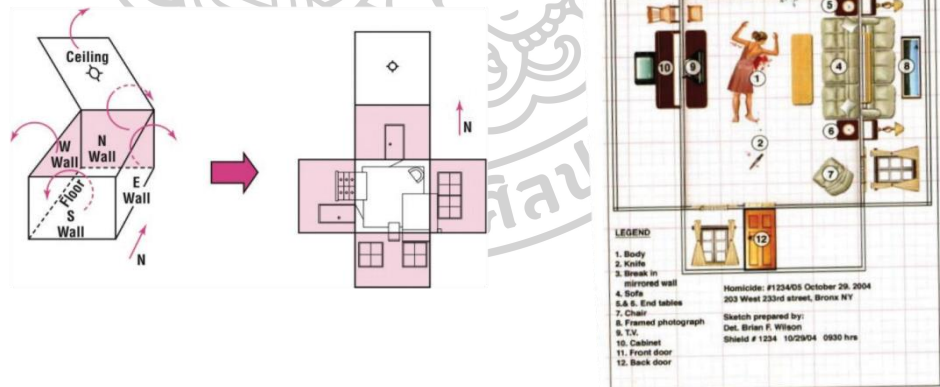

ภาพที่ 3 ตัวอย่างการทำแผนที่แบบ Elevation Drawing (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

ภาพที่ 4 ตัวอย่างการทำแผนที่แบบ Elevation Drawing ที่แสดงให้เห็นความลึก (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

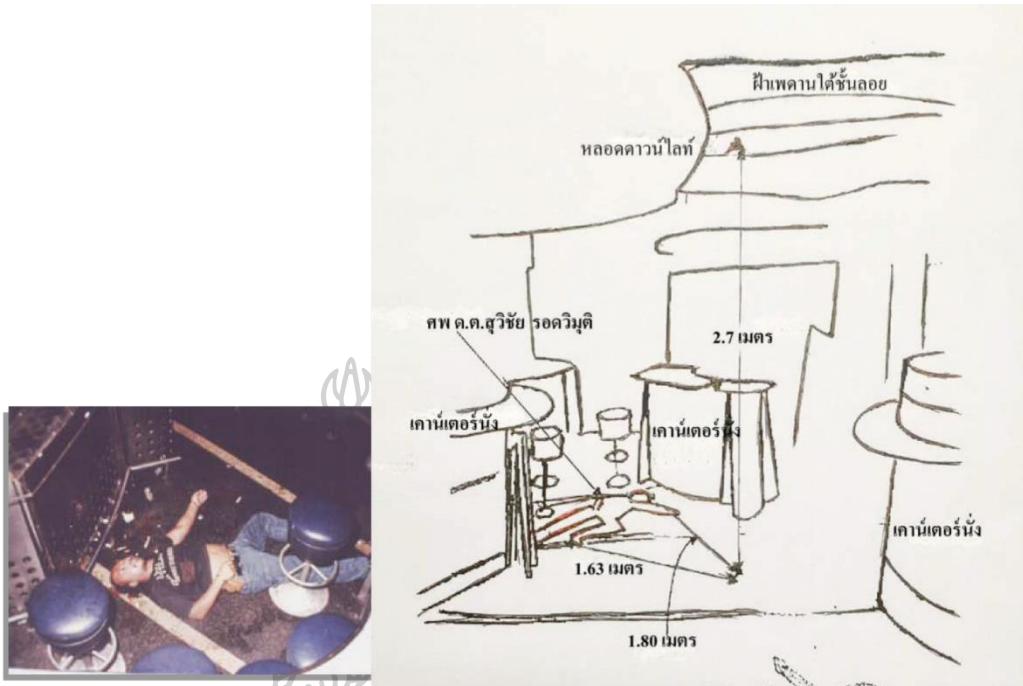
แบบมองจากมุมสูงและเส้นด้านข้าง (Cross Projection) เป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุสิ่งของบนพื้น (แนวระนาบ) พร้อมกับร่องรอยที่อยู่บนฝาผนังหรือเพดาน (แนวตั้ง) โดยฝาผนังห้องทุกด้านจะถูกฉีกออกแล้วปูราบลงบนพื้นระนาบเดียวกัน

ภาพที่ 5 ตัวอย่างการทำแผนที่แบบมองจากมุมสูงและเส้นด้านข้าง (Cross Projection) (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

แบบ 3 มิติ (Perspective Drawing) จะทำให้เห็นลักษณะของสถานที่เกิดเหตุและพยานวัตถุต่างๆ ได้ชัดเจนมากขึ้น ทั้งยังสามารถมองเห็นความเป็นไปต่างๆ ในสถานที่เกิดเหตุได้อย่าง

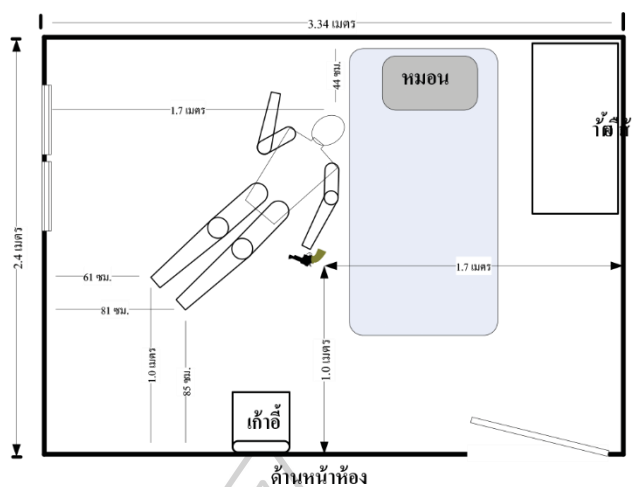
ต่อเนื่องอีกด้วย แต่การวาดแผนที่ชนิดนี้ต้องอาศัยผู้ที่มีความชำนาญหรือเรียนมาโดยเฉพาะ ดังนั้นจึงไม่เหมาะสมสำหรับใช้งานทั่วไป

ภาพที่ 6 ตัวอย่างการทำแผนที่ แบบ 3 มิติ (Perspective Drawing) (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

การกำหนดตำแหน่งวัตถุภายในการเขียนแผนผัง ต้องวัดระยะจากจุดอ้างอิงที่เคลื่อนที่ไม่ได้อย่างน้อย ๒ จุด มีวิธีการกำหนดตำแหน่งได้ดังนี้

แบบมุมฉาก (Rectangular Coordinate) เป็นวิธีที่นำมาใช้มากที่สุดในการวัดแสดงระยะของวัตถุสิ่งของภายในห้องอาคาร โดยใช้ฝาผนังห้องสองด้านที่อยู่ติดกันเป็นจุดอ้างอิงสำหรับวัดไปยังจุดที่ต้องการในแนวตั้งฉาก

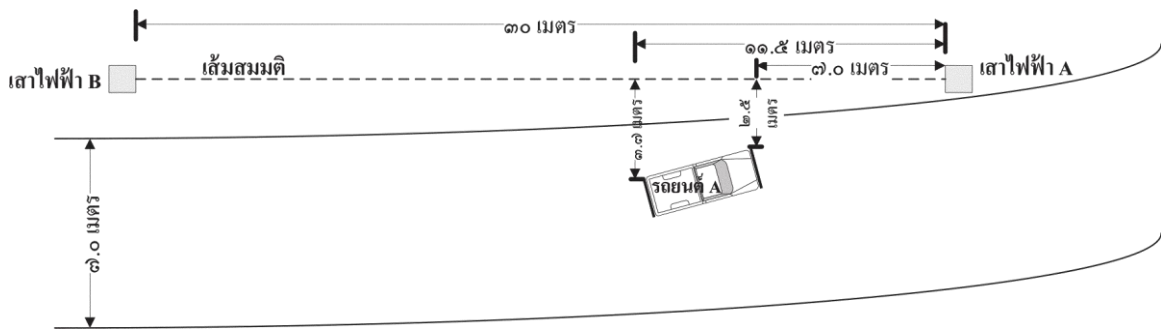

ภาพที่ 7 ตัวอย่างการกำหนดตำแหน่งด้วยระบบพิกัดฉาก (แบบมุมฉาก) (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

ตัวอย่างเช่น ภาพที่ ๗ ศิริษศพนาย ก ห่างจากผนังด้านหลังประมาณ 44 เซนติเมตร และห่างจากผนังด้านซ้ายประมาณ 1.7 เมตร เท้าซ้ายอยู่ห่างจากผนังด้านหน้าและด้านซ้าย ประมาณ 85 เซนติเมตร และ 81 เซนติเมตร ตามลำดับ ส่วนเท้าขวาอยู่ห่างจากผนังด้านหน้าและซ้าย ประมาณ 1 เมตร และ 61 เซนติเมตร ตามลำดับ และอาวุธปืนอยู่ห่างจากผนังด้านหน้า และด้านขวา ประมาณ 1 เมตร และ 1.7 เมตร ตามลำดับ

แบบใช้เส้นสมมติ (Baseline method) เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ใช้วัดแสดงตำแหน่งของวัตถุ สิ่งของ โดยอาศัยเส้นสมมติที่ลากจากจุดที่เคลื่อนที่ไม่ได้ 2 จุด การวัดจะวัดจากด้านใดด้านหนึ่งของ เส้นนี้ไปยังจุดที่ต้องการในทิศทางตั้งฉาก วิธีการวัดแบบนี้เหมาะสำหรับใช้ในสถานที่เกิดเหตุที่มี จุดอ้างอิงห่างกันมากๆ เช่น คดีรถชนกันบนถนน จุดอ้างอิงเป็นเสาไฟฟ้า 2 ต้น ซึ่งอยู่ห่างกัน 50 เมตร

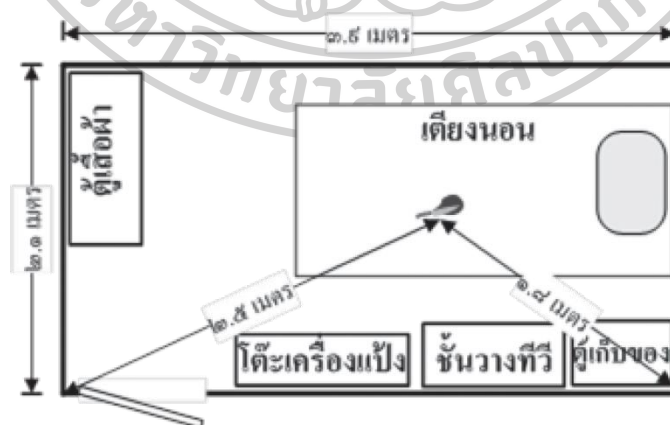

ภาพที่ 8 ตัวอย่างการกำหนดตำแหน่งด้วยการใช้เส้นสมมติ (แบบเส้นสมมติ) (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

รถยนต์ A จอดอยู่บนถนน ด้านหน้าข้างซ้ายอยู่ห่างจากเส้นสมมติประมาณ AB 2.5 เมตรและห่างจากเสาไฟฟ้า A 7.0 เมตร ด้านหลังข้างซ้าย อยู่ห่างจากเส้นสมมติ AB 7.7 เมตร และห่างจากเสาไฟฟ้า A 11.5 เมตร

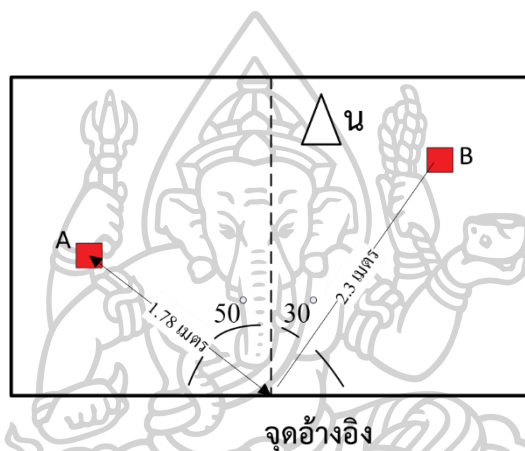
แบบสามเหลี่ยม (Triangular Coordinate) การวัดแสดงระยะวิธีนี้มักใช้กับสถานที่ภายนอกอาคาร แต่อาจใช้ภายในอาคารได้เช่นกัน การวัดวิธีนี้ใช้เส้นตรงที่ลากจากจุดอ้างอิง 2 จุดไปยังวัตถุที่ต้องการทำให้เกิดเป็นรูปสามเหลี่ยมขึ้น

ภาพที่ 9 ตัวอย่างการกำหนดตำแหน่งด้วยระบบพิกัดสามเหลี่ยม (แบบสามเหลี่ยม) (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

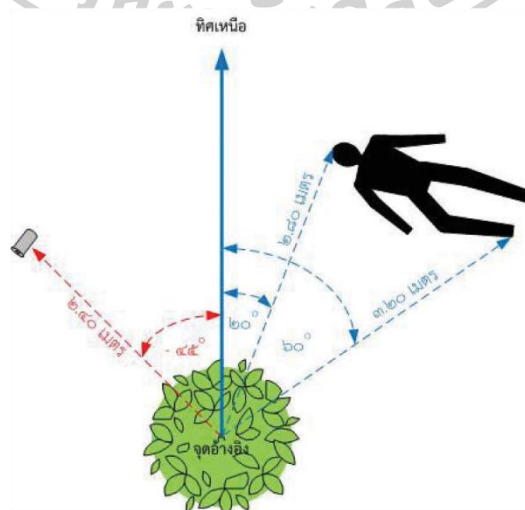
ตัวอย่างเช่น อารูรมีดเป็อนโลหิต อยู่ห่างจากมุมด้านหน้าข้างซ้าย 2.5 เมตร และอยู่ห่างจาก มุมด้านหน้าข้างขวา 1.8 เมตร

แบบใช้เข็มทิศ (Compass Point) วิธีการวัดแบบนี้ใช้ในกรณีที่มีจุดอ้างอิง เพียงจุดเดียว จึงจำเป็นต้องใช้ทิศมาประกอบด้วย วิธีการคือใช้เข็มทิศติดตั้งอยู่ในตำแหน่งเดียวกับจุดอ้างอิง และใช้ทิศเหนือเป็นหลัก (อาจใช้ทิศอื่นเป็นหลักก็ได้แล้วแต่ความเหมาะสม) จากนั้นวัดว่าตำแหน่งของ พยานวัตถุทำมุมเท่าใดกับทิศเหนือ และพยานวัตถุนั้นห่างจากจุดอ้างอิงเป็นระยะทางเท่าใด

ภาพที่ 10 ตัวอย่างการกำหนดตำแหน่งแบบการใช้เข็มทิศ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

ตัวอย่างเช่น วัตถุพยาน A อยู่ห่างจากจุดอ้างอิง (เสาธง) 1.78 เมตร และทำมุมกับทิศเหนือ ไปทางทิศตะวันตก 50 องศา

ภาพที่ 11 ตัวอย่างการกำหนดตำแหน่งด้วยระบบพิกัดเชิงมุม (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

9. การตรวจค้นหาพยานวัตถุอย่างละเอียด (Conduct Detailed Search)

การค้นหาพยานวัตถุในสถานที่เกิดเหตุ สิ่งที่จะตรวจค้นหาเป็นพยานวัตถุที่บ่งบอกถึงความผิดที่เกิดขึ้น บ่งบอกถึงพฤติกรรมของคนร้าย และบ่งบอกว่าคนร้ายเป็นใครได้ จึงต้องค้นหาโดยละเอียด มีรูปแบบและวิธี การค้นหา 5 วิธี ดังนี้

(1) ค้นหาแบบแถวหน้ากระดาน (Strip or Line Search) วิธีนี้ ใช้เจ้าหน้าที่ 3-4 นาย แล้วแต่ความจำเป็น หรืออาจมากกว่าก็ได้ ให้เหมาะสมสำหรับบริเวณพื้นที่เกิดเหตุ โดยผู้ตรวจค้นจะเดินเรียงกันเป็นแถวหน้ากระดานจากจุดเริ่มต้นเดินขนานกับขอบพื้นที่ด้านใดด้านหนึ่ง เดินไปจนสุดบริเวณ แล้วเลี้ยวกลับไป โดยแบ่งพื้นที่ให้แต่ละคนรับผิดชอบในเขตของตน

(2) ค้นหาแบบตาราง หรือแถวหน้ากระดานประยุกต์ (Grid Search) เป็นการค้นหาพยานวัตถุแบบแถวหน้ากระดาน แต่เพิ่มรายละเอียดในการค้นมากขึ้น โดยเดินขวางกับ แนวแรกที่เดินเป็นลักษณะตาราง

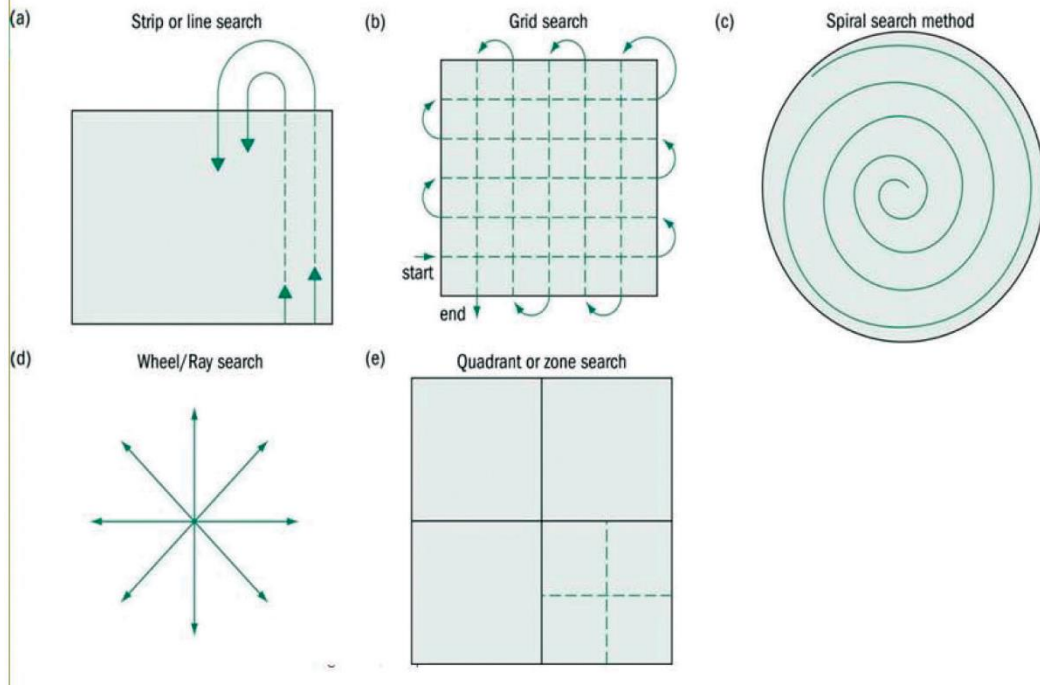
(3) ค้นหาแบบวงกลม (Spiral Search) วิธีนี้ผู้ตรวจค้นจะเริ่มจาก จุดศูนย์กลางเดินเป็นวงกลมให้รัศมีเพิ่มขึ้นตามลำดับทั่วบริเวณ วิธีนี้เหมาะสำหรับบริเวณแคบ ๆ ใช้เจ้าหน้าที่ ตรวจค้นเพียงนายเดียวก็ได้

(4) ค้นหาแบบวงล้อ (Wheel Search) การตรวจค้นหาพยานวัตถุ ในพื้นที่ที่เป็นวงกลม โดยแบ่งวงกลมออกเป็นเสี้ยว ๆ ขนาดเท่า ๆ กัน ให้แต่ละคนรับผิดชอบภายในเสี้ยว ของวงกลมนั้น ๆ

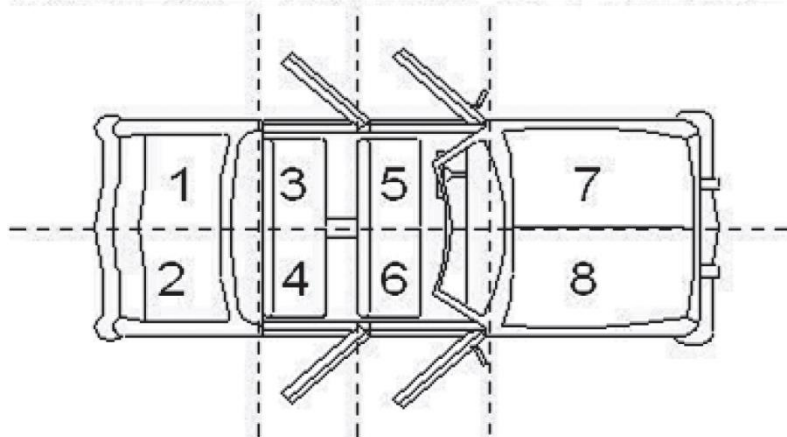
(5) ค้นหาแบบแบ่งพื้นที่ (Zone Search) เป็นการแบ่งพื้นที่ที่จะตรวจค้น ออกเป็นส่วน ๆ วิธีนี้เหมาะสำหรับพื้นที่ที่เกิดเหตุขนาดใหญ่ และเมื่อแบ่งพื้นที่เป็นส่วน ๆ แล้ว สามารถเลือกใช้วิธีค้นตามแบบต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นได้

ส่วนการค้นหาในอาคาร อาจเลือกวิธีการตรวจค้นแบบใดแบบหนึ่งที่กำลังกล่าวถึงข้างต้น และอาจแบ่งการค้นหาตามแนวระดับด้วย เช่น ระดับพื้นห้อง ผนังห้อง และเพดาน เป็นต้น การค้นรถยนต์ อาจมีการแบ่งพื้นที่การค้นหาเป็นส่วน ๆ เช่น ห้องเครื่อง, ห้องโดยสาร, ที่เก็บของท้ายรถ, ใต้ท้องรถ เป็นต้น

Crime-Scene Search Patterns

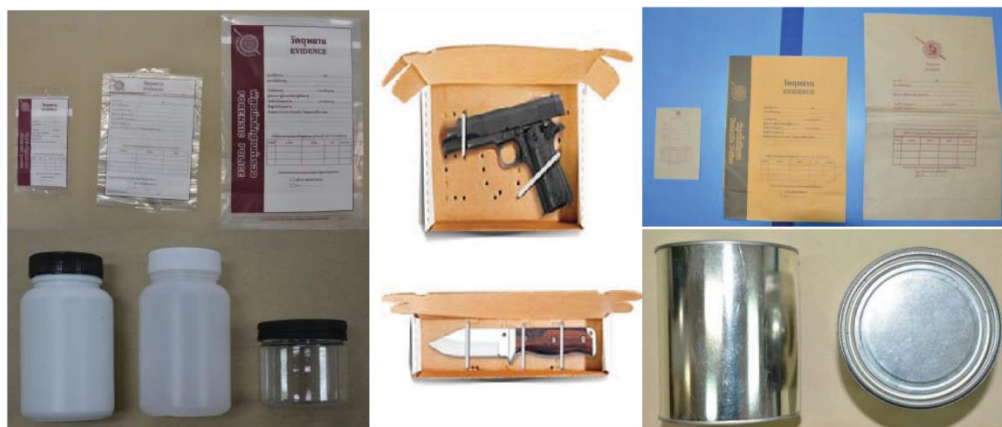

ภาพที่ 12 Crime Scene Search Pattern (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

ภาพที่ 13 ตัวอย่างการแบ่งพื้นที่ตรวจค้นภายในรถยนต์ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

ภาพที่ 15 หีบห่อสำหรับบรรจุวัตถุพยาน (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเมื่อพนักงานสอบสวนแจ้งให้เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานช่วยตรวจ สถานที่เกิดเหตุ เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานจะจัดทำบันทึกการตรวจเก็บและส่งมอบพยานวัตถุตามแบบฟอร์ม ซึ่งจะมีการระบุรายละเอียดเกี่ยวกับคดี รายการวัตถุพยานที่ตรวจพบ และการส่งตรวจพิสูจน์ จะส่งตรวจพิสูจน์ อะไรบ้าง ตามภาพที่ 16

11. การตรวจสอบครั้งสุดท้าย (Conduct Final Survey)

เป็นการตรวจสอบ ความสมบูรณ์ของข้อมูลต่าง ๆ รวมถึงการเก็บพยานหลักฐานว่าได้กระทำถูกต้อง และครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่

12. การส่งมอบสถานที่เกิดเหตุ (Release Scene)

การส่งมอบสถานที่เกิดเหตุ ต้องมีบันทึก วัน เวลา ที่ส่งมอบสถานที่เกิดเหตุให้กับผู้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด

ทั้ง 12 ขั้นตอนที่กล่าวถึงนั้นจะช่วยในการตรวจค้นหาและเก็บพยานวัตถุได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถวิเคราะห์รายละเอียดของคดีได้ มีหลักฐานการเก็บพยานวัตถุและมีผู้รับผิดชอบ การครอบครองพยานวัตถุทุกขั้นตอน ซึ่งจะไม่เกิดความสับสนหรือสงสัยเกี่ยวกับพยานวัตถุ ในกระบวนการ พิจารณาคดีในชั้นพนักงานสอบสวน อัยการ และชั้นศาล

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามหลัก FBI การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ FBI หมายถึง ขั้นตอนการเข้าตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งมีขั้นตอนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. การเตรียมความพร้อม (Preparation)
2. การเข้าถึงสถานที่เกิดเหตุ (Approach Scene)
3. การรักษาความปลอดภัย และการป้องกันสถานที่เกิดเหตุ (Secure and Protect Scene)
4. การสำรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น (Initiate Preliminary Survey)
5. ประเมินพยานหลักฐานที่พบในสถานที่เกิดเหตุ (Evaluate Physical)
6. การจัดทำคำบรรยาย (Prepare Narrative Descriptions)
7. การถ่ายภาพบรรยายที่เกิดเหตุ (Depict Scene Photographically)
8. ขั้นตอนการวาดแผนผังสถานที่เกิดเหตุ (Prepare Diagram/
Sketch of Scene)
9. ตรวจสอบหาพยานวัตถุอย่างละเอียด (Conduct Detailed Search)
10. การบันทึกและตรวจเก็บพยานหลักฐาน (Record and Collect Physical
Evidence)
11. การตรวจสอบครั้งสุดท้าย (Conduct Final Survey)
12. การส่งมอบสถานที่เกิดเหตุ (Release Scene)

2.2 แนวคิดประสิทธิภาพการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

ประสิทธิภาพของการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ เปรียบเสมือน "หัวใจ" ที่ขับเคลื่อนการสืบสวนสอบสวน เป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ไม่ว่าจะเป็นเวลา บุคลากร อุปกรณ์ และงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป้าหมายสูงสุดคือผลลัพธ์ที่มีคุณภาพ นั่นคือข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและตรวจเก็บพยานหลักฐานที่ครบถ้วน ถูกต้องตามหลักวิชาการ มีความชัดเจน สามารถนำไปสู่การคลี่คลายคดี และนำผู้กระทำผิดมาลงโทษได้ และในแนวคิดเรื่องประสิทธิภาพนั้นได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของคำว่า ประสิทธิภาพ ไว้ ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2557) ได้ให้ความหมายของคำว่า ประสิทธิภาพว่า ความสามารถที่ทำให้เกิดผลในกิจการงาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2557)

ประเวศน์ มหารัตน์กุล (2542 : 113-114) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า ประสิทธิภาพ หมายถึงการใช้คนน้อยกว่างาน แต่สามารถทำงานให้สำเร็จไม่ว่าจะเป็นการบรรลุความสำเร็จในรูปแบบของภารกิจ

นโยบายเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ก็แล้วแต่ผลงานที่สำเร็จได้ใช้คนและทุนพอดีกับงาน และยังผลงานที่สำเร็จได้ใช้คนและทุนต่ำมากเท่าใด ยิ่งถือว่าเกิดประสิทธิภาพได้มากเท่านั้น (ประเวศน์ มหารัตน์กุล, 2542)

สามารถสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพคือ การทำงานให้บรรลุเป้าหมาย โดยใช้ทรัพยากร (คน เงิน อุปกรณ์ เวลา) น้อยที่สุด

ศิริขวัญ ผลวิจิตร (2562: 6) ได้ให้ความหมายของคำว่าประสิทธิภาพการปฏิบัติงานว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานคือ การปฏิบัติงานให้เสร็จโดยสูญเสียวเวลาและพลังงานน้อยที่สุด การปฏิบัติงานได้เร็วและดีที่สุด ไม่มีข้อผิดพลาด ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ โดยอาจจะใช้เทคนิค วิธีการที่สร้างผลงานได้มากขึ้น เป็นผลงานที่มีคุณภาพ เป็นที่น่าพึงพอใจ สิ้นเปลืองต้นทุน ทรัพยากร เวลา และค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด (ศิริขวัญ ผลวิจิตร, 2562)

ธนภรณ์ พรรณราย (2565 : 14) ได้ให้ความหมายของคำว่าประสิทธิภาพการปฏิบัติงานว่า ความสามารถในการปฏิบัติงานที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ เทคนิค รวมถึงประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ชิ้นงานที่ได้รับมอบหมายแล้วเสร็จ โดยคำนึงถึงความถูกต้องรวดเร็วของงาน ความสะดวกสบาย ความประหยัดความยุติธรรมและ ความเสมอภาค รวมถึงปริมาณผลงานที่สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร (ธนภรณ์ พรรณราย, 2565)

สุพัตรา สมใจ (2565: 8) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพการทำงาน หมายถึง การปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จตามวัตถุประสงค์โดยผลการทำงานจะต้องมีคุณภาพ ปริมาณ และทันต่อเวลา โดยการใช้ทรัพยากรให้น้อยที่สุด ด้วยความเพียรพยายามปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จ การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน ซึ่งทำให้เกิดความพึงพอใจและยอมรับได้ (สุพัตรา สมใจ, 2565)

สามารถสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน หมายถึง การปฏิบัติงานให้เสร็จสมบูรณ์โดยใช้เวลาและพลังงานน้อยที่สุด โดยมุ่งเน้นความถูกต้อง รวดเร็ว และคุณภาพของงาน รวมถึงการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อสร้างผลงานที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร การปฏิบัติงานจะต้องไม่สิ้นเปลืองต้นทุน ทรัพยากร เวลา และค่าใช้จ่ายมากเกินไป ต้องมีการใช้ความรู้ ความสามารถ เทคนิค และประสบการณ์อย่างเหมาะสม และต้องมีการใส่ใจและเพียรพยายามเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จที่เป็นที่น่าพึงพอใจและยอมรับได้

2.3 บริบทของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7

2.3.1 ประวัติความเป็นมาของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7

งานวิทยาการเกิดขึ้นครั้งแรกในประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2443 โดยพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ (พระนามเดิมว่า พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์) เป็นพระราชโอรสองค์ที่ 14 ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) และองค์ที่ 2 ในเจ้าจอมมารดาตลับ เกตุทัต โดยในขณะนั้น ทรงดำรงตำแหน่ง เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม โดยทรงตั้ง “กองพิมพ์ลายนิ้วมือ” ขึ้นมา สำหรับตรวจลายนิ้วมือผู้ต้องหาในคดีอาญา อันเป็นจุดเริ่มต้น ของการตรวจพิสูจน์ยืนยันตัวบุคคล

ปีพ.ศ. 2444 จัดให้มีการพิมพ์ลายพิมพ์นิ้วมือ ของนักโทษที่จะพ้นโทษเก็บไว้ เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการยืนยันตัวบุคคลว่าได้เคยกระทำความผิดมาก่อน ดังนั้นพระองค์จึงเปรียบเสมือน “บิดาวิชาลายพิมพ์นิ้วมือ

ในปี พ.ศ. 2475 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีพระราชโองการให้จัดวางโครงการตำรวจขึ้นใหม่ โดยเปลี่ยนชื่อกรมตำรวจภูธร เป็นกรมตำรวจ และให้เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย จัดแบ่งแผนกการย้ายย้ายตามความเหมาะสม ซึ่งได้มีการจัดแผนกวิทยาการ อยู่ในสังกัดเป็นกองที่สามของตำรวจสันติบาล

ปีพ.ศ. 2482 มีการขยายงานวิทยาการไปสู่ส่วนภูมิภาคเป็นครั้งแรก โดย พล.ต.ต. หลวงพิสิฐวิทยาการ (ขณะนั้น ยศ พ.ต.ท.) ได้ขยายงานทะเบียนพิมพ์ลายนิ้วมือไปตั้งที่ภาคต่างๆ

เขตเหนือ ตั้งที่ พิษณุโลก

เขตใต้ ตั้งที่ สงขลา

เขตตะวันออก ตั้งที่ นครราชสีมา

เขตตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งที่ อุตรธานี

ต่อมาในปี พ.ศ. 2483 ได้มีการปรับปรุง และขยายงานของกรมตำรวจ ได้จัดตั้งกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง และให้งานด้านวิทยาการ มาขึ้นตรงกับกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง

ใน ปี พ.ศ. 2500 องค์การบริหารวิเทศกิจ สหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย (U.S.O.M.) ได้ให้ความช่วยเหลืองานด้านวิทยาการตำรวจ ตำรวจภูธร ใต้สวนผู้ร้ายฆ่า นายพรมมา และบุตร ณ บริเวณที่ว่าการอำเภอพิมาย มณฑลนครราชสีมา

ปี พ.ศ. 2503 กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง ได้ปรับปรุงหน่วยงานใหม่ โดยยุบ “กองวิทยาการ” ออกจากสารบบทำเนียบราชการตำรวจ และแยกงานของกองนี้ออกเป็น 2 กอง คือ

กองพิสูจน์หลักฐานและ กองทะเบียนประวัติอาชญากรโดยขึ้นตรงต่อกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ ตั้งแต่ 13 กันยายน 2503

ปี พ.ศ. 2509 ได้ขยายงานวิทยาการออกสู่ภูมิภาค โดยได้รับความช่วยเหลือจากยูเอสม

ปีพ.ศ. 2519 คำ สั่งคณะปฏิรูปที่ 45 ลงวันที่ 21 ตุลาคม 2519 จัดตั้งกองบังคับการตำรวจภูธรขึ้น ในส่วนภูมิภาคตามจังหวัดต่างๆ จำนวน 12 กองบังคับการ

ปีพ.ศ. 2523 มีการจัดตั้งคณะทำงานปรับปรุงงานวิทยาการตำรวจ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถงานวิทยาการตำรวจในส่วนภูมิภาค

ปีพ.ศ. 2532 คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเห็นชอบ กำหนดตำแหน่งผู้บัญชาการประจำ กรมตำรวจ (ทำหน้าที่หัวหน้าสำนักงานวิทยาการตำรวจ) เพื่อทำหน้าที่ควบคุมบริหารงานของหน่วยงานวิทยาการทั้งหมด

ปีพ.ศ. 2535 ได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจใหม่ โดยรวมหน่วยงานด้านวิทยาการตำรวจ ซึ่งได้แก่กองพิสูจน์หลักฐาน กองทะเบียนประวัติอาชญากร และงานวิทยาการในส่วนภูมิภาค ขึ้นเป็น สำนักงานวิทยาการตำรวจ (สวท.)ซึ่ง มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการ จึงทำให้สำนักงานวิทยาการตำรวจ (สวท.) ได้ถือกำเนิดตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา โดยได้แบ่งแยกการทำงานออกเป็นหน่วยงานย่อย ในระดับกองกำกับการเขต และวิทยาการจังหวัด

ในวันที่ 1 กรกฎาคม 2548 ได้มี พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการใหม่ ให้ “สำนักงานวิทยาการตำรวจ” เปลี่ยนชื่อเป็น “สำนักงานนิติวิทยาศาสตร์ตำรวจ” มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทั้งระบบ โดยมีการตั้งหน่วยงานใหม่เพิ่มขึ้นจำนวนมากและได้ยกฐานะของ “วิทยาการนครปฐม” เป็น “วิทยาการเขต 15” รับผิดชอบพื้นที่ 4 จังหวัด คือ กาญจนบุรี สุพรรณบุรี นครปฐม และสมุทรสาคร

ในวันที่ 7 กันยายน 2552 ได้มี พ.ร.ฎ.แบ่งส่วนราชการใหม่ ให้ “สำนักงานนิติวิทยาศาสตร์ตำรวจ” เปลี่ยนชื่อเป็น “สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ” มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทั้งระบบ ให้มีความสมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งให้สอดคล้องกับพื้นที่ของตำรวจภูธรภาคต่างๆ โดยมีการยกฐานะของหน่วยงานขึ้นส่วนหนึ่ง ซึ่ง วิทยาการเขต 15 ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็น ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 รับผิดชอบพื้นที่ 8 จังหวัด คือ นครปฐม กาญจนบุรี สุพรรณบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ (ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7, 2015a) (เอกสารจากเว็บไซต์)

2.3.2 วิสัยทัศน์และพันธกิจของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7

2.3.2.1 วิสัยทัศน์

เป็นตำรวจมืออาชีพ ด้านพิสูจน์หลักฐานและวิทยาการตำรวจ ตามหลักยุติธรรมสากล

2.3.2.2 พันธกิจ

1) การพิทักษ์ ปกป้อง และเทิดพระเกียรติเพื่อความจงรักภักดี ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

2) การรักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยในสังคม

3) การป้องกันปราบปรามและลดระดับอาชญากรรม

4) การแก้ไขปัญหายาเสพติดในทุกมิติ

5) การเร่งรัดขับเคลื่อนกระบวนการปฏิรูปองค์กรตำรวจในยุคประชาคมอาเซียน

6) การเสริมสร้างความสามัคคี และการบำรุงขวัญข้าราชการตำรวจ

(ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7, 2015b) (เอกสารจากเว็บไซต์)

2.3.3 หน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานตรวจพิสูจน์ภายในศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7

ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 เป็นหน่วยงานหนึ่งภายใต้สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตั้งอยู่ที่จังหวัดนครปฐม โดยมีหน้าที่หลักในการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในคดีอาญาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ 8 จังหวัด ได้แก่ นครปฐม ราชบุรี กาญจนบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร สุพรรณบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์

โดยหน่วยงานตรวจพิสูจน์ภายในศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 มีการแบ่งกลุ่มงานออกเป็น 8 กลุ่มงานหลัก โดยแต่ละกลุ่มงานมีหน้าที่แตกต่างกันดังนี้

1) กลุ่มงานตรวจที่เกิดเหตุ มีหน้าที่ในการเข้าตรวจสถานที่เกิดเหตุเพื่อรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ อาทิเช่น ร่องรอยนิ้วมือแฝง ลายนิ้วมือ แผลที่สถานที่เกิดเหตุ และเก็บวัตถุพยานต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการสืบสวนและดำเนินคดี

2) กลุ่มงานตรวจสอบเอกสาร มีหน้าที่ในการตรวจสอบเอกสารต่างๆ เช่น เอกสารปลอม ลายเซ็นปลอม ฯลฯ

3) กลุ่มงานตรวจทางเคมีและฟิสิกส์ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานและของกลางในคดีต่างๆซึ่งเป็งานตรวจพิสูจน์ที่ต้องใช้หลักวิชาทางเคมีและฟิสิกส์ เช่น สารเคมี น้ำมันเชื้อเพลิง วัตถุปลอมปน (ทอง, นาก) รอยชุดลบบทหมายเลขบนโลหะ มิเตอร์ไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า กระจก ดิน หิน ทราาย เส้นใย จับเท็จ ร่องรอยการฉีดยาเสพติด ซึ่งปัจจุบัน ปัจจุบันกลุ่มงานตรวจทางเคมี ฟิสิกส์ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 มีขีดความสามารถในการตรวจพิสูจน์ ดังนี้

- ตรวจพิสูจน์การชุดลบบทหมายเลขประจำรถและทรัพย์สินที่ทำด้วยโลหะ

- ตรวจสอบพิสูจน์ของกลางในคดีเพลิงไหม้ทางฟิสิกส์ เช่น สายไฟฟ้า พิวส์ เตารีด พัดลม และอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆ

- ตรวจสอบพิสูจน์ความเร็วจากกล้องวงจรปิด

- ให้คำปรึกษาในการตรวจพิสูจน์บุคคลด้วยเครื่องจับเท็จ

4) กลุ่มงานตรวจสอบลายนิ้วมือ มีหน้าที่ตรวจสอบและพิสูจน์ลายนิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้าแฝงในคดีแพ่งและอาญา ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการตรวจลายนิ้วมือแฝง เปรียบเทียบกับฐานข้อมูลอัตโนมัติ ยืนยันตัวบุคคล และจัดทำรายงานการตรวจพิสูจน์ รวมถึงการเก็บรักษาของกลาง และบันทึกข้อมูลในระบบเครือข่ายและสารสนเทศ พร้อมทั้งปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชากลุ่มงานตรวจทางพยาธิวิทยา: ตรวจสอบและพิสูจน์หลักฐานเกี่ยวกับการเสียชีวิต การบาดเจ็บ และสภาพร่างกายของผู้เสียชีวิต

5) กลุ่มงานตรวจยาเสพติด มีหน้าที่ตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานและของกลางในคดีเกี่ยวกับยาเสพติด โดยตรวจด้านคุณภาพและปริมาณตามกฎหมาย และจัดทำฐานข้อมูลอัตโนมัติ รวบรวมและส่งของกลางที่เหลือไปเก็บรักษาที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา รวมถึงการจัดทำรายงานการตรวจพิสูจน์ รับ-ส่ง และเก็บรักษาของกลาง พร้อมทั้งปฏิบัติงานธุรการและงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

6) กลุ่มงานตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน มีหน้าที่ตรวจพิสูจน์และเปรียบเทียบ ชีปนวิถีและเครื่องกระสุน ตรวจหาเขม่าปืน วิเคราะห์เนื้อโลหะของกระสุน ทาวิถีกระสุน ตรวจสอบร่องรอยกระสุน และเปรียบเทียบลูกกระสุนกับปลอกกระสุน ตรวจสอบพิสูจน์ชนิดและขนาดของอาวุธปืน และตรวจสอบสภาพของอาวุธ รวมถึงควบคุมและบำรุงรักษาอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ พร้อมทั้งจัดทำรายงานการตรวจพิสูจน์และงานธุรการอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

7) กลุ่มงานตรวจชีววิทยาและดีเอ็นเอ มีหน้าที่ตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานในคดีต่างๆ โดยใช้หลักวิชาทางชีววิทยา เช่น ตรวจคราบโลหิต คราบอสุจิ สารพันธุกรรม (DNA) และเปรียบเทียบ เส้นผม เส้นขน รวมถึงจัดทำรายงานและเก็บรักษาของกลาง และปฏิบัติงานธุรการอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

8) กลุ่มงานตรวจพิสูจน์อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ มีหน้าที่ตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานในคดีเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี เช่น ตรวจสอบพิสูจน์ข้อมูลดิจิทัลในหน่วยความจำคอมพิวเตอร์ ตรวจสอบพิสูจน์คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ ตรวจสอบการติดต่อสื่อสารบันทึกเสียงและวิดีโอ และตรวจร่องรอยบนแผ่นซีดี รวมถึงจัดทำรายงานและเก็บรักษาของกลาง และปฏิบัติงานธุรการอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ในการวิจัยนี้จะเน้นไปที่กลุ่มงานตรวจที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 ซึ่งมีขอบเขตงานในจังหวัดนครปฐม กลุ่มงานนี้มีบทบาทสำคัญในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานที่เป็นประโยชน์ต่อการสืบสวนและดำเนินคดีในพื้นที่นครปฐม ซึ่งการตรวจที่เกิดเหตุอย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยให้สามารถหาตัวผู้กระทำผิดและนำตัวมาลงโทษตามกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยภายในการบริหาร

ถวิล จันทรชนะ (2550) กล่าวว่าทรัพยากรบริหารมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหาร และปัจจัยที่สำคัญมีอยู่ 4 ประการ คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ 4M's ซึ่งจัดว่าปัจจัยทั้ง 4 เป็นปัจจัยพื้นฐานในการบริหาร

ด้านบุคลากร คนหรือบุคลากรเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารหน่วยงานจึงจำเป็นต้องมีบุคคลกรที่มีคุณภาพ หรือบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญและมีประสบการณ์ที่เหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ ดังนั้น จึงถือได้ว่าเป็นภารกิจของผู้บริหารที่จะต้องใช้ความรู้ ความสามารถที่จะได้มาซึ่งบุคคลกรที่มีคุณภาพ นับตั้งแต่การสรรหา การฝึกอบรม เพื่อยกระดับความสามารถของบุคลากรรวมถึงวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพอีกด้วย

ด้านงบประมาณ งบประมาณ หมายถึง แผนเบ็ดเสร็จที่แสดงออกในรูปของตัวเงินที่ต้องใช้จ่ายในการดำเนินงานในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุ วัตถุประสงค์ ซึ่งด้านงบประมาณมีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงาน เพราะงบประมาณเป็นแผนสำหรับอนาคต โดยหลักการแล้วการบริหารงบประมาณนั้น รวมถึงการจัดทำงบประมาณประจำปี จัดทำงบประมาณเพิ่มเติม การจัดทำแผนการใช้งบประมาณ การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณ การของบประมาณ ฉุกเฉิน และการประเมินผลการใช้งบประมาณ

ด้านวัสดุ อุปกรณ์ การบริหารงานด้านวัสดุ อุปกรณ์ เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับ การใช้วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ ตลอดจนเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยการดำเนินการที่ครอบคลุมถึงการศึกษาที่ต้องใช้วัสดุ อุปกรณ์ การสำรวจ การรับรู้ ความจำเป็นในการใช้ การให้บริการ รวมถึงการเก็บบำรุงรักษา

ด้านการบริหารจัดการ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นกิจกรรมที่เป็นของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีการร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจกันในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ที่ตั้งใจไว้ การบริหารเป็นกิจกรรมที่เริ่มต้นตั้งแต่การวางแผน การจัดองค์กร การบังคับบัญชาสั่งการ การประสานงาน รวมถึงการควบคุมซึ่งในแต่ละหน้าที่ดังกล่าว อาจมีรายละเอียดปลีกย่อยแตกต่างกันไป ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะและจุดมุ่งหมายขององค์การ เช่น ถ้าเป็นองค์การของรัฐก็จะเน้นในเรื่องการบริการที่มีประสิทธิภาพ ถ้าเป็นองค์การเอกชนจะมีเรื่องของการเข้ามามีส่วนร่วมสำคัญอีกด้วย (ถวิล จันทรชนะ, 2550)

จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ (2541: 1-3) ได้เสนอระบบการจัดการปัจจัยในการบริหารงาน (CHAKRITS 4M: Social Development Component) ไว้ดังนี้

การที่นักจัดการพัฒนาสังคม ไม่ว่าจะเป็นผู้ปฏิบัติอยู่ในระดับใด จะสามารถนำเอานโยบายของฝ่ายการเมือง หรือนโยบายและคำสั่งของผู้บังคับบัญชาไปปฏิบัติจัดทำให้เกิดผลสำเร็จได้เป็นอย่างดีนั้น นอกเหนือจากที่เข้าผู้นั้นจะต้องมีความสำนึกถึงสังคมและประชาชน กลุ่มเป้าหมายที่ตนเองถูกวางตัว หรืออาสาเข้าในความรับผิดชอบในการสร้างผลประโยชน์แล้ว นักจัดการ ผู้นั้นยังจำเป็นที่จะต้องมีความรู้และความสามารถที่จะกำหนดระบบงาน ระเบียบและเทคนิคในการปฏิบัติงานสร้างความพร้อมและความสามารถที่จะใช้สิ่งเหล่านี้ให้เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ในการทำงานของตน และหน่วยงานของตนอีกด้วย ระบบงานและระเบียบเทคนิคในการปฏิบัติที่กล่าวถึง สามารถแยกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

M 1 (Man) ได้แก่ คนหรือบุคลากร ซึ่งการจัดการที่ดีจำเป็นจะต้องได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณสมบัติที่จำเป็นอย่างอื่นมาบรรจุให้กับตำแหน่งหน้าที่การงานที่กำหนดไว้ และจะต้องให้มีจำนวนพอเพียง ไม่มากเกินไปหรือน้อยไป การจัดการด้านบุคลากรยังควบคุมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการให้ค่าตอบแทน และผลประโยชน์ที่สมบูรณกับภาวะการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร ความจำเป็นที่จะต้องดูแลความเรียบร้อยของการปฏิบัติงาน และการเพิ่มพูนความรู้สมรรถภาพในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากรภายในหน่วยเป็นระยะ ๆ ด้วย

M 2 (Money) ได้แก่ ด้านการเงินที่จะต้องหาเงินมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมตามที่กำหนดเวลาที่ถูกต้องสอดคล้องกัน ดังนั้นการพิจารณาเรื่องแหล่งเงิน การจัดสรรเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในกิจกรรมและรายการต่างๆ ให้ได้สัดส่วนที่จะได้ผลตอบแทนสูงสุด และการควบคุมค่าใช้จ่ายให้ถูกต้องตามเกณฑ์โดยไม่รั่วไหลสูญเสียน้อยหรือฟุ่มเฟือยโดยไม่จำเป็น แต่ในขณะเดียวกันเพื่อที่จะสนับสนุนให้ทำงานได้ ดำเนินการไปอย่างราบรื่นจนสามารถบรรลุเป้าหมายได้เป็นอย่างดี การเงินจึงเป็นส่วนสำคัญที่จะต้องดูแล นอกจากนี้การรายงานฐานะทางการเงินเพื่อแสดงผลการปฏิบัติงาน และเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงในระยะต่อไปก็เป็นกิจกรรมสำคัญของการจัดการด้วย

M 3 (Material) ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ เป็นการจัดหาและมีไว้ซึ่งเครื่องมือเครื่องใช้วัสดุ อุปกรณ์สำหรับปฏิบัติงาน สถานที่บริหารที่เหมาะสมทันสมัยเพียงพอ และมีประสิทธิภาพที่จะสามารถช่วยในการดำเนินงานตามหน้าที่ของหน่วยงานนั้นๆ อย่างได้ผล หรือเป็นประโยชน์ที่สุด ทั้งนี้การจัดการด้านนี้ยังหมายรวมถึง การเสาะแสวงหา การคิดค้น การออกแบบ การควบคุมการใช้งาน การบำรุงรักษาและแลกเปลี่ยนชิ้นส่วนประกอบ การซ่อมแซมสิ่งที่บกพร่องชำรุดเสียหาย หรือที่มีประสิทธิภาพในการใช้งานต่ำกว่าระดับที่ต้องการ และการถอดถอนจากประจำการหรือรื้อถอน เพื่อจัดหาหรือจัดทำสิ่งทดแทนภายในกำหนดเวลาที่สมควรใช้

M 4 (Management) ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การกำหนดรูปแบบและภารกิจขององค์กร การแบ่งส่วนขององค์กร การกำหนดกิจกรรมของแต่ละหน่วยงาน การกำหนดตำแหน่งงาน (Position) พร้อมหน้าที่ในความรับผิดชอบและอำนาจ (Authority) ของแต่ละตำแหน่งแต่ละส่วน แต่ละระดับ (Level) และขององค์กรเป็นส่วนรวม การกำหนดโครงสร้างและความสัมพันธ์ของงานส่วนต่างๆ ของแต่ละองค์กร สร้างระบบการควบคุมให้ทุกส่วนขององค์กรได้อย่างสืบเนื่องและมีเอกภาพ (จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ, 2541)

วารินทร์ จันทรัตน์ (2565) กล่าวว่า ปัจจัยการบริหาร หมายถึง กระบวนการจัดองค์กร และการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อให้การปฏิบัติงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า หรือ ตอบสนองความต้องการของประชาชน ประกอบด้วย

บุคลากร (Man) หมายถึง องค์กรบริหารส่วนตำบล มีจำนวนบุคลากรเพียงพอ บุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ สามารถในการแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ และมีทักษะและความชำนาญในการปฏิบัติงาน

งบประมาณ (Money) หมายถึง องค์กรบริหารส่วนตำบล จัดสรรงบประมาณตรงตามความต้องการของประชาชน อย่างเพียงพอและเหมาะสม คำนึงค่าและประหยัด ครอบคลุมการให้บริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

วัสดุอุปกรณ์ (Materials) หมายถึง องค์กรบริหารส่วนตำบล มีวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานและอำนวยความสะดวกในการบริการประชาชน อย่างเพียงพอและเหมาะสม วัสดุอุปกรณ์มีคุณภาพ ตลอดจนใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างประหยัดและคุ้มค่า

การจัดการ (Management) หมายถึง องค์กรบริหารส่วนตำบล ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานผ่านช่องทางต่าง ๆ บริหารงานด้วยความโปร่งใส รับฟังความคิดเห็นของประชาชน นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชน มาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการทำงาน เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาตำบล (วารินทร์ จันทรัตน์, 2565)

สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยสภาพภายในองค์กรประกอบด้วย ด้านบุคลากร (Man) ด้านงบประมาณ (Money) ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material) และด้านการบริหารจัดการ (Management) การบริหารองค์กรให้ประสบความสำเร็จ จำเป็นต้องบริหารจัดการทั้ง 4 ด้านนี้ควบคู่กันไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกในการบริหาร

ศูนย์เศรษฐศาสตร์ประยุกต์ (2557) กล่าวว่า การวิเคราะห์ PEST เป็นการวิเคราะห์หาปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานขององค์กร คือการเปลี่ยนแปลงด้านการเมือง (Political

changes) การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ (Economic changes) การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม (Social changes) และการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี (Technological changes) โดยที่

1) การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง (Political changes) เป็นการเปลี่ยนแปลงของรัฐบาล หรือนโยบายของภาครัฐที่มีผลกระทบต่อองค์กร เช่น สถานะความมั่นคงของรัฐบาล โครงสร้างของรัฐบาล (Government structures) กฎ ระเบียบและข้อบังคับต่างๆ นโยบายภาษี เป็นต้น

2) การเปลี่ยนแปลงทางด้านการเศรษฐกิจ (Economic changes) คือ การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับเศรษฐกิจในระดับกว้าง เช่น ความเติบโตทางเศรษฐกิจ (Economic growth) การปรับตัวสูงขึ้นของมาตรฐานความเป็นอยู่ การจ้างงานหรือ การเปลี่ยนแปลงของระดับอุปสงค์ โดยทั่วไป การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของอัตราดอกเบี้ย และอัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น

3) การเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Social changes) คือ การเปลี่ยนแปลงที่มีความสัมพันธ์กับสังคมในวงกว้าง เช่น อัตราการเติบโตของจำนวนประชากร สุขภาพของประชากร การเคลื่อนย้ายถิ่นฐาน ประชากรที่ใช้แรงงานในตลาดแรงงาน รูปแบบของการซื้อสินค้า รูปแบบของประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตท้องถิ่น และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม

4) การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี (Technological changes) เป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีความเชื่อมโยงกับการมีนวัตกรรมความคิดค้นใหม่ หรือแนวคิดใหม่ เช่น การพัฒนาการของระบบอินเทอร์เน็ต ในปัจจุบัน และเว็บไซต์ (Websites) ที่เป็นเครื่องมือในการดำเนินธุรกิจแบบใหม่ การค้นพบสิ่งใหม่ๆ การขนส่ง การติดต่อสื่อสาร เป็นต้น (ศูนย์เศรษฐกิจประยุกต์, 2557)

วีระ สมความคิด (2558) กล่าวว่า Thomas L.Wheelen และ J.David Hunger (2002) อธิบาย PEST Analysis นั้นคือเครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์แนวโน้มตลาด และวิเคราะห์ภาพรวมของธุรกิจในอนาคต โดยอาศัยข้อมูลของการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายนอกต่างๆที่เราไม่สามารถควบคุมได้ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ก็ประกอบไปด้วย P-Politic : ปัจจัยทางนโยบายและการเมือง E-Economic : ปัจจัยทางเศรษฐกิจ S-Social : ปัจจัยทางสภาพสังคม และสุดท้าย T-Technology : ปัจจัยทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ (วีระ สมความคิด, 2558)

ดังนั้นธุรกิจที่รู้แนวโน้มของตลาดจากปัจจัยภายนอกก่อนย่อมได้เปรียบในการทำธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้ผู้ประกอบการได้ เตรียมพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่างๆรอบตัวที่เราคาดหมายไม่ได้ แต่สามารถปรับตัวตามได้ ซึ่ง PEST Analysis ถือเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพอย่างมากในการแก้ปัญหาในส่วนนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับการไปลงทุนกับธุรกิจในประเทศที่เรายังไม่รู้จักทั้งในด้านวัฒนธรรมและการลงทุน เครื่องมือชิ้นนี้จะช่วยให้เราตัดปัจจัยเสี่ยงต่างๆ เพื่อให้สามารถลงทุนเดินหน้าทำการตลาดหรือพัฒนาธุรกิจให้ไปข้างหน้าอย่างมั่นคง

ยุทธวัตร ประโมจนีย์ (2563) กล่าวว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (Political, economic, social and technological analysis: PEST analysis) หมายถึง เครื่องมือวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก เป็นการวิเคราะห์สิ่งที่ไม่สามารถควบคุมได้ จะส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจแต่ละประเทศ โดยการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกจะแสดงให้เห็นว่าด้านใดเป็นโอกาสและด้านใดเป็นอุปสรรค (ยุทธวัตร ประโมจนีย์, 2563)

สามารถสรุปได้ว่า PEST Analysis เป็นเครื่องมือที่ใช้ วิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่องค์กรไม่สามารถควบคุมได้ เพื่อประเมินผลกระทบต่อการทำงานขององค์กร และ เตรียมพร้อมรับมือ กับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ โดยมีปัจจัยหลัก 4 ประการ คือ การเมือง (Political), เศรษฐกิจ (Economic), สังคม (Social) และ เทคโนโลยี (Technological)

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนนี้ ผู้วิจัยนำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องใน 2 หัวข้อ ได้แก่ 1) งานวิจัยในประเทศ และ 2) งานวิจัยต่างประเทศ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.6.1 งานวิจัยภายในประเทศ

ภาขินี เดชรัตนสุวรรณ (2559) ได้ศึกษา การศึกษาความเข้าใจในด้านการป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ สถานีตำรวจภูธรจังหวัดกาญจนบุรี พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 41-50 ปี การศึกษาสูงสุดต่ำกว่าระดับปริญญาตรี มีชั้นยศนายดาบตำรวจเป็นส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือนโดยประมาณระหว่าง 23,001-31,000 บาท ในด้านระยะเวลาปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่สายตรวจส่วนใหญ่มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 21 ปี ด้านความคิดเห็นการป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจสถานีตำรวจภูธรจังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เห็นว่า การเก็บวัตถุพยานจากสถานที่เกิดเหตุควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นในวันที่ทำการตรวจสถานที่เกิดเหตุ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระดับการศึกษาสูงสุด ชั้นยศ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ประเภทของสายตรวจ และเงินเดือนหรือเงินที่เพิ่มพิเศษต่อเดือนแตกต่างกันมีระดับการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน แต่อายุและระยะเวลาที่ผ่านการฝึกอบรมมาแล้วแตกต่างกันจะมีระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุส่วนใหญ่ คือ ผู้บังคับบัญชาควรจัดสรรงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสถานที่เกิดเหตุให้เพียงพอ และควรกำหนดกฎหมายในการเอาโทษกับผู้เข้าไปในสถานที่เกิดเหตุหรือเข้าไปยุ่งกับวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุโดยที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง และควรออกกฎหมายมารองรับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจให้สามารถปฏิบัติงานในสถานที่เกิดเหตุได้อย่างถูกต้อง (ภาขินี เดชรัตนสุวรรณ, 2561)

กนกพร แสงแก้ว (2561) ได้ศึกษา การศึกษาความรู้ความเข้าใจด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐมพนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม พบว่าโดยภาพรวมมีระดับความรู้ความเข้าใจด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุในระดับสูง การตรวจสถานที่เกิดเหตุเป็นไปตามหลักการของ FBI ที่ได้กำหนดเป็น 12 ขั้นตอน พบว่าขั้นตอนที่พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุอย่างถูกต้อง คือ ขั้นตอนที่ 1) การเตรียมความพร้อม 3) การป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุ 4) การสำรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น 5) การประเมินวัตถุพยานที่พบในสถานที่เกิดเหตุ 6) การบรรยายสถานที่เกิดเหตุ 8) การจัดทำแผนที่หรือแผนผัง และการสเก็ตซ์ภาพสถานที่เกิดเหตุ 10) การบันทึกและตรวจเก็บวัตถุพยาน 11) การสำรวจสถานที่เกิดเหตุครั้งสุดท้าย และ 12) การออกและส่งคืนสถานที่เกิดเหตุ ส่วนขั้นตอนที่พนักงานสอบสวนมีความรู้ความเข้าใจด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุยังไม่ถูกต้อง คือ ขั้นตอนที่ 2) การดำเนินการเมื่อถึงสถานที่เกิดเหตุ 7) การถ่ายภาพในสถานที่เกิดเหตุ และ 9) การตรวจค้นสถานที่เกิดเหตุอย่างละเอียด ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในพัฒนางานด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุ ได้แก่ จัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับการตรวจสถานที่เกิดเหตุเป็นประจำทุกปี จัดสรรงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสถานที่เกิดเหตุ และจัดสรรกำลังพลให้เพียงพอ (กนกพร แสงแก้ว, 2562)

จิตาภา ทองทวี (2561) ได้ศึกษาความเข้าใจและความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่กู้ภัย มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของความเข้าใจเกี่ยวกับเกี่ยวกับการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุของเจ้าหน้าที่กู้ภัยไม่มีความสัมพันธ์กันเมื่อจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานส่วนใหญ่ที่พบขาดแคลนบุคลากรในการให้ความรู้และคำปรึกษาในการจัดการฝึกอบรม เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุทางนิติวิทยาศาสตร์และเพิ่มบุคลากรให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานโดยเฉพาะคดีฆาตกรรม (จิตาภา ทองทวี, 2561)

บุญตา ใจตรง (2561) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของพนักงานสอบสวนที่มีต่องานพิสูจน์หลักฐาน กรณีศึกษา พนักงานสอบสวนที่ปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส พบว่าระดับความเชื่อมั่นของพนักงานสอบสวนต่องานพิสูจน์หลักฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.49) เมื่อทำการทดสอบปัจจัยที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของพนักงานสอบสวนต่องานพิสูจน์หลักฐาน พบว่า ปัจจัยความเป็นระบบในการทำงานของงานพิสูจน์หลักฐาน ปัจจัยด้านทัศนคติต่องานพิสูจน์หลักฐาน และปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของบุคลากรในงานพิสูจน์หลักฐาน ส่งผลต่อความเชื่อมั่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนปัจจัยด้านธรรมาภิบาลไม่พบว่าส่งผลต่อความเชื่อมั่น นอกจากนี้ ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน พบว่า รายงานผลการตรวจพิสูจน์บางครั้งล่าช้า เจ้าหน้าที่

ผู้ปฏิบัติงานยังไม่เพียงพอต่อความต้องการเมื่อมีการร้องขอ รวมถึงพนักงานสอบสวนบางรายยังไม่ทราบขีดความสามารถของงานพิสูจน์หลักฐาน ดังนั้นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการวิจัย คือ งานพิสูจน์หลักฐานควรเพิ่มบุคลากรในการปฏิบัติงานให้มากขึ้น รวมถึงควรจัดฝึกอบรมและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการจัดเก็บพยานหลักฐาน และการนำส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์ให้กับพนักงานสอบสวน เพื่อยกระดับความเชื่อมั่นที่มีต่องานพิสูจน์หลักฐานมากขึ้น (บุญตา ใจตรง, 2561)

เรวดี ไกรฤกษ์ (2561) ได้ศึกษาแนวทางการได้มาซึ่งพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในชั้นสอบสวนเพื่อการดำเนินคดีในความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัญหาการได้มาซึ่งพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในชั้นสอบสวนเพื่อการดำเนินคดีในความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายมีดังนี้ 1) พนักงานสอบสวนขาดความรู้ด้านนิติวิทยาศาสตร์เป็นผลให้ตรวจเก็บวัตถุพยานได้ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ 2) ข้อจำกัดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131/1 ส่งผลให้การรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ทำได้ในวงจำกัด 3) การป้องกันสถานที่เกิดเหตุไม่ต่อเนื่องทำให้พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มีการปนเปื้อนส่งผลกระทบต่อการวิเคราะห์รูปคดี 4) การขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่เกี่ยวข้องจำเป็นทางวิทยาการเป็นข้อขัดข้องในการที่ไม่สามารถตรวจเก็บวัตถุพยานสำคัญได้ 5) เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานซึ่งปฏิบัติงานร่วมกับพนักงานสอบสวนมีจำนวนที่ไม่เพียงพอกับปริมาณงาน 2. แนวทางการตรวจเก็บวัตถุพยานทางนิติวิทยาศาสตร์ในคดีความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วนถูกต้องตามกฎหมายมีดังนี้ 1) พัฒนาความรู้ด้านนิติวิทยาศาสตร์แก่พนักงานสอบสวนเพื่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน 2) แก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131/1 ให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมในปัจจุบัน 3) การบัญญัติกฎหมายกำหนดโทษผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องที่เข้าไปในสถานที่เกิดเหตุ 4) จัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ให้เอื้อต่อการปฏิบัติงาน 5) การเพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานซึ่งเป็นผู้มีทักษะให้เป็นผู้สนับสนุนงานสอบสวน 6) ควรบัญญัติกฎหมายหรือระเบียบปฏิบัติเรื่องห่วงโซ่การครอบครองวัตถุพยานและมีการตรวจสอบการได้มาซึ่งพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ตั้งแต่ชั้นสอบสวนโดยพนักงานอัยการ (เรวดี ไกรฤกษ์, 2561)

ธนวัฒน์ ทองโชติฉัตร (2562) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของผู้ตรวจพิสูจน์สังกัดสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจพบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของผู้ตรวจพิสูจน์ เมื่อพิจารณาระดับสภาพที่ควรจะเป็นของผู้ตรวจพิสูจน์โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($=67$ $SD = .77$) ส่วนระดับสภาพที่เป็นจริงโดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ($= 3.40$ $SD = 1.06$) ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI Modified) พบว่าโดยภาพรวมของความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของผู้ตรวจพิสูจน์มีค่าเท่ากับ .272 รูปแบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของผู้ตรวจพิสูจน์ประกอบด้วย 5 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ที่มาของรูปแบบ ได้แก่ 1) ชื่อรูปแบบ 2) แนวคิดและหลักการ

ของรูปแบบ 3) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 องค์ประกอบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของผู้ตรวจพิสูจน์ ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) บุคลากร 2) งบประมาณ 3) วัสดุอุปกรณ์ 4) การบริหารจัดการ 5) การเมืองและกฎหมาย 6) เศรษฐกิจ 7) สังคม และ 8) เทคโนโลยี ส่วนที่ 3 กระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของผู้ตรวจพิสูจน์ มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การออกแบบองค์การ 2) การจัดหาบุคคลเข้าทำงาน 3) การจัดการประสิทธิภาพการทำงานและการประเมิน 4) การฝึกอบรมพนักงานและพัฒนาองค์กร 5) ระบบการให้รางวัลและสิทธิประโยชน์และการร้องเรียน ส่วนที่ 4 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ ประกอบด้วย 1) เงื่อนไขในการนำรูปแบบไปใช้ และ 2) ข้อเสนอแนะการนำรูปแบบไปใช้ ส่วนที่ 5 ความสำเร็จของรูปแบบพิจารณาได้จากตัวบ่งชี้ 1) ตัวบ่งชี้คุณลักษณะบุคลากร และ 2) ตัวบ่งชี้คุณลักษณะองค์การ

ฉันทนา วิทยนิพิฐพงษ์ (2565) ได้ศึกษาสมรรถนะในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวน สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 พบว่าพนักงานสอบสวนมีแนวปฏิบัติในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ตามวิธีปฏิบัติที่แนะนำโดย FBI แต่ยอมรับว่าไม่สามารถปฏิบัติได้ทุกขั้นตอนของกระบวนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุได้อย่างสมบูรณ์ เนื่องจากภาระงานมากและการขาดแคลนพนักงานสอบสวนรวมทั้งยังขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือที่เหมาะสมในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ พนักงานสอบสวนเห็นความสำคัญของการอบรมอย่างต่อเนื่องเพื่อการปรับปรุงคุณภาพของการปฏิบัติงาน ในท้ายที่สุดงานวิจัยนี้ได้เสนอกรอบแนวคิดและแนวทางการดำเนินการที่จะช่วยส่งเสริมงานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น และเสนอแนะให้มีการกำหนดเส้นทางวิชาชีพที่เหมาะสมและชัดเจน เพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพของพนักงานสอบสวน (ฉันทนา วิทยนิพิฐพงษ์, 2565)

2.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Joseph Peterson et al (2012) ได้ศึกษาบทบาทและผลกระทบของหลักฐานนิติวิทยาศาสตร์ต่อผลลัพธ์การดำเนินคดี พบว่าด้วยการวิเคราะห์การถดถอยชี้ให้เห็นว่าหลักฐานนิติวิทยาศาสตร์ มีบทบาทสำคัญและชัดเจนต่อการตัดสินใจดำเนินคดี แต่อย่างไรก็ตามน้ำหนักความเชื่อมั่นของหลักฐานนิติวิทยาศาสตร์ ขึ้นอยู่กับช่วงเวลาและการตรวจสอบ โดยการเก็บหลักฐานจากที่เกิดเหตุส่งผลต่อการจับกุมผู้ต้องสงสัย, การตรวจสอบหลักฐาน ส่งผลต่อการส่งฟ้อง การฟ้องคดี การลงโทษที่ศาล และระยะของโทษจำคุก, การตัดสินใจเกี่ยวกับการรับสารภาพผิด เป็นเพียงขั้นตอนเดียวที่หลักฐานนิติวิทยาศาสตร์ไม่มีผลกระทบ กล่าวโดยสรุปคือ หลักฐานนิติวิทยาศาสตร์มีบทบาทสำคัญในหลายขั้นตอนของคดีอาญา ยกเว้นขั้นตอนการตกลงสารภาพผิด (Joseph Peterson et al., 2012)

Arsenio Nataniel Macamo (2018) ได้ศึกษาการพัฒนาการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุในเมืองมาปูโต ประเทศโมซัมบิก พบว่าพนักงานสอบสวนขาดความรู้เรื่องนิติวิทยาศาสตร์ตั้งแต่กระบวนการสอบสวน การเก็บรวบรวมและระบุหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์เพื่อเชื่อมโยงกับผู้ต้องสงสัย เหลือ

และสถานที่เกิดเหตุ กระบวนการสอบสวน ให้ความสำคัญกับประจักษ์พยานเพื่อการพิสูจน์ความผิด ในชั้นศาลมากกว่า การเก็บรวบรวมหลักฐานที่น่าเชื่อถือทางนิติวิทยาศาสตร์อุปสรรคในกระบวนการสอบสวนคือการขาดแคลนเทคโนโลยีที่ทันสมัยและงบประมาณในการพัฒนาการสอบสวน (Arsenio Nataniel Macamo, 2018)

Mohammad Shakil (2022) ได้ศึกษาอุปสรรคในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ: การศึกษาเกี่ยวกับความไม่มีประสิทธิภาพและความล่าช้าในการแก้ไขคดีอาชญากรรม พบการขาดแคลนงบประมาณและเครื่องมือนิติวิทยาศาสตร์ที่ไม่เพียงพอทำให้การวิเคราะห์พยานหลักฐานล่าช้าและไม่ครบถ้วน ขาดการฝึกอบรมที่เหมาะสมและการพัฒนาความเชี่ยวชาญ ทำให้การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุไม่สมบูรณ์ การดำเนินงานที่ซับซ้อนและขาดความคล่องตัวทำให้การรายงานและการตรวจสอบล่าช้า การสื่อสารที่ไม่ดี การประสานงานระหว่างแผนกต่างๆ ไม่ดี ส่งผลให้พยานหลักฐานถูกละเลยและการทำงานซ้ำซ้อนภาระงานและการจัดการบุคลากรการขาดแคลนบุคลากรและปริมาณงานที่สูง ทำให้การตรวจสอบคดีล่าช้า การจัดลำดับความสำคัญของคดีตามความสำคัญหรือแรงกดดันภายนอก ทำให้คดีที่สำคัญน้อยกว่าไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร การใช้เทคโนโลยีที่ล้าสมัยหรือไม่เข้ากันทำให้การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและการวิเคราะห์ข้อมูลไม่ได้ผลดี

อุปสรรคเหล่านี้ทำให้กระบวนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุไม่มีประสิทธิภาพ และจำเป็นต้องมีการปรับปรุงในด้านการจัดสรรทรัพยากร การฝึกอบรม กระบวนการบริหาร การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบคดีอาชญากรรม(Mohammad Shakil, 2022)

ตารางที่ 1 สรุปประเด็นปัญหาสภาพปัญหาภายในเกี่ยวกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุที่ศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นปัญหา	ภาจีนี	กนกพร	จิตภา	บุญตา	ฉันทนา	ธนวัฒน์	เรวดี	Arsenio	Joseph	Mohammad
1. ด้านบุคลากร										
ขาดแคลนกำลังพล		√	√	√	√	√	√			√
ปัญหาด้านภาระงานมีมาก					√					√
ปัญหาด้านการอบรม	√		√	√				√		√
2. ด้านงบประมาณ	√	√						√		√
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์		√			√		√			
4. ด้านบริหารจัดการ										
ปัญหาด้านอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและการตรวจเก็บวัตถุพยาน	√									
รายงานผลการตรวจพิสูจน์ล่าช้า				√						√

ตารางที่ 2 สรุปประเด็นปัญหาสภาพปัญหาภายนอกเกี่ยวกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุที่ศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นปัญหา	ภาชีนี	กนกพร	จิตภา	บุญตา	ฉันทนา	ธนวัฒน์	เรวัต	Arsenio	Joseph	Mohammad
1. ด้านนโยบายและการเมือง										
พนักงานสอบสวนไม่มีเส้นทางวิชาชีพที่ชัดเจน					√					
ให้ความสำคัญกับประจักษ์พยานมากกว่าหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์								√		
ความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐานขึ้นอยู่กับช่วงเวลาการเก็บและตรวจพิสูจน์									√	
ข้อจำกัดกฎหมายมาตรา 131/1							√			
2. ด้านเศรษฐกิจ										
3. ด้านสังคม										
4. ด้านเทคโนโลยี								√		√

จากการวิเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่างานวิจัยนี้มีความแตกต่างจากงานวิจัยอื่นๆ อย่างชัดเจนในหลายประการ ที่ผ่านมา งานวิจัยอื่นๆ มักจะเน้นไปที่การใช้แบบสอบถามเพื่อสำรวจความรู้และความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถาม อย่างไรก็ตาม งานวิจัยนี้ใช้วิธีการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างกับผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงในกระบวนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งช่วยให้ได้รับข้อมูลที่มีความละเอียดและเชิงลึกมากขึ้นเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่แท้จริง อีกทั้งงานวิจัยนี้ยังได้มีการนำแนวคิดและทฤษฎีที่มีความเฉพาะเจาะจงมาใช้ในการวิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางการปรับปรุง

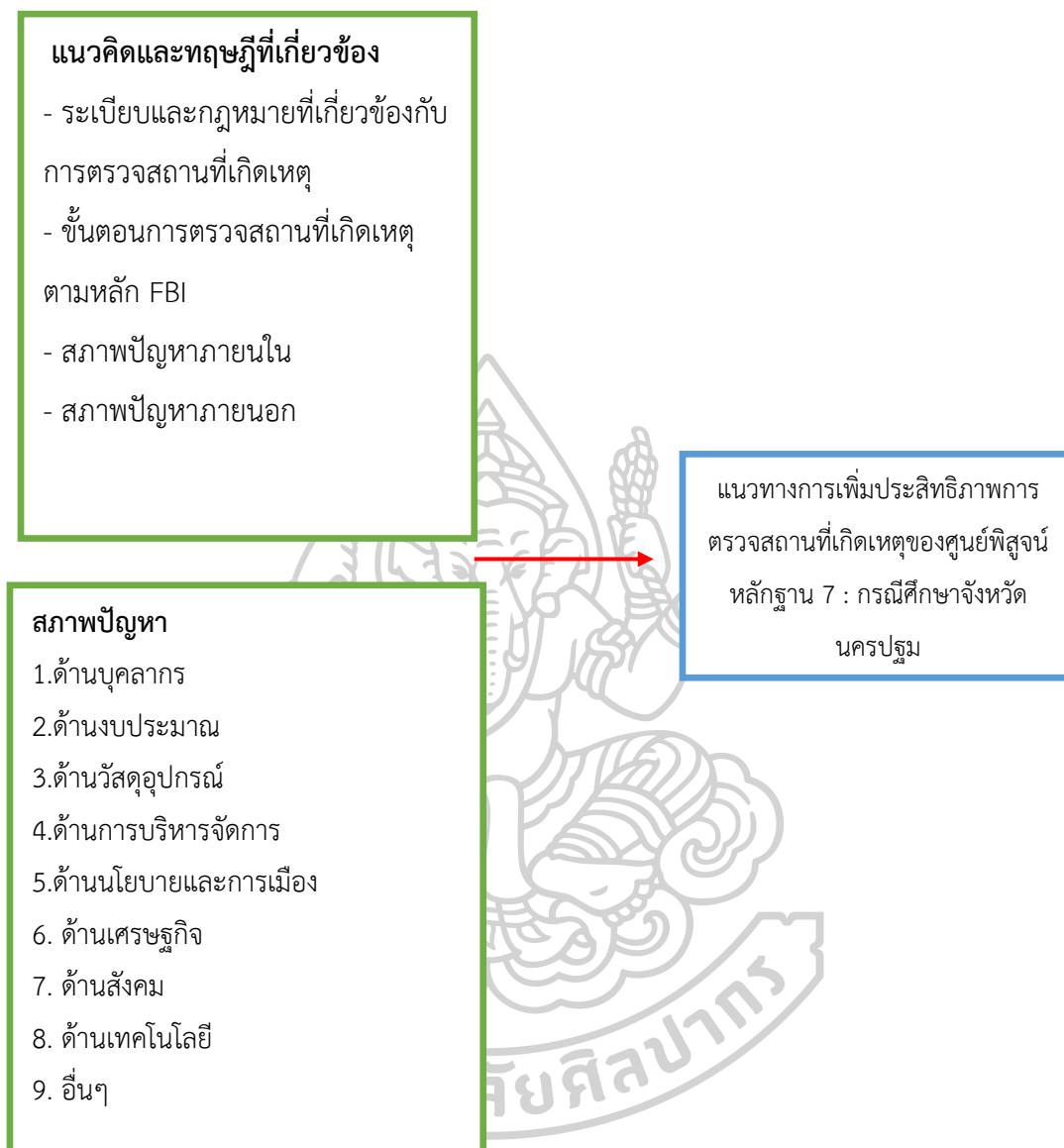
ประสิทธิภาพการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ เช่น การนำแนวคิดขั้นตอนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุตามหลัก FBI 12 ขั้นตอน ซึ่งเป็นมาตรฐานการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุที่เป็นระบบมาใช้ ซึ่งงานวิจัยอื่นๆ ที่ผ่านมามีไม่ได้นำแนวคิดนี้มาใช้ในการวิจัยกับผู้ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุโดยตรง นอกจากนี้ผู้วิจัยยังใช้การวิเคราะห์ 4M และ PEST ในการประเมินสภาพปัญหาภายในและภายนอกขององค์กรเพื่อให้ได้มุมมองที่ครบถ้วนและชัดเจนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

นอกจากนี้ งานวิจัยของผู้วิจัยยังมีความโดดเด่นในเรื่องของการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องจากหลากหลายกลุ่มงาน เช่น กลุ่มงานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ กลุ่มงานตรวจลายนิ้วมือแฝง กลุ่มงานตรวจทางเคมีและฟิสิกส์ ผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ และผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวน เป็นต้น การสัมภาษณ์ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์จากหลากหลายกลุ่มงานทำให้ได้รับข้อมูลที่หลากหลายและครอบคลุมในทุกแง่มุมของการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ในขณะที่งานวิจัยอื่นๆ มักจะมุ่งเน้นการศึกษาจากมุมมองของกลุ่มเดียวหรือ 2 กลุ่มเท่านั้น

ด้วยวิธีการวิจัยและการใช้แนวคิดทฤษฎีที่มีความหลากหลายและครอบคลุม งานวิจัยนี้จึงสามารถเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบมากกว่างานวิจัยที่เคยมีมา ดังนั้นวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้จึงเน้นถึงประเด็นการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ โดยออกแบบให้ครอบคลุมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ เพื่อให้การดำเนินงานเกี่ยวกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 17 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของกลุ่มงานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 2) เพื่อเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 ดังนี้

- 3.1 ประเภทและรูปแบบของการวิจัย
- 3.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย
- 3.3 เครื่องมือและวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 จริยธรรมในการวิจัย

3.1 ประเภทและรูปแบบของการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เป็นการศึกษาภาคสนามผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ผู้วิจัยจัดทำประเด็นคำถามสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของงานวิจัยก่อนลงพื้นที่ ผู้วิจัยได้ รวบรวมข้อมูล จากแหล่งต่างๆ ดังนี้

- 1) เอกสาร: หนังสือ หนังสือพิมพ์ออนไลน์ วารสาร เอกสารทางวิชาการ
- 2) แนวคิด: แนวคิดการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุตามหลัก FBI, แนวคิดประสิทธิภาพการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ
- 3) งานวิจัย: ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

การวิเคราะห์ข้อมูลเหล่านี้นำไปสู่กรอบดำเนินการวิจัย ช่วยให้ผู้วิจัยมองเห็นภาพรวมตั้งแต่ข้อค้นพบไปจนถึงข้อสรุป กระบวนการนี้เรียกว่า การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญ ช่วยให้ผู้วิจัยกำหนด ประเด็นการสัมภาษณ์และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้อย่างชัดเจน เป็นการเตรียมตัวก่อนลงศึกษาภาคสนามจริง (Field study)

3.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะจง กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้

- 1) มีประสบการณ์การทำงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุไม่น้อยกว่า 4 ปี
- 2) ครอบคลุมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ ผู้ปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ, ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนและผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ
- 3) ให้ข้อมูลเชิงลึกจากประสบการณ์การปฏิบัติงานจริง
- 4) ปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดนครปฐมไม่น้อยกว่า 4 ปี

จากเกณฑ์ดังกล่าว ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 14 คน ประกอบด้วย

- 1) ผู้เชี่ยวชาญการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 จำนวน 5 คน
- 2) ผู้เชี่ยวชาญการตรวจเคมีและฟิสิกส์ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 จำนวน 2 คน
- 3) ผู้เชี่ยวชาญการตรวจรอยลายนิ้วมือแฝง ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 จำนวน 2 คน
- 4) ผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องกับงานบริหาร ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 จำนวน 2 คน
- 5) พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจในพื้นที่นครปฐม จำนวน 3 คน

3.3 เครื่องมือและวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้วิจัยสร้างชุดคำถามจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง สามารถแบ่งขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งหลักการและวิธีการในการกำหนดแนวทางการสัมภาษณ์ เพื่อกำหนดแนวทางให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

- 2) เมื่อกำหนดกรอบแนวทางการสัมภาษณ์ตามประเด็นและรูปแบบคำถามที่ต้องการศึกษาตามกรอบแนวคิดการวิจัยได้แล้ว ผู้วิจัยจะสร้างแบบสัมภาษณ์ตามลักษณะดังต่อไปนี้

- (1) แบบสัมภาษณ์ใช้คำถามแบบปลายเปิด (Open-ended) เพื่อให้ได้คำตอบที่ละเอียดในทุกมิติจากประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูล

- (2) ไม่สร้างแบบสัมภาษณ์ให้อยู่ในลักษณะของการถามนำ หรือเสนอแนะให้กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลตอบตามแนวทางที่วางไว้

- (3) แบบสัมภาษณ์ต้องไม่ทำให้กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลรู้สึกไม่สบายใจหรืออับอาย

- (4) ไม่สร้างแบบสัมภาษณ์ที่ต้องการคำตอบในทางวิชาการมากเกินไปเพราะจะทำให้กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล รู้สึกกลัวหรือกังวลที่จะตอบคำถาม

3) เมื่อแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสร็จสมบูรณ์ ให้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาตรวจสอบเบื้องต้นในส่วนของความตรงตามเนื้อหา ตลอดจนสำนวนภาษาในการสื่อความหมาย

4) ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) การใช้ภาษา และความถูกต้องของภาษา โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ คือ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนิติวิทยาศาสตร์จำนวน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิจัยจำนวน 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับงานวิจัย จำนวน 1 ท่าน ซึ่งมีลักษณะการให้คะแนน คือ

1 เมื่อแน่ใจว่า รายการหรือข้อความนั้นสอดคล้องกับคำนิยามที่ต้องการวัด

0 เมื่อไม่แน่ใจว่า รายการหรือข้อความนั้นสอดคล้องกับคำนิยามที่ต้องการวัด

-1 เมื่อแน่ใจว่า รายการหรือข้อความนั้นไม่สอดคล้องกับคำนิยามที่ต้องการวัด

คัดเลือกข้อความที่มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป และปรับปรุงข้อความตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ ได้ค่า IOC อยู่ระหว่างได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00

5) ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้

6) นำแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์แบบไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เลือกไว้

โดยแบบสัมภาษณ์มีทั้งสิ้นจำนวน 4 ชุด ได้แก่

(1) สำหรับสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

(2) สำหรับผู้เชี่ยวชาญการตรวจเคมีและฟิสิกส์ การตรวจลายนิ้วมือแฝง

(3) สำหรับผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องกับงานบริหาร

(4) สำหรับพนักงานสอบสวน

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนการวิจัยโดยศึกษาข้อมูลทางเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ข้อกฎหมาย บทความ วารสารวิชาการ ตัวอย่างการละเมิดลิขสิทธิ์ และวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

2. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (Interview)

2.1 ผู้วิจัยประสานเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยตนเอง โดยแจ้งวัตถุประสงค์การวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และกำหนดวัน เวลา และสถานที่สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

2.2 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีการจดบันทึกการสัมภาษณ์ และทำการบันทึกเสียงโดยขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลสำคัญก่อน (Key Informants)

2.3 ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์แยกแยะประเด็นสำคัญ เลือกใช้ข้อมูลเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และนำข้อมูลเหล่านี้มาวิเคราะห์กับข้อมูลที่ได้จากการวิจัยทางเอกสารในขั้นตอนแรกอีกครั้งหนึ่งเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับข้อมูลของงานวิจัยนี้

3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล 2 ส่วน ดังนี้

1) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยเน้นเนื้อหาที่อิงจากกรอบแนวคิดการวิจัย และสามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างถูกต้อง

2) การวิเคราะห์แบบสร้างข้อสรุป โดยใช้การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Analysis) คือ การใช้การตีความหมายเพื่อสร้างข้อสรุปจากเหตุการณ์ที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร และสัมภาษณ์

โดยเมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลครบถ้วนทั้งการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยเชิงเอกสาร และการภาคสนามแล้วผู้วิจัยจะดำเนินขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.5.1 ขั้นตอนการจัดหมวดหมู่ข้อมูลให้เป็นระเบียบ ซึ่งถือเป็นวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นต้นสำหรับการวิเคราะห์ในขั้นถัดไป

3.5.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์เพื่อหาข้อมูลที่ยังไม่สมบูรณ์ โดยวิเคราะห์จากข้อมูลที่ได้ทำการจัดหมวดหมู่ให้เป็นระเบียบแล้ว เมื่อเห็นถึงส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์แล้ว ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์ซ้ำในบางประเด็นอีกครั้งหนึ่ง

3.5.3 ขั้นตอนการวิเคราะห์ซ้ำ ขั้นตอนนี้จะกระทำต่อเมื่อมีการสัมภาษณ์ซ้ำในบางประเด็นเพื่อเพิ่มความสมบูรณ์ของข้อมูลเท่านั้น โดยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้อีกใหม่จากการสัมภาษณ์เข้ากับข้อมูลเดิมที่มีอยู่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและสมบูรณ์มากที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้ข้อมูลที่มีอยู่เพียงพอต่อการตอบคำถามงานวิจัย

3.5.4 ขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูล ผู้วิจัยจะใช้วิธีการตรวจสอบความถูกต้องด้วยวิธีการตรวจสอบสามเส้า ได้แก่ การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data triangulation) และการตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation)

3.6 จริยธรรมในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยให้ความสำคัญและตระหนักถึงสิทธิส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมวิจัยและเพื่อป้องกันมิให้เกิดผลเชิงลบต่อกลุ่มตัวอย่างโดยมิได้เจตนา จึงกำหนดแนวทางการศึกษาด้านจริยธรรมในการวิจัยไว้ดังนี้

1) ผู้วิจัยจัดทำเอกสารเพื่อยินยอมเข้าร่วมการวิจัย และมอบให้แก่กลุ่มตัวอย่างเพื่อพิจารณาเข้าร่วมให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจ พร้อมกับชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยให้ทราบก่อน และอธิบายให้เข้าใจ เปิดโอกาสให้ซักถามและให้เวลาสำหรับการตัดสินใจแล้วจึงให้ยินยอม เพื่อให้การตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเป็นไปด้วยความเข้าใจ เต็มใจและสมัครใจ

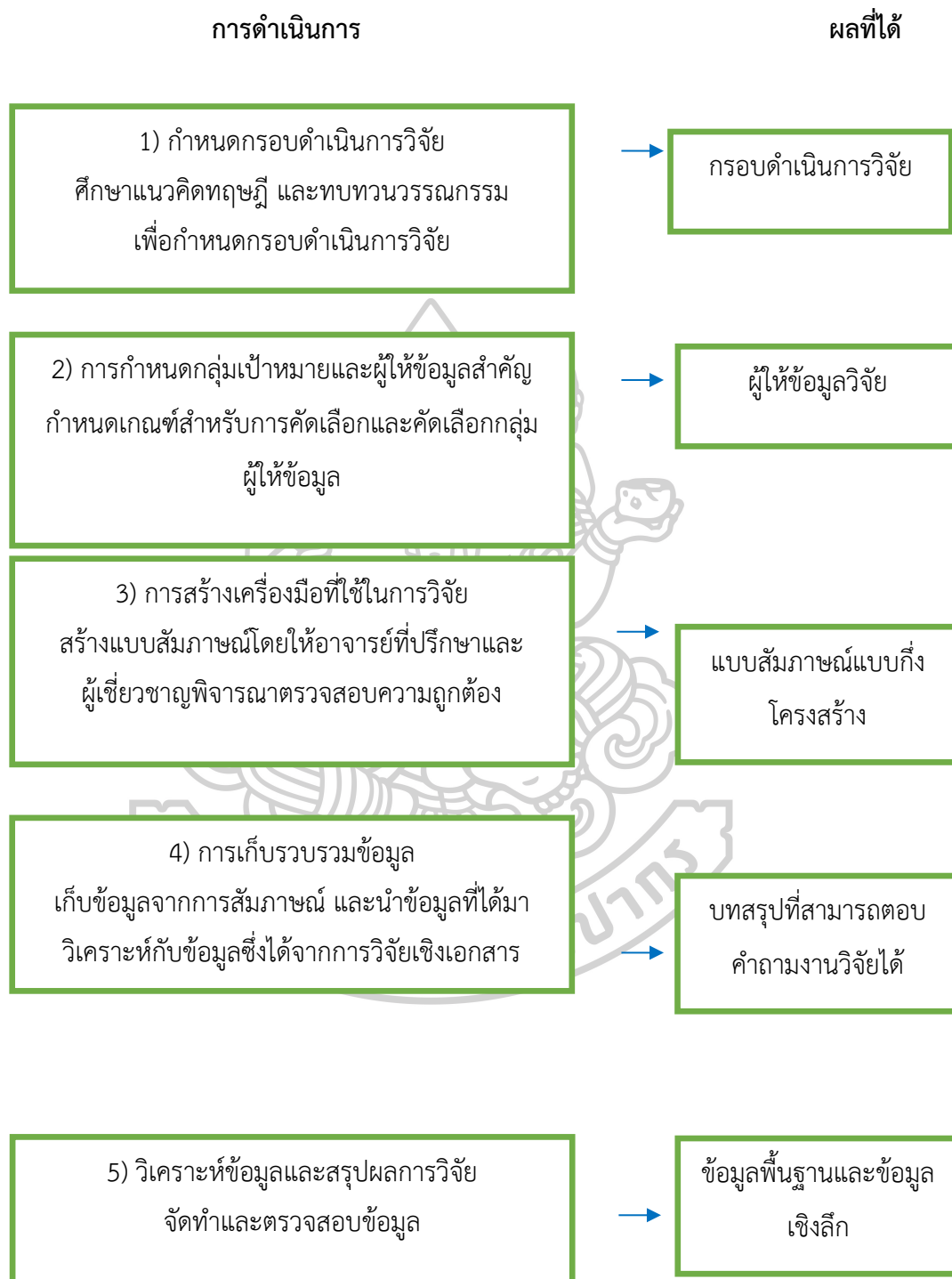
2) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้คำนึงถึงสถานะของผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่าง โดยจะมีการสร้างบรรยากาศในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้มีความผ่อนคลาย เน้นการพูดคุยกันด้วยความเป็นกันเอง และจะไม่แสดงท่าทางข่มขู่หรือวางตัวให้เหนือว่ากลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรีและมีการเปิดเผยอย่างเต็มที่

3) ผู้วิจัยเน้นการวางตัวเป็นกลาง ไม่ตัดสิน ไม่แสดงความคิดเห็นว่าสิ่งใดถูกหรือผิด เน้นการสอบถามเพื่อกระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นออกมาอย่างเต็มที่

4) ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะสร้างความมั่นใจให้กับกลุ่มตัวอย่างว่า ข้อมูลทั้งหมดที่รวบรวมได้จะไม่ใช้ไปในทางซึ่งทำให้ผู้ให้ข้อมูลเสื่อมเสีย

5) ข้อมูลที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจะนำมาใช้ในการวิเคราะห์และประมวลผลเพื่อนำเสนอในงานวิจัยนี้ ตามที่ได้แจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ก่อนการสัมภาษณ์เท่านั้น

ทั้งนี้สามารถสรุปขั้นตอนในการทำวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 18 แผนภาพสรุปขั้นตอนการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์แต่ละข้อ โดยวิเคราะห์จากข้อมูล 2 ประเภท ได้แก่ 1) ข้อมูลทางเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิด ทฤษฎี และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสถานที่เกิดเหตุ ดังที่ได้ทบทวนวรรณกรรมไว้ในบทที่ 2 และ 2) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้จะถูกแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

4.2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการตรวจสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์

หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม

4.3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสถานที่เกิดเหตุของศูนย์

พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

สำหรับวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการเลือกผู้ให้ข้อมูลโดยเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง ซึ่งแบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 3 กลุ่ม จำนวนทั้งสิ้น 14 คน และใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ โดย

1) เป็นบุคคลที่มีประสบการณ์การทำงานด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุไม่น้อยกว่า 4 ปี

2) ครอบคลุมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ ผู้ปฏิบัติงานด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุ ผู้ตรวจพิสูจน์ทางเคมี พิสิกส์ ผู้ตรวจพิสูจน์รอยลายนิ้วมือแฝง ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนและผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสถานที่เกิดเหตุ

3) ให้ข้อมูลเชิงลึกจากประสบการณ์การปฏิบัติงานจริง

4) ปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดนครปฐม

ตารางที่ 3 แสดงรายละเอียดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ลำดับ	หน่วยงาน	ตำแหน่ง	จำนวน
A ₁	กลุ่มงานตรวจสถานที่เกิดเหตุ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7	นักวิทยาศาสตร์ (สบ 4)	1 คน
A ₂	กลุ่มงานตรวจสถานที่เกิดเหตุ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7	นักวิทยาศาสตร์ (สบ 3)	1 คน
A ₃	พิสูจน์หลักฐาน จังหวัดสมุทรสาคร	นักวิทยาศาสตร์ (สบ 2)	1 คน
A ₄	กลุ่มงานตรวจสถานที่เกิดเหตุ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7	นักวิทยาศาสตร์ (สบ 1)	1 คน
A ₅	กลุ่มงานตรวจสถานที่เกิดเหตุ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7	นักวิทยาศาสตร์ (สบ 1)	1 คน
B ₁	กลุ่มงานตรวจเคมี พิสิกส์ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7	นักวิทยาศาสตร์ (สบ 3)	1 คน
B ₂	กลุ่มงานตรวจเคมี พิสิกส์ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7	นักวิทยาศาสตร์ (สบ 1)	1 คน
C ₁	กลุ่มงานตรวจลายนิ้วมือแฝง ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7	นักวิทยาศาสตร์ (สบ 2)	1 คน
C ₂	กลุ่มงานตรวจลายนิ้วมือแฝง ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7	นักวิทยาศาสตร์ (สบ 4)	1 คน
D ₁	ฝ่ายอำนวยการ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7	ผู้กำกับการฝ่ายอำนวยการ	1 คน
D ₂	ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7	นักวิทยาศาสตร์ (สบ 5)	1 คน
E ₁	สถานีตำรวจภูธรเมืองนครปฐม	รองสารวัตร (สอบสวน)	1 คน
E ₂	สถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ	รองสารวัตร (สอบสวน)	1 คน
E ₃	สถานีตำรวจภูธรกำแพงแสน	รองสารวัตร	1 คน
รวม			14 คน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 14 คนประกอบไปด้วย ผู้ชำนาญด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุ โดยเป็นนักวิทยาศาสตร์ (สบ 4) กลุ่มงานตรวจสถานที่เกิดเหตุ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 จำนวน 1 คน นักวิทยาศาสตร์ (สบ 3) กลุ่มงานตรวจสถานที่เกิดเหตุ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 จำนวน 1 คน นักวิทยาศาสตร์ (สบ 2) พิสูจน์หลักฐานจังหวัดสมุทรสาครจำนวน 1 คน และนักวิทยาศาสตร์ (สบ 1)

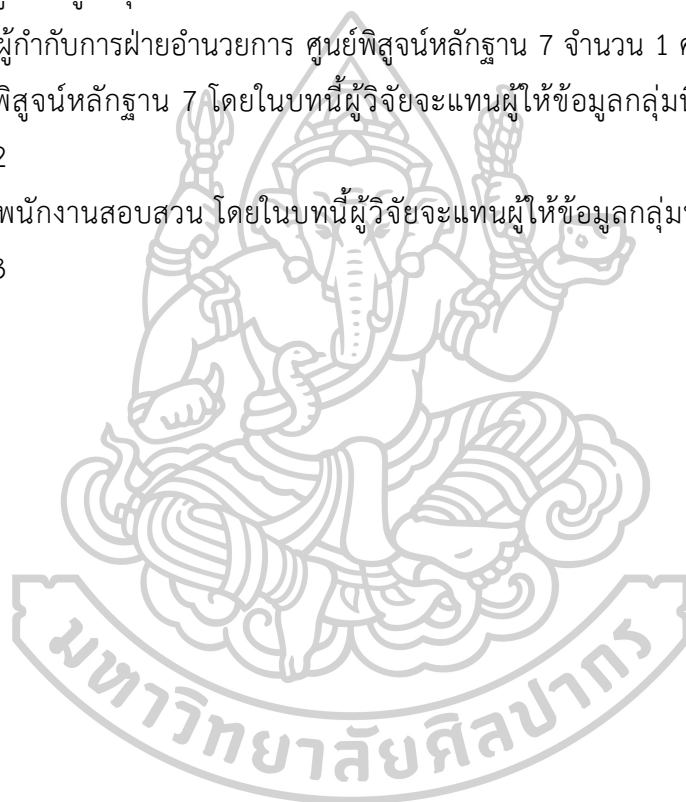
กลุ่มงานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ จำนวน 2 คน ในบทรนี้ผู้วิจัยจะแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ด้วยตัวอักษร A เรียงตามลำดับ 1 – 5

นักวิทยาศาสตร์ (สบ 3) กลุ่มงานตรวจเคมีและฟิสิกส์ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 จำนวน 1 คน และนักวิทยาศาสตร์ (สบ 1) กลุ่มงานตรวจเคมีและฟิสิกส์ จำนวน 1 คน โดยในบทรนี้ผู้วิจัยจะแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ด้วยตัวอักษร B เรียงตามลำดับ 1 – 2

นักวิทยาศาสตร์ (สบ 2) กลุ่มงานตรวจรอยลายนิ้วมือแฝง ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 จำนวน 1 คน และนักวิทยาศาสตร์ (สบ 1) กลุ่มงานตรวจเคมีและฟิสิกส์ จำนวน 1 คน โดยในบทรนี้ผู้วิจัยจะแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ด้วยตัวอักษร C เรียงตามลำดับ 1 – 2

ผู้กำกับการฝ่ายอำนวยการ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 จำนวน 1 คน และนักวิทยาศาสตร์ (สบ 5) ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 โดยในบทรนี้ผู้วิจัยจะแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ด้วยตัวอักษร D เรียงตามลำดับ 1-2

พนักงานสอบสวน โดยในบทรนี้ผู้วิจัยจะแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ด้วยตัวอักษร E เรียงตามลำดับ 1-3

4.2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการตรวจสอบที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 :

กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม

สภาพปัญหาการตรวจสอบที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยสามารถอธิบายโดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) สภาพปัญหาที่พบในการใช้หลักการตรวจสอบที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอน ตามหลัก FBI 2) สภาพปัญหาภายในหน่วยงาน และสภาพปัญหานอกหน่วยงาน

ผู้วิจัยจะนำเสนอประเด็นดังต่อไปนี้

1) สภาพปัญหาที่พบในการตรวจสอบที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยใช้หลักการตรวจสอบที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอน ตามหลัก FBI โดยข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ จากนั้นผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผล

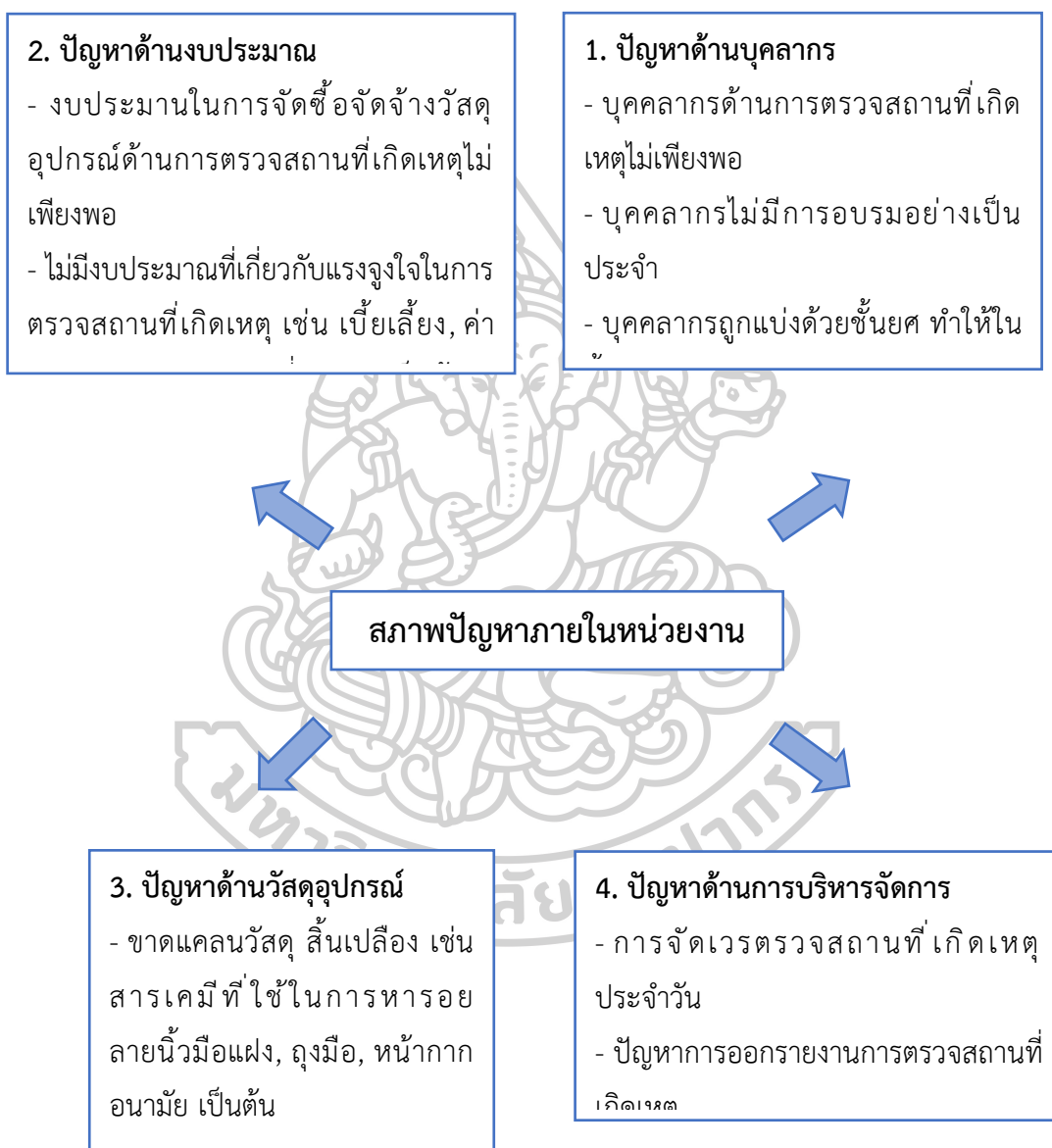
2) สภาพปัญหาภายในในการตรวจสอบที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม ได้แก่ ปัญหาด้านบุคลากร ปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ และปัญหาด้านการบริหารจัดการ โดยข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ จากนั้นผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผล

3) สภาพปัญหานอกในการตรวจสอบที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม ได้แก่ ปัจจัยทางนโยบายและการเมือง ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสภาพสังคม และปัจจัยทางเทคโนโลยี โดยข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ จากนั้นผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผล

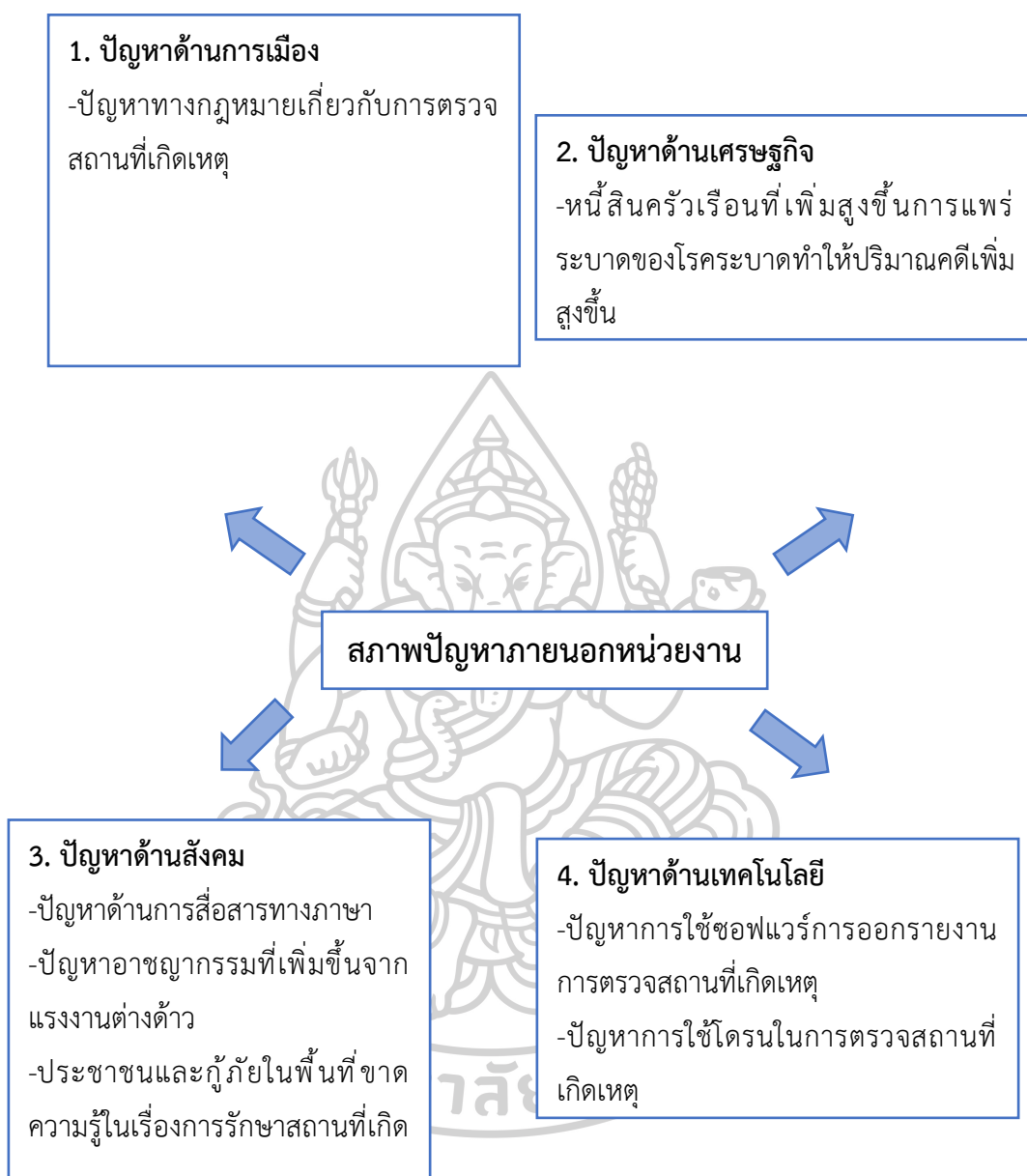
4) สภาพปัญหาการตรวจสอบที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ จากนั้นผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผล

ตารางที่ 4 สภาพปัญหาการตรวจสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม

ขั้นตอน	รายละเอียดปัญหา
1. การเตรียมความพร้อม (Preparation)	- บุคลากรขาดความรอบคอบในการตรวจเช็คอุปกรณ์ - ขาดแคลนอุปกรณ์สิ้นเปลือง เช่น ถุงมือ
2. การเข้าถึงสถานที่เกิดเหตุ (Approach Scene)	- การแจ้งรายละเอียดสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวน - พนักงานสอบสวนไม่ร่วมตรวจสถานที่เกิดเหตุ
3. การรักษาความปลอดภัย และการป้องกันสถานที่เกิดเหตุ (Secure and Protect Scene)	พนักงานสอบสวนไม่มีการกั้นพื้นที่เกิดเหตุในคดีที่ไม่ร้ายแรง เช่นคดีเกี่ยวกับทรัพย์
4. การสำรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น (Initiate Preliminary Survey)	- การสำรวจเบื้องต้นไม่รอบคอบ - การประเมินสถานที่เกิดเหตุไม่ละเอียด - การสำรวจเบื้องต้นโดยเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์น้อย - ข้อจำกัดของสถานที่เกิดเหตุและการนำชี้
5. ประเมินพยานหลักฐานที่พบในสถานที่เกิดเหตุ (Evaluate Physical)	ประเมินพยานหลักฐานที่ไม่ครบถ้วน
6. การจัดทำคำบรรยาย (Prepare Narrative Descriptions)	การขาดแคลนเจ้าหน้าที่ตรวจสถานที่เกิดเหตุ
7. การถ่ายภาพบรรยายที่เกิดเหตุ (Depict Scene Photographically)	ภาพมีคุณภาพต่ำ มืดเกินไป หรือถ่ายภาพไม่ครบถ้วน
8. ขั้นตอนการวาดแผนผังสถานที่เกิดเหตุ (Prepare Diagram/Sketch of Scene)	การวาดแผนผังที่ไม่ละเอียด
9. ตรวจสอบหาพยานวัตถุอย่างละเอียด (Conduct Detailed Search)	- การใช้งานเครื่องมือช่วยค้นหาวัดพยาน - จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ - การจัดการข้อมูลของสถานที่เกิดเหตุ
10. การบันทึกและตรวจเก็บพยานหลักฐาน (Record and Collect Physical Evidence)	การถ่ายโอนวัตถุพยานไม่ตรงกัน
11. การตรวจสอบครั้งสุดท้าย (Conduct Final Survey)	ลืมนอุปกรณ์การตรวจสถานที่เกิดเหตุทิ้งไว้ในสถานที่เกิดเหตุ
12. การส่งมอบสถานที่เกิดเหตุ (Release Scene)	พนักงานสอบสวนไม่อยู่ในสถานที่เกิดเหตุ โดยเฉพาะในคดีที่ไม่ร้ายแรง เช่นคดีเกี่ยวกับทรัพย์

ภาพที่ 19 สภาพปัญหาภายในหน่วยงาน

ภาพที่ 20 สภาพปัญหาภายนอกหน่วยงาน

4.2.1 สภาพปัญหาที่พบในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยใช้หลักการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอน ตามหลัก FBI

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอภาพรวมของปัญหาที่พบในการประยุกต์ใช้หลักการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามแนวทางของ FBI โดยการนำเสนอจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วนหลัก ได้แก่ (1) การทบทวนวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง (2) การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (3) สรุปผลการวิเคราะห์

1) ขั้นตอนการเตรียมความพร้อม (Preparation)

(1) ผลจากการรวบรวมข้อมูลเอกสาร

1. จากเอกสารการตรวจจำนวนและความพร้อมของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุประจำวัน พบว่าในแต่ละวันต้องเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการตรวจ เช่นยานพาหนะ กระเป๋าตรวจสถานที่เกิดเหตุ กล้องถ่ายรูป และ เครื่องมือที่ใช้ในการค้นหาวัตถุพยาน ซึ่งต้องให้อยู่ในสภาพที่สามารถใช้งานได้และพร้อมที่จะออกตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุตลอดเวลาเมื่อได้รับการแจ้งเหตุจากพนักงานสอบสวน (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

2. เอกสารคำสั่งการจัดเวรของกลุ่มงานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 พบว่าเวรประจำวันมีจำนวน 3 คน ดังนี้ หัวหน้าชุดตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ จำนวน 1 คน ผู้ช่วยผู้ตรวจพิสูจน์ จำนวน 1 คน และผู้บังคับหมู่ จำนวน 1 คน

3. จากเอกสารใบเสนอราคาของบริษัทคู่ค้าที่จำหน่ายถุงมือให้กับศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 มีราคา 200 บาทต่อกล่อง ในขณะที่หนังสืออนุมัติจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน สำหรับจัดซื้อวัสดุวิทยาศาสตร์และการแพทย์ให้กับหน่วยต่างๆ ในสังกัด ศพฐ.7 พบว่า งบประมาณที่ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 ได้รับ คือ 172,800 บาท และถูกจัดสรรให้กับกลุ่มงานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 17,900 บาท

(2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

จากการสัมภาษณ์พบว่าปัญหาในขั้นตอน การเตรียมความพร้อม (Preparation) ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่จัดและตรวจเช็คอุปกรณ์การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุไม่ครบและไม่รอบคอบ

“...เจ้าหน้าที่ลิบเวอร์จัดอุปกรณ์ไม่ครบ ขาดความละเอียดรอบคอบ ไม่ปฏิบัติตามเอกสารการตรวจอุปกรณ์ แบตเตอรี่ไม่พบ การ์ดความจำถ่ายรูปใกล้เต็ม ทำให้เมื่อไปถึงสถานที่เกิดเหตุอาจจะทำให้เกิดปัญหาได้...”

(A1 29, มีนาคม 2567)

“...เจอปัญหาแบตเตอรี่ของกล้องถ่ายรูปหมด และการ์ดความจำของกล้องไม่มี อุปกรณ์เครื่องมือบางอย่างถูกเคลื่อนย้ายจากตำแหน่งเดิม เมื่อนำไปใช้จึงหากันไม่เจอ...”

(A4, 10 เมษายน 2567)

“...ปัญหาที่ผมพบเป็นไปตามยุคสมัย ขึ้นอยู่กับว่าเรามีประชากรมีคนที่คุณภาพในการเตรียมความพร้อมดีแค่ไหน แต่บุคลากรที่บรรจุเข้ามาใหม่และมีหน้าที่ในการเตรียมความพร้อมดันไม่เข้าใจว่าการเตรียมความพร้อมเข้ามามีไว้ทำไม ทำให้เกิดการละเลย ของไม่ครบในหน้างาน อาจจะโทษกัน แต่โดยรวมแล้วอาจจะเป็นที่หัวหน้าชุดตรวจสถานที่เกิดเหตุด้วย ซึ่งไม่ตรวจทานในที่ตั้งให้พร้อม...”

(A5, 28 มีนาคม 2567)

จากข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุ และเป็นหัวหน้าชุดตรวจสถานที่เกิดเหตุ พบว่าผู้บังคับหมู่ซึ่งทำหน้าที่เตรียมความพร้อมของอุปกรณ์การตรวจสถานที่เกิดเหตุไม่ครบและไม่รอบคอบ

2. ขาดแคลนวัสดุสิ้นเปลืองหรือใช้แล้วหมดไป เช่น ถุงมือ

“...เด็ก ๆ ก็เตรียมความพร้อมตามเช็คลิส เวลาหาของส่วนใหญ่ก็จะได้อะนะ ก็ค่อนข้างครบหลังจากที่เราโดนตรวจสอบจากหน่วยงาน ISO แล้วการจัดกระเป๋าตรวจอุปกรณ์บางอย่างอาจจะไม่เพียงพอ เพราะว่าด้วยนครปฐมมันคืดียะอะ แล้วแต่ละคดีเราก็ใช้วัสดุสิ้นเปลืองเช่นอย่างเช่น ถุงมือ อะไรอย่างเนี่ย เปลี่ยนบ่อย หรือแม้กระทั่งบางคดีใช้แผ่นลายนิ้วมือเยอะมาก ทำให้อุปกรณ์แบบเนี้ยเนี้ยไม่เพียงพอ...”

(A2, 22 เมษายน 2567)

“...อุปกรณ์ที่สิ้นเปลืองบางอย่าง อาจจะเตรียมไม่พอดีกับการใช้งาน เนื่องจากอาจจะหยิบใช้ขนาดต่างกัน เช่นถุงมือขนาดเล็กและถุงมือขนาดกลาง ...”

(A3, 23 เมษายน 2567)

“...อีกอย่างนึงนะ ถุงมือนี่ซื้อมาใช้แป๊ปๆ หมดละ และส่วนมากก็เหลือแต่ไซส์ขนาดเล็ก ซึ่งมีพวกเราส่วนใหญ่เป็นผู้ชายไง มือใหญ่ ใช้เบอร์ใหญ่กัน บางคดีใช้เยอะมาก

เพราะเมื่อเราหยิบจับสิ่งของกลางใส่ห่อแล้วเราก็ต้องเปลี่ยนใหม่ บางทีคดีใหญ่ๆ เนี่ย หมดเป็นกล่องเลยในคดีเดียว...”

(A4, 10 เมษายน 2567)

จากข้อมูลดังกล่าวพบว่าในขั้นตอนของการเตรียมความพร้อม อุปกรณ์สิ้นเปลืองเช่น ถุงมือ บางทีจะไม่พอเพราะขาดแคลน

(3) สรุปผลการวิเคราะห์ ปัญหาที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนการเตรียมความพร้อม (Preparation) คือเจ้าหน้าที่สืบเวอร์หรือบังคับหมู่ซึ่งทำหน้าที่เตรียมความพร้อมของอุปกรณ์การตรวจสถานที่เกิดเหตุไม่ครบและไม่รอบคอบ และอุปกรณ์สิ้นเปลือง เช่น ถุงมือ ขาดแคลน ซึ่งจากการรวบรวมข้อมูลทางเอกสารการตรวจจำนวนและความพร้อมของเจ้าหน้าที่ตรวจสถานที่เกิดเหตุประจำวัน คำสั่งเวรตรวจสถานที่เกิดเหตุ และใบเสนอราคาวัสดุอุปกรณ์และหนังสืออนุมัติจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน สำหรับจัดซื้อวัสดุวิทยาศาสตร์และการแพทย์ให้กับหน่วยต่างๆ ในสังกัด ศพฐ.7ต่าง ๆ มีความสอดคล้องกับข้อมูลที่ถูกวิจัยได้รับจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2) ขั้นตอนการเข้าถึงสถานที่เกิดเหตุ (Approach Scene)

(1) ผลจากการรวบรวมข้อมูลเอกสาร

จากหลักการตรวจสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามแนวทางของ FBI ในขั้นตอนของการเข้าถึงสถานที่เกิดเหตุ (Approach Scene) เมื่อเจ้าหน้าที่ชุดตรวจสถานที่เกิดเหตุเดินทางไปถึง จะต้องสังเกตสภาพ เบื้องต้นของสถานที่เกิดเหตุ สอบถามข้อมูลเบื้องต้นจากผู้เห็นเหตุการณ์ ประเมินความปลอดภัย กั้นบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องออกจากพื้นที่ กั้นพื้นที่ด้วยเชือกหรือป้าย เตือน (Police line) สวมอุปกรณ์ป้องกันการปนเปื้อน กำหนดจุดที่คาดว่าจะพบ พยานหลักฐาน และตั้งจุดสำหรับควบคุมการปฏิบัติงาน (Command Post) เพื่อประชุมวางแผน บันทึกข้อมูล เก็บรักษาวัตถุพยาน ทั้งหมดนี้เพื่อความปลอดภัย เก็บรักษาหลักฐาน และนำไปสู่การคลี่คลายคดีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

จากการสัมภาษณ์พบว่าปัญหาในขั้นตอนการเข้าถึงสถานที่เกิดเหตุ (Approach Scene) คือ 1) การแจ้งรายละเอียดสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวน 2) พนักงานสอบสวนไม่ร่วมตรวจสถานที่เกิดเหตุ ดังนี้

“...บางครั้งพนักงานสอบสวนไม่ได้แจ้งรายละเอียดของสถานที่เกิดเหตุ ทำให้เมื่อไปถึงสถานที่เกิดเหตุ อาจจะไม่ได้อบรมการเข้าตรวจสถานที่เกิดเหตุที่ดี เช่น สถานที่เกิดเหตุมี

สภาพเป็นยังไง พนักงานสอบสวนยังไม่ได้ไปที่เกิดเหตุ หรือ พนักงานสอบสวนไม่ไปเลย ทำให้การเข้าถึงที่เกิดเหตุมันยาก บางครั้งพนักงานสอบสวนไม่ส่งตำแหน่งที่ตั้ง ทำให้กว่าจะถึงสถานที่เกิดเหตุใช้เวลานาน...”

(A1 29, มีนาคม 2567)

“...การเข้าถึงที่เกิดเหตุจริงๆ ตอนนี้น้ำมันก็ดีขึ้น พนักงานสอบสวนใหญ่เขาก็จะปึกหมุดให้เราแต่ก็จะมีพนักงานสอบสวนบางคนนะเขาปึกหมุดไม่เป็นหรือปึกหมุดแล้วมันมีเพียง เราก็วิ่งรอบไปสิ แต่ก็นั่นแหละหยิ่งคดีสำคัญพนักงานสอบสวนเขาก็จะไปก่อนอยู่แล้วบางทีก็กินสถานที่เกิดเหตุให้เราเรียบบ่อย แต่ส่วนคดีทรัพย์แบบนี้ ก็ไม่เจอจริงๆ ก็จะโทรประสานกันมากกว่า ก็เข้าใจนะ บางทีเขางานเยอะ ดิดเคสอื่น หรือลูกค้ำอะนะ...”

(A2, 22 เมษายน 2567)

“...บางครั้งเบอร์โทรผู้เสียหายที่พนักงานสอบสวนแจ้งตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุมันไม่ตรงหรือไม่ครบถ้วน และบางครั้งพนักงานสอบสวนโยนให้พิสูจน์หลักฐานประสานเองทั้งหมด โดยที่พนักงานสอบสวนยังไม่ได้เดินทางไปตรวจสอบที่เกิดเหตุเบื้องต้นก่อน ทำให้เกิดการสิ้นเปลืองน้ำมันรถและเวลา เพราะบางคดีพนักงานสอบสวนสามารถตรวจเก็บวัตถุพยานมาส่งตรวจได้ โดยที่ไม่มีร่องรอยการจี้แะ ...”

(A3, 23 เมษายน 2567)

“...จากประสบการณ์ส่วนใหญ่พนักงานสอบสวนไม่อยู่ร่วมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ยกเว้นคดีที่เกี่ยวข้องกับชีวิต...”

(A4, 10 เมษายน 2567)

ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลสัมภาษณ์ที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ พบว่าพนักงานสอบสวนจะไม่ค่อยร่วมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุสถานที่เกิดเหตุในคดีเกี่ยวกับทรัพย์ ส่วนคดีใหญ่ๆนั้น แต่จากข้อมูลสัมภาษณ์จากพนักงานสอบสวน

“...ผมเนี่ยไปตลอดอาจจะมีบ้างที่ไปมาแล้วแต่ไม่อยู่ร่วมตรวจด้วย เช่น คดีลักทรัพย์ แต่คดีที่มีคนตาย ผมอยู่ด้วยตลอด...”

(E1, 26 เมษายน 2567)

“...ในคดีลักทรัพย์ตามจริงผมก็อยู่ถ้าไม่ติดภารกิจ เช่น พอเราแจ้งตรวจไปปั๊บ แล้วพิสูจน์หลักฐานแจ้งมาว่าจะมาตรวจเวลานั้นนี่นะ แต่เวลานั้นพนักงานสอบสวนติดภารกิจ บางทีก็เลยไม่ได้ไปร่วมตรวจด้วย...”

(E2, 26 เมษายน 2567)

“...ที่ไม่พบพนักงานสอบสวนในสถานที่เกิดเหตุเนี่ย ถ้าไม่ไป หนึ่ง พนักงานสอบสวนตรวจที่เกิดเหตุของตัวเอง ครบถ้วนของตัวเองแล้ว ส่วนที่เหลือเนี่ยต้องให้พิสูจน์หลักฐานมาเติมเต็ม เชื่อว่าอย่างนั้นเลยไม่ไป สอง บางทีอาจติดภารกิจอื่น เช่น มีภารกิจอื่นที่สำคัญกว่า...”

(E3, 26 เมษายน 2567)

(3) สรุปผลการวิเคราะห์ ปัญหาที่พบในขั้นตอนเข้าถึงสถานที่เกิดเหตุ (Approach Scene) พบว่าข้อมูลมีความสอดคล้องกันในประเด็นปัญหาเรื่องการแจ้งรายละเอียดสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวน ซึ่งส่งผลให้ชุดตรวจสถานที่เกิดเหตุไปถึงที่เกิดเหตุได้ยากและล่าช้า แต่ข้อมูลมีความแตกต่างกันในประเด็นที่ว่าพนักงานสอบสวนจะร่วมตรวจสถานที่เกิดเหตุหรือไม่ โดยเอกสารระบุว่าพนักงานสอบสวนควรอยู่ในที่เกิดเหตุเพื่อเก็บข้อมูลและวางแผนการทำงาน แต่จากคำสัมภาษณ์พบว่าพนักงานสอบสวนมักจะมาร่วมตรวจสถานที่เกิดเหตุ ยกเว้นในคดีที่เกี่ยวข้องกับชีวิต

3) ขั้นตอนการรักษาความปลอดภัย และการป้องกันสถานที่เกิดเหตุ (Secure and Protect Scene)

(1) ผลจากการรวบรวมข้อมูลเอกสาร

จากหลักการตรวจสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามแนวทางของ FBI ในขั้นตอนของการรักษาความปลอดภัย และการป้องกันสถานที่เกิดเหตุ (Secure and Protect Scene) ก่อนเข้าตรวจสถานที่เกิดเหตุ เจ้าหน้าที่ต้องประเมินความปลอดภัยจากอันตรายต่างๆ เช่น สารเคมี สารชีวภาพ โครงสร้างอาคาร กบดักระเบิด ลูกที่ 2 (Second Bomb) สวมอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลตามความเหมาะสม ประสานหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น วิศวกรโยธา เจ้าหน้าที่ ชุดเก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด (EOD) และกั้นพื้นที่ด้วยเชือกหรือป้าย เตือน (Police line) ซึ่งเป็นการป้องกันสถานที่เกิดเหตุ หมายถึง การรักษาสภาพที่เกิดเหตุไว้ให้คงเดิม ไม่ให้พยานหลักฐานทั้งพยานเอกสาร และพยานวัตถุเสียหายหรือสูญหาย (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

(2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

จากการสัมภาษณ์พบว่าปัญหาในขั้นตอนการรักษาความปลอดภัย และการป้องกันสถานที่เกิดเหตุ (Secure and Protect Scene) พนักงานสอบสวนไม่มีการกั้นพื้นที่เกิดเหตุในคดีที่ไม่ร้ายแรง เช่นคดีเกี่ยวกับทรัพย์ ดังนี้

“...เจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ไม่ได้ทำการรักษาสถานที่เกิดเหตุให้เรา ไม่ให้ความรู้กับผู้เสียหาย บางทีผู้เสียหายอาจจะทำลายวัตถุพยานหรือเปลี่ยนแปลงสถานที่เกิดเหตุไปแล้ว...”

(A1 29, มีนาคม 2567)

“...สภาพปัญหาที่พบคือพนักงานสอบสวนไม่กั้นสถานที่เกิดเหตุ ไม่ปิดกั้นทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงสถานที่เกิดเหตุได้โดยง่าย ทีนี้ไปเหยียบไปยำ บางทีเราตรวจอยู่ก็เดินเข้ามา แต่ก็อาจจะใช้คือพนักงานสอบสวนกั้นเฉพาะคดีชีวิต แต่ก็บางเคสเช่น วันนั้นมียิงเข้าบ้านแล้วเป็นร้านค้าด้วยก็ไม่ได้ปิดกั้นไว้ให้เรา ทีนี้เราตรวจไปด้วยมีคนเดินเข้ามาด้วย เราก็กั้นเองเลย แต่คดีสำคัญเนี่ยเราก็บอกพนักงานสอบสวนอยู่แล้วว่าให้กั้น ส่วนในเรื่องความปลอดภัยที่เนี่ย ยกตัวอย่างคดีชีวิต พี่จะจิกให้พนักงานสอบสวนอยู่กับเราเลย เพราะคนร้ายอาจจะย้อนกลับมาได้ ...”

(A2, 22 เมษายน 2567)

“...หลายครั้งพบว่าคดีเกี่ยวกับทรัพย์ พนักงานสอบสวนไม่ค่อยเข้าสถานที่เกิดเหตุพร้อมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจพิสูจน์หลักฐาน ทำให้ไม่มีการกั้น Police Line จากพนักงานสอบสวน และให้ผู้เสียหายเป็นผู้ดูแลสถานที่เกิดเหตุแทน บางครั้งอาจทำให้เกิดการปนเปื้อนของผู้เสียหายหรือมีการเคลื่อนย้ายของวัตถุพยานที่อาจจะนำไปสู่ผู้กระทำผิดได้ ...”

(A3, 23 เมษายน 2567)

“...ส่วนใหญ่ไม่มีการปิดกั้นสถานที่เกิดเหตุ แต่ถ้าเป็นคดีสำคัญเช่นคดีเกี่ยวกับชีวิตจะกั้นดีมาก แต่ถ้าเป็นคดีลักทรัพย์จะไม่ค่อยกั้นกัน โยนภาระให้เป็นของผู้เสียหายแทน ...”

(A4, 10 เมษายน 2567)

“...บางคดีไม่มีการกั้นสถานที่เกิดเหตุ แต่อยากพูดถึงการรักษาสภาพของคดีจราจร สภาพรถที่จะต้องทำการตรวจ มักอยู่ร่วมกับรถคันอื่น อาจเกิดความเสียหายที่ไม่ได้ตั้งใจได้...”

(A5, 28 มีนาคม 2567)

ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลสัมภาษณ์ที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุ พบว่าพนักงานสอบสวนจะไม่ค่อยกั้นสถานที่เกิดเหตุ ยกเว้นแต่คดีที่เกี่ยวกับชีวิต ซึ่งจากการสัมภาษณ์จากพนักงานสอบสวน

“...ในเรื่องของความปลอดภัย ถ้าคดีระเบิดผมก็จะแจ้ง EOD เข้ามาตรวจก่อน ไฟไหม้ผมก็แจ้งโยธามาช่วยตรวจสอบ ส่วนเรื่องกันที่เกิดเหตุ ผมก็กั้นนะ ไม่กั้นได้ไ้พยานหลักฐานก็ปนเปื้อนหมด แต่ในคดีลักทรัพย์พนักงานสอบสวนบางคนอาจจะไม่ได้กั้นก็ได้ แต่ผมถ้าประสานกับพิสูจน์หลักฐานแล้ว ผมก็กั้นนะ...”

(E1, 26 เมษายน 2567)

“...ส่วนมากในพื้นที่ของผมจะเป็นเคสไม่ใหญ่ เป็นบ้านคน เลยไม่ได้เรียกวิศวกรมาตรวจสอบ...”

(E2, 26 เมษายน 2567)

“...ในคดีลักทรัพย์อาจจะอยู่ที่การประเมินความเสียหาย ส่วนมาก ไซ้ๆ มันเป็นคดีรูทีน ไอ้คดีลักทรัพย์เนี่ยถ้ามันหายเยอะๆ การเข้มข้นของการตรวจก็จะสูง แต่ถ้าลักทรัพย์มูลค่าไม่เยอะเนี่ย เราดูที่เกิดเหตุแล้วมีไม่พยานไม่มาก เราก็เลยไม่ได้กั้น...”

(E3, 26 เมษายน 2567)

(3) สรุปผลการวิเคราะห์ ปัญหาที่พบในขั้นตอนเข้าถึงสถานที่เกิดเหตุ (Approach Scene) โดยจากการวิเคราะห์เอกสารและคำสัมภาษณ์ พบว่ามีทั้งข้อมูลที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกัน ดังนี้ ข้อมูลที่สอดคล้องกันพบว่าทั้งเอกสารและคำสัมภาษณ์เน้นย้ำถึงความสำคัญของการรักษาความปลอดภัยและการป้องกันสถานที่เกิดเหตุ โดยระบุถึงความจำเป็นในการประเมินความปลอดภัย สวมใส่อุปกรณ์ป้องกัน และกั้นพื้นที่เกิดเหตุเพื่อรักษาสภาพที่เกิดเหตุและพยานหลักฐานและข้อมูลที่ไม่สอดคล้องกัน การกั้นพื้นที่เกิดเหตุที่นั้นเอกสารแนะนำให้กั้นพื้นที่เกิดเหตุทุกครั้ง แต่จากคำสัมภาษณ์พบว่าในทางปฏิบัติมักจะไม่มีกั้นพื้นที่เกิดเหตุในคดีที่ไม่ร้ายแรง เช่น คดีเกี่ยวกับทรัพย์ นอกจากนี้การประสานงานกับหน่วยงานอื่น เอกสารแนะนำให้ประสานงานกับหน่วยงานอื่น เช่น หน่วยเก็บกู้วัตถุระเบิด (EOD) หรือวิศวกรโยธา ตามความจำเป็น แต่จากคำสัมภาษณ์พบว่าในทางปฏิบัติอาจไม่ได้ทำเสมอไป โดยเฉพาะในคดีที่ไม่ร้ายแรง และบทบาทของพนักงานสอบสวน จากคำสัมภาษณ์พบว่าพนักงานสอบสวนบางคนอาจไม่ได้ให้ความสำคัญกับการรักษาสถานที่เกิดเหตุเท่าที่ควร โดยเฉพาะในคดีที่ไม่ร้ายแรง เช่น คดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน โดยรวมแล้วข้อมูลจากเอกสารและคำสัมภาษณ์มีความสอดคล้องกันในหลักการ แต่ในทางปฏิบัติอาจมีความแตกต่างกันได้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ความรุนแรงของคดี ทรัพยากรที่มีอยู่ และดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ สุดท้ายจากการสัมภาษณ์พนักงานสอบสวน พบว่ามีการปฏิบัติตามหลักการรักษาความปลอดภัยและการป้องกันสถานที่เกิดเหตุอยู่บ้าง แต่ยังมีประเด็นที่ควรปรับปรุง เช่น การกั้นพื้นที่เกิดเหตุในคดีที่ไม่ร้ายแรง

4) ขั้นตอนการสำรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น (Initiate Preliminary Survey)

(1) ผลจากการรวบรวมข้อมูลเอกสาร

จากหลักการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามแนวทางของ FBI ในขั้นตอนการสำรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น (Initiate Preliminary Survey) ขั้นตอนนี้มุ่งเน้นไปที่การเข้าสำรวจสถานที่เกิดเหตุ เก็บข้อมูลเบื้องต้น และวิเคราะห์ภาพรวมของเหตุการณ์ ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจจะส่งผลกระทบต่อรูปแบบวิธีการตรวจค้นหาอย่างละเอียด กำหนดทางเข้า-ออก และกำหนดแนวทางการเก็บวัตถุพยานที่เหมาะสม (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

(2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

จากการสัมภาษณ์พบว่าปัญหาการสำรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น (Initiate Preliminary Survey) 1) การสำรวจเบื้องต้นไม่รอบคอบ 2) การประเมินสถานที่เกิดเหตุไม่ละเอียด 3) การสำรวจเบื้องต้นโดยเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์น้อย 4) ข้อจำกัดของสถานที่เกิดเหตุและการนำชี้ ดังนี้

1) การสำรวจเบื้องต้นไม่รอบคอบ

“...ที่ดูมา หัวหน้าชุดตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุหรือร้อยเวรยังสำรวจเบื้องต้นไม่รอบคอบพอ เช่น ร่องรอยจัดแ่งทางเข้าออกคนร้าย บางครั้งเชื่อผู้เสียหายมากไป ตามจริงต้องดูประตูหน้าต่างทุกบาน แต่พอเจอรอยหนึ่งแล้วก็ไม่ดูต่อ...”

(A1 29, มีนาคม 2567)

ข้อมูลสัมภาษณ์ที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุพบว่าการสำรวจเบื้องต้นของหัวหน้าชุดตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุหรือร้อยเวรยังขาดความรอบคอบในบางครั้ง ตัวอย่างเช่น การตรวจสอบร่องรอยจัดแ่งที่ทางเข้าออกของคนร้าย ผู้ตรวจสอบบางครั้งอาจเชื่อคำบอกเล่าของผู้เสียหายมากเกินไป โดยไม่ตรวจสอบประตูและหน้าต่างทุกบานตามขั้นตอนที่ควรจะเป็น เมื่อพบร่องรอยจัดแ่งที่ประตูหรือหน้าต่างบานหนึ่งแล้วก็มักจะไม่ทำการตรวจสอบต่อไปที่บานอื่น ซึ่งอาจทำให้พลาดข้อมูลสำคัญในการสืบสวนและเก็บหลักฐานได้

2) การประเมินสถานที่เกิดเหตุไม่ละเอียด

“...ช่วงการทำงานของขั้นตอนนี้ผมไม่มีปัญหา และตอนที่ผมไปตรวจเนี่ยผมก็ปล่อยให้เขา ผู้เสียหายพูดก่อนผมก็ดูตามเขาพูดนั้นแหละ แต่ท้ายสุดแล้วผมก็พิจารณา นั้นแหละว่าเข้าได้ไหม แต่ด้วยความที่ทีมตรวจเรามีจำนวนคนจำกัด เราก็ไม่จำเป็นต้องไปหาว่าแบบสรุปมันเข้าทางรั้วหรือทางเข้าแอดวานซ์ขนาดนั้นก็ได้อ เราสโคปว่าเข้ามาทางบ้านและหน้าต่าง เราจะ

ตัดส่วนที่มันเยอะๆอยู่ดี สุดท้ายก็ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของหัวหน้าทีม...”

(A5, 28 มีนาคม 2567)

ข้อมูลสัมภาษณ์ที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบที่เกิดเหตุพบว่าการประเมินสถานที่เกิดเหตุในบางครั้งอาจขาดความละเอียดรอบคอบ จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญการตรวจสอบที่เกิดเหตุได้ระบุว่า ในช่วงการทำงานของขั้นตอนนี้ไม่มีปัญหาเลย แต่เมื่อไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ผู้เชี่ยวชาญมักจะปล่อยให้ผู้เสียหายพูดก่อนและตรวจสอบตามที่ผู้เสียหายบอก จากนั้นจะพิจารณาว่าข้อมูลนั้นเป็นไปได้หรือไม่ แต่ด้วยข้อจำกัดทางจำนวนเจ้าหน้าที่ที่มีไม่มากพอ ทีมตรวจจึงอาจไม่สามารถสืบค้นรายละเอียดได้อย่างละเอียด เช่น การตรวจสอบว่าคนร้ายเข้ามาทางรั้วหรือทางเข้าที่ซับซ้อนเพียงใด ทีมตรวจจึงมักจะสรุปว่าคนร้ายเข้ามาทางบ้านและหน้าต่าง โดยตัดส่วนที่มีข้อมูลจำนวนมากออกไป ซึ่งการตัดสินใจสุดท้ายขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของหัวหน้าทีม จากการสัมภาษณ์นี้ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการมีจำนวนเจ้าหน้าที่ที่เพียงพอและการประเมินสถานที่เกิดเหตุอย่างละเอียด เพื่อให้การสืบสวนมีความครบถ้วนและแม่นยำมากยิ่งขึ้น

3) การสำรวจเบื้องต้นโดยเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์น้อย

“...จริงๆ การสำรวจที่เกิดเหตุเบื้องต้น คือวันนั้นพี่ไม่ว่างไปดูที่เกิดเหตุด้วยเลยให้ร้อยเวรใหม่ไปดูก่อน อาจจะได้ด้วยประสบการณ์เขาน้อยอะนะ คือคนร้ายเขางัดประตูเข้ามาในบ้าน แล้วร้อยคั่นที่หมู่บ้านเลย แต่ว่าบริเวณห้องที่งัดนี่มันจะค่อนข้างใช้เวลาานหน่อย พอมันเข้ามามันปั่นโต๊ะกระจก คือร้อยเวรเห็นแค่ร้อยคั่นแต่ปั่นโต๊ะเขาไม่ได้ดู แล้วมันสอดรับกับว่าตรงโต๊ะนะมันเป็นตุ้ตักกัน มันขึ้นไปดูของบนตู้ พี่ก็เลยได้ร้อยเท้าของคนร้ายบนโต๊ะ ซึ่งที่พบเองเพราะมาตรวจทีหลัง ถ้าวันนั้นพี่ไม่ไปคือไม่ได้ร้อยเท้าเลย...”

(A2, 22 เมษายน 2567)

ข้อมูลสัมภาษณ์ที่ได้จากเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบที่เกิดเหตุแสดงให้เห็นว่าการสำรวจเบื้องต้นโดยเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์น้อยอาจมีข้อบกพร่องที่สำคัญ เจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวว่า ในวันที่เกิดเหตุ เจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์มากไม่สามารถไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุได้ จึงมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์น้อยไปทำการตรวจสอบเบื้องต้นแทน ควรมีการฝึกอบรมและให้คำแนะนำที่ชัดเจนแก่เจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์น้อยในการตรวจสอบเบื้องต้น เจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์น้อยไม่สามารถตรวจพบรอยเท้าของคนร้ายบนโต๊ะกระจกได้ เนื่องจากเน้นตรวจสอบรอยร้อยคั่นทั่วไปภายในบ้าน และไม่ได้สังเกตบนโต๊ะที่คนร้ายป็นขึ้นไป หลังจากทีเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญไปตรวจสอบด้วยตนเอง พบว่ามีรอยเท้าของคนร้ายบนโต๊ะ ซึ่งเป็นหลักฐานสำคัญที่จะสามารถใช้ในการสืบสวนได้ ปัญหาที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญและควรมีการ

ตรวจสอบและควบคุมคุณภาพการทำงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การเก็บรวบรวมหลักฐานมีความครบถ้วนและแม่นยำมากยิ่งขึ้น

4) ข้อจำกัดของสถานที่เกิดเหตุและการนำขึ้น

“...สถานที่เกิดเหตุคับแคบ วัตถุพยานมีขนาดเล็ก เสี่ยงต่อการสูญหาย บางที่เจ้าของบ้าน พนักงานสอบสวน เข้าไปในสถานที่เกิดเหตุ อาจทำให้สูญหายได้...”

(A4, 10 เมษายน 2567)

“...บางสถานที่เกิดเหตุ อาจจะมีพื้นที่จำกัด รวมถึงไฟส่องสว่างที่ไม่เพียงพอ นอกจากนี้ปัญหาที่มักพบคือ ผู้นำข้อัจจะไม่ใช่ผู้เสียหายทำให้ได้ข้อมูลไม่ครบถ้วน...”

(A3, 23 เมษายน 2567)

ข้อมูลสัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุทั้ง ๒ ท่านแสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดที่พบเจอในสถานที่เกิดเหตุและกระบวนการนำขึ้นในบางกรณี เจ้าหน้าที่ได้กล่าวถึงปัญหาที่มักพบว่าบางสถานที่เกิดเหตุมีพื้นที่คับแคบและมีวัตถุพยานขนาดเล็ก ซึ่งเสี่ยงต่อการสูญหาย นอกจากนี้ ยังมีปัญหาที่บางครั้งเจ้าของบ้านหรือพนักงานสอบสวนที่เข้าไปในสถานที่เกิดเหตุอาจทำให้วัตถุพยานสูญหายได้ นอกจากนี้ ในบางสถานที่เกิดเหตุอาจมีพื้นที่จำกัดและไฟส่องสว่างที่ไม่เพียงพอ ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การเก็บรวบรวมหลักฐาน อีกทั้งปัญหาที่ผู้นำข้อัจจะบางครั้งอาจไม่ใช่ผู้เสียหาย ทำให้ข้อมูลที่ได้รับไม่ครบถ้วน

(3) สรุปผลการวิเคราะห์ จากการรวบรวมข้อมูลเอกสารและการสัมภาษณ์ พบว่ามีความสอดคล้องกันในหลายประเด็นหลักที่เกี่ยวกับขั้นตอนการสำรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น (Initiate Preliminary Survey) ดังนี้ การสำรวจเบื้องต้นไม่รอบคอบ การประเมินสถานที่เกิดเหตุไม่ละเอียด การสำรวจเบื้องต้นโดยเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์น้อย และ ข้อจำกัดของสถานที่เกิดเหตุและการนำขึ้น โดยสรุป ข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์มีความสอดคล้องกันในหลายประเด็นหลัก ที่เกี่ยวกับการสำรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น แสดงให้เห็นถึงปัญหาและข้อจำกัดที่ควรได้รับการแก้ไข และปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสืบสวนและเก็บรวบรวมหลักฐาน

5) ขั้นตอนประเมินพยานหลักฐานที่พบในสถานที่เกิดเหตุ (Evaluate Physical)

(1) ผลจากการรวบรวมข้อมูลเอกสาร

จากหลักการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามแนวทางของ FBI ในขั้นตอนประเมินพยานหลักฐานที่พบในสถานที่เกิดเหตุ (Evaluate Physical) เป็นการวิเคราะห์

พฤติกรรมของคดีจากการสำรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น เพื่อกำหนดแนวทางการค้นหาและเก็บรักษาวัตถุพยานให้ครบถ้วน วัตถุพยานที่พบในสถานที่เกิดเหตุจะต้องสามารถบ่งชี้ถึงประเด็นสำคัญ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

(2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล จากการสัมภาษณ์พบว่าปัญหาในขั้นตอนประเมินพยานหลักฐานที่พบในสถานที่เกิดเหตุ (Evaluate Physical) คือการประเมินพยานหลักฐานเกิดจากความไม่ครอบคลุม ดังนี้

“...ส่วนใหญ่ผู้เชี่ยวชาญที่ผมตามไปด้วยเนี่ย ก็ประเมินดินะ มีความรู้ดีอยู่ ผมว่าขึ้นกับประสบการณ์ของแต่ละคน ร้อยเวรใหม่อาจจะยังประเมินวัตถุพยานต่ำไป อาจไม่ครอบคลุมความเป็นไปได้ของคดีทั้งหมด อย่างเช่นคดีเกี่ยวกับชีวิต บางทีเห็นหลายคนเวลาไปตรวจแล้วหนูจะตรวจอะไร ไม่มีอะไร ไม่มีหลักฐานอะไร ซึ่งจริงๆมันไม่ใช่ การไม่มีหลักฐานก็คือหลักฐาน เช่นคดีชีวิตไม่มีบาดแผล ร้อยเวรบางคนอาจจะคิดว่าไม่มีอะไรต้องเก็บแต่จริงๆมันมี เช่นสิ่งของเครื่องใช้ อาหารข้างศพ เป็นต้น ...”

(A1 29, มีนาคม 2567)

“...หลังจากเราไปสำรวจเบื้องต้นนะ มันมีผู้เสียหายบางทีบอกเราไม่หมด มาบอกเพิ่มทีหลัง ทำให้บางทีการวางป้าย หรือถ่ายรูปไปแล้ว มันก็สับสนใจ ผู้เสียหายนะมีส่วนจริงๆแหละ แต่ว่าเขาอาจจะนึกไม่ได้จริงๆนั้นแหละ มานึกได้ที่หลังเอา...”

(A2, 22 เมษายน 2567)

“...ปัญหาในส่วนนี้จะเหลือมีเรื่องการสื่อสารกับผู้เสียหายเรื่องการสอบถามข้อมูลเบื้องต้นก่อนปฏิบัติงานกับขณะปฏิบัติงาน จะถูกเพิ่มข้อมูลมาเรื่อยๆ ทำให้การวางแผนที่จะค้นหา และเก็บรักษาวัตถุพยาน ข้ามไปมา ข้อมูลที่ได้มาครบถ้วน ไม่มีเพิ่มเติม เราก็วางแผน เก็บวัตถุพยาน ตามความสำคัญได้...”

(A3, 23 เมษายน 2567)

ข้อมูลสัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุ ปัญหาสำคัญในการประเมินพยานหลักฐานเกิดจากความไม่ครอบคลุมในการประเมินของเจ้าหน้าที่ และการสื่อสารกับผู้เสียหายที่อาจให้ข้อมูลไม่ครบถ้วน

(3) สรุปผลการวิเคราะห์ พบว่าปัญหาคือการประเมินพยานหลักฐานเป็นขั้นตอนสำคัญที่ต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่และการสื่อสารกับผู้เสียหายเป็นสิ่งสำคัญในการรวบรวมข้อมูลและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับคดี โดยรวมแล้วข้อมูลจากเอกสารและคำสัมภาษณ์มีความสอดคล้องกันในหลักการ คือทั้งเอกสารและคำสัมภาษณ์เน้นย้ำ

ถึงความสำคัญของการประเมินพยานหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุ เพื่อกำหนดแนวทางการตรวจค้น และเก็บรักษาวัตถุพยานที่เกี่ยวข้องกับคดี

6) ขั้นตอนการจัดทำคำบรรยาย (Prepare Narrative Descriptions)

(1) ผลจากการรวบรวมข้อมูลเอกสาร

จากหลักการตรวจสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามแนวทางของ FBI ในขั้นตอนการจัดทำคำบรรยาย (Prepare Narrative Descriptions) เป็นการชี้แจงข้อมูลต่างๆ ให้กับชุดตรวจสถานที่เกิดเหตุ เช่น ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามผู้เกี่ยวข้อง, สภาพของสถานที่เกิดเหตุ เส้นทางเดิน วิธีการตรวจค้นที่เหมาะสม, บรรยายรายละเอียดและตำแหน่งของวัตถุพยาน การเลือกวิธีการตรวจเก็บ และการบรรจุหีบห่อที่เหมาะสม รวมถึงการจัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือในการเข้าตรวจสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งสามารถทำคำบรรยายได้หลายวิธี เช่น การเขียน บันทึกเสียง บันทึกภาพ วิดีโอ เป็นต้น

(2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

จากการสัมภาษณ์พบว่าปัญหาในขั้นตอนการจัดทำคำบรรยาย (Prepare Narrative Descriptions) คือการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ ดังนี้

“...บรรยายไม่ครบถ้วน อาจจะไม่บรรยายแต่ผู้ช่วยเฉยๆ แต่เจ้าหน้าที่ข้างนอกไม่ได้แจ้งว่าข้างในที่เกิดเหตุต้องเก็บอะไรบ้าง ทำให้เสียเวลาเพราะว่าก็ต้องคอยมาบอกทีหลัง บางคนก็ไม่บรรยายนะเท่าที่ผมเห็น...”

(A1, 29 มีนาคม 2567)

“...เราไม่ได้ไปกันเยอะแบบฟูลทีมขนาดนั้นอะ ตอนเข้าไปสำรวจจนจะเข้าไปได้คนเดียวเสร็จแล้วก็กลับออกมาบรรยายบอกว่า เตรียมเก็บอะไรๆ จริงๆ คือ สภาพปัญหามะไม่มีอะไรนะ เราแค่ไม่ได้ตั้งแถวบรรยายหรอก เราไปกัน 2 คน ใจ ...”

(A2, 22 เมษายน 2567)

“...ส่วนใหญ่ไปกัน 2-3 คน ก็เลยจำเป็นต้องเข้าไปสำรวจเก็บทั้งทีม ทำให้รู้ข้อมูลรอบด้านอยู่แล้ว แต่มีข้อเสียอย่างหนึ่งคืออาจจะทำให้เกิดการปนเปื้อนหรือเป็นการไปเพิ่ม/ลด วัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุได้...”

(A3, 23 เมษายน 2567)

“...พวกเราปกติก็ไปตรวจกัน 2 คนอยู่แล้ว เลยต้องเข้าไปสำรวจ เบื้องต้นก่อนพร้อมกัน ก็สามารถข้ามขั้นตอนนี้ไปได้...”

(A4, 10 เมษายน 2567)

“...ไม่ค่อยมีนะ ทุกวันนี้คนตรวจน้อยคุยกันง่าย แจกจ่ายงานกันตั้งแต่สำรวจเบื้องต้นแล้ว ...”

(A5, 28 มีนาคม 2567)

(3) สรุปผลการวิเคราะห์ ปัญหาที่พบในขั้นตอนการจัดทำคำบรรยาย (Prepare Narrative Descriptions) พบว่าสาเหตุหลักของปัญหาคือ จำนวนเจ้าหน้าที่ในการตรวจสถานที่เกิดเหตุมีน้อย ทำให้ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

7) ขั้นตอนการถ่ายภาพบรรยายที่เกิดเหตุ (Depict Scene Photographically)

(1) ผลจากการรวบรวมข้อมูลเอกสาร

จากหลักการตรวจสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามแนวทางของ FBI ในขั้นตอนการถ่ายภาพบรรยายที่เกิดเหตุ (Depict Scene Photographically) การถ่ายภาพเป็นเครื่องมือสำคัญในการบันทึกสภาพสถานที่เกิดเหตุอย่างละเอียดและถูกต้อง ช่วยให้ผู้ตรวจพิสูจน์สามารถวิเคราะห์และเข้าใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

(2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

จากการสัมภาษณ์พบว่าปัญหาในขั้นตอนการถ่ายภาพบรรยายที่เกิดเหตุ (Depict Scene Photographically) คือภาพมีคุณภาพต่ำ มีดเกินไป หรือถ่ายภาพไม่ครบถ้วน ดังนี้

“...ภาพถ่ายมีคุณภาพต่ำ เช่น มีดเกินไปภาพถ่ายต่ำ บางทีถ่ายภาพไม่ครบถ้วนที่เห็นเยอะสุดก็คือถ่ายสภาพแวดล้อมไม่ครบถ้วน...”

(A1, 29 มีนาคม 2567)

“...มีปัญหาจากการใช้กล้องถ่ายรูปบ้างเช่นถ้าภาพมืดไปก็ตีแฟลชไป ...”

(A2, 22 เมษายน 2567)

“...ปัญหาที่เกิดบ่อยๆ คือ เรื่องแสงสว่างในสถานที่เกิดเหตุไม่เพียงพอ บางครั้งอยู่ในพื้นที่ที่ไกลจากเสาไฟฟ้าหรือหลอดไฟฟ้า...”

(A3, 23 เมษายน 2567)

“...การถ่ายภาพในที่มืด ยังมีปัญหา ต้องใช้เวลาในการปรับแก้ ภาพที่
ได้ยังออกมาไม่ดี...”

(A4, 10 เมษายน 2567)

“...ปัญหาคือตอนกลางคืน ถ่ายยากมาก เราให้เรียนถ่ายตอนกลางวัน
ทุกอย่างทำงานตอนกลางวัน ตอนกลางคืนผมทำงานมาเยอะ ก็คือแสงไม่พอ มุมไม่ได้ ...”

(A5, 28 มีนาคม 2567)

(3) สรุปผลการวิเคราะห์ ปัญหาที่พบในขั้นตอนการถ่ายภาพบรรยายที่
เกิดเหตุ (Depict Scene Photographically) โดยจากเอกสารเน้นการถ่ายภาพที่ถูกต้องและ
ครบถ้วน แต่ในทางปฏิบัติจากการสัมภาษณ์อาจมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นได้ เช่น ภาพมีคุณภาพต่ำ มีด
เกินไป หรือถ่ายภาพไม่ครบถ้วน

8) ขั้นตอนการวาดแผนผังสถานที่เกิดเหตุ (Prepare Diagram/Sketch of
Scene)

(1) ผลจากการรวบรวมข้อมูลเอกสาร
จากหลักการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามแนวทางของ FBI ใน
ขั้นตอนการวาดแผนผังสถานที่เกิดเหตุ (Prepare Diagram/Sketch of Scene) การวาดแผนผังที่
สถานที่เกิดเหตุสามารถแสดงรายละเอียดของวัตถุพยานให้เห็นตำแหน่งได้อย่างชัดเจนและแสดง
ความสัมพันธ์เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ เช่น เกิดเหตุที่ห้องหลายห้อง หรือบ้านหลายหลัง แผนผัง
สามารถแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของแต่ละแห่งได้ การเขียนแผนที่หรือแผนผัง ควรระบุวัตถุพยาน
ระยะ และตำแหน่งให้สัมพันธ์กับการบันทึกและถ่ายภาพ

(2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล
จากการสัมภาษณ์พบว่าปัญหาในขั้นตอนวาดแผนผังสถานที่เกิดเหตุ
(Prepare Diagram/Sketch of Scene) คือการวาดแผนผังที่ไม่ละเอียด ดังนี้

“...เท่าที่ผมตรวจรายงานมาคือใช้จุดอ้างอิง ใช้เครื่องมือวัดระยะไม่
เหมาะสม เช่น ตลับเมตร 5 เมตร วัดพื้นที่ขนาดใหญ่ ...”

(A1 29, มีนาคม 2567)

“...เนื่องจากส่วนตัวพี่โดนตรวจสอบเยอะ ตอนนี้พี่ไม่ค่อยมีปัญหาเรื่องแผนผัง แต่น้องๆ ถ้าไปตรวจกับพี่ บางทีพี่จะสังเกตเห็นว่าทิศทางลี้มวัด และระยะของห้องนี้ลี้มประจำ พี่จะเตือนตลอดเรื่องนี้...”

(A2, 22 เมษายน 2567)

“...อาจจะอยู่ที่ที่ทีมงานวาดแผนผังได้ไม่ละเอียด เช่นลี้มวัดทิศ หรือใช้รูปแบบที่ไม่สอดคล้องกัน ทำให้เกิดการสับสนในการเขียน/บรรยายภาพในรายงานได้...”

(A3, 23 เมษายน 2567)

“...มักเจอปัญหาการลี้มวัดทิศที่เกิดเหตุ...”

(A4, 10 เมษายน 2567)

“...ส่วนใหญ่ผมทำแผนผังเองไม่มีปัญหา แต่บางทีน้องใหม่อาจจะวาดยากหน่อยว่าจะเริ่มวาดยังไง บางทีลี้มวัดทิศ ...”

(A5, 28 มีนาคม 2567)

(3) สรุปลผลการวิเคราะห์ ปัญหาที่พบในขั้นตอนวาดแผนผังสถานที่เกิดเหตุ (Prepare Diagram/Sketch of Scene) โดยจากเอกสารเน้นการวาดแผนผังที่ถูกต้องและระบุรายละเอียดต่างๆ อย่างครบถ้วน แต่ในทางปฏิบัติซึ่งได้จากการสัมภาษณ์พบว่าอาจมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นได้ เช่น การใช้จุดอ้างอิงและเครื่องมือวัดระยะที่ไม่เหมาะสม การลี้มวัดทิศทางหรือระยะของห้อง การวาดแผนผังที่ไม่ละเอียด

9) ขั้นตอนการตรวจค้นหาพยานวัตถุอย่างละเอียด (Conduct Detailed Search)

(1) ผลจากการรวบรวมข้อมูลเอกสาร

จากหลักการตรวจสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามแนวทางของ FBI ในขั้นตอนการตรวจค้นหาพยานวัตถุอย่างละเอียด (Conduct Detailed Search) การค้นหาพยานวัตถุในสถานที่เกิดเหตุ สิ่งที่จะตรวจค้นหาเป็นพยานวัตถุที่บ่งบอก ถึงความผิดที่เกิดขึ้น บ่งบอกถึงพฤติกรรมของคนร้าย และบ่งบอกว่าคนร้ายเป็นใครได้ จึงต้องค้นหาโดยละเอียด (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

(2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

จากการสัมภาษณ์พบว่าปัญหาในขั้นตอนการตรวจค้นหาพยานวัตถุอย่างละเอียด (Conduct Detailed Search) 1) ปัญหาการใช้งานเครื่องมือช่วยค้นหาวัตถุพยาน 2) ปัญหาด้านบุคลากรไม่เพียงพอ 3) ปัญหาด้านการจัดการข้อมูลของสถานที่เกิดเหตุ ดังนี้

1) ปัญหาการใช้งานเครื่องมือช่วยค้นหาวัตถุพยาน

“...ไม่ค่อยมีนะ ส่วนใหญ่หาครบถ้วน ไม่ค่อยมีปัญหา แต่บางครั้งเจ้าหน้าที่ไม่ได้นำเครื่องมือช่วยในการตรวจค้นหาวัตถุพยานอย่างละเอียดไป เช่น โพลีไลท์ เครื่องตรวจโลหะ...”

(A1, 29 มีนาคม 2567)

“...เครื่องมือการตรวจค้นหาวัตถุพยานบางอย่างน้องผู้ช่วยร้อยเวรใหม่ และลูกน้องเราใช้งานไม่เป็น...”

(A5, 28 มีนาคม 2567)

จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่าปัญหาการใช้งานเครื่องมือช่วยค้นหาวัตถุพยานเกิดจากการที่เจ้าหน้าที่บางครั้งไม่ได้ใช้งานเครื่องมือช่วยค้นหา และการที่เจ้าหน้าที่ใหม่ยังไม่มี ความเชี่ยวชาญในการใช้งานเครื่องมือดังกล่าว ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการค้นหาวัตถุพยาน ในสถานที่เกิดเหตุ

2) ปัญหาด้านบุคลากรไม่เพียงพอ

“...ปัญหาคือคนน้อย ส่วนใหญ่ก็คือเหมือนร้อยเวรจะควบคุมทุกอย่างเลย การค้นหาวัตถุพยานอาจจะไม่ครบทุกชิ้น แต่เราก็ต้องคิดถึงพฤติกรรมของคนร้าย เช่นพบบาดแผล ขอบเรียบที่ตัวผู้เสียชีวิต เราก็ต้องหามืด แต่ถ้าหาไม่เจอคนร้ายก็ไม่ใช่ไรเพราะคนร้ายอาจจะเข้าไป ด้วย แต่เราก็ต้องพกสหามืดก่อนแหละในการค้นหาอย่างละเอียด...”

(A2, 22 เมษายน 2567)

จากการสัมภาษณ์สรุปปัญหาด้านบุคลากรเกิดจากจำนวนเจ้าหน้าที่ที่ไม่เพียงพอ ทำให้การตรวจค้นหาวัตถุพยานไม่ครอบคลุมและครบถ้วน ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การเก็บพยานหลักฐานที่สำคัญในที่เกิดเหตุ

3) ปัญหาด้านการจัดการข้อมูลของสถานที่เกิดเหตุ

“...ปัญหาคือการวางป้ายระบุดัตถุพยาน ข้ามไป-มา และผู้เสียหาย ขอบพุดนี้ก็ขึ้นได้ภายหลังว่ามีทรัพย์สินหายเพิ่มเติม ...”

(A3, 23 เมษายน 2567)

“...วัตถุพยานบางอย่างถูกมองข้ามไปแต่มาเจอในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ครั้งที่ 2-3 ซึ่งส่งผลไม่ดีต่อรูปคดี...”

(A4, 10 เมษายน 2567)

จากการสัมภาษณ์ผู้ต้องหาในขั้นตอนการวางป้ายระบุวัตถุพยานและการจัดการข้อมูลจากผู้เสียหายมีความสับสนและไม่เป็นระบบ ซึ่งทำให้การค้นหาและการจัดการวัตถุพยานมีความซับซ้อนมากขึ้น นอกจากนี้ การตรวจค้นหาวัตถุพยานที่ไม่ครบถ้วนในครั้งแรกทำให้ต้องมีการตรวจสอบเพิ่มเติมหลายครั้ง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อรูปคดีในภายหลัง

(3) สรุปผลการวิเคราะห์ ปัญหาที่พบในขั้นตอนการตรวจค้นหาพยานวัตถุอย่างละเอียด (Conduct Detailed Search) พบว่าจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้วยข้อจำกัดด้านทรัพยากรบุคคลอาจทำให้การตรวจค้นไม่ละเอียดเท่าที่ควร การขาดเครื่องมือและความไม่ชำนาญในการใช้เครื่องมือในการตรวจค้น และในระหว่างการตรวจค้นอาจมีข้อมูลหรือพยานหลักฐานใหม่ๆ เพิ่มเติมเข้ามา ซึ่งอาจทำให้ต้องปรับเปลี่ยนแผนการตรวจค้น การวางป้ายระบุวัตถุพยานอาจมีความสับสนหรือคลาดเคลื่อนได้ หากผู้เสียหายให้ข้อมูลเพิ่มเติมภายหลัง ซึ่งจากข้อมูลจากการรวบรวมข้อมูลเอกสารและข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลมีความสอดคล้องกันในประเด็นหลักเกี่ยวกับความสำคัญของการตรวจค้นพยานวัตถุอย่างละเอียด และปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการปฏิบัติงานจริง อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ให้รายละเอียดเชิงลึกเกี่ยวกับปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ในการปรับปรุงกระบวนการตรวจค้นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

10) ขั้นตอนการบันทึกและตรวจเก็บพยานหลักฐาน (Record and Collect Physical Evidence)

(1) ผลจากการรวบรวมข้อมูลเอกสาร

จากหลักการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามแนวทางของ FBI ในขั้นตอนการการบันทึกและตรวจเก็บพยานหลักฐาน (Record and Collect Physical Evidence) เป็นการบันทึกการเก็บพยานวัตถุ ซึ่งต้องมีรายละเอียดของพยานวัตถุว่าคืออะไร มีสภาพอย่างไร พบที่ตำแหน่งไหน มีการทำคำอธิบายเครื่องหมายและหีบห่อหรือบรรจุอย่างไร ซึ่งอาจทำเป็นตารางรายละเอียด การเก็บวัตถุพยาน (Evidence Log) การตรวจเก็บพยานวัตถุต้องดำเนินการตามหลักวิชาการ เพื่อรักษา คุณค่าของพยานวัตถุ และการเก็บรวบรวมวัตถุพยานต้องเลือกชนิดของหีบห่อที่บรรจุให้เหมาะสม เช่น วัตถุพยานทางชีววิทยาควรเก็บในหีบห่อที่เป็นกระดาษ มีวิธีการปิดผนึกด้วยเทปปิดผนึกที่ถูกต้อง โดยต้องเขียนชื่อ ผู้ปิดผนึก วันที่ทำการปิดผนึกลงบนวัสดุที่ใช้ปิดผนึกให้

เรียบร้อย มีการระบุรายละเอียด ต่าง ๆ ของวัตถุพยานที่หีบห่อให้ครบถ้วนและชัดเจน เพื่อแสดงให้เห็นว่าลำดับการครอบครองวัตถุพยาน (Chain of Custody) ได้กระทำอย่างถูกต้องสามารถตรวจสอบได้ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

(2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

จากการสัมภาษณ์พบว่าปัญหาในขั้นตอนการบันทึกและตรวจเก็บพยานหลักฐาน (Record and Collect Physical Evidence) คือการถ่ายโอนวัตถุพยานไม่ตรงกัน ดังนี้

“...การตรวจเก็บวัตถุพยานของเราค่อนข้างจะดีนะ เพราะเราใช้วิธีการที่เหมาะสม แต่ว่าการบันทึกเนี่ย บางครั้งจดไม่ครบถ้วน การเรียกวัดพยานที่ใช้เวลาดึงต่างไป เช่น ใบส่งมอบเขียนอย่างนึง แผ่นแฟงเขียนอย่างนึง รายงานเขียนอย่างนึง บางครั้งการถ่ายโอนข้อมูลไม่ตรงกัน มีการเรียกวัดพยานใช้คำต่างกัน ทำให้เกิดความสับสน...”

(A1 29, มีนาคม 2567)

“...รุ่นพี่สอนที่มามีว่าก็คือเราจะเขียนอะไรที่หน้าของเราต้องสติทันที่เพราะอะไรที่เขียนหน้าของต้องมาเขียนในใบส่งมอบ และในใบส่งมอบก็ต้องบันทึกในรายงานในคำเดียวกัน เพราะฉะนั้นการที่จะเขียนในใบแฟงก็ดี หน้ากล่องดีเอ็นเอก็ดี หรือหน้าของวัตถุพยานก็ดี พวกเนี่ยเราต้องคิดก่อนว่าจะเขียนอะไร ถ้าไม่ตรงกันตายเลยตอนขึ้นศาล สำหรับพี่ไม่มีปัญหาในเรื่องนี้แต่จากที่ได้ตรวจเช็ครายงานของน้องๆ มา ก็มีปัญหาในเรื่องการถ่ายโอนข้อมูลนี้เหมือนกัน...”

(A2, 22 เมษายน 2567)

“...วัตถุพยานที่เสี่ยงต่อการสูญหายหรือปนเปื้อนง่ายต้องรีบเก็บก่อนทำให้บางที่เขียนรายละเอียดวัตถุพยานตกหล่นไม่ตรงกับใบส่งมอบ...”

(A3, 23 เมษายน 2567)

“...บางคดีที่วัตถุพยานเยอะมากๆ ทำให้ลืมเขียนรายละเอียด เช่น เวลาที่ตรวจเก็บ ลักษณะของวัตถุพยาน ทำให้บางที่ต้องแกะหีบห่อมาดูใหม่ และเขียนลักษณะของวัตถุพยานไม่ละเอียด...”

(A4, 10 เมษายน 2567)

“...บางที่ด้วยประสบการณ์ของผมหน่วยงานจะคิดคำเรียกไม่ทัน เช่นในหน่วยงานอาจจะเขียนเป็นลือกขายของ แต่พอมาถึง ณ ที่ตั้งก็อาจจะแก้คำศัพท์ให้เหมาะสม ทำให้อาจ

เกิดข้อมูลเพิ่มขึ้นได้ เช่นรายละเอียดของแผ่นรอยลายนิ้วมือแฝงและรายงานการตรวจสถานที่เกิดเหตุไม่ตรงกัน แต่ก็นั้นแหละมันคือสิ่งเดียวกัน...”

(A5, 28 มีนาคม 2567)

จากคำสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุพบว่าบางครั้งมีการจดบันทึกไม่ครบถ้วน หรือมีการใช้คำเรียกวัตถุพยานที่แตกต่างกันในเอกสารต่างๆ เช่น ใบส่งมอบ, แผ่นแฝง, และรายงาน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความคลาดเคลื่อนในการส่งตรวจพิสูจน์วัตถุพยานขึ้นนั้น โดยจากการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญทางเคมี ฟิสิกส์ ผู้เชี่ยวชาญรอยลายนิ้วมือแฝง และพนักงานสอบสวน พบว่าของกลางที่ส่งมาตรวจพิสูจน์บางรายการเขียนรายละเอียดของวัตถุพยานไม่ละเอียดและไม่ตรงกับวัตถุพยานที่ส่งมา

“...วัตถุพยานที่ส่งมาตรวจบอกก่อนว่าทำถูกต้องตามหลักการ *chain of custody* แต่มีบางคนที่เขียนรายละเอียดสั้นไปเช่น พบที่ป้ายหมายเลข 1 ซึ่งเราไม่รู้ใจว่ามันคืออะไร อาจจะต้องระบุระบุว่าพบบริเวณไหน หรือบริเวณจุดต้นเพลิงไหม้อย่างนี้ และหนังสือนำเสนอใช้คำไม่ตรงกับหน้าของวัตถุพยาน...”

(B1, 29 เมษายน 2567)

“...รายละเอียดหน้าของเขียนครบถ้วนตามที่มิให้กรอกและ *chain of custody* ถูกต้องคือมีการเซ็นคาดที่เทปปิดผนึกที่บัพ แต่ก็จะมีความผิดที่รายละเอียดหน้าของมันไม่ตรงกับของวัตถุพยานที่ส่งมา เราก็เข้าใจว่าผู้ตรวจอาจจะไม่ได้รู้สึกทุกอย่างว่าสิ่งนี้คืออะไร เพียงแต่ว่าต้องบันทึกแล้วห่อหีบห่อและส่งมอบต่อให้กับพนักงานสอบสวน ก็จะโทรถามกลับไปยังผู้ตรวจว่าสิ่งนี้ใช้กับสิ่งที่ตรวจเก็บมาใหม่ ...”

(B2, 29 เมษายน 2567)

“...อาจจะทำการต้องประสานร้อยเวรในการตรวจสถานที่เกิดเหตุ อาจจะเสียเวลาตอนนี้คิดหนึ่งในการประสาน เนื่องจากว่าในบางที่เราไม่ได้เป็นคนไปตรวจสถานที่เกิดเหตุเอง เราก็ต้องถามให้แน่ชัดมาตกลงแล้วบริเวณตรงนี้เนี่ยมันตรงไหนกันแน่ หรือแม้แต่คำสั้นๆ อัยาคำว่า ป้ายกับป้ายหมายเลข เรายังถามกับสถานที่เกิดเหตุว่าใช้คำศัพท์คำไหน หรือบางทีมันอาจจะป็นกระปุกออมสิน กระปุกออมสินที่แตก มันเป็นบริเวณเดียวกันหรือไม่ สงสัยว่า เอ กระปุกออมสินมันมีสองอันหรืออันเดียว แล้วถ้ามีอันเดียวคำที่ต่างกันจะใช้คำไหน ก็อาจจะต้องประสานกับร้อยเวรตรวจสถานที่เกิดเหตุ ...”

(C1, 29 เมษายน 2567)

“...บางทีก็มี งานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุมันเป็นงานละเอียดอะเนอะ ว่า เก็บจุดไหนจุดไหน บางทีอาจจะมีพลาดที่ไม่เขียนทีละจุด แต่เราก็สอบถามเพิ่มเติมได้อยู่แล้ว ...”

(E1, 26 เมษายน 2567)

“...เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานเขาก็จะแนะนำ อธิบายเราก่อนส่งมอบทำให้บางที่ถ้ามันผิดก็จะแก้ตรงนั้นเลย แต่เราก็สอบถามกันได้ตลอด...”

(E2, 26 เมษายน 2567)

“..เท่าที่ผ่านมายังไม่มีปัญหาเรื่องนี้นะ ทว่ามันมีมันก็จะแก้ไขทันกันหรือแก้ไขภายหลัง เราจะทำความเข้าใจกันก่อนตรวจรับอยู่แล้ว....”

(E3, 23 เมษายน 2567)

(3) สรุปผลการวิเคราะห์ ปัญหาที่พบในขั้นตอนการการบันทึกและตรวจเก็บพยานหลักฐาน (Record and Collect Physical Evidence) พบมีการถ่ายโอนข้อมูลของวัตถุพยานไม่ตรงกัน เช่นการใช้คำเรียกวัตถุพยานขึ้นเดียวกันที่แตกต่างกัน ในเอกสารต่างๆ เช่น ใบส่งมอบ, แผ่นแฟง, และรายงาน อาจมีการใช้คำเรียกวัตถุพยานที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจทำให้เกิดความสับสนและความคลาดเคลื่อนในการส่งตรวจพิสูจน์วัตถุพยาน

11) ขั้นตอนการตรวจสอบครั้งสุดท้าย (Conduct Final Survey)

(1) ผลจากการรวบรวมข้อมูลเอกสาร

จากหลักการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามแนวทางของ FBI ในขั้นตอนการตรวจสอบครั้งสุดท้าย (Conduct Final Survey) เป็นการตรวจสอบ ความสมบูรณ์ของข้อมูลต่าง ๆ รวมถึงการเก็บพยานหลักฐานว่าได้กระทำถูกต้อง และครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

(2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

จากการสัมภาษณ์พบปัญหาในขั้นตอนการตรวจสอบครั้งสุดท้าย (Conduct Final Survey) คือสัมฤทธิ์ผลการตรวจสอบที่เกิดเหตุทิ้งไว้ในสถานที่เกิดเหตุ ดังนี้

“...บางคดีร้อยเวรไม่ได้ตรวจสอบครั้งสุดท้าย ทำให้สัมฤทธิ์ผลตรวจป้ายหมายเลขหาย...”

(A1 29, มีนาคม 2567)

“...ลิมอุปกรณ์ ลิมปายนะ สำหรับน้องๆอะนะ พี่อะไม่ค่อยลิม ก็มีจะ ลิมปายไว้ในที่เกิดเหตุ แสดงว่าอะไร ไม่ได้สำรวจสุดท้ายจริง สมมติพี่ขึ้นรถตอนตรวจเสร็จนะ พี่ก็จะรี เช็คกับสืบเวรตลอดนะว่าเก็บของเก็บปายมายัง ....”

(A2, 22 เมษายน 2567)

“...ปัญหาที่พบคือลิมปายหมายเลขไว้ในสถานที่เกิดเหตุ...”

(A3, 23 เมษายน 2567)

“...บางครั้งเจอสิ่งของที่ใช่แล้วอยู่ในที่เกิดเหตุ เช่นถุงมือใช้แล้ว เทปกาวใช้แล้ว ซึ่งเป็นของพิสูจน์หลักฐานเอง ก็มีบ้างที่ลิมของไว้ในที่เกิดเหตุต้องย้อนกลับไปเอาใหม่...”

(A4, 10 เมษายน 2567)

“...สมัยเป็นร้อยเวรใหม่ๆ ก็มีหลุดบ้าง เช่นลิมปายหมายเลข วงกลม แต่ตอนนี้ทุกอย่างมีคุณค่าไม่ค่อยหลุดละ...”

(A5, 28 มีนาคม 2567)

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์พบว่าลิมอุปกรณ์และปายหมายเลข โดยผู้ตรวจสถานที่เกิดเหตุบางครั้งอาจลิมอุปกรณ์ที่ใช้ในการตรวจ หรือปายหมายเลขที่ใช้ในการทำเครื่องหมายวัตถุพยานไว้ในสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งอาจเกิดจากความเร่งรีบในการปฏิบัติงาน หรือความไม่รอบคอบในการตรวจสอบครั้งสุดท้าย

(3) สรุปผลการวิเคราะห์ ปัญหาที่พบในขั้นตอนการตรวจสอบครั้งสุดท้าย (Conduct Final Survey) ข้อมูลทางเอกสารและข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มีความสอดคล้องกันในประเด็นที่ว่าขั้นตอนการตรวจสอบครั้งสุดท้ายเป็นขั้นตอนสำคัญในการตรวจสอบความครบถ้วนของการเก็บพยานหลักฐานและข้อมูลต่าง ๆ อย่างไรก็ตามข้อมูลจากการสัมภาษณ์ได้ให้รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในทางปฏิบัติ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นปัญหาเรื่องการลิมอุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ซึ่งอาจเกิดจากความเร่งรีบหรือการขาดการสื่อสารที่ดีระหว่างทีมงาน

12) ขั้นตอนการส่งมอบสถานที่เกิดเหตุ (Release Scene)

(1) ผลจากการรวบรวมข้อมูลเอกสาร

จากหลักการตรวจสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามแนวทางของ FBI ในขั้นตอนการส่งมอบสถานที่เกิดเหตุ (Release Scene) เป็นการตรวจสอบ ความสมบูรณ์ของข้อมูล

ต่าง ๆ รวมถึงการเก็บพยานหลักฐานว่าได้กระทำถูกต้อง และครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

(2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

จากการสัมภาษณ์พบว่าปัญหาในขั้นตอนการส่งมอบสถานที่เกิดเหตุ (Release Scene) พนักงานสอบสวนไม่อยู่ในสถานที่เกิดเหตุ โดยเฉพาะในคดีที่ไม่ร้ายแรง เช่นคดีเกี่ยวกับทรัพย์ ดังนี้

“...พนักงานสอบสวนมักไม่ไปตรวจสถานที่เกิดเหตุ อ้างว่าภารกิจเยอะ หยงค์ดีลักทรัพย์เนี่ยไม่เจอเลย ซึ่งตามหลัก ISO เราเนี่ย เราต้องส่งมอบวัตถุพยานและมอบสถานที่เกิดเหตุหลังจากตรวจเสร็จให้กับพนักงานสอบสวน...”

(A1 29, มีนาคม 2567)

“...การส่งมอบที่เกิดเหตุ คือไม่รู้จะส่งมอบให้ใครคือพนักงานสอบสวน ไม่อยู่ ไม่ได้ร่วมตรวจในบางคดีเช่นคดีลักทรัพย์...”

(A2, 22 เมษายน 2567)

“...พนักงานสอบสวนไม่ได้ร่วมตรวจสถานที่เกิดเหตุ บางครั้งต้องส่งมอบสถานที่เกิดเหตุให้กับผู้เสียหายแทน...”

(A3, 23 เมษายน 2567)

“...ไม่พบพนักงานสอบสวนเจ้าของคดีอยู่ในพื้นที่ ...”

(A4, 10 เมษายน 2567)

“...พนักงานสอบสวนไม่อยู่ คดีลักทรัพย์นะไม่อยู่ตั้งแต่ต้นเลย ให้เรายุกับผู้เสียหายหมดเลย...”

(A5, 28 มีนาคม 2567)

จากคำสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุพบว่าในบางคดีเช่นคดีลักทรัพย์พนักงานสอบสวนไม่อยู่ร่วมตรวจทำให้มีปัญหาในเรื่องการส่งมอบวัตถุพยาน ดังนี้

“...ตามจริงก็ต้องอยู่ร่วมตรวจสถานที่เกิดเหตุด้วย ซึ่งในคดีชีวิต ร่างกาย อะไรก็ต้องอยู่จนจบแหละ...”

(E1, 23 เมษายน 2567)

“...ในมุมมองของพนักงานสอบสวน รอให้มาเติมเต็ม ถ้าจบเท่าไหนก็เท่านั้น นี่ก็คือคำตอบว่าที่เราส่งไม่ได้ เพราะขั้นตอนสุดท้ายของเขาคือส่งให้พิสูจน์หลักฐานมาเติม

เต็ม แต่ถ้าคดีสำคัญก็อยู่ หลักของมันคือ สะเทือนขวัญ อยู่ในความสนใจของประชาชน ผู้บังคับบัญชา เน้นย้ำ ก็จะต้องอยู่ในอยู่ร่วมตรวจด้วย...”

(E3, 23 เมษายน 2567)

จากคำสัมภาษณ์ของพนักงานสอบสวนสรุปได้ว่า พนักงานสอบสวน ควรเข้าร่วมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุทุกครั้ง โดยเฉพาะคดีที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและร่างกายแต่ในบางคดี เช่น คดีลักทรัพย์ พนักงานสอบสวนมักไม่เข้าร่วมตรวจ ทำให้เกิดปัญหาในการส่งมอบวัตถุพยาน พนักงานสอบสวนอาจมองว่าการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเป็นเพียงขั้นตอนหนึ่งที่สามารถให้เจ้าหน้าที่พิสูจน์ หลักฐานดำเนินการต่อได้ แต่ในคดีสำคัญหรือคดีที่อยู่ในความสนใจของประชาชน พนักงานสอบสวน มักจะเข้าร่วมตรวจด้วย

(3) สรุปผลการวิเคราะห์ ปัญหาที่พบในขั้นตอนการส่งมอบสถานที่เกิดเหตุ (Release Scene) จากเอกสารและบทสัมภาษณ์ สอดคล้องกัน ในประเด็นที่ว่า พนักงานสอบสวนไม่ได้เข้าร่วมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาในการส่งมอบวัตถุพยานหลักฐาน และไม่สามารถส่งมอบสถานที่เกิดเหตุได้ ซึ่งสาเหตุของปัญหาจากบทสัมภาษณ์ระบุว่าสาเหตุที่พนักงานสอบสวนไม่เข้าร่วมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเป็นเพราะมีภารกิจมาก หรือเป็นคดีที่พนักงานสอบสวนไม่เห็นว่ามีผลสำคัญ เช่นคดีลักทรัพย์ เป็นต้น

4.2.2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์ หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอภาพรวมของปัญหาที่พบในการประยุกต์ใช้ โดยใช้แนวคิดเกี่ยวข้องกับ 4M โดยการนำเสนอจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วนหลัก ได้แก่ (1) การทบทวน วรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง (2) การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (3) สรุปผลการวิเคราะห์

1) ปัญหาด้านบุคลากร

(1) ผลจากการรวบรวมข้อมูลเอกสาร

1. เอกสารคำสั่งการจัดเวรของกลุ่มงานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ศูนย์ พิสูจน์หลักฐาน 7 พบว่าเวรประจำวันมีจำนวน 3 คน ดังนี้ หัวหน้าชุดตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุซึ่งเป็น ผู้เชี่ยวชาญการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ จำนวน 1 คน ผู้ช่วยผู้ตรวจพิสูจน์ จำนวน 1 คน และผู้บังคับหมู่ จำนวน 1 คน นอกจากนี้ยังมีเวรประจำห้องแลปรอยลายนิ้วมือแฝงอีกสามคนคือ หัวหน้าชุดตรวจสอบ สถานที่เกิดเหตุซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ จำนวน 1 คน ผู้ช่วยผู้ตรวจพิสูจน์ จำนวน 1 คน และผู้บังคับหมู่ จำนวน 1 คน

2. เอกสารการประชุมเรื่องผู้บัญชาการสำนักงานพิสูจน์หลักฐาน ตำรวจ ตรวจเยี่ยมศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 และมอบนโยบายปฏิบัติงาน ณ วันที่ 9 มกราคม 2567 พบว่าจำนวนบุคลากรด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุมีจำนวน 14 คน

3. งานวิจัยของธนวัฒน์ ทองโชติฉัตร (2562) เรื่องรูปแบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของผู้ตรวจพิสูจน์สังกัดสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ พบว่าการจัดชุดปฏิบัติการตรวจสถานที่เกิดเหตุใน 1 ชุดปฏิบัติการ ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่เพียง 3 นาย (ธนวัฒน์ ทองโชติฉัตร, 2562)

4. หน้าที่รับผิดชอบของบุคลากรในการตรวจสถานที่เกิดเหตุตามหลักการตรวจสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอน ตามหลัก FBI พบว่า ต้องมี หัวหน้าทีม ช่างภาพ เจ้าหน้าที่สเก็ทซ์ภาพ เจ้าหน้าที่บันทึกและเก็บรักษาวัตถุพยาน เจ้าหน้าที่ค้นหาวัตถุพยาน และเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญ

(2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

จากข้อมูลผู้วิจัยพบว่าในปัจจุบันพบว่าหน่วยงานที่ทำหน้าที่ตรวจสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 มีบุคลากรที่ไม่เพียงพอ ทั้งยังต้องการการอบรมทบทวนที่ต่อเนื่องและนอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องของความก้าวหน้าของเส้นทางอาชีพด้วย

2.1 ปัญหาบุคลากรไม่เพียงพอ

“...มีร้อยเวรตรวจที่เกิดเหตุ 5 นาย ผู้ช่วยซึ่งออกรายงานไม่ได้อีก 5 นาย ที่เราดึงมาจากกลุ่มงานอื่น 4 คน และลิบเวรอีก 5 คน ไม่เพียงพอนะผมว่า ด้วยจำนวนคดีมีจำนวนมากบางครั้งก็ต้องไปร่วมตรวจสถานที่เกิดเหตุกับพิสูจน์หลักฐานจังหวัดในสังกัดอีก ทำให้จำนวนคนที่เข้าเวรน้อย และอัตรากำลังพลของหน่วยงานที่เกิดเหตุเนี่ยเต็มแล้ว...”

(A1, 29 มีนาคม 2567)

“...ของกลุ่มงานตรวจสถานที่เกิดเหตุมีร้อยเวรซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ 5 นาย มีผู้ช่วยอีก 1 นาย ส่วนลิบเวรที่ตรวจสถานที่เกิดเหตุเนี่ยมี 5 นาย ยังคิดว่าไม่เพียงพอเพราะปริมาณงานที่รับผิดชอบต่อกันต่อคดีในแต่ละเดือนค่อนข้างสูง ...”

(A3, 23 เมษายน 2567)

“...เดี๋ยวนี้อะไรทำงานอะนะ เจ้าหน้าที่ตรวจสถานที่เกิดเหตุที่เป็นผู้ชำนาญหรือที่สามารถออกรายงานตรวจสถานที่เกิดเหตุได้เนี่ยมี 5 นายและมีผู้ช่วยที่เป็นนายร้อยซึ่งยังไม่เป็นผู้ชำนาญอีก 1 นาย ซึ่งเต็มกรอบอัตรากำลังพลที่มีแล้ว เมื่อเทียบกับงานคดีในปัจจุบันเนี่ย ปี 2566 มี 1003 คดี ขอบอกว่าขาดแคลนมากๆ ...”

(A4, 10 เมษายน 2567)

“...เห็นด้วยนะบางเดือนเนี่ยมีเกือบร้อยคดี ร้อยเวรมี 5 คน ก็ประมาณคนละ 20 คดี แล้วบางเดือนผมแจ็กพอดล่อไปคนเดียว 30 คดี ซึ่งมันเยอะมากถ้าเทียบกับที่อื่น เช่น พิสูจน์หลักฐานกลาง ในกรุงเทพฯ จริงอยู่ที่ออกตรวจเกือบทุกวันแต่การบ้านมันน้อย คนมันเยอะก็เลยแบ่งรายงานการทำ ทำให้งานไม่ค้ำกัน...”

(A5, 28 มีนาคม 2567)

จากข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุ พบปัญหาขาดแคลนกำลังพลเมื่อเทียบกับภาระงานและอัตรากำลังยังเต็มด้วย ซึ่งยังพบประเด็นเพิ่มเติมอีกว่าจำนวนชุดตรวจไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับหลักการตรวจสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอน ตามหลัก FBI ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงาน คือทำให้เจ้าหน้าที่เหนื่อยล้า ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการตรวจสถานที่เกิดเหตุ ประชาชนอาจไม่ได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ชำนาญการตรวจสถานที่เกิดเหตุสวดคล้องงานวิจัยของธนวัฒน์ ทองโชติฉัตร (2562) เรื่องรูปแบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของผู้ตรวจพิสูจน์สังกัดสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ พบว่าการจัดชุดปฏิบัติการตรวจสถานที่เกิดเหตุใน 1 ชุดปฏิบัติการ ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่เพียง 3 นาย (ธนวัฒน์ ทองโชติฉัตร, 2562) และจากข้อมูลจากพนักงานสอบสวน ดังนี้

“...ถ้าตามหลักการตรวจสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอน ตามหลัก FBI เราก็ควรจะออกสัก 5-6 คน แต่จริงๆนะเราออกแค่ 3 คน คือ พลขับ ร้อยเวร และผู้ช่วย ซึ่งผู้ช่วยอะนะตอนนี้ก็ขาดแคลนนะ เพราะกลายเป็นผู้ชำนาญหมด กลายเป็นว่าตอนนี้ะ บางวันชุดตรวจก็เหลือ 2 คน ถ้าวันนั้นเจอ 10 คดี ทำไงอะ แล้วเรายังเข้า 2 วัน จริงๆมันเกิน 24 ชั่วโมง การทำงานของเราคดียุติของวันไม่เป็นไร คดีหลายๆจะเริ่มส่งสารละ เพราะชุดตรวจมันเหนื่อย อยากรีบตรวจรีบกลับแล้วประชาชนนั่นแหละที่จะเสียประโยชน์...”

(A2, 22 เมษายน 2567)

“...งานมากขึ้น เงินเท่าเดิม แล้วเข้าเวร 2 วัน 48 ชั่วโมงเยอะกว่า ร้อยเวรโรงพักอีก มันไม่ล้าไปเหรอ แล้วตรวจทั้งจังหวัดอีก...”

(E1, 26 เมษายน 2567)

“...รู้ยู่่ว่าพิสูจน์หลักฐานงานเยอะ ผมจะคิดว่าไม่มีปัญหาอะไร เพราะสมมติผมแจ้งวันนี้แล้วมาตรวจพรุ่งนี้ ผมก็เข้าใจได้...”

(E2, 26 เมษายน 2567)

และจากข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักวิทยาศาสตร์ (สบ 5) หรือระดับรองผู้การของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 ที่ทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในส่วนของงานตรวจสถานที่เกิดเหตุ พบว่าจาก

ข้อมูลชี้ให้เห็นถึงปัญหาเชิงระบบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการตรวจสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 ปัญหาการขาดแคลนบุคลากร ไม่ได้เกิดจากสภาพปัญหาภายนอกของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 เพียงอย่างเดียว แต่ยังเกี่ยวข้องกับกลไกการจัดสรรทรัพยากรบุคคลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ด้วย ดังนี้

“...ถ้าถามพี่สำหรับหน่วยงานที่ตรวจสถานที่เกิดเหตุตามศูนย์หรือหน่วยงานที่มีคดีเยอะ อัตราอนุญาตก็น้อยไป คือตอนเนี่ยอัตราอนุญาตผู้ชำนาญงานตรวจสถานที่เกิดเหตุคือ 6 นาย สำหรับพี่นะควรจะมีประมาณ 10 นาย จะเหมาะสมด้วยเมื่อเทียบปริมาณคดี การแบ่งเวลาต่างๆ ทั้งการตรวจสถานที่เกิดเหตุ การพักผ่อน สามารถออกรายงานได้รวดเร็ว แต่ว่าตอนนี้ปัญหาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ คิดเองว่าไม่น่าจะสามารถจัดหาเลขตำแหน่งมาได้เท่าความต้องการของเราเขาก็เลยให้เราแค่นี้ แต่ว่าพี่มองว่าบางจังหวัดเขาได้เยอะกว่าเรา ซึ่งงานไม่ได้เยอะกว่าเรา เพียงแต่เรามองว่ารับหลายหน้างานเช่น เพชรบุรี อัตราอนุญาตเขาเยอะกว่าเรา แล้วก็ยังมีหลายจังหวัดที่มีอัตราอนุญาตเยอะกว่าเรา ทั้งที่งานน้อยกว่าเรา ...”

(D2, 14 พฤษภาคม 2567)

2.2 ปัญหาด้านขาดการอบรมอย่างต่อเนื่องและความรู้

“...เรื่องความรู้ต้องพูดก่อนว่าก่อนที่จะมาตรวจก็มีการอบรมมาก่อนทั้งหลักสูตร สบ 1 และ ตวท แสดงว่ามีความรู้มาแล้วผมมองว่ายังขาดประสบการณ์และก่อนที่จะเป็นผู้ชำนาญเราก็จัดสอบประเมินอยู่แล้ว ...”

(A1, 29 มีนาคม 2567)

“...ความรู้คิดว่าเพียงพอนะ แต่ควรมีการจัดอบรมทบทวนการใช้อุปกรณ์ตรวจสถานที่เกิดเหตุเพื่อให้ความชำนาญมากขึ้น เช่น กล้องภาพภาพ สารเคมี เครื่องตรวจโลหะ และไฟฉายหลายความถี่ ...”

(A3, 23 เมษายน 2567)

“...เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจทุกคนต้องผ่านการอบรมที่บังคับอยู่แล้วคือตั้งแต่บรรจุก็ได้อบรมอยู่สองหลักสูตรคือ หลักสูตร ตวท และ สบ1 ซึ่งถือว่าครบกระบวนการที่จะสามารถสอบเป็นผู้ชำนาญได้เมื่อเก็บเคสได้ 200 คดี ปัญหาคือผู้ตรวจสถานที่เกิดเหตุบางคนยังไม่ชำนาญในเรื่องมืออุปกรณ์การตรวจ อาจจะต้องมีการอบรมทบทวนในส่วนนี้...”

(A4, 10 เมษายน 2567)

“...คดีเบสิคที่เราเจออยู่ทุกวันอะมี ลักทรัพย์ ชีวิต เราพอได้อยู่ แต่คดีระเบิดอะ จะไปหากระต่องนิรภัย จะไปหาอะไร สะเก็ดอะพอรู้ แต่อุปกรณ์ที่มันเกี่ยวข้องกับระเบิด เราไม่ได้เจอบ่อย มันทำให้เราขาดความรู้ด้านนี้มันอาจจะเก็บมาไม่ครบ...”

(A2, 22 เมษายน 2567)

จากการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุพบว่า ทุกคนเห็นว่าการอบรมมีความสำคัญ แต่มีมุมมองที่แตกต่างกันเล็กน้อย เช่นในเรื่องประสบการณ์ บางคนเน้นเรื่องความชำนาญในการใช้เครื่องมือ และบางคนเน้นเรื่องความรู้เฉพาะทาง

2.3 เรื่องความก้าวหน้าของเส้นทางอาชีพ

“...มีความก้าวหน้าคือมีการเลื่อนไหลในตำแหน่งของ สบ 3 หรือรองผู้กำกับ แต่ในสายบริหารนั้นจะมีจำกัดเพราะว่าเป็นตำแหน่ง ถ้าไม่มีตำแหน่งเลื่อนไหลไม่ได้ ส่วนชั้นประทวน เนื่องจากด้วยข้อจำกัดชั้นยศเขาก็จะอยู่ในชั้นประทวนอะ...”

(A1, 29 มีนาคม 2567)

“...บุคคลากรมีการประเมินเลื่อนไหลถึงพันตำรวจโทหรือ สบ 3 ดังนั้นในเรื่องความก้าวหน้าคือมี ถ้าชั้นประทวนเขาก็มีการเลื่อนไหลถึงดาบใจ แล้วก็จะเป็นร้อยตำรวจตรีตอนถึงอายุ 53 ปี...”

(A2, 22 เมษายน 2567)

“...มีความก้าวหน้าในสายงาน ชั้นสัญญาบัตรเลื่อนไหลได้ถึงรองผู้กำกับ แต่ชั้นประทวนก็จะเลื่อนไหลไปในชั้นของประทวน...”

(A3, 23 เมษายน 2567)

“...มีความก้าวหน้าเนื่องจากสายงานพิสูจน์หลักฐานมีการเลื่อนไหลไม่เหมือนกับสายงานตำรวจสายอื่นที่ต้องรอตำแหน่ง...”

(A4, 10 เมษายน 2567)

“...ชั้นสัญญาบัตรมีเส้นทางชัดเจนจนถึงผู้กำกับ ส่วนชั้นประทวนก็จะเติบโตในเส้นทางของเขาถือเป็นดาบตำรวจจนถึงอายุ 53 ปี แล้วก็เลื่อนเป็นร้อยตำรวจตรี...”

(A5, 28 มีนาคม 2567)

จากการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุพบว่ามีความเห็นตรงกันว่า มีความก้าวหน้าในสายงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสายงานพิสูจน์หลักฐาน ซึ่งมีการเลื่อนไหลได้ดีกว่าสายงานตำรวจอื่น ๆ ชั้นสัญญาบัตร มีความก้าวหน้าชัดเจน สามารถเลื่อนไหลได้ถึงระดับรองผู้กำกับ แต่ติดที่ชั้นประทวน ก็มีโอกาสเลื่อนไหลได้เช่นกัน โดยสามารถเลื่อนตำแหน่งได้ถึงดาบตำรวจ และเมื่ออายุ 53 ปี สามารถเลื่อนเป็นร้อยตำรวจตรีได้ ซึ่งจะไม่เหมือนบุคลากรชั้นสัญญาบัตร ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าบุคลากรที่ตรวจสถานที่เกิดเหตุมีการเติบโตของเส้นทางอาชีพอยู่ 2 สาย ที่ไม่เหมือนกัน และจากการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจเคมี พิสิกส์ และผู้เชี่ยวชาญด้านรอยลายนิ้วมือแฝง และพนักงานสอบสวนสอดคล้องกับผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุ ดังนี้

“...ความก้าวหน้าที่เหมือนกันนั้นแหละ เป็นนักวิทยาศาสตร์เหมือนกันก็เลื่อนไหลไปจนถึงรองผู้กำกับ...”

(B1, 29 เมษายน 2567)

“...ไม่มีความก้าวหน้าในสายงานสอบสวนเลย มันไม่เหมือนของพิสุจน์หลักฐานเลย พิสุจน์หลักฐานเขาขึ้นตามสเต็ปของเขาอยู่แล้ว ตำแหน่งสอบสวนเขาจะเอาไปรวมกับตำแหน่งอำนวยการปราบปราม และถึงแม้เขาจะบอกว่าจะเป็นสารวัตรได้ต้องผ่านงานสอบสวน 2 ปีตามที่เขากำหนด แต่ความเป็นจริงก็มีแค่แขวนชื่อ ไม่มาทำงานบ้างก็มี พูดเรื่องนี้พูดได้ทั้งวัน ขึ้นร้อยตำรวจเอกก็ตันที่ร้อยตำรวจเอกนั้นแหละ รอตำแหน่งว่างอยู่ดี...”

(E1, 26 เมษายน 2567)

“...ผมอยู่สายงานสอบสวนมา 12 ปี แล้วยังเป็นร้อยตำรวจเอกอยู่เลย คิดดู...”

(E2, 26 เมษายน 2567)

“...เมื่อก่อนมันเลื่อนไหลได้ แต่ตอนนี้ก็พยายามปรับใหม่ตาม พรบ.อยู่ แต่ ณ ปัจจุบัน ก็คือยังไม่ก้าวหน้า...”

(E3, 26 เมษายน 2567)

แต่จากการสัมภาษณ์จากพนักงานสอบสวนแสดงให้เห็นว่าความก้าวหน้าในสายงานสอบสวนมีปัญหาอย่างมาก ตำแหน่งไม่ชัดเจน ไม่มีเส้นทางความก้าวหน้าที่แน่นอน และการแขวนชื่อเพื่อเลื่อนตำแหน่ง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่ในสายงานสอบสวน

(3) สรุปผลการวิเคราะห์ ข้อมูลจากเอกสารและบทสัมภาษณ์สอดคล้องกันในประเด็นปัญหาการขาดแคลนบุคลากรและความจำเป็นในการอบรมเพิ่มเติม อย่างไรก็ตามก็มีปัญหาความขัดแย้งกันในเรื่องความก้าวหน้าในสายอาชีพ โดยเฉพาะระหว่างผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุชั้นสัญญาบัตร พนักงานสอบสวน และชั้นประทวนที่ปฏิบัติหน้าที่ตรวจสถานที่เกิดเหตุอาจขาดแรงจูงใจในการทำงาน เนื่องจากระบบงานและโครงสร้างองค์กรที่จำกัดโอกาสในการเติบโตและพัฒนาศักยภาพ ส่งผลกระทบต่อขวัญกำลังใจและประสิทธิภาพการทำงาน

2) ปัญหาด้านงบประมาณ

(1) ผลจากการรวบรวมข้อมูลเอกสาร

1. จากเอกสารใบเสนอราคาของบริษัทที่จำหน่ายถุงมือให้กับกลุ่มงานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุพบว่า มีราคา 200 บาทต่อกล่อง ในขณะที่หนังสืออนุมัติจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน สำหรับจัดซื้อวัสดุวิทยาศาสตร์และการแพทย์ให้กับหน่วยต่างๆ ในสังกัด ศพฐ.7 พบว่า งบประมาณที่ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 ได้รับ คือ 172,800 บาท และถูกจัดสรรให้กับกลุ่มงานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 17,900 บาท

2. จากเอกสารเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ไตรมาส 1-2 และเดือน เม.ย.-พ.ค. 2567 ของสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ พบว่าค่าวัสดุเชื้อเพลิงและหล่อลื่นนั้น รถยนต์สำหรับปฏิบัติการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุจะได้รับการจัดสรรงบประมาณ 3,300 บาท/คัน/เดือน

3. เงินประจำตำแหน่งผู้ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ชั้นประทวนได้ 3000 บาท ชั้นสัญญาบัตร 1 (สบ1) ได้ 3,500 บาท ชั้นสัญญาบัตร 2 (สบ2) ได้ 4,000 บาท ชั้นสัญญาบัตร 3 (สบ3) ได้ 4700 บาท และชั้นสัญญาบัตร 4 (สบ4) ได้ 5,500 บาท

(2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

จากข้อมูลผู้วิจัยพบว่าในปัจจุบันพบว่าหน่วยงานที่ทำหน้าที่ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องมือในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุไม่เพียงพอ และไม่มีสวัสดิการอื่นๆ นอกจากสวัสดิการของข้าราชการตำรวจทั่วไป

2.1 ปัญหาไม่มีงบประมาณในการจัดสรรสวัสดิการให้แก่ผู้ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

“...มีแค่เงินประจำตำแหน่งแต่ไม่เพียงพอ เนื่องจากงานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุปฏิบัติงาน 24 ชั่วโมง จึงเห็นควรมีค่าเบี่ยงเลี้ยง มีการปฏิบัติงานนอกสถานที่ก็ควรมีค่าอาหารนะ บางทีร้อยเวรหัวหน้าทีมก็ต้องเลี้ยงข้าวลูกน้อง เคยมีการพูดคุยเรื่องนี้ในที่ประชุมแต่ติดระเบียบของการเงิน อ้างว่าเป็นงานในหน้าที่เลยขอเบี่ยงเลี้ยงไม่ได้ ซึ่งพูดเรื่องนี้กันมาเป็น 20 ปี ละ...”

(A1, 29 มีนาคม 2567)

“...ค่าน้ำค่าข้าว เราจ่ายเอง เลี้ยงลูกน้องเอง ประกันชีวิตอะไรไม่มีและเราก็เดินทางออกตรวจตลอด พรบ.รถ เราก็ดองขวนขวายเอง เราไปชนคนเราก็ดองรับผิดชอบเองอีกสวัสดิการ? ไม่มี ค่าเวรอีก ไม่มีอีก อาจจะไม่เหมือนพยาบาลที่เขาก็คือเป็นราชการ เขาก็อทำงาน แต่เขาได้ค่าเวร เราอะเข้าเวรเข้าไม่ได้ค่าเวรแถมเราเลี้ยงภัยด้วย เลี้ยงที่จะไปเจอประตูทึ่ม หรืออาคารที่พังถล่มลงมา หรือสารเคมีที่รั่วไหล ที่เราสูดดม แล้วเราก็อพาลูกน้องเข้าไปด้วย ซึ่งตอนนั้นพืไม่รู้ตัวว่าพืต้องอะ ลูกพืก็แหงค้ไปเลย มันไม่มีอะไรมาสนับสนุนเราเลย แต่พิสูจน์หลักฐานเนี่ยว่ากันตามตรงในที

เกิดเหตุเขาให้เราตรวจก่อนเลย หมอยังไม่ยุ่งกับศพเลย พนักงานสอบสวนก็ยังไม่ยุ่ง ต้องโทรถามเราก่อน แต่เราไม่ได้เงินเหมือนเขา คือน้อยใจอยู่ ...”

(A2, 22 เมษายน 2567)

“...สวัสดิการ มีแค่เงินประจำตำแหน่ง ซึ่งส่วนตัวคิดว่าน้อยไป เนื่องจากงานตรวจสถานที่เกิดเหตุมีลักษณะงานเข้าเวร 24 ชั่วโมง ทำให้เวลารัดตัวและไม่สามารถปลีกไปสร้างรายได้ทางอื่นเลย และถ้าปลีกไปทำงานอื่นนะ มันก็ไปกระทบกับงานหลักที่เกิดเหตุอีกนั่นแหละ ...”

(A3, 23 เมษายน 2567)

“...มีสวัสดิการตามสิทธิของข้าราชการที่ควรได้รับเท่านั้นเอง ...”

(A4, 10 เมษายน 2567)

“...สวัสดิการที่ผมเห็นมีนะ อาหารกลางวันทุกวันพุธแต่ว่าอาหารกลางวันเนี่ยเราไม่ได้กินหรอกเพราะเราออกตรวจที่เกิดเหตุไงมันทำให้บางที่สวัสดิการเราก็ไม่ได้รับแล้วพอพูดถึงตรงนี้สวัสดิการที่มันเอื้อต่อสถานที่เกิดเหตุมันไม่มีเลย ขนาด พรบ รถ ทำการเบิกให้แต่ประกันภัยรถยนต์นะเขาไม่ทำให้ จัดสรรให้แค่ พรบ แต่จริงๆมันควรจะมีนะ ประกันชีวิตก็ด้วย...”

(A5, 28 มีนาคม 2567)

จากข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุ เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เห็นว่าสวัสดิการไม่เพียงพอต่อการทำงาน โดยมีประเด็นหลักๆ ดังนี้ เงินประจำตำแหน่งไม่เพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องทำงานตลอด 24 ชั่วโมง และมีค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ต้องรับผิดชอบเอง เช่น ค่าอาหาร ค่าเดินทาง ไม่มีสวัสดิการที่จำเป็น เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าล่วงเวลา ประกันชีวิต ประกันอุบัติเหตุ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับงานที่มีความเสี่ยงสูง สวัสดิการที่มีอยู่ไม่ตอบโจทย์ เช่น อาหารกลางวันฟรี แต่เจ้าหน้าที่ไม่สามารถใช้สิทธิได้เนื่องจากติดภารกิจ ซึ่งสอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านเคมี ฟิสิกส์ และผู้เชี่ยวชาญด้านรอยลายนิ้วมือแฝงซึ่งเป็นหน่วยงานภายในศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 ดังนี้

“...มีอาหารกลางวันทุกวันพุธ เห็นบางอาทิตย์มีตัดผมฟรีด้วยนะ แต่ก็ยังไม่เห็นอะไรที่จะมาช่วยเรื่องตรวจพิสูจน์หรือตรวจสถานที่เกิดเหตุของเราเลย...”

(B1, 22 เมษายน 2567)

“...นอกจากเงินประจำตำแหน่งแล้วก็ไม่มียะไรอีกเลย...”

(B2, 22 เมษายน 2567)

“...เรามีแค่เงินเดือนกับค่าประจำตำแหน่ง ไม่มีค่าเคสหรือค่ารายงานอะไรเลย...”

(C1, 22 เมษายน 2567)

“...สมัยก่อนเคยมีการผลักดันในเรื่องเบี้ยเลี้ยงเวร ซึ่งจะนำมาใช้เป็นค่าอาหารตอนออกไปตรวจ ทีนี้เขาผลักดันเฉพาะกลุ่มงานตรวจสถานที่เกิดเหตุไป กลุ่มงานตรวจพิสูจน์อื่นก็อยากได้บ้าง สุดท้ายก็เลยไม่ได้...”

(C2, 22 เมษายน 2567)

“...มีอาหารกลางวันทุกวันพุธ และมีสวัสดิการตัดผมฟรี...”

(D1, 15 พฤษภาคม 2567)

นอกจากนี้ในสายงานสอบสวนยังมีปัญหาในเรื่องสวัสดิการที่คล้ายกับศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 ดังนี้

“...โอ้ย ทุกวันนี้แค่ที่เย็บกระดาษยังหาซื้อเองเลย สวัสดิการอะไรละ มีอาหารกลางวันแต่ก็ไม่ค่อยได้กินหรอก แล้วไม่มีสวัสดิการที่เอื้อต่องานสอบสวนด้วย ขนาดเครื่องเป่าแอลกอฮอล์ หลอดเป่ายังหาซื้อเอง กระดาษหมดซื้อเอง ขนาดโต๊ะที่นั่งทำงานอยู่นะยังซื้อเองอีก เอาเป็นว่าบนโต๊ะเกือบทั้งหมดนี้ซื้อเอง...”

(E1, 26 เมษายน 2567)

“...เบี้ยเลี้ยง ค่าเวร อะไรไม่มีเลย มีเงินประจำตำแหน่งเท่านั้น กระดาษกระดาษก็ซื้อเอง เนี่ยดูที่โต๊ะผมซื้อเองหมดเลย ...”

(E2, 26 เมษายน 2567)

“...มีค่าสำนวน มีค่าชั้นสูตรพลิกศพ เงินประจำตำแหน่ง ที่ชัดเจนมีเท่านี้ ส่วนในโรงพักก็จะเรียกว่าสวัสดิการจากหัวหน้าโรงพัก เช่นอาหาร ซึ่งขึ้นอยู่กับนโยบายของแต่ละคน...”

(E3, 26 เมษายน 2567)

จากการสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสถานที่เกิด ผู้เชี่ยวชาญด้านเคมีฟิสิกส์ และรอยลายนิ้วมือแฝง ฝ่ายอำนวยการ ผู้บังคับบัญชาที่ดูแลด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุ

และพนักงานสอบสวน พบว่ามีปัญหาเรื่องสวัสดิการที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้ เงินประจำตำแหน่งไม่เพียงพอเพราะขาดสวัสดิการที่จำเป็นเช่นสวัสดิการที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานที่มีความเสี่ยงสูง เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าล่วงเวลา ประกันชีวิต ประกันอุบัติเหตุ นอกจากนี้ ยังขาดสวัสดิการอื่นๆ ที่ช่วยให้การทำงานสะดวกขึ้น เช่น ประกันภัยรถยนต์ สวัสดิการที่มีอยู่ไม่ตอบโจทย์ เช่น อาหารกลางวันฟรี ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้จริง เนื่องจากติดภารกิจในการปฏิบัติงาน แต่พนักงานสอบสวนยังมีรายได้อื่นอยู่บ้านจากการทำค่าสำนวน ค่าชั้นสูตรพลิกศพ สุดท้ายนั้นเจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายส่วนตัวในการปฏิบัติงานเอง เช่น ค่าอาหาร ค่าน้ำมันรถ ค่าซ่อมรถ รวมถึงอุปกรณ์สำนักงานบางอย่าง ทำให้ปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่ และอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการตรวจสถานที่เกิดเหตุในระยะยาวได้

2.2 ปัญหาด้านงบประมาณด้านวัสดุและยานพาหนะสำหรับตรวจสถานที่เกิดเหตุ

“...ไม่เพียงพอ เนื่องจากการตรวจเก็บ ตรวจสถานที่เกิดเหตุเนี่ยมันก็ต้องใช้วัสดุ งบก็น้อยลงทุกปี ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานจริง ปีนี้ได้ไม่ถึงสองหมื่นเองมั้งซึ่งมันไม่พอส่วนน้ำมันจริงๆไม่เพียงพอแต่ทางการเงินของหน่วยงานเราเนี่ยเฉลี่ยมาให้เรา...”

(A1, 29 มีนาคม 2567)

“...ค่าน้ำมันเพียงพอเพราะว่าคุณจัดการให้ เขาสามารถโยกงบประมาณมาให้เราได้ ส่วนงบวัสดุอุปกรณ์นะมันไปเกี่ยวกับการเงินของสำนักงานพิสูจน์หลักฐานซึ่งกว้างบจจะมา แล้วมาที่เราต้องหารกันทั้ง 8 จังหวัดแล้วก็หารกับงานยาเสพติดทั้ง 8 จังหวัดอีก เป็นเราเหลือแค่ หมื่นต้นๆ ราคาวัสดุก็แพง สรุปเลยนะไม่เพียงพอ ต้องมาเก็บตั้งเข้ากองกลาง เองง่ายๆ เข้าเนื้อละตอนนี้ แต่เพื่อไม่ให้งานมันเสียหายก็ต้องทำ...”

(A2, 29 มีนาคม 2567)

“...จัดสรร แต่ไม่ค่อยพอกับความต้องการ...”

(A3, 23 เมษายน 2567)

“...งบประมาณในการเบิกจ่ายหรือซ่อมแซมเครื่องมือ ต้องมีการทำหนังสือถึงการเงินของเราและมีการจัดทำงบประมาณตามรอบ แต่วัสดุบางอย่างเช่น ถังมือ กระดาษรองวัตถุพยาน หน้ากากอนามัย ที่ใช้ในกาตรวจสถานที่เกิดเหตุ ไม่ได้หมดตามรอบก็คือหมดก่อนงบประมาณ...”

(A4, 10 เมษายน 2567)

“...เรื่องแรกนะการเดินทางนะมีน้ำมันสนับสนุนในการออกตรวจแต่ไม่พอนั้นแหละ เรื่องที่สองในงบการจัดอบรม ที่รู้ๆเลยคือไม่มี หากินกันเอง สุดท้ายก็งบประมาณการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ได้มาหมื่นกว่า ไม่พอหรอก ง่ายๆ แค่ว่าถูงมือก็กล่องละ 200 ละ เราใช้เยอะปีที่แล้วมีเป็นพันคดี จะเอาอะไรไปพอกัน สารเคมีอีกแพงๆทั้งนั้น ...”

(A5, 28 มีนาคม 2567)

จากการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุ พบว่ามีปัญหาเรื่องงบประมาณไม่เพียงพอ และการจัดสรรงบประมาณยังไม่ตอบสนองต่อความต้องการในการปฏิบัติงาน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการตรวจสถานที่เกิดเหตุและจากการสัมภาษณ์นักวิทยาศาสตร์ (สบ 5) ที่ดูแลควบคุมงานตรวจสถานที่เกิดเหตุพบว่า ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณวัสดุสิ้นเปลือง สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาเชิงระบบที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 โดยสาเหตุหลักมาจากกลไกการจัดสรรงบประมาณของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ไม่ได้คำนึงถึงความต้องการที่แท้จริงของหน่วยงาน

“...จริงๆที่มองเรื่องนี้มานานมากกว่ามันไม่พอ จริงๆมันไม่พอทุกหน่วยงานวิทยาศาสตร์ยกเว้นกลุ่มงานรอยลายนิ้วมือแฝง ซึ่งสิ่งเขาใช้ก็เป็นครุภัณฑ์ซะมากกว่า ซึ่งไม่ได้ใช้พวกวัสดุสิ้นเปลืองเหมือนกับกลุ่มงานตรวจสถานที่เกิดเหตุหรืองานยาเสพติดที่มีปัญหาเรื่องแก๊ส เช่นถังฮีเลียม บางครั้งการจัดซื้อก็ไม่พอจริงๆ อย่างกลุ่มงานตรวจสถานที่เกิดเหตุ เราอะคิดนึ่งใช้เยอะ เช่นถูงมือ หยิบอันนี้ถอด สมมติใช้คนละ 5 คู่ เราไป 3 คน ก็ไป 15 คู่ละ ถ้าไปคดีสำคัญอีก ใช้ทั้งกล่อง บางคดีคิดนึ่งใช้งบประมาณเป็นพันๆ เลยก็ได้ ที่นี้ในส่วนที่เราได้มาและได้น้อยเป็นเพราะว่าถูกตัดตั้งแต่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ถูกตัดตั้งแต่กองบัญชาการเพราะต้องกันไว้เป็นกองกลางสำหรับกองบัญชาการเอาไว้แก้ปัญหาเฉพาะหน้า และปัจจัยการได้น้อยได้เยอะในแต่ละศูนย์มีปัจจัยหลายอย่างขึ้นอยู่กับผู้บังคับบัญชาระดับกองบังคับการที่จะต้องไปพูดว่าได้น้อยได้มากแค่ไหน หรืออำนาจการบอกว่าเงินในส่วนของวัสดุนี้ให้รูปแบบไหน หรือจำนวนคดีหรือจับกุมเท่ากันแต่ละศูนย์เลย ขึ้นอยู่กับผู้บังคับบัญชาแต่ละท่านที่เข้ามา เราอาจจะต้องทำยังไงก็ได้ที่จะทำให้ผู้บังคับบัญชาเห็นในปัญหาวัสดุขาดแคลนนี้ ซึ่งถ้าคุณจะให้เราตรวจตาม ISO คุณก็ต้องจัดหามาให้เพียงพอ...”

(D2, 14 พฤษภาคม 2567)

3) ผลการวิเคราะห์พบว่า ข้อมูลจากเอกสารและบทสัมภาษณ์สอดคล้องกันในประเด็นที่ว่าเจ้าหน้าที่ตรวจสถานที่เกิดเหตุประสบปัญหาทั้งเรื่องสวัสดิการและงบประมาณ โดย

เอกสารแสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดของงบประมาณที่ได้รับ ขณะที่บทสัมภาษณ์สะท้อนให้เห็นถึงผลกระทบของปัญหาเหล่านี้ต่อการปฏิบัติงานและความเป็นอยู่ของเจ้าหน้าที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการตรวจสถานที่เกิดเหตุ

3) ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์

(1) ผลจากการรวบรวมข้อมูลเอกสาร

1. จากเอกสารใบเสนอราคาของบริษัทที่จำหน่ายถุงมือให้กับกลุ่มงานตรวจสถานที่เกิดเหตุพบว่า มีราคา 200 บาทต่อกล่อง ในขณะที่หนังสืออนุมัติจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน สำหรับจัดซื้อวัสดุวิทยาศาสตร์และการแพทย์ให้กับหน่วยต่างๆ ในสังกัด ศพฐ.7 พบว่า งบประมาณที่ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 ได้รับ คือ 172,800 บาท และถูกจัดสรรให้กับกลุ่มงานตรวจสถานที่เกิดเหตุ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 17,900 บาท

2. จากใบเสนอราคาของบริษัทคู่ค้ากับศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 พบว่า ราคาวัสดุสิ้นเปลือง สารเคมีต่างๆ มีราคาแพง เช่นถุงมือที่ใช้ตรวจสถานที่เกิดเหตุมีราคา 240 บาท/กล่อง แผ่นเก็บรอยลายนิ้วมือแผ่นราคา 250 บาท/แพค และกล่องบรรจุภัณฑ์สำหรับสารพันธุกรรมราคา 600 บาท/กล่อง เทปลอกลายนิ้วมือ 380 บาท/ม้วน เป็นต้น

(2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

จากข้อมูลผู้วิจัยพบว่าปัญหาในปัจจุบันคือ วัสดุสิ้นเปลืองบางอย่างขาดแคลนสถานที่เกิดเหตุไม่เพียงพอ

“...อุปกรณ์การตรวจไม่เพียงพอ บางอย่างก็เสีย แต่เรามีปัญหาอย่างมากในเรื่องของวัสดุสิ้นเปลือง ซื้อมาแล้วแป๊บๆก็หมด แต่ก็ต้องจำเป็นต้องใช้เพราะงานของเรามันต้องไม่มีอะไรมาปนเปื้อนวัตถุพยานไง...”

(A1, 29 มีนาคม 2567)

“...อุปกรณ์ วัสดุสิ้นเปลืองไม่พอ ที่ใช้บ่อยๆ ไม่ว่าจะเป็ ถุงมือ แมส หมวกคลุมผม ถุงคลุมเท้า แผ่นแผง สำลีเช็ดดีอีเอ็นเอ แล้วก็กระดาษรองวัตถุพยานก็ต็มมันไม่พอ ...”

(A2, 22 เมษายน 2567)

“...วัสดุบางอย่างขาดแคลน เช่น ถุงมือ กระดาษรองวัตถุพยาน และสารเคมีในห้องแลป...”

(A4, 10 เมษายน 2567)

“...อุปกรณ์วัสดุไม่พอ เพราะปริมาณคดมันเยอะ...”

(A5, 28 มีนาคม 2567)

จากข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ พบว่าโดยรวมแล้ว ผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุทุกคนเห็นว่ามีปัญหาเรื่องวัสดุและอุปกรณ์ไม่เพียงพอ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

3) ผลการวิเคราะห์ พบว่า ข้อมูลจากเอกสารและบทสัมภาษณ์สอดคล้องกันในประเด็นที่ว่า วัสดุสิ้นเปลืองไม่เพียงพอ ซึ่งอาจเกิดจากงบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอต่อการจัดซื้อวัสดุสิ้นเปลืองที่มีราคาแพง

4) ปัญหาในการจัดการ

(1) ผลจากการรวบรวมข้อมูลเอกสาร

1. เอกสารคำสั่งการจัดเวรของกลุ่มงานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 พบว่าเวรประจำวันมีจำนวน 3 คน ดังนี้ หัวหน้าชุดตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ จำนวน 1 คน ผู้ช่วยผู้ตรวจพิสูจน์ จำนวน 1 คน และผู้บังคับหมู่ จำนวน 1 คน

2. หน้าที่รับผิดชอบของบุคลากรในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุตามหลักการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอน ตามหลัก FBI พบว่ามี หัวหน้าทีม ช่างภาพ เจ้าหน้าที่สเก็ตซ์ภาพ เจ้าหน้าที่บันทึกและเก็บรักษาวัตถุพยาน เจ้าหน้าที่ค้นหาวัตถุพยาน และเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งอย่างน้อยต้องมี 5-6 คน

3. ตามระเบียบคำสั่งสำนักงานพิสูจน์หลักฐานที่ 123/2564 ลงวันที่ 24 พฤษภาคม 2564 เรื่องแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ พบว่าต้องออกรายงานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ภายใน 30 วันทำการหลังได้รับแจ้งเหตุ แต่สามารถขยายเวลาได้เพิ่มต่อได้

(2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

จากข้อมูลผู้วิจัยพบว่าปัญหาในปัจจุบันคือการจัดเวรที่ไม่สอดคล้องกับหลักการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุตามหลัก FBI

2.1 ปัญหาการจัดเวร

“...เวรประจำวัน 3 คนต่อชุด ชุดสำรองก็ให้ปฏิบัติหน้าที่หารอยลายนิ้วมือแฝงในห้องแล็บ จริงๆไม่เพียงพอ อย่างน้อยตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุต้องมีอย่างน้อย 5 คน ซึ่ง

ทำให้คนหนึ่งอาจมีหลายหน้าที่ เช่น ถ่ายภาพ ทำแผนผัง คั่นหาวัตถุพยาน แล้วก็ต้องตรวจทั้งนครปฐม...”

(A1, 29 มีนาคม 2567)

“...อย่างเดือนที่แล้วก็มีร้อยเวร สิบเวรแล้วก็ผู้ช่วย สามคน เข้าคนละสองวัน แล้วถ้าอ้างอิงตามหลักการตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตามหลัก FBI มันก็ต้องมีห้าคนมันก็จะทำงานรวดเร็วแล้วก็ไม่ค่อยผิดพลาด แล้วเห็นไหมเราไปกันสองสามคน สีมั่นสีโมนัน ร้อยเวรมันคิดทุกอย่างไง มันโอเวอร์โหด บางทีคิดเสร็จก็ต้องไปเก็บด้วย มันเหนื่อยนะ...”

(A2, 22 เมษายน 2567)

“...ก็จะเวียนร้อยเวรและสิบเวรกัน เข้าเวร 2 วัน พัก 2 วัน แล้วสแตนด์บายอีก 2 วัน บางทีพักก็ไม่ได้พักต้องไปตรวจคดีค้างอีก ส่วนจำนวนคนในทีมก็มี 2-3 คนแล้วแต่ว่าเดือนนั้นจัดเวรกันยังไง...”

(A3, 23 เมษายน 2567)

“...การจัดเวรจะสลับผลัดเปลี่ยนกันไปตามจำนวนร้อยเวร ใน 1 ชุดประกอบด้วยหัวหน้าทีมหรือร้อยเวร ผู้ช่วยและพลขับ ซึ่งรวมแล้วก็มี 3 คน ส่วนเวลาในการเข้าเวรคือ 2 วัน...”

(A4, 10 เมษายน 2567)

“...พิสูจน์หลักฐานนี้เข้าเวรหนักนะ 48 ชั่วโมงเลยนี่ ยิ่งกว่าร้อยเวรอีกนะ ไม่รู้ว่าได้เงินคุ้มกับค่าเข้าเวรหรือเปล่า งานมากขึ้นเงินเท่าเดิม...”

(E1, 26 เมษายน 2567)

จากข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุและพนักงานสอบสวนพบว่า การจัดเวรในปัจจุบันของกลุ่มงานตรวจสถานที่เกิดเหตุ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 ยังไม่สอดคล้องกับหลัก FBI และยังไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

2.2 ปัญหาเรื่องการออกรายงานการตรวจสถานที่เกิดเหตุ

“...ผมไม่มี ลูกน้องอะออกรายงานเช้า บางทีถ้าเข้ามาอาจจะไม่ออกจริงๆคิดว่าปริมาณเยอะมากกว่า งานเข้าก็งานออกไม่สมดุล...”

(A1, 29 มีนาคม 2567)

“...บางทีจรรยาทัศน์ ออกรายงานไป 40 แผ่นอย่างนี้ แล้วกว่าจะทำเสร็จใช้เวลาทำหลายวัน แล้วคดีอื่นๆ ก็อาจจะเกินเวลาออกรายงาน แล้วอย่างบางที่รายงานที่ต้องออกความเห็นเช่นไฟไหม้มันยาก บางเคสยากมากอาจจะต้องเข้า 2-3 รอบ ซึ่งมันเป็นงานที่ต้องใช้ความคิดอะ...”

(A2, 22 เมษายน 2567)

“...งานมันเข้ามาเยอะ ออกรายงานไม่ค่อยทัน บางรายงานเหมือนเขียนวิทยานิพนธ์เลย 50 หน้าอะไร...”

(A3, 23 เมษายน 2567)

“...มีปัญหาเยอะ คดีเยอะ ทำรายงานไม่ทัน แล้วบางเรื่องตรวจที่เกิดเหตุ 2-3 ครั้ง ก็ต้องใช้เวลาในการทำ...”

(A4, 10 เมษายน 2567)

“...มีมาก รายงานมันเป็นแบบตุลยพินิจ มันเขียนบรรยายเยอะ เอาง่ายๆ ก็คือ บรรยายให้คนที่ไม่เคยไปตรวจสถานที่เกิดเหตุให้เข้าใจ อย่างคดีจรรยาทัศน์เป็นรูปแบบอาจจะไม่ยากเท่าคดีชีวิตและเพลิงไหม้ซึ่งต้องบรรยายโครงสร้างที่เกิดเหตุ...”

(A5, 28 มีนาคม 2567)

จากข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุพบว่าปริมาณงานมากและบางรายงานใช้เวลานานเพราะรายงานบางประเภทมีความซับซ้อนและต้องใช้ความละเอียดในการเขียน ซึ่งจากข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์จากพนักงานสอบสวน ดังนี้

“...ในเรื่องรายงานการตรวจสถานที่เกิดเหตุ ในส่วนของผม ผมก็รับ ปกตินะ ไม่มีเรื่องไหนเกินกำหนดเลย แต่คิดว่าร้อยละตรวจสถานที่เกิดเหตุน่าจะเหนื่อย บางทีเห็น ในไลน์แจ้งเหตุมีคดีเข้าหลายเรื่อง ซึ่งเข้าใจกันเพราะหัวอกเดียวกัน แต่เรื่องไหนถ้าผมต้องการด่วนผม ก็บอกซึ่งก็ได้รับความร่วมมืออยู่นะ...”

(E1, 26 เมษายน 2567)

“...ไม่มีปัญหาในเรื่องนี้...”

(E2, 26 เมษายน 2567)

“...เราคุยกันได้อยู่แล้ว ไม่มีปัญหา...”

(E2, 26 เมษายน 2567)

จากข้อมูลของพนักงานสอบสวน พบว่าในส่วนของ การรับรายงานการตรวจ สถานที่เกิดเหตุเป็นไปตามปกติและไม่มี ความล่าช้า อย่างไรก็ตาม พนักงานสอบสวนเข้าใจถึงความ ยากลำบากของร้อยละตรวจสถานที่เกิดเหตุ เนื่องจากมีปริมาณคดีที่ต้องรับผิดชอบจำนวนมาก ซึ่ง อาจส่งผลต่อความล่าช้าในการออกรายงานในบางกรณี แต่โดยรวมแล้วมีความร่วมมือที่ดีในการจัดส่ง รายงานเมื่อมีความจำเป็นเร่งด่วน ดังนั้น ข้อมูลจากพนักงานสอบสวนจึงสอดคล้องกับข้อมูลจาก ผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุบางส่วน คือ ปริมาณงานที่มากอาจส่งผลต่อความล่าช้าใน การออกรายงาน

3) ผลการวิเคราะห์ พบว่า ข้อมูลจากเอกสารและบทสัมภาษณ์สอดคล้องกันใน ประเด็นปัญหาหลักเกี่ยวกับการจัดเวรและการออกรายงาน

4.2.3 ผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาจากการตรวจสถานที่เกิดเหตุของศูนย์ พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอภาพรวมของปัญหาที่พบในการประยุกต์ใช้ โดยใช้แนวคิดเกี่ยวข้องกับ PEST โดยการนำเสนอจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วนหลัก ได้แก่ (1) การทบทวน วรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง (2) การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (3) สรุปผลการวิเคราะห์

1) ปัญหาด้านนโยบายและการเมือง

(1) ผลจากการรวบรวมข้อมูลเอกสาร

1. ระเบียบตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 2 การสืบสวน บทที่ 2 การ สืบสวนและตรวจสถานที่เกิดเหตุ

ข้อ 10.1 เมื่อมีคดีอาญาเกิดขึ้นซึ่งจำเป็นจะต้องทำการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุให้พนักงานสอบสวนทำการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเอง เว้นไว้แต่คดีสำคัญซึ่งพนักงานสอบสวนเห็นว่ามียุทธหรือหลักฐาน ซึ่งต้องใช้เครื่องมือทางวิทยาการและจำเป็นต้องขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่สังกัดสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจหรือกลุ่มงานเก็บกู้และตรวจพิสูจน์วัตถุระเบิด ก็ให้พนักงานสอบสวนแจ้งสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจที่มีพื้นที่รับผิดชอบ หรือกลุ่มงานเก็บกู้และตรวจพิสูจน์วัตถุระเบิดแล้วแต่กรณี เพื่อจัดเจ้าหน้าที่ไปทำการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและเก็บรวบรวมพยานหลักฐานร่วมกับพนักงานสอบสวนในคดีต่างๆ ดังต่อไปนี้

- (1) คดีความผิดต่อชีวิต
- (2) คดีฆ่าตัวตาย แต่มีพฤติการณ์น่าสงสัยว่าอาจถูกผู้อื่นฆ่าตาย
- (3) คดีความผิดฐานลักทรัพย์ และมีร่องรอยในที่เกิดเหตุ
- (4) คดีความผิดฐานชิงทรัพย์และมีคนตาย
- (5) คดีความผิดฐานปล้นทรัพย์
- (6) คดีวางเพลิง หรือเพลิงไหม้โดยไม่ทราบสาเหตุ
- (7) คดีอุบัติเหตุชนแล้วหนี รถชนแล้วตัวคนขับหนี หรือรถชนมีคนตายที่เป็นปัญหา (ถ้ามีตำรวจหน่วยอื่นถ่ายรูปให้แล้วก็ไม่ต้องแจ้ง)
- (8) คดีสำคัญอื่นๆ ที่มีร่องรอยหรือหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุ

2. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131/1 ระบุว่า ในกรณีที่จำเป็นต้องใช้พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เพื่อพิสูจน์ ข้อเท็จจริงตามมาตรา 131 ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจให้ทำการตรวจพิสูจน์บุคคล วัตถุ หรือเอกสารใดๆ โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้

3. วิธีการตรวจเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรมจากสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจระบุว่า ถ้าบุคคลที่จะดำเนินการตรวจเก็บมีอายุต่ำกว่า 20 ปี ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองก่อนจึงจะดำเนินการตรวจเก็บได้

- (2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

ปัญหาการตีความกฎหมายที่แตกต่างกัน

“...ตรวจเก็บคนอายุน้อยก็ต้องให้ผู้ปกครองเซ็นยินยอมปัญหาก็คือ บางครั้งหาผู้ปกครองไม่ได้ อาจจะไม่ชอบด้วยกฎหมาย และคดีจราจรกรณีไม่มีคนตาย ก็ทำให้เรามีคดีเยอะเพิ่มขึ้น ซึ่งจากระเบียบพนักงานสอบสวนสามารถตรวจเองได้ ...”

(A1, 29 มีนาคม 2567)

“...เรื่องแรกเรื่องเด็กอายุต่ำกว่า 20 ปี เนี่ย เราจะไม่ตรวจเก็บสารพันธุกรรมให้ ก็ต้องให้พนักงานสอบสวนบอกพ่อแม่เขามาเซ็น หรือไม่ก็เก็บในนามพนักงานสอบสวนเลย ส่วนในเรื่องจรรยาบรรณเราจะตรวจในกรณีมีคนตาย ชนแล้วหนี แต่ถ้ามันเป็นแบบไม่มีคนตายอะไรอย่างนี้ ก็จะบอกพนักงานสอบสวนให้ใช้บริการเอกชน แต่สำหรับพี่ที่เคลือบยเคสนะ ถ้าเรายื่นระเบียบไปแล้วเขาโอเคก็ไม่ปัญหา แต่ถ้าเคสนั้นติดปัญหาหรือเกินมือเขา พี่ก็ไปตรวจให้เราไม่ได้เอาเป็นเอาตายกับพนักงานสอบสวนเนอะ...”

(A2, 22 เมษายน 2567)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุ พบว่าปัญหาทางกฎหมายมีประเด็นปัญหา ดังนี้ การตรวจเก็บสารพันธุกรรมของผู้เยาว์และการตรวจสถานที่เกิดเหตุคดีจราจร ซึ่งพนักงานสอบสวนให้เหตุผลดังนี้

“...งั้นถ้าตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ถ้าพนักงานสอบสวนเห็นว่าควรเก็บตัวอย่าง เลือด เนื้อเยื่อ หรือสารคัดหลั่ง ก็ให้เก็บได้โดยคำนึงถึงการเจ็บน้อยที่สุดของผู้ถูกตรวจเก็บ มันกำหนดไว้อยู่แล้วมันไม่มีบอกให้พ่อแม่ต้องมายินยอม ก็มาตรา 131/1 ไง อีกกรณีคดีจราจรแล้วไม่มีคนตาย มันก็มีความผิด พรบ พินัย เปรียบเทียบปรับอยู่แล้ว ซึ่งเราก็ชี้ถ้าเขายินยอม เปรียบเทียบปรับก็จบ แต่เขาไม่ยอมก็ต้องส่งฟ้อง เราก็ฟังความเห็นจาก พฐ. ซึ่งบางที่ก็ชี้เอกชนได้แต่เขาอาจจะอ้างว่าเอกชนไม่มีความรู้เหมือน พฐ. และเอกชนต้องใช้ค่าใช้จ่าย เราก็บอกไว้แล้วว่าจะตรวจแบบไหนถ้าตรวจของ พฐ. ก็จะยึดรวไว้ก่อน...”

(E1, 26 เมษายน 2567)

“...ในส่วนคดีจราจรคือกันประชาชนร้องเรียน และที่เรียกเพราะเป็นประโยชน์ต่อความยุติธรรมและกันร้องเรียน...”

(E3, 26 เมษายน 2567)

จากข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุและพนักงานสอบสวนพบว่า ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุและพนักงานสอบสวนมีความแตกต่างกันในประเด็นการตรวจเก็บสารพันธุกรรมของผู้เยาว์ ซึ่งอาจเกิดจากการอ้างระเบียบและกฎหมายที่แตกต่างกันส่วนในประเด็นการตรวจสถานที่เกิดเหตุคดีจราจรแม้จะมีความเห็นที่แตกต่างกัน แต่ทั้งสองฝ่ายก็มีความยึดหยุ่นในการปฏิบัติงาน

(3) ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์มีความสอดคล้องกันในประเด็นหลักเกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ในการตรวจสถานที่เกิดเหตุ แต่มีความขัดแย้งกันใน

รายละเอียดบางประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการตรวจเก็บสารพันธุกรรมของผู้เยาว์และการตรวจสถานที่เกิดเหตุคดีจرائمที่ไม่มีผู้เสียชีวิต ซึ่งอาจเกิดจากความคลุมเครือของข้อกฎหมายหรือความเข้าใจที่แตกต่างกันระหว่างผู้ปฏิบัติงาน

2) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ

(1) ผลจากการรวบรวมข้อมูลเอกสาร

1. จากสถิติฐานความผิดคดีอาญา (คดี 4 กลุ่ม) หน่วยงาน ทัวประเทศ ที่รวบรวมโดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปี 2564 มีจำนวนคดีอาญาที่รับคำร้องทุกข์จำนวน 637,730 และในปี 2565 มีจำนวนคดีอาญาที่รับคำร้องทุกข์จำนวน 918,073 คดี

2. สถิติที่พนักงานสอบสวนร้องขอเจ้าหน้าที่ตำรวจพิสูจน์หลักฐานของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 รวมตรวจสถานที่เกิดเหตุในคดีอาญาต่างๆ ในปี 2564 มีจำนวน 666 คดี, ในปี 2565 มีจำนวน 863 คดี และในปี 2566 มีจำนวน 1003 คดี

3. จากรายงานผลกระทบเชิงเศรษฐกิจและสังคมจากการระบาดของโรคโควิด-19ในระดับโลก และในประเทศไทย ของสำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ (IHPP) กองโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค พบว่าผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมของ COVID-19 ในประเทศไทย การเติบโตของ GDP การจัดสรรงบประมาณของรัฐบาล และหนี้ครัวเรือน GDP ของไทยหดตัว 5.1% ในปี 2563 รัฐบาลจัดสรรงบประมาณจำนวนมากให้กับสาธารณสุขในปี 2563 หนี้ครัวเรือนในประเทศไทยสูงและมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้จากรายงานของสมาคมธนาคารไทย ประเมินการว่าสัดส่วนหนี้ครัวเรือนไทยสิ้นปี 2567 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นแตะระดับ 91.4% ต่อ GDP ซึ่งเพิ่มมากขึ้นทุกปี

(2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

สภาพเศรษฐกิจที่ซบเซาลงส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการตรวจสถานที่เกิดเหตุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่ยิ่งซ้ำเติมปัญหาให้ทวีความรุนแรงขึ้น ดังนี้

“...แน่นอนมีผล ในสภาพเศรษฐกิจไม่ดี สถิติอาชญากรรมก็เพิ่มขึ้น ปริมาณงานเยอะขึ้น วันๆ มีหลายคดี ส่งผลแน่นอนต่อบุคลากรการตรวจสถานที่เกิดเหตุ ทำให้ประสิทธิภาพการตรวจลดลง ...”

(A1, 29 มีนาคม 2567)

“...คือช่วง Covid คดีไม่เยอะมาก แต่หลัง Covid ฟุ่งสูงมาก...”

(A2, 22 เมษายน 2567)

“...เชื่อว่าประชาชนจนลงนะ แล้วมันก็ประกอบกับคดีลักทรัพย์ในพื้นที่ที่มันเยอะขึ้น...”

(A3, 23 เมษายน 2567)

“...จะเห็นได้ว่าในช่วงการแพร่ของ Covid-19 คือปี 63 เป็นต้นมาจะพบว่าในปี 63 นั้นมีการแจ้งตรวจสถานที่เกิดเหตุน้อยกว่าทุกๆปี แต่เมื่อสถานการณ์คลี่คลายก็มีคดีเพิ่มขึ้นมากกว่าปกติ จากประสบการณ์คือ คนรวยซื้อบ้านทิ้งไว้ นานๆ ที่จะกลับมา ทำให้พบเห็นการลักทรัพย์ในกรณีแบบนี้บ่อยขึ้น ขอบอกว่านครปฐมคดีเกี่ยวกับทรัพย์เยอะมาก...”

(A4, 10 เมษายน 2567)

“...ผมว่ามีผลกระทบแน่นอน ขนาดงบประมาณการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ยังน้อยลงทุกปีเลย...”

(A5, 10 เมษายน 2567)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุพบว่าส่วนใหญ่มองว่าสภาพเศรษฐกิจที่แย่ลงทำให้สถิติอาชญากรรมเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะคดีลักทรัพย์ ส่งผลให้ปริมาณงานของกลุ่มงานตรวจสถานที่เกิดเหตุเพิ่มขึ้นตามไปด้วย และส่งผลต่อประสิทธิภาพการตรวจสถานที่เกิดเหตุลดลง โดยสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 เป็นปัจจัยเร่งให้เกิดปัญหา

(3) ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์สอดคล้องกันในประเด็นหลักเกี่ยวกับผลกระทบของสภาวะเศรษฐกิจและสถานการณ์ COVID-19 ต่อการเพิ่มขึ้นของสถิติอาชญากรรมและปริมาณงานของกลุ่มงานตรวจสถานที่เกิดเหตุ นอกจากนี้ การสัมภาษณ์ยังให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับคดีที่เกี่ยวกับทรัพย์ที่เพิ่มมากขึ้นและผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงาน

3) ปัญหาด้านสังคม

(1) ผลจากการรวบรวมข้อมูลเอกสาร

1. งานวิจัยของ จิตภา ทองทวี (2561) ได้ศึกษาความเข้าใจและความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่กู้ภัย มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของความเข้าใจเกี่ยวกับเกี่ยวกับการป้องกันและรักษาวัตถุพยานใน

สถานที่เกิดเหตุของเจ้าหน้าที่กู้ภัยไม่มีความสัมพันธ์กันเมื่อจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและ ประสบการณ์การทำงานปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานส่วนใหญ่ที่พบขาดแคลนบุคลากรในการ ให้ความรู้และคำปรึกษาในการ จัดการฝึกอบรม เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่ เกิดเหตุทางนิติวิทยาศาสตร์และเพิ่มบุคลากรให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานโดยเฉพาะคดีฆาตกรรม

2. จากสถิติแรงงานต่างด้าวในพื้นที่จังหวัดนครปฐมในเดือน มีนาคม 2567 ของสำนักบริหารแรงงานต่างด้าวนั้นพบมีประมาณ 120,000 คน

(2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

2.1 ปัญหาด้านภาษา

“...ปัญหาด้านการสื่อสารกับแรงงานที่เป็นต่างด้าว เพราะเขาพูด ภาษาไทยไม่ได้หรือพูดได้น้อยทำให้บางครั้งเสียเวลานานเลย เช่นการตรวจเก็บสารพันธุกรรมจะต้องมี แบบยินยอมไงแล้วมันมีข้อมูลส่วนบุคคลเยอะมาก กว่าจะรู้เรื่องก็นานเลย...”

(A2, 22 เมษายน 2567)

“...ถ้าพนักงานสอบสวนไม่หาล่ามให้เรา เราก็ไม่รู้จะสอบถามอะไร เลยนะ เพราะคุยไม่รู้เรื่อง...”

(A4, 10 เมษายน 2567)

“...ภาษานะมีอยู่แล้ว แล้วผมก็เคยเจอมากับตัว บางที่ชาวต่างชาติ เขาแค่ปกป้องด้วยตัวเอง ขนาดตำรวจสอบถามนะมันยังตอบไม่ตรงกันเลย...”

(A5, 28 มีนาคม 2567)

2.2 ปัญหาอาชญากรรมที่เพิ่มขึ้นจากแรงงานต่างด้าว

“...เนื่องจากเป็นแรงงานต่างด้าว เมื่อเกิดเหตุอาชญากรรมขึ้นมาแล้วก็บางครั้งไม่สามารถหาตัวคนร้ายได้เนื่องจากคนร้ายเป็นแรงงานต่างด้าว ฐานประวัติข้อมูล บุคคลก็ไม่มี หรือมีก็ไม่สามารถติดตามได้ เพราะไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง การดำเนินการทางคดีอาจจะ ยุ่งยาก...”

(A1, 29 มีนาคม 2567)

“...แรงงานต่างด้าวชอบมาก่อเหตุในบ้านเรา ฆ่ากันอะไรกันทำให้สถิติคดีชีวิตเยอะมาก ฆ่าปาดคอแล้วเอาศพไปทิ้งแล้วก็หนีกลับประเทศมันไป ทำให้พวกนี้เราจับตัวไม่ได้ เราไม่มีฐานประวัติลายนิ้วมือ ดีเอ็นเอเขา...”

(A2, 29 มีนาคม 2567)

“...ถ้ามีต่างชาติ ผมมองว่ามีคดีเยอะ มันเป็นประชากรแฝงที่จะมีฐานข้อมูลขนาดนั้น...”

(A5, 28 มีนาคม 2567)

2.3 ปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจของประชากรในการรักษาสถานที่
เกิดเหตุ

“...บางที่เมื่อมีคดียกตัวอย่างเกี่ยวกับชีวิตเกิดขึ้น ก็จะมีอะไรก่อนละ ที่มาก่อนพิสูจน์หลักฐาน ไทยมุง กู้ภัย แล้วก็ตำรวจสายตรวจ ซึ่งบางที่เนี่ยเดินๆไป อาจไปทำลายวัตถุพยานได้เลยนะ ที่เจอมาก็คือปลอกกระสุนปืนเจออยู่บริเวณไทยมุงเลย คือตำรวจเขาก็ดีนะ บางที่ก็กันสถานที่เกิดเหตุในคดีแบบนี้แหละ แต่มันไม่ครอบคลุม...”

(A1, 29 มีนาคม 2567)

“...เคยเจอก็ญาติผู้เสียชีวิตนั้นแหละ เราตรวจเสร็จแล้วแต่ต้องมาตรวจเพิ่มก็บอกให้เขาอย่าเพิ่งทำความสะอาดที่เกิดเหตุนะ พอกลับมาตรวจอีกรอบก็สะอาดเรียบร้อยแล้ว...”

(A4, 10 เมษายน 2567)

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุ พบว่ามี 3 ประเด็นปัญหาหลัก ได้แก่ ปัญหาด้านภาษา ปัญหาอาชญากรรมที่เพิ่มขึ้นจากแรงงานต่างด้าว และปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจของประชากรในการรักษาสถานที่เกิดเหตุ

(3) ผลจากการวิเคราะห์ ข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์สอดคล้องกันในประเด็นปัญหาการรักษาสถานที่เกิดเหตุ และจำนวนแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ ซึ่งเป็นปัจจัยที่อาจส่งผลต่อปัญหาอาชญากรรม อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นปัญหาอื่นๆ ที่ถูกกล่าวถึงในการสัมภาษณ์แต่

ไม่ได้อยู่ในเอกสาร เช่น ปัญหาการสื่อสารกับแรงงานต่างด้าว ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรในการให้ความรู้

4) ปัญหาด้านเทคโนโลยี

(1) ผลจากการรวบรวมข้อมูลเอกสาร

เทคโนโลยีในปัจจุบันมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและก้าวกระโดดสามารถนำมาพัฒนาเป็นเทคโนโลยีกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ เช่นการใช้โดรนและภาพถ่ายทางอากาศโดยโดรนสามารถเข้าถึงพื้นที่ที่ยากต่อการเข้าถึงและบันทึกภาพมุมสูงของสถานที่เกิดเหตุได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ช่วยให้เจ้าหน้าที่สามารถวิเคราะห์และวางแผนการตรวจสอบได้อย่างแม่นยำมากขึ้น ซึ่งปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่มีการจัดสรรให้ และปัจจุบันมีซอฟต์แวร์ในการออกรายงานการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเริ่มใช้กัน เพื่อจุดประสงค์ในการออกรายงานที่ไวขึ้น และสามารถเชื่อมโยงพยานหลักฐานที่ได้จากสถานที่เกิดเหตุเปรียบเทียบกับคดีอื่นๆ ในประเทศไทยสามารถเชื่อมโยงผู้กระทำผิดได้

(2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

2.1 ปัญหาด้านการใช้ซอฟต์แวร์ในการออกรายงานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

“...ซอฟต์แวร์ในการออกรายงานการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุนะ ผมคิดว่าดีคิดว่ามาช่วยทำให้งานสะดวกขึ้น เร็วขึ้น ปัญหาก็คือบางคนไม่ใช้ มันไปบังคับให้คนใช้ไม่ได้ ก็แล้วแต่คน บางคนคิดว่าเป็นปัญหาและไม่ช่วยอะไร เป็นการเพิ่มงานมากกว่า ...”

(A1, 29 มีนาคม 2567)

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งเป็นระดับนักวิทยาศาสตร์ (สบ 4) หรือเทียบเท่าผู้กำกับ พบว่าซอฟต์แวร์ช่วยให้การทำงานสะดวกและรวดเร็วขึ้น แต่ผู้ให้สัมภาษณ์มองว่าไม่สามารถบังคับให้ทุกคนใช้ซอฟต์แวร์ได้ และบางคนอาจมองว่าซอฟต์แวร์เป็นปัญหาและไม่ช่วยอะไร ซึ่งผู้เชี่ยวชาญการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุคนอื่นให้เหตุผลดังนี้

“...ส่วนซอฟต์แวร์ไม่ค่อยได้ใช้พอเราทำแล้วดึงออกมาก็ต้องมาจัดฟอร์มใหม่ แต่รู้สึกว่าจะสะดวกกว่า คือมันดีขึ้นในการที่ทำให้ออกรายงานได้เร็วอะนะ ถามว่าดีไหม ก็ดี ดีที่มีให้ใช้ ...”

(A2, เมษายน 2567)

“...มีซอฟต์แวร์มันก็ดี เจตนารมณ์ก็คือช่วยให้ออกรายงานไวขึ้น แต่ผมคิดว่าน่าจะอยู่ในการพัฒนาอยู่รีเปลา เพราะพอเราเจอรายงานออกมาก็ต้องมาจัดฟอร์มใหม่ แล้วรูปภาพอะไรมันถูกบีบอัดหมดเลย ...”

(A5, 28 มีนาคม 2567)

“...ดีมากเลยที่มีซอฟต์แวร์ แต่ตอนนี้รู้สึกว่ายินเองจะไวกว่า...”

(A4, 10 เมษายน 2567)

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ พบว่า ซอฟต์แวร์ช่วยให้การทำงานสะดวกและรวดเร็วขึ้น แต่ยังมีข้อจำกัดและปัญหาของซอฟต์แวร์บางข้อที่ทำให้การใช้งานยังไม่ตอบโจทย์ซึ่งต้องพัฒนาต่อไป

2.2 ปัญหาการขาดแคลนโดรนถ่ายภาพทางอากาศ

“...คือตอนนี้การถ่ายภาพทางอากาศมันช่วยเยอะมากในเรื่องการมองภาพรวมของสถานที่เกิดเหตุ ผมเลยซื้อใช้เงินส่วนตัวมาให้ได้ใช้กัน ซึ่งหน่วยงานเราตอนนี้ยังประชุมเรื่องสเปคของโดรนกันอยู่เลย ซึ่งไม่รู้เมื่อไหร่จะมีการจัดสรรให้เรา ...”

(A1, 29 มีนาคม 2567)

“...ดีขึ้นนะ โดรนนะค่ะ อย่างเช่นในคดีไฟไหม้ไร่อ้อยนะ เราตรวจในแนวระนาบ เรามองภาพไม่ออก มองไม่ชัด แล้วก็ต้องเดินรอบไร่อ้อยเลยเพื่อวิเคราะห์หาจุดต้นเพลิง แล้วถ้าเกิดไร่มันมี 20-30 ไร่ ก็เหนื่อยกันทีเดียว ลำบากมากเลย พอมันมีโดรน บินขึ้นไปบ๊อป ถ่ายภาพมุมสูงออกมา มันทำให้เห็นจุดต้นเพลิงและการลามไหม้ ซึ่งมันจบเลยในเวลาไม่กี่นาที คดีนั้นมันง่าย ขึ้นคือถ้าไม่มีโดรนก็ตรวจหลายวันเลย ซึ่งโดรนที่เรามีก็ของผู้กำกับ แต่ของเราที่เขาซื้อให้ไม่มีเรียกว่าปัญหาได้ไหม...”

(A2, 29 มีนาคม 2567)

“...มีโดรนแล้วสามารถเห็นภาพมุมสูงได้ มีประโยชน์อย่างมากในคดีเพลิงไหม้ซึ่งสามารถสืบหาจุดต้นเพลิงได้ปัญหาคือหน่วยงานไม่ได้จัดสรรให้...”

(A4, 10 เมษายน 2567)

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ พบว่าโดรนถ่ายภาพทางอากาศมีประโยชน์อย่างมากในการทำงาน เช่น ช่วยให้เห็นภาพรวมของสถานที่เกิดเหตุได้ชัดเจนขึ้น และช่วยในการวิเคราะห์หาจุดต้นเพลิงในคดีไฟไหม้ อย่างไรก็ตาม หน่วยงานยังไม่ได้จัดสรรโดรนให้ ทำให้ต้องใช้โดรนส่วนตัว

(3) ผลจากการวิเคราะห์ ข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์สอดคล้องกัน โดยชี้ให้เห็นว่าเทคโนโลยี เช่น ซอฟต์แวร์และโดรน มีศักยภาพในการปรับปรุงกระบวนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ แต่ยังคงมีอุปสรรคในการนำมาใช้งานอย่างเต็มรูปแบบ ทั้งในแง่ของข้อจำกัดทางเทคนิคและการจัดสรรทรัพยากรที่ไม่เพียงพอ

ตารางที่ 5 สรุปสภาพปัญหาในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษา
จังหวัดนครปฐม

สภาพปัญหาการปฏิบัติงานในสถานที่เกิดเหตุที่ค้นพบ	ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
<p>ขั้นตอนการเตรียมความพร้อม</p> <ul style="list-style-type: none"> - บุคลากรขาดความรอบคอบในการตรวจเช็คอุปกรณ์ - ขาดแคลนอุปกรณ์สิ้นเปลือง เช่น ถุงมือ <p>ขั้นตอนการเข้าถึงสถานที่เกิดเหตุ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การแจ้งรายละเอียดสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวน - พนักงานสอบสวนไม่ร่วมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ <p>ขั้นตอนการรักษาความปลอดภัย และการป้องกันสถานที่เกิดเหตุ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่กั้นสถานที่เกิดเหตุ <p>ขั้นตอนการสำรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสำรวจเบื้องต้นไม่รอบคอบ - การประเมินสถานที่เกิดเหตุไม่ละเอียด - การสำรวจเบื้องต้นโดยเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์น้อย - ข้อจำกัดของสถานที่เกิดเหตุและการนำชี้ <p>ขั้นตอนประเมินพยานหลักฐานที่พบในสถานที่เกิดเหตุ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุที่มีประสบการณ์น้อยทำให้เกิดความผิดพลาดในด้านการประเมินหลักฐาน <p>ขั้นตอนการจัดทำคำบรรยาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - จำนวนเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุในแต่ละชุดตรวจมีน้อย <p>ขั้นตอนการถ่ายภาพบรรยายที่เกิดเหตุ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภาพมีคุณภาพต่ำ มีดเก็นไป หรือถ่ายภาพไม่ครบถ้วน <p>ขั้นตอนวาดแผนผังสถานที่เกิดเหตุ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การใช้จุดอ้างอิงและเครื่องมือวัดระยะที่ไม่เหมาะสม การลืมนัดทิศทางหรือระยะของห้อง การวาดแผนผังที่ไม่ละเอียด <p>ขั้นตอนการตรวจค้นหาพยานวัตถุอย่างละเอียด</p> <ul style="list-style-type: none"> - การใช้งานเครื่องมือช่วยค้นหาวัตถุพยาน - จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ - การจัดการข้อมูลของสถานที่เกิดเหตุ 	<p>ทฤษฎี การตรวจสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามหลักการของ FBI</p>

<p>ขั้นตอนการบันทึกและตรวจเก็บพยานหลักฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การถ่ายโอนข้อมูลไม่ตรงกัน เช่นมีการใช้คำเรียกวัตถุพยานขึ้นเดียวกันที่แตกต่างกัน ในเอกสารต่างๆ เช่น ใบส่งมอบ, แผ่นแฟง, และรายงาน <p>ขั้นตอนการตรวจสอบครั้งสุดท้าย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ลืมอุปกรณ์และป้ายหมายเลขในสถานที่เกิดเหตุ <p>ขั้นตอนการส่งมอบสถานที่เกิดเหตุ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ในคดีที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน ไม่สามารถส่งมอบสถานที่เกิดเหตุได้ เพราะพนักงานสอบสวนไม่อยู่ในสถานที่เกิดเหตุ 	
สภาพปัญหาการปฏิบัติงานในสถานที่เกิดเหตุที่ค้นพบ	ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
<p>บุคลากรไม่เพียงพอ</p> <p>บุคลากรขาดการอบรมอย่างต่อเนื่องและความรู้</p> <p>ปัญหาเรื่องความก้าวหน้าในสายอาชีพ</p> <p>ไม่มีงบประมาณในการจัดสรรสวัสดิการให้แก่ผู้ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ</p> <p>งบประมาณไม่เพียงพอแก่การจัดซื้อวัสดุสิ้นเปลือง</p> <p>วัสดุสิ้นเปลืองขาดแคลน</p> <p>การจัดเวรไม่สอดคล้องกับหลัก FBI และไม่เพียงพอต่อการตรวจ</p> <p>ปริมาณงานมากและมีความซับซ้อนทำให้ออกรายงานล่าช้า</p> <p>ปัญหาช่องว่างทางกฎหมายเกี่ยวกับตรวจเก็บผู้เยาว์และคดีจรรยา</p> <p>สภาพเศรษฐกิจที่แย่ลงทำให้สถิติอาชญากรรมเพิ่มขึ้นทำให้ ปริมาณคดีเพิ่มขึ้น</p> <p>ปัญหาด้านภาษา</p> <p>ปัญหาอาชญากรรมที่เพิ่มขึ้นจากแรงงานต่างด้าว</p> <p>ปัญหาด้านความเข้าใจของประชากรในการรักษาสถานที่เกิดเหตุ</p> <p>ปัญหาการใช้ซอฟต์แวร์ในการออกรายงานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ</p> <p>ปัญหาการขาดแคลนโดรนถ่ายภาพทางอากาศ</p>	<p>4M (Man)</p> <p>4M(Man)</p> <p>4M (Man)</p> <p>4M (Money)</p> <p>4M (Money)</p> <p>4M (Materials)</p> <p>4M(Management)</p> <p>4M(Management)</p> <p>PEST (Political)</p> <p>PEST(Economic)</p> <p>PEST (Social)</p> <p>PEST (Social)</p> <p>PEST (Social)</p> <p>PEST(Technological)</p> <p>PEST(Technological)</p>

4.3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์

หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม เป็นแนวทางที่ใช้ในการแก้ไขปัญหา ซึ่งจะต้องเป็นแนวทางที่ครอบคลุมสภาพปัญหาที่ค้นพบทั้งหมด

ตารางที่ 6 แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 :

กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม

สภาพปัญหาการปฏิบัติงานในสถานที่เกิดเหตุ	แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพ
1) ผู้บังคับหมู่ซึ่งทำหน้าที่เตรียมความพร้อมของอุปกรณ์การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุไม่ครบและไม่รอบคอบ	สรรหาบุคลากรเพิ่มเติม
2) พนักงานสอบสวนมักไม่ร่วมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุในคดีลักทรัพย์	ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน
3) พนักงานสอบสวนมักไม่กันพื้นที่เกิดเหตุในคดีลักทรัพย์	พัฒนาหลักสูตรการอบรมบุคลากร
4) เกิดจากความซับซ้อนของคดี ทรัพย์ากรที่มีอยู่ และประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่	พัฒนาหลักสูตรการอบรมบุคลากร
5) เกิดจากความรู้ ความเข้าใจ ประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่และการสื่อสารกับผู้เสียหาย	พัฒนาหลักสูตรการอบรมบุคลากร
6) จำนวนเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุในแต่ละชุดตรวจมีน้อย	ปรับปรุงระบบการจัดเวรและเพิ่มบุคลากร
7) ภาพมีคุณภาพต่ำ มีดเกิโนไป หรือถ่ายภาพไม่ครบถ้วน	พัฒนาหลักสูตรการอบรมบุคลากร

8) การใช้จุดอ้างอิงและเครื่องมือวัดระยะที่ไม่เหมาะสม การลืมนัดทิศทางหรือระยะของห้อง การวาดแผนผังที่ไม่ละเอียด	พัฒนาหลักสูตรการอบรมบุคลากร
9) เจ้าหน้าที่ที่ตรวจมีน้อยอาจทำให้การตรวจค้นไม่ละเอียดเท่าที่ควร การขาดเครื่องมือและความไม่ชำนาญในการใช้เครื่องมือในการตรวจค้น	พัฒนาหลักสูตรการอบรมบุคลากร
10) มีการใช้คำเรียกวัตถุพยานขึ้นเดียวกันที่แตกต่างกัน ในเอกสารต่างๆ เช่น ใบส่งมอบ, แผ่นแฟง, และรายงาน	พัฒนาหลักสูตรการอบรมบุคลากร
11) ลืมอุปกรณ์และป้ายหมายเลขในสถานที่เกิดเหตุ	สรรหากุคลากรเพิ่มเติม
12) ในคดีที่เกี่ยวกับทรัพย์ ไม่สามารถส่งมอบสถานที่เกิดเหตุได้ เพราะพนักงานสอบสวนไม่อยู่ในสถานที่เกิดเหตุ	ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน
13) บุคลากรไม่เพียงพอ	สรรหากุคลากรเพิ่มเติม
14) บุคลากรขาดการอบรมอย่างต่อเนื่องและความรู้	เพิ่มงบประมาณสำหรับการจัดอบรม
15) ปัญหาเรื่องความก้าวหน้าในสายอาชีพ	ปรับปรุงระบบการเลื่อนขั้นและความก้าวหน้าในสายงาน
16) ไม่มีงบประมาณในการจัดสรรสวัสดิการให้แก่ผู้ตรวจสถานที่เกิดเหตุงบประมาณไม่เพียงพอแก่การจัดซื้อวัสดุสิ้นเปลือง	เพิ่มงบประมาณสำหรับสวัสดิการ
17) วัสดุสิ้นเปลืองขาดแคลน	เพิ่มงบประมาณสำหรับวัสดุสิ้นเปลือง
18) การจัดเวรไม่สอดคล้องกับหลัก FBI และไม่เพียงพอต่อการตรวจ	ปรับปรุงระบบการจัดเวร

สภาพปัญหาการปฏิบัติงานในสถานที่เกิดเหตุ	แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพ
19) ปริมาณงานมากและมีความซับซ้อนทำให้ออกรายงานล่าช้า	พัฒนาและปรับปรุงซอฟต์แวร์สำหรับการออกรายงาน
20) ปัญหาการตีความทางกฎหมายเกี่ยวกับตรวจเก็บผู้เยาว์และคดีจราจร	ทบทวนและปรับปรุงกฎหมายและระเบียบ
21) สภาพเศรษฐกิจที่แย่ลงทำให้สถิติอาชญากรรมเพิ่มขึ้น ปริมาณคดีเพิ่มขึ้น	สรรหาบุคลากรเพิ่มเติม
22) ปัญหาด้านภาษา	จัดหาล่ามหรือผู้แปลภาษา
23) ปัญหาอาชญากรรมที่เพิ่มขึ้นจากแรงงานต่างด้าว	สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา
24) ปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการรักษาสถานที่เกิดเหตุ	ให้ความรู้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
25) ปัญหาการใช้ซอฟต์แวร์ในการออกรายงานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ	พัฒนาและปรับปรุงซอฟต์แวร์สำหรับการออกรายงาน
26) ปัญหาการขาดแคลนโดรนถ่ายภาพทางอากาศ	เพิ่มงบประมาณในการจัดหาโดรนถ่ายภาพ

แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7: กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม สามารถกำหนดได้ทั้งสิ้น 6 แนวทาง แต่ละแนวทางถูกกำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่พบทั้งจากสาเหตุและสภาพปัญหาในการดำเนินงานในแต่ละด้าน โดยสาเหตุหรือสภาพปัญหาใดที่มีความสอดคล้องหรือใกล้เคียงกัน จะใช้แนวทางในการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีเดียวกัน

แนวทางในการแก้ไขปัญหาสามารถแบ่งได้ดังนี้ (1) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านบุคลากร (2) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านงบประมาณ (3) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านการจัดการ (4) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านเทคโนโลยี (5) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านกฎหมายและนโยบาย (6) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านสังคม

1) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านบุคลากร

ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุให้มีประสิทธิภาพสูงสุด บุคลากรเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการปฏิบัติงานดังกล่าวต้องอาศัยความเชี่ยวชาญและความรู้เฉพาะทางของบุคลากรในการรวบรวมพยานหลักฐานที่มีความสำคัญในการพิสูจน์คดี การพัฒนาบุคลากรจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและครบถ้วน ในการเพิ่มประสิทธิภาพด้านบุคลากรมีแนวทางสำคัญ ดังนี้

(1.1) สรรหาบุคลากรเพิ่มเติม

“...ตอนนี้อัตรากำลังเต็มแล้ว อาจจะขอขยายอัตรากำลัง ซึ่งดำเนินการไปแล้วแต่ไม่ได้รับการตอบสนอง ก่อนหน้านั้นก็ขอเจ้าหน้าที่มาปฏิบัติราชการซึ่งมีมาสองคนเป็นผู้ช่วยผู้ตรวจพิสูจน์ 2 คนที่กำลังเก็บเคลสเพื่อไปเป็นผู้เชี่ยวชาญต่อไป อีกเรื่องคือทำเรื่องขอจ้างบุคคลภายนอกมาเป็นผู้ช่วยผู้ตรวจพิสูจน์ ...”

(A1, 29 มีนาคม 2567)

“...ต้องขอขยายอัตรากำลังพลหรือประกาศรับหาคนที่อยากมาช่วยราชการ...”

(A4, 10 เมษายน 2567)

“...ร้อยเวรตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุอาจจะไม่เพียงพอ เนื่องจากปริมาณงานที่รับผิดชอบต่อคนต่อคดี แต่ละเดือนค่อนข้างสูง...”

(A3, 10 เมษายน 2567)

“...ตามจริงมันก็ควรมีอย่างน้อย 5 คนนั้นแหละใน 1 ทีม ซึ่งก็ต้องทำยังไงก็ได้ว่าจะต้องขอเพิ่มอัตรากำลังพล...”

(A2, 10 เมษายน 2567)

“...เจ้าหน้าที่อย่างพิสูจน์หลักฐานควรเพิ่มจำนวนคนนะ จะได้ทำงานไวขึ้นซึ่งเห็นว่าตรวจทั้งพื้นที่จังหวัดนครปฐมเลย...”

(E2, 26 เมษายน 2567)

ปัจจุบันศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 มีอัตรากำลังของบุคลากรด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุเต็มแล้วและการขยายอัตรากำลังไม่ได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวัง นอกจากนี้ยังมีการดำเนินการขอเจ้าหน้าที่มาปฏิบัติราชการเพิ่มเติม โดยมีผู้ช่วยผู้ตรวจพิสูจน์ 2 คนที่กำลังเก็บเคสเพื่อเตรียมตัวเป็นผู้เชี่ยวชาญในอนาคต รวมถึงการขอจ้างบุคคลภายนอกมาเป็นผู้ช่วยผู้ตรวจพิสูจน์ เพื่อให้สอดคล้องกับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นและเป็นไปตามหลักการตรวจสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามแนวทางของ FBI ซึ่งปัจจุบันกำลังคนยังไม่เพียงพอและยังต้องการการสนับสนุนบุคลากรเพิ่มเติม

การเพิ่มอัตรากำลังบุคลากรอาจต้องใช้เวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนทางราชการและต้องใช้งบประมาณในการจ้างบุคลากรเพิ่มเติม แต่เป็นสิ่งจำเป็นในระยะยาวเพื่อให้สอดคล้องกับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น

(1.2) พัฒนาหลักสูตรการอบรมบุคลากร

“...อาจจะต้องจัดหลักสูตรที่มีทั้งทฤษฎี และ workshop ในเรื่องการตรวจสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามหลัก FBI เป็นประจำทุกปี...”

(A5, 28 มีนาคม 2567)

“...ต้องจัดการอบรมคดีที่เราไม่ค่อยพบ คดีระเบิด เป็นต้น ระเบิด ปิงปองนะพวกเราไม่มีปัญหาหรอกแต่แสวงเครื่อง ระเบิดขว้างสังหารพวกเนี่ย...”

(A2, 10 เมษายน 2567)

“...ปัญหาที่พบในเรื่องอบรม คือเจ้าหน้าที่บางนายไม่ได้ไปอบรม ไม่มีการเวียนกำลังพลไปอบรมให้ครบทั้งหน่วยงาน ซึ่งมีแนวทางแก้ไขในเรื่องนี้คือ ผู้บังคับบัญชาต้องเรียงลำดับอาวุโสประกอบการคัดเลือกตามเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้บุคลากรมีการอบรมครบนาย...”

(A4, 10 เมษายน 2567)

“...ควรจัดหลักสูตรการอบรมทบทวนการใช้อุปกรณ์ในการตรวจสถานที่เกิดเหตุ เช่น กล้องถ่ายภาพ/สารเคมี/เครื่องตรวจโลหะและไฟฉายหลายความถี่...”

(A3, 23 เมษายน 2567)

การอบรมและพัฒนาทักษะของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อให้บุคลากรมีความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีใหม่ ๆ รวมถึงความรู้เฉพาะทางในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การตรวจสถานที่เกิดเหตุคดีระเบิด เป็นต้น การพัฒนาหลักสูตรการอบรมนี้จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและลดความผิดพลาดในการปฏิบัติหน้าที่ นอกจากนี้

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์พบว่าพนักงานสอบสวนบางนายไม่ได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจส่งผลให้ประสิทธิภาพการตรวจสถานที่เกิดเหตุลดลงได้ ดังนี้

“...เราได้รับการอบรมด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุจากแค่ตอนที่เราบรรจุครั้งแรกเท่านั้น และได้รับการอบรมการตรวจเก็บดีเอ็นเอจากพิสูจน์หลักฐานเมื่อสองปีก่อน...”

(E1, 26 เมษายน 2567)

“...ตั้งแต่บรรจุมาก็อบรมแค่ตอนเข้ามาใหม่ๆเท่านั้น...”

(E2, 26 เมษายน 2567)

การจัดอบรมให้ความรู้และทักษะเพิ่มเติมแก่บุคลากรสามารถทำได้ทันที และไม่ต้องใช้งบประมาณมากนัก โดยสามารถจัดอบรมภายในหน่วยงาน อาศัยความเชี่ยวชาญของบุคลากรที่มีอยู่ หรือเชิญวิทยากรภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาให้ความรู้ ซึ่งจะช่วยเพิ่มความรู้อ ความเข้าใจ และทักษะในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ได้อย่างรวดเร็ว

(1.3) ปรับปรุงระบบการเลื่อนขั้นและความก้าวหน้าในสายงาน

การปรับปรุงระบบการเลื่อนขั้นและความก้าวหน้าในสายงานเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยสร้างแรงจูงใจและรักษาบุคลากรที่มีความสามารถไว้ในองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับบุคลากรชั้นประทวน ที่ปัจจุบันมีข้อจำกัดในเรื่องของการเลื่อนขั้น ทำให้ขาดแรงจูงใจในการทำงาน การปรับปรุงระบบนี้ควรเน้นไปที่การเปิดโอกาสให้บุคลากรที่มีทักษะและความชำนาญเฉพาะทางสามารถก้าวหน้าในสายงานได้โดยไม่ยึดติดกับวุฒิการศึกษา

“...ในระดับชั้นสัญญาบัตรก็ควรที่จะเพิ่มตำแหน่งเป็นระดับผู้เชี่ยวชาญมากกว่า หมายถึงไม่ยึดตำแหน่ง และชั้นประทวนก็ไม่ควรมียศ ควรจะมีการจัดสอบให้เขาเลื่อนไหลในฐานะผู้ปฏิบัติ เขามีความชำนาญในการตรวจสถานที่เกิดเหตุ แทนที่เข้าจะต้องไปสอบเป็นนายตำรวจในสายวุฒิปริญญาตรี แต่จริงๆเขามีทักษะในการตรวจสถานที่เกิดเหตุ ควรเปิดสอบเลื่อนไหลสำหรับผู้มีความชำนาญเฉพาะทางโดยไม่ยึดติดกับวุฒิการศึกษา...”

(A1, 29 มีนาคม 2567)

การปรับปรุงระบบการเลื่อนขั้นและความก้าวหน้าในสายงานสามารถทำได้ค่อนข้างยาก เนื่องจากเป็นการปรับเปลี่ยนนโยบายและข้อกำหนดภายในองค์กร ซึ่งสามารถดำเนินการได้โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ รัฐสภา เป็นต้น โดยอาจจะต้องมีการหารือและปรับปรุงระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการเลื่อนขั้นของบุคลากร เพื่อให้มีความยืดหยุ่นและเปิดโอกาสให้บุคลากรที่มีความสามารถและประสบการณ์ได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นอย่างเหมาะสม

2) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านงบประมาณ

การเพิ่มประสิทธิภาพด้านงบประมาณเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่าง ๆ ที่พบในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเรื่องสวัสดิการของเจ้าหน้าที่ วัสดุสิ้นเปลืองที่ไม่เพียงพอ และการขาดงบประมาณสำหรับการจัดอบรม ดังนี้

(2.1) เพิ่มงบประมาณสำหรับสวัสดิการ

การเพิ่มงบประมาณสำหรับสวัสดิการของบุคลากรเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้สอดคล้องกับค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นในปัจจุบัน การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเป็นงานที่ต้องการความรวดเร็วและความทุ่มเทในการเดินทางไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุต่าง ๆ ซึ่งมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางและการปฏิบัติงานที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ดังนั้นการเพิ่มงบประมาณสำหรับสวัสดิการจะช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของบุคลากรและเพิ่มแรงจูงใจในการทำงาน

“...หนึ่งเลยนะเท่าที่รู้มางานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ มันคืองานด่านแรกที่พิสูจน์หลักฐานต้องเดินทางไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ มันมีค่าใช้จ่ายทั้งค่าเดินทาง โบนัส และไปทั่วภาค 7 และนครปฐมด้วย แต่ไม่รู้ว่าจะเงินประจำตำแหน่งจะได้คุ้มกับการคำนึงเปล่า อยากที่บอกงานเพิ่มขึ้นแต่เงินเท่าเดิม ซึ่งมันลำบาก...”

(E1, 26 เมษายน 2567)

การเพิ่มงบประมาณในส่วนนี้จะรวมถึงค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าล่วงเวลา ประกันชีวิต และประกันอุบัติเหตุ เพื่อให้บุคลากรมีความมั่นใจและมีกำลังใจในการปฏิบัติงานในสภาวะที่ต้องเผชิญกับความเสี่ยงและความท้าทายในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

“...มีค่าสำนวน มีค่าชันสูตรพลิกศพ เงินประจำตำแหน่ง...”

(E2, 26 เมษายน 2567)

จากการสัมภาษณ์พนักงานสอบสวนพบว่า มีเงินค่าสำนวนซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ของพนักงานสอบสวน ในขณะที่งานพิสูจน์หลักฐานก็มีความคล้ายคลึงกัน ควรที่จะพิจารณามีค่ารายการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและมีความยุติธรรมแก่บุคลากรทุกคน เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าล่วงเวลา ประกันชีวิต ประกันอุบัติเหตุ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจและตอบสนองความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน เนื่องจากปัจจุบันเจ้าหน้าที่ต้องออกค่าใช้จ่ายเองในการปฏิบัติงาน ดังจะเห็นได้จากความน้อยใจของผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ จากบทสัมภาษณ์ ดังนี้

“...ค่าน้ำค่าข้าว เราจ่ายเอง เลี้ยงลูกน้องเอง ประกันชีวิตอะไรไม่มี และเราก็เดินทางออกตรวจตลอด พรบ.รถ เราก็กต้องขวนขวายเอง เราไปชนคนเราก็กต้องรับผิดชอบเอง อีก สวัสดิการ? ไม่มี ค่าเวรอีก ไม่มีอีก อาจจะไม่เหมือนพยาบาลที่เขาก็กเป็นราชการ เขาก็กทำงาน แต่เขาได้ค่าเวร เราอะเข้าเวรเข้าไม่ได้ค่าเวรแถมเราเสี่ยงภัยด้วย เสี่ยงที่จะไปเจอประตูทิม หรืออาคารที่พัง ถล่มลงมา หรือสารเคมีที่รั่วไหล ที่เราสูดดม แล้วเราก็กพาลูกน้องเข้าไปด้วย ซึ่งตอนนั้นพีไม่รู้ตัวว่าพีต้องอะ ลูกพีก็แหงศไปเลย มันไม่มีอะไรมาสนับสนุนเราเลย แต่พีสูงจันหลักฐานเนี่ยว่ากันตามตรงในที่เกิดเหตุเขาให้เราตรวจก่อนเลย หมอยังไม่ยุ่งกับศพเลย พนักงานสอบสวนก็ยังไม่ยุ่ง ต้องโทรถามเราก่อน แต่เราไม่ได้เงินเหมือนเขา คือน้อยใจอยู่ ...”

(A2, 22 เมษายน 2567)

(2.2) เพิ่มงบประมาณสำหรับวัสดุสิ้นเปลือง

การเพิ่มงบประมาณสำหรับวัสดุสิ้นเปลืองเป็นสิ่งสำคัญที่จำเป็นต้องดำเนินการเพื่อให้การปฏิบัติงานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ วัสดุสิ้นเปลือง เช่น ถุงมือ หน้ากากอนามัย และสารเคมีต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ใช้ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุทุกครั้ง และความเพียงพอของวัสดุเหล่านี้จะส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพในการทำงานของเจ้าหน้าที่

“...คือวัสดุสิ้นเปลืองเราไม่พอ ก็ต้องเพิ่มงบประมาณในการจัดซื้อนะ แต่เท่าที่เห็นคือตรงกันข้ามเลยเพราะมันลดลงทุกปี สุดท้ายเราก็กต้องเข้าเนื้ออยู่ดี...”

(A2, 22 เมษายน 2567)

จากการสัมภาษณ์พบว่า งบประมาณสำหรับวัสดุสิ้นเปลืองนั้นไม่เพียงพอและมีแนวโน้มลดลงทุกปี ทำให้หน่วยงานต้องเผชิญกับปัญหาการขาดแคลนวัสดุสิ้นเปลืองอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่มีความลำบากและประสิทธิภาพลดลง

“...ทางหน่วยเราควรที่จะเสนอปัญหาการขาดแคลนวัสดุสิ้นเปลืองให้กับหน่วยเหนือเพื่อที่จะรับทราบปัญหานี้ แต่บางทีอาจจะทราบแล้วแต่ติดปัญหาอื่นอยู่ก็เป็นได้...”

(A4, 28 มีนาคม 2567)

การเสนอปัญหาการขาดแคลนวัสดุสิ้นเปลืองให้กับหน่วยเหนือเพื่อให้รับทราบและดำเนินการแก้ไขเป็นอีกหนึ่งแนวทางที่ควรพิจารณา หน่วยงานควรทำการสำรวจและรายงานปัญหาดังกล่าวอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอสำหรับการจัดซื้อวัสดุสิ้นเปลือง ทั้งนี้เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและไม่ต้องแบกรับค่าใช้จ่ายส่วนตัวในการจัดหาวัสดุสิ้นเปลืองที่จำเป็น

(2.3) เพิ่มงบประมาณสำหรับการจัดอบรม

การเพิ่มงบประมาณสำหรับการจัดอบรมเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องพิจารณา เพื่อให้บุคลากรมีความรู้และทักษะที่ทันสมัย สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย การอบรมที่มีคุณภาพควรครอบคลุมทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่มีความเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปใช้ในการทำงานด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุอย่างมีประสิทธิภาพได้

“...ทุกวันนี้ถ้าเราอบรมกันใช่ไหม เราอยู่แล้วทำไมถึงบงกช้าวให้ทุกคนหากินกันเอง ...”

(A5, 28 มีนาคม 2567)

“...คือเท่าที่เห็นมาเป็นปกติ เช่นทุกปีจะมีการอบรมเกี่ยวกับระเบิดที่ทางหน่วยงานในสังกัดของสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจเป็นคนจัด แต่หน่วยงานศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 ก็ไปที่ละคน ตามทฤษฎีก็คือไปเรียนแล้วนำกลับมาสอนพี่ๆ น้องๆ แต่ในทางปฏิบัติมันก็ไม่ได้เป็นอย่างนั้น ถ้าเพิ่มงบก็จะได้ปริมาณคนมาอบรมด้วยก็จะดีมาก...”

(A4, 28 มีนาคม 2567)

จากการสัมภาษณ์พบว่า ปัจจุบันการจัดอบรมยังขาดงบประมาณสนับสนุนที่เพียงพอ ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายบางส่วนเอง เช่น ค่าอาหาร ซึ่งส่งผลให้การเข้าร่วมอบรมไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร การจัดอบรมอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมทุกด้านจะช่วยเพิ่มความสามารถและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้การเพิ่มงบประมาณสำหรับการอบรมจะช่วยให้สามารถส่งบุคลากรเข้าร่วมการอบรมได้มากขึ้นและครอบคลุมทุกหลักสูตรที่จำเป็นต่อการตรวจสถานที่เกิดเหตุ

(2.4) ขอกการสนับสนุนจากหน่วยงานในพื้นที่หรือภาคประชาชน

การขอกการสนับสนุนจากหน่วยงานในพื้นที่หรือภาคประชาชนเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพด้านงบประมาณของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 ได้ โดยสามารถดำเนินการได้ดังนี้

1. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่น อาจเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบาล อบต. อาจสามารถสนับสนุนงบประมาณบางส่วนสำหรับการจัดซื้อวัสดุสิ้นเปลือง หรือค่าใช้จ่ายในการเดินทางตรวจสถานที่เกิดเหตุในพื้นที่ของตนได้หน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาล หรือหน่วยงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อาจสามารถสนับสนุนในด้านการจัดอบรม หรือการจัดหาอุปกรณ์เฉพาะทางได้

2. เปิดรับการสนับสนุนจากภาคประชาชน บริษัท ห้างร้าน หรือประชาชนทั่วไป อาจมีความสนใจที่จะสนับสนุนการทำงานของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 ในรูปแบบของเงินบริจาค หรือ การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น การจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ บทบาทและความสำคัญของงานพิสูจน์หลักฐาน จะช่วยสร้างความตระหนักและกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน

3) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านการจัดการ

การเพิ่มประสิทธิภาพด้านการจัดการเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ไข ปัญหาในการตรวจสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 ได้ โดยแนวทางนี้สามารถดำเนินการได้ ง่ายและรวดเร็ว เนื่องจากการปรับเปลี่ยนภายในองค์กร ซึ่งมี 2 แนวทางหลัก ดังนี้

(3.1) ปรับปรุงระบบการจัดเวร

“...จากที่เราไปตรวจกันใช้ใหม่ประมาณเดือนมิถุนายนซึ่งเป็นช่วง ที่จะมีน้องๆ ไปอบรมหลักสูตร กอส. ที่โรงเรียนนายร้อย เรามีแผนที่จะแก้ปัญหาโดยการจัดเวรให้คนไป ตรวจมากขึ้นแต่ระยะเวลาที่เขาพักเวรก็จะน้อยลง ซึ่งกังวลว่าอาจจะทำให้เกิดปัญหา怨言งานค้างได้ เพราะว่ามันออกไม่ทันเดี๋ยวก็น่าจะเข้าอีกแล้ว...”

(A2, 22 เมษายน 2567)

“...เข้าเวร 2 วัน 48 ชั่วโมงเยอะกว่าร้อยเวรโรงพักอีก มันไม่ล้าไป เหนอ แล้วตรวจทั้งจังหวัดอีก...”

(E1, 26 เมษายน 2567)

การจัดเวรที่ไม่สอดคล้องกับปริมาณงานและเวลาพักผ่อนของ เจ้าหน้าที่จะส่งผลให้เกิดความล้าและประสิทธิภาพการทำงานลดลง การปรับปรุงระบบการจัดเวรควร พิจารณาถึงความเหมาะสมในการแบ่งงานและเวลาพักของเจ้าหน้าที่อย่างสมดุล เพื่อให้สามารถ ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและลดปัญหาการค้างงานและการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดเวรให้ สอดคล้องกับปริมาณงานและกำลังคนที่มีอยู่ สามารถดำเนินการได้ทันทีโดยไม่ต้องใช้งบประมาณ เพิ่มเติม เพียงแค่ปรับเปลี่ยนตารางการทำงานและการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ให้ เหมาะสมยิ่งขึ้น

(3.2) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน

“...อาจจะต้องสร้างความเข้าใจระหว่างพิสูจน์หลักฐานและ พนักงานสอบสวนให้เข้าใจตรงกันในเรื่องของการกันที่เกิดเหตุ...”

(A1, 29 มีนาคม 2567)

“...วิธีแก้ไขถ้าพนักงานสอบสวนไม่กั้นที่เกิดเหตุ สุดท้ายเราก็กั้น อยู่ดี แต่ช่วงที่ไม่ได้กั้นก็อาจจะมีประชาชนเข้าไปทำลายวัตถุพยานได้ แล้วถ้าเป็นคดีสำคัญเราก็ต้อง เตือนให้พนักงานสอบสวนกั้นที่เกิดเหตุด้วย...”

(A2, 22 เมษายน 2567)

เพื่อแก้ไขปัญหานี้ หน่วยงานพิสูจน์หลักฐานควรทำความเข้าใจกับ พนักงานสอบสวนถึงความสำคัญของการกั้นที่เกิดเหตุอย่างถูกต้อง การประชุมร่วมกันและการ ฝึกอบรมที่รวมถึงทั้งสองหน่วยงานจะช่วยเสริมสร้างความร่วมมือและความเข้าใจที่ตรงกันได้มากขึ้น การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานจะช่วยให้การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเป็นไปอย่างราบรื่น ลด ข้อผิดพลาดที่เกิดจากการสื่อสารที่ไม่ชัดเจน และเพิ่มประสิทธิภาพในการรวบรวมพยานหลักฐาน ทั้งนี้ควรมีการจัดทำมาตรการและขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจนเพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความ เข้าใจและปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การสร้าง ความเข้าใจและความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานพิสูจน์หลักฐานและพนักงานสอบสวนสามารถทำได้ทันทีเพราะสถานที่ตั้งระหว่าง ทั้ง 2 หน่วยงานอยู่ในจังหวัดเดียวกัน ซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณเพิ่มเติม

4) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านเทคโนโลยี

การเพิ่มประสิทธิภาพด้านเทคโนโลยีเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยเพิ่ม ประสิทธิภาพในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 โดยมี 2 แนวทางหลัก ดังนี้

(4.1) นำโดรนมาใช้ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วย เพิ่มประสิทธิภาพและความแม่นยำในการรวบรวมพยานหลักฐาน เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น โดรน สำหรับการถ่ายภาพทางอากาศ สามารถช่วยให้เจ้าหน้าที่มีมุมมองที่ครอบคลุมและละเอียดขึ้น ซึ่งมี ประโยชน์อย่างมากในการวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์

“...คือตอนนี้การถ่ายภาพทางอากาศมันช่วยเยอะมากในเรื่องการมอง ภาพรวมของสถานที่เกิดเหตุ ผมเลยซื้อใช้เงินส่วนตัวมาให้ได้ใช้กัน ซึ่งหน่วยงานเราตอนนี้ยังประชุม เรื่องสเปคของโดรนกันอยู่เลย ซึ่งไม่รู้เมื่อไหร่จะมีการจัดสรรให้เรา ...”

(A1, 29 มีนาคม 2567)

จากการสัมภาษณ์พบว่ามีความต้องการใช้งานโดรนในการถ่ายภาพทาง อากาศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ แต่หน่วยงานยังไม่มี การจัดสรรงบประมาณ

สำหรับอุปกรณ์นี้ เจ้าหน้าที่บางรายต้องใช้เงินส่วนตัวในการจัดหาโทรคมนาคมใช้งาน เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

(4.2) พัฒนาและปรับปรุงซอฟต์แวร์สำหรับการออกรายงาน

ในปัจจุบัน หน่วยงานสำนักงานพิสูจน์หลักฐานทั่วประเทศมีการใช้ซอฟต์แวร์เพื่อช่วยในการออกรายงานการตรวจสถานที่เกิดเหตุ อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์พบว่ายังมีความจำเป็นต้องพัฒนาและปรับปรุงซอฟต์แวร์เหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้การใช้งานสะดวกและรวดเร็วกว่าเดิม แต่สำหรับการปรับปรุงซอฟต์แวร์ให้มีประสิทธิภาพและสามารถใช้งานง่ายขึ้น อาจต้องใช้เวลาในการพัฒนาและปรับปรุง แต่สามารถดำเนินการได้โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในหน่วยงาน หรืออาจร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี

“...ส่วนซอฟต์แวร์ไม่ค่อยได้ใช้พอเราทำแล้วดึงออกมาก็ต้องมาจัดฟอร์มใหม่ แต่รู้สึกว่ายินเองจะสะดวกกว่า คือมันดีขึ้นในการที่ทำให้ออกรายงานได้เร็วอะนะ ถามว่าดีไหม ก็ดี ดีที่มีให้ใช้ แนวทางการแก้ไขก็ต้องปรับปรุง รับฟังปัญหาจากผู้ใช้งานบ้างบไม่พอก็ต้องเพิ่มงบ...”

(A2, เมษายน 2567)

“...มีซอฟต์แวร์มันก็ดี เจตนาของมันก็คือช่วยให้ออกรายงานไวขึ้น แต่ผมคิดว่าน่าจะอยู่ในการพัฒนาอยู่เรื่อยไป เพราะพอเราเจอรายงานออกมาก็ต้องมาจัดฟอร์มใหม่ แล้วรูปภาพอะไรมันถูกบีบอัดหมดเลย ส่วนวิธีแก้ไขก็ต้องให้ผู้พัฒนาเอาคอมเมนต์ของเราไปแก้ไข ยังไงเราก็จำเป็นต้องใช้อยู่แล้ว ...”

(A5, 28 มีนาคม 2567)

“...ดีมากเลยที่มีซอฟต์แวร์ แต่ตอนนี้รู้สึกว่ายินเองจะไวกว่าวิธีแก้ไขก็ทำให้มันดีขึ้นสิ จะได้ใช้แบบเต็ม 100% ...”

(A4, 10 เมษายน 2567)

5) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านกฎหมายและนโยบาย

การเพิ่มประสิทธิภาพด้านกฎหมายและนโยบายเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานของหน่วยพิสูจน์หลักฐานเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ การสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่มีความขัดแย้งหรือไม่ชัดเจน จะช่วยลดความสับสนในการปฏิบัติงานและเพิ่มความถูกต้องในการรวบรวมพยานหลักฐาน ซึ่งการแก้ไข

กฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับอาจต้องใช้เวลาและความร่วมมือจากหลายฝ่าย แต่เป็นสิ่งสำคัญในการแก้ไขปัญหาระบบและสร้างความชัดเจนในการปฏิบัติงาน

5.1) แก้ไขกฎหมายหรือระเบียบในการตรวจเก็บสารพันธุกรรมของผู้เยาว์
ปัจจุบันมีความขัดแย้งกันในบางส่วนของกฎหมายและระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการตรวจเก็บสารพันธุกรรมจากผู้เยาว์ ทำให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกิดความลำบากใจและความไม่แน่นอนในการดำเนินการ

“...จริงๆ พนักงานสอบสวนมีสิทธิในการตรวจเก็บวัตถุพยานสารพันธุกรรมจากผู้เยาว์ ถ้าว่ากันตามมาตรา 131/1 ถ้าเป็นการป้องกันเกี่ยวกับสิทธิเด็กเนี่ย ในความเห็นส่วนตัวหากต้องทำจริงๆ เนี่ยอาจจะต้องอ้อมวิดิโอไว้ กันโต้แย้ง แต่ถ้าตามระเบียบของพิสูจน์หลักฐานคือตรวจไม่ได้ แล้วถ้าต้องตรวจจริงๆ ก็อาจจะต้องถ่ายวิดิโอไว้ ส่วนจะใช้ในสำนวนรีเปลา่ก็คงต้องเป็นความเห็นของหัวหน้าพนักงานสอบสวน...”

(E3, 26 เมษายน 2567)

“...เราตัวเล็กทำอะไรไม่ได้หรอก ก็แค่เห็นความที่มันขัดแบบนี้ พิสูจน์หลักฐานตัวเล็กๆ คนปฏิบัติงานก็ลำบากใจ ซึ่งหวังว่าจะเข้าใจตรงกัน ...”

(A4, 10 เมษายน 2567)

5.2) แก้ไขระเบียบในการตรวจคดีจราจร

1) จากการรวบรวมข้อมูลทางเอกสาร

จากระเบียบตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 2 การสืบสวน บทที่ 2 การสืบสวนและตรวจสถานที่เกิดเหตุ มีการกล่าวถึงคดีจราจรในข้อ 4 และข้อ 5.2 ดังนี้:

ข้อ 10.1 เมื่อมีคดีอาญาเกิดขึ้นซึ่งจำเป็นจะต้องทำการตรวจสถานที่เกิดเหตุ ให้พนักงานสอบสวนทำการตรวจสถานที่เกิดเหตุเอง เว้นแต่คดีสำคัญซึ่งพนักงานสอบสวนเห็นว่ามึร่องรอยหรือหลักฐานที่ต้องใช้เครื่องมือทางวิทยาการและจำเป็นต้องขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่สังกัดสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจหรือกลุ่มงานเก็บกู้และตรวจพิสูจน์วัตถุระเบิด ในกรณีคดีดังต่อไปนี้:

...

(7) คดีอุบัติเหตุชนแล้วหนี รถชนแล้วตัวคนขับหนี หรือรถชนมีคนตายที่เป็นปัญหา (ถ้ามีตำรวจหน่วยอื่นถ่ายรูปลงแล้วก็ไม่ต้องแจ้ง)

...

ข้อ 5.2 ขั้นตอนการตรวจสถานที่เกิดเหตุตามลำดับ

(1) เจ้าหน้าที่ตำรวจ สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจที่มีพื้นที่รับผิดชอบคนแรกที่เขาไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุต้องพิจารณาสถานที่เกิดเหตุว่ามีเหตุเกิดขึ้นอย่างไร และมีร่องรอยวัตถุพยานอะไรบ้าง วางแผนการปฏิบัติงานเข้าตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ และกำหนดทางเดินของเจ้าหน้าที่ชุดต่าง ๆ โดยขอทราบข้อมูลเบื้องต้นจากพนักงานสอบสวน

...

ดังนั้น ระเบียบนี้กล่าวถึงคดีจราจรทางบกที่เป็นปัญหาในข้อ 10.1 ว่าเป็นหนึ่งในประเภทคดีที่พนักงานสอบสวนอาจขอความร่วมมือจากสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน

2) จากข้อมูลจากการสัมภาษณ์

“...ระเบียบเป็นข้อกำหนดของหน่วยงาน ถ้าไม่มีระเบียบก็อาจจะทำให้เกิดปัญหาได้ แต่ถ้าพนักงานสอบสวนเนี่ย ถ้าเกิดบาดเจ็บสาหัสเนี่ย มันอาจจะมียุทธินาถ ซึ่งก็ต้องเรียกพิสูจน์หลักฐานร่วมตรวจ ...”

(E2, 26 เมษายน 2567)

ข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์ไม่สอดคล้องกันในประเด็นเกี่ยวกับการเรียกสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจเข้าร่วมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุคดีจราจร โดยเอกสารระบุว่า การเรียกสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจเข้าร่วมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุคดีจราจรนั้นมีเงื่อนไขว่าต้องเป็น คดีอุบัติเหตุชนแล้วหนี รถชนแล้วตัวคนขับหนี หรือรถชนมีคนตายที่เป็นปัญหาแต่จากการสัมภาษณ์ พบว่ามีความจำเป็นในการเรียกสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจเข้าร่วมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเมื่อพนักงานสอบสวนได้รับบาดเจ็บสาหัส เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับระเบียบ ควรมีการทบทวนและปรับปรุงระเบียบให้ครอบคลุมสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ และควรมีการสื่อสารและทำความเข้าใจระเบียบให้กับผู้ปฏิบัติงานอย่างทั่วถึง

6) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านสังคม

การเพิ่มประสิทธิภาพด้านสังคมเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหาในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 ได้ โดยมี 2 แนวทางหลัก ดังนี้

(6.1) ให้ความรู้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

“...ต้องให้ความรู้ในเรื่องการรักษาสถานที่เกิดเหตุ เพราะการรักษาสถานที่เกิดเหตุคือหัวใจหลักในการทำให้วัตถุพยานนั้นไม่ปนเปื้อน ให้แก่ประชาชนและกู้ภัยด้วยนะ เพราะพวกเขาคือคนแรกๆ ที่อยู่ในเหตุการณ์ก่อนพวกเราจะไป บางทีถึงก่อนพนักงานสอบสวนอีก ทั้งนี้ในการอบรมนั้น แม่งานอาจจะต้องเป็นพวกเราเองที่จะอบรมให้ประชาชนเพราะ

ชำนาญในด้านนี้...”

(A4, 10 เมษายน 2567)

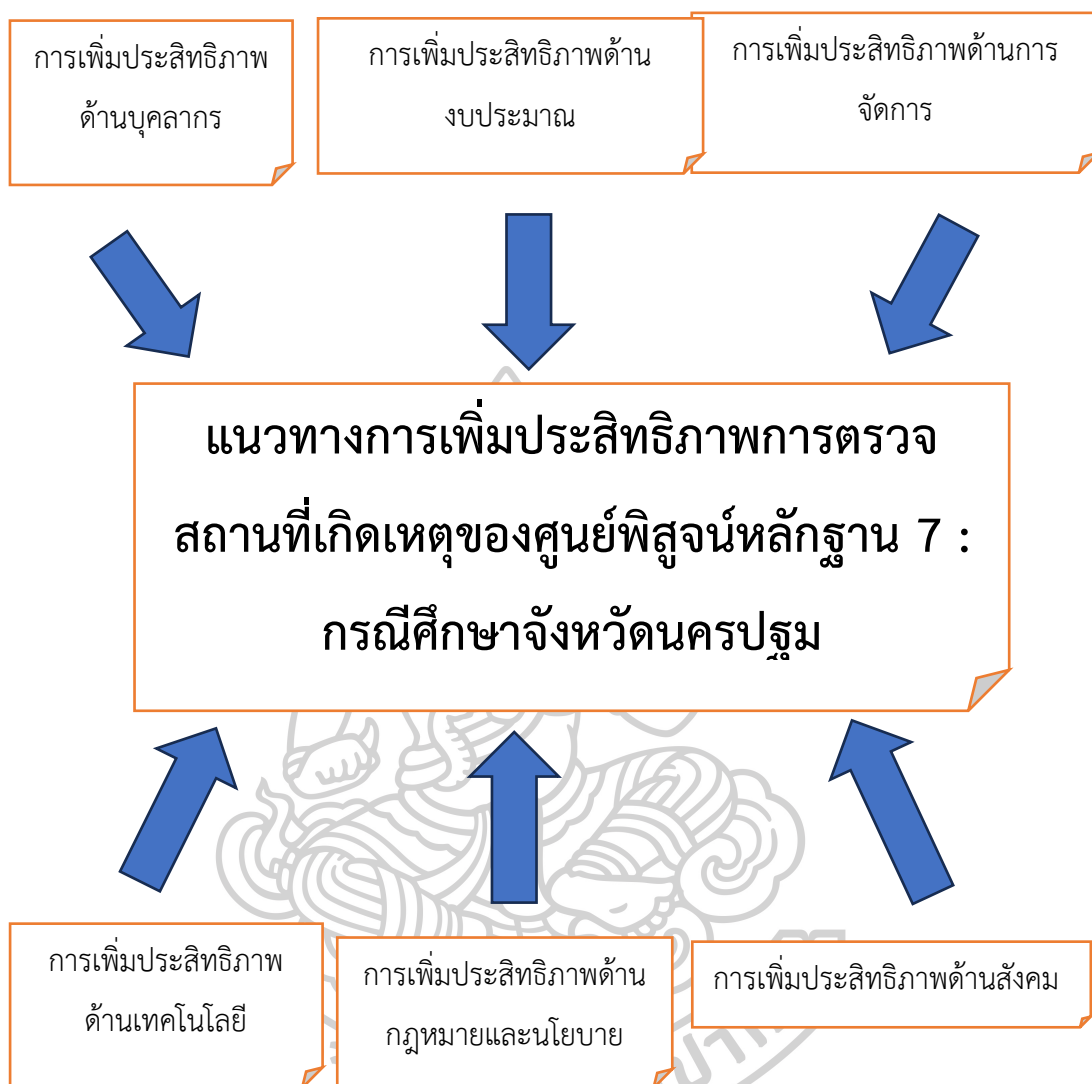
การเพิ่มประสิทธิภาพด้านสังคมในเรื่องการรักษาสถานที่เกิดเหตุเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การให้ความรู้ในด้านนี้จะช่วยให้การรักษาสถานที่เกิดเหตุดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุยานพาหนะอื่น ส่วนวิธีการให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการรักษาสถานที่เกิดเหตุแก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานกู้ภัย สามารถทำได้โดยการจัดกิจกรรมอบรม สัมมนา หรือเผยแพร่ข้อมูลผ่านช่องทางต่างๆ ซึ่งสามารถใช้งบประมาณไม่มากนัก

(6.2) จัดหาล่าม, ผู้แปลภาษา หรือแอปพลิเคชันสำหรับแปลภาษา

“...ก็คืออาจจะมีการจ้างล่าม แล้วก็ต้องเป็นภาระของพนักงานสอบสวนของแต่ละพื้นที่นั่นถ้ามีคนที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับประเทศนั้นๆ เช่น แรงงานข้ามชาติประเทศพม่า ลาว กัมพูชา อย่างนี้ ซึ่งภาษาอังกฤษเราก็พอได้ ซึ่งจริงๆ ประเด็นก็คือว่า โชนั้นเขาก็อยู่เป็นโชน พม่าเขาก็อยู่กันเป็นโชนที่นั่นมันก็อาจจะจริงที่ว่าล่ามพื้นที่ที่เอามาช่วยแปลภาษาเขาอาจรู้จักกันแล้วบิดเบือนข้อมูลไป จ้างล่ามที่เป็นกลางมาดีกว่าเพราะเราสื่อสารกับพวกเขาไม่ได้จริงๆ ...”

(A2, 22 เมษายน 2567)

การจัดจ้างล่ามหรือผู้แปลภาษาสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุได้อย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่มีแรงงานข้ามชาติจากหลายประเทศ ซึ่งมักจะพบว่าอาจมีอุปสรรคด้านการสื่อสารที่ทำให้การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุไม่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผู้วิจัยเสนอแอปพลิเคชันแปลภาษาซึ่งในปัจจุบันมีแอปพลิเคชันมากมายที่สามารถแปลภาษาได้แบบเรียลไทม์ แม้ว่าแอปพลิเคชันเหล่านี้อาจจะไม่ถูกต้อง 100% แต่ก็สามารถช่วยในการสื่อสารขั้นพื้นฐานได้ แต่อาจจะต้องพิจารณาความถูกต้องเพราะการแปลภาษาด้วยเครื่องมือหรือบุคคลที่ไม่ใช่ล่ามมืออาชีพอาจมีความคลาดเคลื่อนได้ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับ นอกจากนี้ต้องคำนึงความน่าเชื่อถือเพราะผู้เกี่ยวข้องเช่น พยาน ศาล จำเลย หรือแม้แต่แพทย์เอง อาจรู้สึกไม่สบายใจที่จะสื่อสารผ่านเครื่องมือหรือบุคคลที่ไม่ใช่ล่ามมืออาชีพ สุดท้ายหากภาษาของผู้เกี่ยวข้องกับคดีมีความซับซ้อนหรือมีศัพท์เฉพาะทาง อาจจำเป็นต้องใช้ล่ามมืออาชีพเพื่อให้แน่ใจว่าการสื่อสารมีความถูกต้อง

ภาพที่ 21 แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม 2) เพื่อเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ในการศึกษา โดยการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร (Documentary research) และการลงภาคสนามเพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย (Field study) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม ทั้งหมดจำนวน 14 คน ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 จำนวน 5 คน 2) กลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านการตรวจเคมี ฟิสิกส์ และลายนิ้วมือแฝง ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 จำนวน 4 คน 3) ผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องกับงานบริหาร ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 จำนวน 2 คน 4) พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจในพื้นที่นครปฐม จำนวน 3 คน หลังจากลงภาคสนามเพื่อเก็บข้อมูลการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เข้ากับข้อมูลเชิงเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอข้อสรุปเพื่อตอบคำถามในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

- (1) สภาพปัญหาที่พบในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยใช้หลักการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอน ตามหลัก FBI
  - (2) สภาพปัญหาภายในหน่วยงาน และสภาพปัญหาภายนอกหน่วยงาน
  - (3) แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7: กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม
- โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพปัญหาที่พบในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยใช้หลักการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอน ตามหลัก FBI

ข้อค้นพบจากการการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 นั้น ปัญหาที่พบในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุใช้หลักการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามหลัก FBI จากการศึกษาพบว่า มี

ปัญหาในทุกขั้นตอนของการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามหลัก FBI ซึ่งสามารถจำแนกปัญหาได้ดังนี้

(1) ปัญหาในขั้นตอนการเตรียมความพร้อม (Preparation) จากการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่สืบเวอร์หรือบังคับหมู่ซึ่งทำหน้าที่เตรียมความพร้อมของอุปกรณ์การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุไม่ครบและไม่รอบคอบ และอุปกรณ์สิ้นเปลือง เช่น ถุงมือ ขาดแคลน ซึ่งจากการรวบรวมข้อมูลทางเอกสารการตรวจจำนวนและความพร้อมของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุประจำวัน คำสั่งตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ และใบเสนอราคาวัสดุอุปกรณ์และหนังสืออนุมัติจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน สำหรับจัดซื้อวัสดุวิทยาศาสตร์และการแพทย์ให้กับหน่วยต่างๆ ในสังกัด ศพฐ.7ต่าง ๆ มีความสอดคล้องกับข้อมูลที่ผู้วิจัยได้รับจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

(2) ปัญหาในขั้นตอนการเข้าถึงสถานที่เกิดเหตุ (Approach Scene) จากการศึกษาพบว่ามีปัญหาอยู่ 2 ประเด็น คือ 1) การแจ้งรายละเอียดสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวน ซึ่งส่งผลให้ชุดตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุไปถึงที่เกิดเหตุได้ยากและล่าช้า เนื่องจากพนักงานสอบสวนไม่ได้แจ้งรายละเอียดของสถานที่เกิดเหตุ ทำให้เมื่อไปถึงสถานที่เกิดเหตุ อาจจะไม่ได้อุปกรณ์การเข้าตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุที่ดี เช่น สถานที่เกิดเหตุมีสภาพเป็นอย่างไร พนักงานสอบสวนยังไม่ได้ไปที่เกิดเหตุ หรือ พนักงานสอบสวนไม่ไปเลย ทำให้การเข้าถึงที่เกิดเหตุมันยาก บางครั้งพนักงานสอบสวนไม่ส่งตำแหน่งที่ตั้ง ทำให้กว่าจะถึงสถานที่เกิดเหตุใช้เวลานาน หรือบางครั้งเบอร์โทรผู้เสียหายที่พนักงานสอบสวนแจ้งตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุมันไม่ตรงหรือไม่ครบถ้วน และบางครั้งพนักงานสอบสวนโยนให้พิสูจน์หลักฐานประสานเองทั้งหมด โดยที่พนักงานสอบสวนยังไม่ได้เดินทางไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้นก่อน ทำให้เกิดการสิ้นเปลืองน้ำมันรถและเวลา เพราะบางครั้งพนักงานสอบสวนสามารถตรวจเก็บวัตถุพยานมาส่งตรวจได้ โดยที่ไม่มียกรอการจดทะเบียน 2) พนักงานสอบสวนไม่ร่วมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ โดยหลักการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามหลัก FBI ระบุว่าพนักงานสอบสวนควรอยู่ในที่เกิดเหตุเพื่อเก็บข้อมูลและวางแผนการทำงาน แต่จากคำสัมภาษณ์พบว่าพนักงานสอบสวนมักจะมาร่วมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ยกเว้นในคดีที่เกี่ยวข้องกับชีวิต

(3) ปัญหาในขั้นตอนการรักษาความปลอดภัย และการป้องกันสถานที่เกิดเหตุ (Secure and Protect Scene) จากการศึกษาพบว่าพบว่า พนักงานสอบสวนไม่มีการกั้นพื้นที่เกิดเหตุในคดีที่ไม่ร้ายแรง เช่นคดีเกี่ยวกับทรัพย์ เนื่องจากพนักงานสอบสวนไม่ได้ให้ความสำคัญกับการรักษาสถานที่เกิดเหตุเท่าที่ควร โดยเฉพาะในคดีที่ไม่ร้ายแรง เช่น คดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน

(4) ปัญหาในขั้นตอนการสำรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น (Initiate Preliminary Survey) จากการศึกษาพบว่าปัญหาหลายประการ ดังนี้ การสำรวจเบื้องต้นไม่รอบคอบ การประเมินสถานที่เกิดเหตุไม่ละเอียด การสำรวจเบื้องต้นโดยเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์น้อย และข้อจำกัดของสถานที่เกิดเหตุและการนำขึ้น เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ

ความสำคัญของการตรวจสอบ รวมถึงข้อจำกัดด้านกำลังพล อีกทั้งสถานที่เกิดเหตุบางแห่งมีพื้นที่คับแคบ วัตถุพยานมีขนาดเล็ก และแสงสว่างไม่เพียงพอ ทำให้ยากต่อการตรวจสอบ

(5) ปัญหาในขั้นตอนประเมินพยานหลักฐานที่พบในสถานที่เกิดเหตุ (Evaluate Physical) เกิดจาก 2 ปัจจัยหลัก ได้แก่ 1) ความไม่ครอบคลุมในการประเมินของเจ้าหน้าที่ เพราะ เจ้าหน้าที่อาจขาดความรู้ ความเข้าใจ หรือประสบการณ์ในการประเมินพยานหลักฐาน ทำให้มองข้ามหรือประเมินค่าต่ำไป ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานที่ไม่ครบถ้วน 2) การสื่อสารกับผู้เสียหายที่อาจให้ข้อมูลไม่ครบถ้วน ผู้เสียหายอาจให้ข้อมูลที่ไมครบถ้วนหรือคลาดเคลื่อนในขั้นตอนการสัมภาษณ์ ซึ่งอาจทำให้เจ้าหน้าที่เข้าใจสถานการณ์คลาดเคลื่อนและประเมินพยานหลักฐานไม่ครอบคลุม

(6) ปัญหาในขั้นตอนการจัดทำคำบรรยาย (Prepare Narrative Descriptions) จากการศึกษาพบว่า เกิดจากการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งส่งผลให้การบรรยายไม่ครบถ้วน และเนื่องจากเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ อาจมีการบรรยายเฉพาะบางส่วนหรือบรรยายโดยผู้ช่วยเท่านั้น ทำให้ข้อมูลไม่ครอบคลุมและอาจเกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน ดังนั้นเพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่อาจต้องปรับเปลี่ยนวิธีการทำงาน เช่น การเข้าไปสำรวจและเก็บหลักฐานพร้อมกันทั้งทีม ซึ่งอาจเสี่ยงต่อการปนเปื้อนหรือเปลี่ยนแปลงวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ ในบางกรณี เจ้าหน้าที่อาจละเว้นขั้นตอนการบรรยายทั้งหมด เนื่องจากจำนวนเจ้าหน้าที่น้อย

(7) ปัญหาในขั้นตอนการถ่ายภาพบรรยายที่เกิดเหตุ (Depict Scene Photographically) จากการศึกษาพบว่า มีสาเหตุหลักมาจาก คุณภาพของภาพถ่ายโดยภาพที่ได้ อาจมีคุณภาพต่ำ มืดเกินไป หรือไม่ชัดเจน ซึ่งอาจเกิดจากสภาพแสงในสถานที่เกิดเหตุไม่เพียงพอ หรือทักษะการถ่ายภาพของเจ้าหน้าที่ และความครบถ้วนของภาพถ่าย เช่น เจ้าหน้าที่อาจถ่ายภาพไม่ครบถ้วน ไม่ได้บันทึกทุกมุมมองหรือรายละเอียดที่สำคัญในสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากข้อจำกัดด้านเวลาหรือความเร่งรีบในการปฏิบัติงาน

(8) ปัญหาในขั้นตอนการวาดแผนผังสถานที่เกิดเหตุ (Prepare Diagram/Sketch of Scene) จากการศึกษาพบว่า มีสาเหตุหลักมาจาก ความไม่ละเอียดในการวาดแผนผัง เช่น เจ้าหน้าที่อาจวาดแผนผังไม่ละเอียดพอ หรือละเอียดรายละเอียดที่สำคัญ เช่น ทิศทางระยะของห้อง หรือตำแหน่งของวัตถุพยาน ซึ่งอาจเกิดจากความเร่งรีบ หรือขาดความรู้ความเข้าใจในการวาดแผนผัง การใช้เครื่องมือและวิธีการที่ไม่เหมาะสมโดยเจ้าหน้าที่อาจใช้จุดอ้างอิงที่ไม่เหมาะสมหรือเครื่องมือวัดระยะที่ไม่ถูกต้อง เช่น ใช้ตลับเมตรวัดระยะในพื้นที่ขนาดใหญ่ ซึ่งอาจทำให้แผนผังมีความคลาดเคลื่อน สุดท้ายคือขาดประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่โดยเจ้าหน้าที่บางนายโดยเฉพาะ

เจ้าหน้าที่ใหม่ อาจขาดประสบการณ์ในการวาดแผนผัง ทำให้เกิดความผิดพลาดในการเลือกจุดอ้างอิง การวัดระยะ หรือการจัดวางตำแหน่งของวัตถุพยานในแผนผัง

(9) ปัญหาในขั้นตอนการตรวจค้นหาพยานวัตถุอย่างละเอียด (Conduct Detailed Search)) จากการศึกษาพบว่า มีสาเหตุหลัก 3 ประการ ได้แก่ 1) ปัญหาการใช้งานเครื่องมือช่วยค้นหาวัตถุพยาน เจ้าหน้าที่บางส่วนอาจไม่ได้นำเครื่องมือช่วยค้นหาไปใช้ หรือขาดความเชี่ยวชาญในการใช้งานเครื่องมือเหล่านั้น ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการค้นหาพยานวัตถุ 2) ปัญหาด้านบุคลากรไม่เพียงพอ จำนวนเจ้าหน้าที่ที่จำกัดอาจทำให้การตรวจค้นไม่ครอบคลุมและครบถ้วนทุกพื้นที่ นำไปสู่การมองข้ามพยานวัตถุที่สำคัญ 3) ปัญหาด้านการจัดการข้อมูลของสถานที่เกิดเหตุ: การวางป้ายระบุวัตถุพยานอาจมีความสับสนหรือคลาดเคลื่อนได้ หากผู้เสียหายให้ข้อมูลเพิ่มเติมภายหลัง นอกจากนี้ การตรวจค้นที่ไม่ครบถ้วนในครั้งแรกอาจทำให้ต้องมีการตรวจสอบซ้ำหลายครั้ง ซึ่งส่งผลต่อรูปคดี

(10) ปัญหาในขั้นตอนการบันทึกและตรวจเก็บพยานหลักฐาน (Record and Collect Physical Evidence) จากการศึกษาพบว่าคือปัญหาการถ่ายโอนข้อมูลวัตถุพยานที่ไม่ตรงกัน ซึ่งมีสาเหตุหลัก 2 ประการ 1) ความคลาดเคลื่อนในการบันทึกข้อมูล เจ้าหน้าที่อาจจดบันทึกรายละเอียดวัตถุพยานไม่ครบถ้วน หรือใช้คำเรียกวัตถุพยานที่แตกต่างกันในเอกสารต่างๆ เช่น ใบส่งมอบ, แผ่นผัง, และรายงาน ซึ่งอาจเกิดจากความเร่งรีบ ความผิดพลาดในการสื่อสาร หรือความไม่เข้าใจในรายละเอียดของวัตถุพยาน 2) ความไม่ชัดเจนในการระบุตำแหน่งและลักษณะของวัตถุพยาน เจ้าหน้าที่อาจไม่ได้ระบุตำแหน่งที่พบวัตถุพยานอย่างชัดเจน หรือไม่ได้บรรยายลักษณะของวัตถุพยานอย่างละเอียดเพียงพอ ทำให้เกิดความสับสนและความคลาดเคลื่อนในการระบุวัตถุพยานในภายหลัง ปัญหาเหล่านี้อาจส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการตรวจพิสูจน์ ความสับสนในการระบุวัตถุพยาน หรือแม้กระทั่งการสูญเสียพยานหลักฐานที่สำคัญ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อรูปคดีได้

(11) ปัญหาในขั้นตอนการตรวจสอบครั้งสุดท้าย (Conduct Final Survey) จากการศึกษาพบว่าปัญหาคือการลืมอุปกรณ์และป้ายหมายเลขไว้ในสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งอาจเกิดจาก ความเร่งรีบในการปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่อาจเร่งรีบที่จะเสร็จสิ้นภารกิจ ทำให้ละเลยการตรวจสอบอย่างละเอียดในขั้นตอนสุดท้าย ความไม่รอบคอบในการตรวจสอบ เจ้าหน้าที่อาจไม่ได้ตรวจสอบอย่างละเอียดถี่ถ้วน หรือไม่ได้ใช้รายการตรวจสอบ (checklist) เพื่อให้แน่ใจว่าได้เก็บรวบรวมอุปกรณ์และป้ายหมายเลขครบถ้วน และการขาดการสื่อสารที่ีระหว่างทีมงาน อาจมีการสื่อสารที่ไม่ชัดเจนระหว่างสมาชิกในทีม ทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่าใครเป็นผู้รับผิดชอบในการเก็บอุปกรณ์หรือป้ายหมายเลข

(12) ปัญหาในขั้นตอนการส่งมอบสถานที่เกิดเหตุ (Release Scene) จากการสอบสวนพบว่า พนักงานสอบสวนไม่ได้เข้าร่วมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ โดยเฉพาะในคดีที่ไม่ร้ายแรง

เช่น คดีลักทรัพย์ ซึ่งส่งผลให้ ไม่สามารถส่งมอบวัตถุพยานและสถานที่เกิดเหตุได้อย่างเป็นทางการตามหลักการแล้ว พนักงานสอบสวนควรเป็นผู้รับมอบวัตถุพยานและสถานที่เกิดเหตุหลังจากการตรวจเสร็จสิ้น นอกจากนี้ อาจเกิดความไม่ชัดเจนในกระบวนการส่งมอบซึ่งในกรณีที่พนักงานสอบสวนไม่อยู่ อาจต้องส่งมอบสถานที่เกิดเหตุให้กับผู้เสียหายแทน ซึ่งอาจไม่ถูกต้องตามกระบวนการ และอาจเกิดความล่าช้าในการดำเนินคดีโดยหากพนักงานสอบสวนไม่ได้รับทราบข้อมูลโดยตรงจากสถานที่เกิดเหตุ อาจทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการสืบสวนสอบสวนต่อไป ซึ่งสาเหตุที่พนักงานสอบสวนไม่เข้าร่วมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ อาจเป็นเพราะมีภารกิจมากโดยพนักงานสอบสวนมีงานอื่นที่ต้องรับผิดชอบจำนวนมาก ทำให้ไม่มีเวลาเข้าร่วมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุทุกครั้ง และความสำคัญของคดี พนักงานสอบสวนอาจมองว่าคดีบางประเภท เช่น คดีลักทรัพย์ ไม่มีความสำคัญมากพอที่จะต้องเข้าร่วมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจากการสัมภาษณ์พบว่า ในคดีสำคัญหรือคดีที่อยู่ในความสนใจของประชาชน พนักงานสอบสวนมักจะเข้าร่วมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุด้วย

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยใช้หลักการวิเคราะห์ด้วยหลักการปัญหาด้านการบริหารจัดการทรัพยากรภายในและปัญหาสภาพแวดล้อมภายนอก

ข้อค้นพบจากการการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 นั้น พบว่าสามารถสรุปปัญหาในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม ออกได้เป็น ปัญหาสภาพแวดล้อมภายใน และปัญหาสภาพแวดล้อมภายนอก

ปัญหาสภาพแวดล้อมภายในได้แก่ ปัญหาด้านบุคลากร ปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ และปัญหาการบริหารจัดการ ส่วนปัญหาสภาพแวดล้อมภายนอกนั้นได้แก่ ปัญหาด้านการเมือง ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาด้านสังคม และปัญหาด้านเทคโนโลยี โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ปัญหาด้านการบริหารจัดการทรัพยากรภายใน

(1) ปัญหาด้านบุคลากร จากการศึกษาพบว่า มี 3 ประเด็น ได้แก่

1) ปัญหาคาดการณ์ไม่เพียงพอเพราะจำนวนเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่ไม่สอดคล้องกับปริมาณงานและหลักการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามแนวทางของ FBI ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องทำงานหนักเกินไป ส่งผลต่อประสิทธิภาพและคุณภาพของงาน อีกทั้งยังมีปัญหาเรื่องการจัดสรรอัตรากำลังพลที่ไม่เป็นธรรมชาติระหว่างจังหวัดต่างๆ 2) ปัญหาด้านการอบรมอย่างต่อเนื่องและความรู้ แม้ว่าเจ้าหน้าที่จะได้รับการอบรมพื้นฐาน แต่ยังขาดการอบรมทบทวนและพัฒนาความรู้เฉพาะทางอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการใช้เครื่องมือที่ทันสมัยและความรู้เกี่ยวกับคดีเฉพาะทาง เช่น คดีระเบิด 3) ปัญหา

ความก้าวหน้าของเส้นทางอาชีพ เจ้าหน้าที่ชั้นประพจน์มีโอกาสก้าวหน้าในสายงานที่จำกัด เมื่อเทียบกับเจ้าหน้าที่ชั้นสัญญาบัตร ซึ่งอาจส่งผลต่อแรงจูงใจและขวัญกำลังใจในการทำงาน นอกจากนี้พนักงานสอบสวนยังประสบปัญหาเรื่องความก้าวหน้าในสายงานอย่างมาก เนื่องจากตำแหน่งไม่ชัดเจนและไม่มีเส้นทางความก้าวหน้าที่แน่นอน

(2) ปัญหาด้านงบประมาณ จากการศึกษาพบว่า มี 2 ประเด็น ได้แก่

1) ปัญหาการเรื่องสวัสดิการไม่เพียงพอ เพราะเจ้าหน้าที่ขาดสวัสดิการที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานที่มีความเสี่ยงสูง เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าล่วงเวลา ประกันชีวิต และประกันอุบัติเหตุ นอกจากนี้ สวัสดิการที่มีอยู่ก็ไม่ตอบโจทย์ความต้องการของเจ้าหน้าที่ เช่น อาหารกลางวันฟรีที่ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้จริง และยังขาดสวัสดิการอื่นๆ ที่ช่วยให้การทำงานสะดวกขึ้น เช่น ประกันภัยรถยนต์ ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายส่วนตัวในการปฏิบัติงานเอง ส่งผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจในการทำงาน 2) ปัญหาด้านงบประมาณจัดสรรวัสดุและยานพาหนะไม่เพียงพอ งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอต่อการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ เช่น ถุงมือ สารเคมี และอุปกรณ์อื่นๆ นอกจากนี้ งบประมาณสำหรับค่าน้ำมันรถยนต์ก็ไม่เพียงพอต่อการเดินทางไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุต่างๆ ทั่วประเทศ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อประสิทธิภาพในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

(3) ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ จากผลการศึกษาพบว่า มีสาเหตุมาจากงบประมาณไม่เพียงพอ งบประมาณที่ได้รับไม่สอดคล้องกับราคาของวัสดุสิ้นเปลืองและสารเคมีต่างๆ ที่มีราคาแพง ทำให้ไม่สามารถจัดซื้อได้เพียงพอต่อความต้องการในการปฏิบัติงาน และหน่วยงานมีปริมาณงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุที่มาก ซึ่งจำนวนคดีที่ต้องตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุมีจำนวนมาก ทำให้วัสดุสิ้นเปลืองถูกใช้งานอย่างรวดเร็วและหมดลงอย่างรวดเร็วเช่นกัน นอกจากนี้ยังมีการจัดสรรงบประมาณไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงโดยงบประมาณที่ได้รับอาจไม่ได้คำนึงถึงปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น หรือราคาของวัสดุอุปกรณ์ที่สูงขึ้น ทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนวัสดุสิ้นเปลือง

(4) ปัญหาด้านการบริหารจัดการ จากผลการศึกษาพบว่ามี 2 ประเด็น ได้แก่ 1) ปัญหาการจัดเวร การจัดเวรปัจจุบันไม่สอดคล้องกับหลักการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามแนวทางของ FBI ที่แนะนำให้มียุติการอย่างน้อย 5-6 คนต่อทีม ในขณะที่ปัจจุบันมีเพียง 2-3 คนต่อทีมเท่านั้น ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบหลายหน้าที่พร้อมกัน เกิดความเหนื่อยล้าและอาจเกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติงานได้ง่าย นอกจากนี้ การเข้าเวร 2 วันติดต่อกัน (48 ชั่วโมง) อาจส่งผลต่อสุขภาพและประสิทธิภาพในการทำงานของเจ้าหน้าที่ 2) ปัญหาการออกรายงานการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งปริมาณงานที่มากและความซับซ้อนของบางคดี ทำให้เจ้าหน้าที่ออกรายงานไม่ทันตามกำหนดเวลาที่ระเบียบกำหนดไว้ แม้ว่าในบางกรณีจะสามารถขยายเวลาได้ แต่ก็อาจส่งผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรมได้ นอกจากนี้ รายงานบางประเภท เช่น รายงานคดีเพลิงไหม้ หรือคดี

จรรยาที่มีความซับซ้อน อาจต้องใช้เวลานานในการจัดทำ เนื่องจากต้องใช้ความละเอียดและความรู้เฉพาะทางในการวิเคราะห์และเขียนรายงาน

2) ปัญหาสภาพแวดล้อมภายนอก

(1) ปัญหาด้านการเมือง จากผลการศึกษาพบว่า มีสาเหตุมาจาก การตีความกฎหมายที่แตกต่างกันซึ่งข้อกำหนดบางประการมีความคลุมเครือหรือมีช่องว่างในการตีความ ทำให้เกิดความเห็นที่แตกต่างกันระหว่างเจ้าหน้าที่ เช่น ประเด็นการตรวจเก็บสารพันธุกรรมของผู้เยาว์ และการตรวจสถานที่เกิดเหตุคดีจรรยาที่ไม่มีผู้เสียชีวิต ทั้งนี้สาเหตุยังมาจากความไม่ชัดเจนในบทบาทหน้าที่โดยระเบียบระบุไว้อย่างชัดเจนว่าพนักงานสอบสวนต้องเข้าร่วมตรวจสถานที่เกิดเหตุ ทำให้เกิดความไม่เข้าใจและความขัดแย้งระหว่างพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน สุดท้ายสาเหตุอาจมาจากการใช้ดุลยพินิจที่แตกต่างกัน ซึ่งเจ้าหน้าที่แต่ละคนอาจมีการใช้ดุลยพินิจที่แตกต่างกันในการปฏิบัติงาน เช่น การตัดสินใจว่าจะตรวจสถานที่เกิดเหตุคดีลักทรัพย์หรือไม่ ซึ่งอาจขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ความรุนแรงของคดี หรือความพร้อมของเจ้าหน้าที่

(2) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ สภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอยส่งผลให้เกิดปัญหาการว่างงานและความยากจน ซึ่งอาจเป็นปัจจัยกระตุ้นให้เกิดอาชญากรรม เมื่อมีปริมาณคดีมากขึ้นอาจทำให้ประสิทธิภาพในการตรวจสถานที่เกิดเหตุลดลง

(3) ปัญหาด้านสังคม จากผลการศึกษาพบว่ามี 3 ประเด็น ได้แก่ 1) ปัญหาด้านภาษา ซึ่งการสื่อสารกับแรงงานต่างด้าวที่ไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้อย่างคล่องแคล่วเป็นอุปสรรคสำคัญในการตรวจสถานที่เกิดเหตุ ทำให้เสียเวลาในการตรวจสถานที่เกิดเหตุ วิเคราะห์พยานหลักฐานของคดีและรวบรวมพยานหลักฐาน 2) ปัญหาอาชญากรรมที่เพิ่มขึ้นจากแรงงานต่างด้าว จากสถิติการเพิ่มขึ้นของแรงงานต่างด้าวในพื้นที่จังหวัดนครปฐม ส่งผลให้อาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าวเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งเป็นปัญหาที่ซับซ้อนเนื่องจากอาจมีข้อจำกัดในการติดตามตัวผู้กระทำผิด และการขาดข้อมูลประวัติอาชญากรรม 3) ปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการรักษาสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งประชาชนทั่วไปและผู้ที่เกี่ยวข้องในที่เกิดเหตุอาจขาดความรู้ความเข้าใจในการรักษาสภาพของสถานที่เกิดเหตุ ทำให้เกิดการปนเปื้อนหรือทำลายพยานหลักฐานโดยไม่ตั้งใจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อกระบวนการสืบสวนสอบสวน

(4) ปัญหาด้านเทคโนโลยี จากผลการศึกษาพบว่า มี 2 ประเด็น ได้แก่ 1) ปัญหาการใช้ซอฟต์แวร์ในการออกรายงานตรวจสถานที่เกิดเหตุ แม้ว่าซอฟต์แวร์จะได้รับการออกแบบมาเพื่อช่วยให้การออกรายงานรวดเร็วและสะดวกขึ้น แต่ยังมีข้อจำกัดในการใช้งานจริง เช่น ข้อมูลที่ดึงออกมาต้องนำมาจัดรูปแบบใหม่ รูปภาพถูกบีบอัดจนคุณภาพลดลง ทำให้บางครั้งการเขียนรายงานด้วยตนเองอาจรวดเร็วกว่า ซึ่งส่งผลให้เจ้าหน้าที่บางส่วนไม่เลือกใช้ซอฟต์แวร์นี้ 2) ปัญหาการ

ขาดแคลนโดรนถ่ายภาพทางอากาศ: โดรนมีประโยชน์อย่างมากในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ โดยเฉพาะในพื้นที่ขนาดใหญ่หรือเข้าถึงยาก เช่น คดีไฟไหม้ไร่อ้อย แต่หน่วยงานยังไม่ได้จัดสรรโดรนให้กับเจ้าหน้าที่ ทำให้ต้องใช้โดรนส่วนตัว ซึ่งอาจมีข้อจำกัดด้านคุณภาพและความพร้อมในการใช้งาน

ตอนที่ 3 แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม

ข้อค้นพบจากการการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 นั้น สามารถสรุปแนวทางแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 ทั้งสิ้น 7 แนวทางได้แก่

1) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านบุคลากร จากการศึกษาพบว่าสามารถทำได้โดยมีแนวทาง ดังนี้

1.1 สรรหาบุคลากรเพิ่มเติม เนื่องจากอัตรากำลังพลในปัจจุบันไม่เพียงพอต่อปริมาณงาน ควรมีการขยายอัตรากำลังพล หรือเปิดรับเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นมาช่วยปฏิบัติราชการ รวมถึงพิจารณาจ้างบุคลากรภายนอกมาช่วยเสริมในตำแหน่งผู้ช่วยผู้ตรวจพิสูจน์ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการตรวจสอบที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามแนวทางของ FBI

1.2 พัฒนาหลักสูตรการอบรมบุคลากร จัดให้มีการอบรมทบทวนความรู้ และทักษะที่จำเป็นในการตรวจสอบที่เกิดเหตุอย่างสม่ำเสมอ โดยเน้นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ รวมถึงการฝึกอบรมเฉพาะทางในคดีที่พบไม่บ่อย เช่น คดีระเบิด นอกจากนี้ ควรมีการเวียนกำลังพลไปอบรมให้ครบทุกคนในหน่วยงาน

1.3 ปรับปรุงระบบการเลื่อนขั้นและความก้าวหน้าในสายงาน สร้างแรงจูงใจและรักษาบุคลากรที่มีความสามารถ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรชั้นประทวน ควรมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรที่มีทักษะและความชำนาญเฉพาะทางสามารถก้าวหน้าในสายงานได้ โดยไม่ยึดติดกับวุฒิการศึกษา เช่น การจัดสอบเลื่อนขั้นสำหรับผู้มีความชำนาญเฉพาะทาง หรือการเพิ่มตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญในระดับชั้นสัญญาบัตร

2) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านงบประมาณ จากการศึกษาสามารถทำได้โดยมีแนวทางดังนี้

2.1 เพิ่มงบประมาณสำหรับสวัสดิการ เพื่อให้สอดคล้องกับค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นและความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน โดยเพิ่มค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าล่วงเวลา ประกันชีวิต ประกันอุบัติเหตุ และพิจารณาค่าตอบแทนเพิ่มเติม เช่น ค่ารายงานการตรวจสอบที่เกิดเหตุ

2.2 เพิ่มงบประมาณสำหรับวัสดุสิ้นเปลือง เพื่อให้เพียงพอต่อการจัดซื้อวัสดุสิ้นเปลืองที่จำเป็น เช่น ถู่มือ หน้ากากอนามัย สารเคมี และอุปกรณ์อื่นๆ และเสนอปัญหาการขาดแคลนวัสดุสิ้นเปลืองให้กับหน่วยเหนือรับทราบอย่างต่อเนื่อง

2.3 เพิ่มงบประมาณสำหรับการจัดอบรม: เพื่อให้บุคลากรมีความรู้และทักษะที่ทันสมัย ครอบคลุมทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ รวมถึงการอบรมเฉพาะทางในคดีที่พบไม่บ่อย

2.4 ขอกการสนับสนุนจากหน่วยงานในพื้นที่หรือภาคประชาชน: โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่น หรือเปิดรับการสนับสนุนจากภาคประชาชน บริษัท ห้างร้าน หรือประชาชนทั่วไป

3) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านการจัดการ จากการศึกษาพบว่า สามารถทำได้ 2 แนวทาง ดังนี้:

3.1 ปรับปรุงระบบการจัดเวร เนื่องจากการจัดเวรปัจจุบันไม่สอดคล้องกับปริมาณงานและเวลาพักผ่อนของเจ้าหน้าที่ ทำให้เกิดความล้าและประสิทธิภาพการทำงานลดลง จึงควรปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดเวรให้สอดคล้องกับปริมาณงานและกำลังคนที่มีอยู่ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมในการแบ่งงานและเวลาพักของเจ้าหน้าที่อย่างสมดุล เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและลดปัญหาการค้างงาน

3.2 ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ควรสร้างความเข้าใจและความร่วมมือระหว่างหน่วยงานพิสูจน์หลักฐานและพนักงานสอบสวน โดยเฉพาะในเรื่องการกั้นที่เกิดเหตุ ซึ่งสามารถทำได้ผ่านการประชุมร่วมกันและการฝึกอบรมร่วมกัน เพื่อให้ทุกฝ่ายมีความเข้าใจตรงกันและปฏิบัติตามขั้นตอนที่ถูกต้อง นอกจากนี้ การจัดทำมาตรการและขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจนจะช่วยให้การทำงานเป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านเทคโนโลยี จากการศึกษาสามารถทำได้โดยปรับปรุงซอฟต์แวร์ที่มีอยู่ให้ใช้งานง่ายและสะดวกขึ้น โดยรับฟังความคิดเห็นและปัญหาจากผู้ใช้งานจริง เพื่อให้ซอฟต์แวร์ตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการใช้งานจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และต้องพัฒนาฟังก์ชันการทำงานของซอฟต์แวร์ เพิ่มฟังก์ชันที่จำเป็นและปรับปรุงฟังก์ชันที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การจัดรูปแบบรายงานอัตโนมัติ การเพิ่มคุณภาพของรูปภาพที่บันทึกในรายงาน และการเชื่อมโยงข้อมูลกับฐานข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้อาจจะต้องพิจารณาเพิ่มงบประมาณในการพัฒนาและปรับปรุงซอฟต์แวร์ ซึ่งถ้าหากงบประมาณไม่เพียงพอ อาจพิจารณาขอสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม หรือร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีในการพัฒนาและปรับปรุงซอฟต์แวร์

5) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านกฎหมายและนโยบาย จากการศึกษาพบว่า สามารถทำได้ 2 แนวทาง ดังนี้

5.1 แก้ไขกฎหมายหรือระเบียบในการตรวจเก็บสารพันธุกรรมของผู้เยาว์ เนื่องจากกฎหมายและระเบียบข้อบังคับในปัจจุบันมีความขัดแย้งกัน ทำให้เกิดความไม่แน่นอนในการปฏิบัติงาน ควรมีการแก้ไขกฎหมายหรือระเบียบให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกัน เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและมั่นใจ

5.2 แก้ไขระเบียบในการตรวจคดีจราจร ระเบียบปัจจุบันหรือระเบียบตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 2 การสืบสวน บทที่ 2 การสืบสวนและตรวจสถานที่เกิดเหตุ มีการกล่าวถึงคดีจราจรในข้อ 4 และข้อ 5.2 กำหนดให้เรียกสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจเข้าร่วมตรวจสถานที่เกิดเหตุคดีจราจรเฉพาะในกรณีที่มีผู้เสียชีวิตหรือมีปัญหาเท่านั้น แต่ในทางปฏิบัติอาจมีกรณีอื่นๆ ที่จำเป็นต้องเรียกพิสูจน์หลักฐาน เช่น กรณีที่พนักงานสอบสวนได้รับบาดเจ็บสาหัส ดังนั้น ควรมีการทบทวนและปรับปรุงระเบียบให้ครอบคลุมสถานการณ์ต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความเป็นจริง

6) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านสังคม จากการศึกษาพบว่า สามารถทำได้ 2 แนวทาง ดังนี้:

6.1 ให้ความรู้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยกู้ภัย มักเป็นผู้ที่เข้าถึงสถานที่เกิดเหตุก่อนเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน การให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการรักษาสภาพสถานที่เกิดเหตุและการไม่สัมผัสหรือเคลื่อนย้ายวัตถุพยาน จะช่วยป้องกันการปนเปื้อนหรือทำลายพยานหลักฐานที่สำคัญได้ ซึ่งสามารถทำได้ผ่านการจัดกิจกรรมอบรม สัมมนา หรือเผยแพร่ข้อมูลผ่านช่องทางต่างๆ

6.2 จัดหาล่าม, ผู้แปลภาษา หรือแอปพลิเคชันสำหรับแปลภาษา เพื่อแก้ไขปัญหาการสื่อสารกับแรงงานต่างด้าวที่ไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้อย่างคล่องแคล่ว ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคสำคัญในการตรวจสถานที่เกิดเหตุ การมีล่ามหรือผู้แปลภาษาจะช่วยให้การสื่อสารเป็นไปอย่างราบรื่นและได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน นอกจากนี้ การใช้แอปพลิเคชันแปลภาษาอาจเป็นทางเลือกที่สะดวกและรวดเร็ว แต่ต้องคำนึงถึงความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่แปลด้วย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยจะนำเสนอการอภิปรายผล โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

(1) สภาพปัญหาที่พบในการตรวจสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยใช้หลักการตรวจสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอน ตามหลัก FBI

(2) สภาพปัญหาภายในหน่วยงาน และสภาพปัญหานอกหน่วยงาน

(3) แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 1 อภิปรายผลการศึกษาสภาพปัญหาที่พบในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยใช้หลักการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอน ตามหลัก FBI

จากผลการศึกษา พบว่ากระบวนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 ในจังหวัดนครปฐม โดยใช้หลักการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอน ตามหลัก FBI ยังคงประสบปัญหาในหลายด้าน

1) ทรัพยากรและการเตรียมความพร้อม จากการศึกษาพบปัญหา การขาดแคลนอุปกรณ์สิ้นเปลือง เช่น ถุงมือ และอุปกรณ์ตรวจสอบอื่นๆ เป็นอุปสรรคสำคัญในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญและการฝึกอบรมที่ไม่เพียงพอ ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยจากเอกสารการประชุมเรื่องผู้บัญชาการสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ ตรวจสอบเยี่ยมศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 และมอบนโยบายปฏิบัติงาน พบปริมาณคดีในแต่ละปีเพิ่มมากขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2566 พบคดีเฉลี่ยต่อวันประมาณ 4 คดี ข้อมูลนี้สอดคล้องกับเอกสารคำสั่งของกลุ่มงานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 เรื่องตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุประจำเดือน ซึ่งระบุว่าทีมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุแต่ละวันมีเพียง 3 คน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของธนวัฒน์ ทองโชติฉัตร (2561) เรื่องรูปแบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของผู้ตรวจพิสูจน์สังกัดสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ พบว่าการจัดชุดปฏิบัติการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุตามหลักปฏิบัติของ FBI และตามหลักมาตรฐานสากล(ISO 17020) ใน 1 ชุดปฏิบัติการ ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ 3 นาย โดยการขาดแคลนทรัพยากรทั้งด้านวัสดุอุปกรณ์และบุคลากร ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ อาจทำให้เกิดการปนเปื้อนของหลักฐาน การเก็บรวบรวมหลักฐานไม่ครบถ้วน หรือการเก็บรักษาหลักฐานที่ไม่เหมาะสม ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อรูปคดีในภายหลัง

2) การประสานงานและการสื่อสาร จากการศึกษาพบปัญหา การสื่อสารที่ไม่ชัดเจนระหว่างพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน เช่น การแจ้งรายละเอียดสถานที่เกิดเหตุที่ไม่ครบถ้วน หรือการไม่เข้าร่วมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวน ทำให้เกิดความล่าช้าและความไม่เข้าใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อประสานงานที่ดีอาจทำให้เกิดความผิดพลาดในการเก็บรวบรวมหลักฐาน การตีความหลักฐานที่คลาดเคลื่อน หรือการสูญเสียหลักฐานที่สำคัญ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อรูปคดีอย่างมีนัยสำคัญ

3) การรักษาสถานที่เกิดเหตุ จากการศึกษาพบปัญหา การไม่ให้ความสำคัญกับการรักษาสถานที่เกิดเหตุในคดีที่ไม่ร้ายแรง เช่น คดีลักทรัพย์ ทำให้เกิดความเสียหายต่อการปนเปื้อนหรือการเปลี่ยนแปลงของหลักฐาน ส่งผลกระทบต่อการปนเปื้อนหรือการเปลี่ยนแปลงของหลักฐาน อาจทำให้ไม่สามารถนำหลักฐานนั้นมาใช้ในการดำเนินคดีได้ หรืออาจทำให้เกิดความสงสัยในความน่าเชื่อถือของหลักฐาน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อรูปคดี ซึ่งสอดคล้องกับงานฉันทนา วิทยนิพิฐพงษ์ (2565)

ได้ศึกษาสมรรถนะในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวน สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 พบว่าพนักงานสอบสวนรวมทั้งยังขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือที่เหมาะสมในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

4) ขั้นตอนการตรวจภายในบริเวณสถานที่เกิดเหตุ จากการศึกษาพบปัญหา การขาดความรู้และประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ทำให้เกิดความผิดพลาดในการประเมิน เก็บบันทึก และเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน นอกจากนี้ การขาดความละเอียดรอบคอบในการตรวจสอบขั้นสุดท้ายและการส่งมอบสถานที่เกิดเหตุ อาจทำให้เกิดการสูญหายของหลักฐานหรืออุปกรณ์ ซึ่งทำให้เกิดความผิดพลาดในการตรวจสอบอาจทำให้เกิดการสูญเสียหลักฐานที่สำคัญ การตีความหลักฐานที่คลาดเคลื่อน หรือการเก็บรวบรวมหลักฐานที่ไม่ครบถ้วน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อรูปคดีอย่างร้ายแรง

5) ข้อจำกัดด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือ จากการศึกษาพบว่า การขาดแคลนเครื่องมือที่ทันสมัย เช่น โดรนตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ หรือการขาดความเชี่ยวชาญในการใช้งานเครื่องมือที่มีอยู่ ทำให้ไม่สามารถเก็บรวบรวมหลักฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการขาดแคลนเทคโนโลยีและเครื่องมือที่เหมาะสมอาจทำให้ไม่สามารถตรวจพบหลักฐานบางประเภทได้ หรืออาจทำให้หลักฐานที่เก็บรวบรวมได้มีคุณภาพต่ำ ไม่สามารถนำมาใช้ในการดำเนินคดีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6) ภาระงานของพนักงานสอบสวน จากการศึกษาพบว่า พนักงานสอบสวนมีภาระงานมาก ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุได้ทุกครั้ง โดยเฉพาะในคดีที่ไม่ร้ายแรงซึ่งการไม่เข้าร่วมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกพร แสนแก้ว (2561) และฉันทนา วิทยนิษฐพงษ์ (2565) อาจทำให้ขาดมุมมองที่สำคัญในการสืบสวนสอบสวน และอาจทำให้เกิดความล่าช้าในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุรวมถึงการดำเนินคดีด้วย

ตอนที่ 2 อภิปรายผลการศึกษาสภาพปัญหาภายในหน่วยงาน และสภาพปัญหาภายนอกหน่วยงาน

จากผลการศึกษาพบว่าสภาพปัญหาในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม มาจากปัญหาในการบริหารทรัพยากรภายใน และปัญหาจากสภาพแวดล้อมภายนอกนั้น มีความสอดคล้องกับทฤษฎีเชิงบริหาร 4M และ PEST โดยจะสามารถอธิบายได้ดังนี้ 1) การบริหารทรัพยากรภายใน ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การบริหารจัดการ ซึ่งเป็นสภาพปัญหาภายใน และ 2) การบริหารการบริบาลสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ การเมือง สังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี ซึ่งเป็นสภาพปัญหาภายนอก

1) ปัญหาด้านการบริหารจัดการทรัพยากรภายใน

(1) ปัญหาด้านบุคลากร

จากผลการศึกษาพบว่า มีบุคลากรไม่เพียงพอโดยการขาดแคลนบุคลากรส่งผลให้เจ้าหน้าที่ต้องทำงานหนักเกินไป ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการตรวจสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนของ FBI ที่ต้องการเจ้าหน้าที่อย่างน้อย 5-6 คนต่อทีม แต่ปัจจุบันมีเพียง 2-3 คนต่อทีม ทำให้การทำงานมีความเสี่ยงและคุณภาพลดลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนวัฒน์ ทองโชติฉัตร (2562) ซึ่งได้ศึกษารูปแบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของผู้ตรวจพิสูจน์สังกัดสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ พบมีอัตรากำลังพลที่มีคนครองตำแหน่ง ประมาณ 52.19% จากทั้งหมด นอกจากนี้บุคลากรยังขาดการอบรมและพัฒนาความรู้ แม้ว่าเจ้าหน้าที่จะได้รับการอบรมพื้นฐาน แต่ยังขาดการอบรมทบทวนและพัฒนาความรู้เฉพาะทางอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในเรื่องการใช้เครื่องมือที่ทันสมัยและความรู้เกี่ยวกับคดีเฉพาะทาง เช่น คดีระเบิด ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน สุดท้ายในด้านความก้าวหน้าในอาชีพ เจ้าหน้าที่ชั้นประทวนมีโอกาสก้าวหน้าในสายงานที่จำกัดเมื่อเทียบกับเจ้าหน้าที่ชั้นสัญญาบัตร ซึ่งส่งผลต่อแรงจูงใจและขวัญกำลังใจในการทำงาน ส่งผลต่อขวัญกำลังใจและประสิทธิภาพการทำงาน นอกจากนี้พนักงานสอบสวนยังประสบปัญหาเรื่องความก้าวหน้าในสายงานเนื่องจากตำแหน่งไม่ชัดเจนและไม่มีเส้นทางความก้าวหน้าที่แน่นอน

(2) ปัญหาด้านงบประมาณ

จากผลการศึกษาพบว่า สวัสดิการไม่เพียงพอ ซึ่งเจ้าหน้าที่ขาดสวัสดิการที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานที่มีความเสี่ยงสูง เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าล่วงเวลา ประกันชีวิต และประกันอุบัติเหตุ ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายส่วนตัวในการปฏิบัติงานเอง ซึ่งส่งผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจในการทำงานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเรวดี ไกรฤกษ์ (2561) ซึ่งได้ศึกษา แนวทางการได้มาซึ่งพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในชั้นสอบสวนเพื่อการดำเนินคดีในความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย พบว่าควรเพิ่มค่าตอบแทนเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้งบประมาณจัดสรรวัสดุไม่เพียงพอ ซึ่งงบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอต่อการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการตรวจสถานที่เกิดเหตุ เช่น ถุงมือ สารเคมี และอุปกรณ์อื่นๆ ซึ่งจากเอกสารหนังสืออนุมัติจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน สำหรับจัดซื้อวัสดุวิทยาศาสตร์และการแพทย์ให้กับหน่วยต่างๆ ในสังกัด ศพฐ.7 พบว่า งบประมาณที่ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 ได้รับ คือ 172,800 บาท และถูกจัดสรรให้กับกลุ่มงานตรวจสถานที่เกิดเหตุ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 17,900 บาท เมื่อเทียบกับปริมาณคดีในแต่ละปีมีเพิ่มมากขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2566 พบคดีเฉลี่ยต่อวันประมาณ 4 คดี ทำให้การปฏิบัติงานด้านตรวจสถานที่เกิดเหตุไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรจะเป็น

(3) ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์

จากผลการศึกษาพบว่า การขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์มาจากงบประมาณที่ได้รับไม่สอดคล้องกับราคาของวัสดุสิ้นเปลืองและสารเคมีที่มีราคาแพง ทำให้ไม่สามารถจัดซื้อได้เพียงพอต่อความต้องการ นอกจากนี้การจัดสรรงบประมาณยังไม่คำนึงถึงปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นและราคาที่สูงขึ้น ทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนวัสดุสิ้นเปลืองและส่งผลกระทบต่อการทำงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

(4) ปัญหาด้านการบริหารจัดการ

จากผลการศึกษาพบว่า การจัดเวรไม่สอดคล้องกับหลักการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของ FBI ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบหลายหน้าที่พร้อมกัน เกิดความเหนื่อยล้าและอาจเกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน การเข้าเวร 2 วันติดต่อกัน (48 ชั่วโมง) ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและประสิทธิภาพในการทำงานของเจ้าหน้าที่ และปริมาณงานที่มากประกอบกับความซับซ้อนของบางคดีทำให้เจ้าหน้าที่ออกรายงานไม่ทันตามกำหนดเวลาที่ระเบียบกำหนดไว้ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรมได้ นอกจากนี้รายงานบางประเภท เช่น รายงานคดีเพลิงไหม้หรือคดีจราจรที่มีความซับซ้อน ต้องใช้เวลานานในการจัดทำ เนื่องจากต้องใช้ความละเอียดและความรู้เฉพาะทางในการวิเคราะห์และเขียนรายงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญตา ใจตรง (2561) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของพนักงานสอบสวนที่มีต่องานพิสูจน์หลักฐาน กรณีศึกษา พนักงานสอบสวนที่ปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส พบว่ารายงานผลการตรวจพิสูจน์บางครั้งล่าช้า

2) ปัญหาด้านการบริหารสภาพแวดล้อมภายนอก

(1) ปัญหาด้านการเมือง

จากผลการศึกษาพบว่า มีสาเหตุมาจาก การตีความกฎหมายที่แตกต่างกันซึ่งข้อกำหนดบางประการมีความคลุมเครือหรือมีช่องว่างในการตีความ ทำให้เกิดความเห็นที่แตกต่างกันระหว่างเจ้าหน้าที่ เช่น ประเด็นการตรวจเก็บสารพันธุกรรมของผู้เยาว์ พบว่าจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131/1 ระบุว่า ในกรณีที่จำเป็นต้องใช้พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เพื่อพิสูจน์ ข้อเท็จจริงตามมาตรา 131 ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจให้ทำการตรวจพิสูจน์บุคคล วัตถุ หรือเอกสารใดๆ โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้แต่จากวิธีการการตรวจเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรมจากสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจระบุว่า ถ้าบุคคลที่จะดำเนินการตรวจเก็บมีอายุต่ำกว่า 20 ปี ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองก่อนจึงจะดำเนินการตรวจเก็บได้และในคดีจราจรจากเอกสารระเบียบตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 2 การสืบสวน บทที่ 2 การสืบสวนและตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ระบุว่าพนักงานจะสามารถเรียกพิสูจน์หลักฐานร่วมตรวจได้เมื่อมีคดีอุบัติเหตุจราจรประเภทคดีอุบัติเหตุชนแล้วหนี รถชนแล้วตัวคนขับหนี หรือรถชนมีคนที่บาดเจ็บเป็นปัญหา แต่ในทางปฏิบัติด้วยความกังวลถึงความยุ่งยากของพนักงานสอบสวนในอนาคต พนักงานสอบสวนจึงมักแจ้ง

พิสูจน์หลักฐานในคดีที่ไม่มีผู้เสียชีวิต ทั้งนี้สาเหตุยังมาจากความไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่โดยหลักการตรวจสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามหลัก FBI ระบุไว้อย่างชัดเจนว่าพนักงานสอบสวนต้องเข้าร่วมตรวจสถานที่เกิดเหตุ ทำให้อาจเกิดปัญหาในการสื่อสารระหว่างพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน สุดท้ายสาเหตุอาจมาจากการใช้ดุลยพินิจที่แตกต่างกัน ซึ่งเจ้าหน้าที่แต่ละคนอาจมีการใช้ดุลยพินิจที่แตกต่างกันในการปฏิบัติงาน เช่น การตัดสินใจว่าจะตรวจสถานที่เกิดเหตุคดีลักทรัพย์หรือไม่ ซึ่งอาจขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ความรุนแรงของคดี หรือความพร้อมของเจ้าหน้าที่

(2) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ จากการศึกษาพบว่าสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบันมีความย่ำแย่ซึ่งได้รับผลกระทบอย่างมากจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จากรายงานผลกระทบเชิงเศรษฐกิจและสังคมจากการระบาดของโรคโควิด-19 ในระดับโลกและในประเทศไทย ของสำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ (IHPP) กองโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค พบว่าผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมของ COVID-19 ในประเทศไทยนั้นมีผลกระทบต่อการเติบโตของ GDP การจัดสรรงบประมาณของรัฐบาล และหนี้ครัวเรือน GDP ของประเทศไทยหดตัวลง 5.1% ในปี พ.ศ. 2563 โดยรัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณจำนวนมากให้กับสาธารณสุขในปีเดียวกัน นอกจากนี้ หนี้ครัวเรือนในประเทศไทยยังคงอยู่ในระดับสูงและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากรายงานของสมาคมธนาคารไทยประมาณการว่าสัดส่วนหนี้ครัวเรือนไทยในสิ้นปี พ.ศ. 2567 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นถึงระดับ 91.4% ต่อ GDP ซึ่งเพิ่มมากขึ้นทุกปี ผลกระทบทางเศรษฐกิจนี้ยังสะท้อนให้เห็นในสถิติฐานความผิดคดีอาญา (คดี 4 กลุ่ม) ที่รวบรวมโดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พบว่าจำนวนคดีอาญาที่รับคำร้องทุกขในปี พ.ศ. 2564 มีจำนวน 637,730 คดี และในปี พ.ศ. 2565 มีจำนวน 918,073 คดี ในจังหวัดนครปฐมพบว่าจากสถิติที่พนักงานสอบสวนร้องขอให้เจ้าหน้าที่ตำรวจพิสูจน์หลักฐานของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 ร่วมตรวจสถานที่เกิดเหตุในคดีอาญาต่างๆ ในปี พ.ศ. 2564 มีจำนวน 666 คดี ในปี พ.ศ. 2565 มีจำนวน 863 คดี และในปี พ.ศ. 2566 มีจำนวน 1,003 คดี สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในพื้นที่อย่างมาก ก่อให้เกิดภาวะถดถอย เศรษฐกิจชะลอตัว ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของประชาชน เกิดปัญหาการว่างงาน รายได้ลดลง และความยากจนเพิ่มสูงขึ้น ผลกระทบทางเศรษฐกิจดังกล่าวส่งผลต่ออัตราการเกิดคดีอาญาในพื้นที่ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยสอดคล้องกับสถิติฐานความผิดคดีอาญา (คดี 4 กลุ่ม) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 จนถึงปัจจุบันซึ่งมีแนวโน้มพุ่งสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเมื่อมีปริมาณคดีเพิ่มขึ้นในแต่ละวัน อาจทำให้ประสิทธิภาพการตรวจสถานที่เกิดเหตุลดลง

(3) ปัญหาด้านสังคม

จากผลการศึกษาพบว่า การสื่อสารกับแรงงานต่างด้าวที่ไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้อย่างคล่องแคล่วเป็นอุปสรรคสำคัญในการตรวจสถานที่เกิดเหตุ ทำให้เสียเวลาใน

การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ วิเคราะห์พฤติการณ์ของคดี และรวบรวมพยานหลักฐาน และอาชญากรรมที่เพิ่มขึ้นจากแรงงานต่างด้าวซึ่งจากสถิติการเพิ่มขึ้นของแรงงานต่างด้าวในพื้นที่จังหวัดนครปฐม จากสถิติแรงงานต่างด้าวในพื้นที่จังหวัดนครปฐมในเดือนมีนาคม 2567 ของสำนักบริหารแรงงานต่างด้าว นั้นพบมีประมาณ 120,000 คน ส่งผลให้อาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าวเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งเป็นปัญหาที่ซับซ้อนเนื่องจากอาจมีข้อจำกัดในการติดตามตัวผู้กระทำผิดและการขาดข้อมูลประวัติอาชญากรรม นอกจากนี้ยังพบว่าในส่วนของความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการรักษาสถานที่เกิดเหตุ ประชาชนทั่วไปและผู้ที่เกี่ยวข้องในที่เกิดเหตุอาจขาดความรู้ความเข้าใจในการรักษาสภาพของสถานที่เกิดเหตุ ทำให้เกิดการปนเปื้อนหรือทำลายพยานหลักฐานโดยไม่ตั้งใจ ส่งผลต่อกระบวนการสืบสวนสอบสวน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตภา ทองทวี (2561) ซึ่งได้ได้ศึกษาความเข้าใจและความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่กู้ภัย มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ

(4) ปัญหาด้านเทคโนโลยี

จากผลการศึกษาพบว่าปัจจุบันหน่วยงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจได้นำการใช้ซอฟต์แวร์ในการออกรายงานใช้งานแล้ว และแม้ว่าซอฟต์แวร์จะได้รับการออกแบบมาเพื่อช่วยให้การออกรายงานรวดเร็วและสะดวกขึ้น แต่ยังมีข้อจำกัดในการใช้งานจริง เช่น ข้อมูลที่ดึงออกมาต้องนำมาจัดรูปแบบใหม่ รูปภาพถูกบีบอัดจนคุณภาพลดลง ทำให้บางครั้งการเขียนรายงานด้วยตนเองอาจรวดเร็วกว่าการใช้ซอฟต์แวร์ นอกจากนี้ยังพบอีกว่าแต่ละหน่วยงานยังขาดแคลนโดรนถ่ายภาพทางอากาศ ซึ่งโดรนถ่ายภาพมุมสูงทางอากาศมีประโยชน์อย่างมากในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ โดยเฉพาะในพื้นที่ขนาดใหญ่หรือเข้าถึงยาก เช่น คดีไฟไหม้ไร่อ้อย แต่หน่วยงานยังไม่ได้จัดสรรโดรนให้กับเจ้าหน้าที่ ทำให้ต้องใช้โดรนส่วนตัว ซึ่งอาจมีข้อจำกัดด้านคุณภาพและความพร้อมในการใช้งาน

ตอนที่ 3 อภิปรายผลการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม

แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7: กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม สามารถกำหนดได้ทั้งสิ้น 6 แนวทาง (1) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านบุคลากร (2) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านงบประมาณ (3) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านการจัดการ (4) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านเทคโนโลยี (5) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านกฎหมายและนโยบาย (6) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านสังคม ได้แก่

1) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านบุคลากร

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการเพิ่มประสิทธิภาพด้านบุคลากรในการตรวจสถานที่เกิดเหตุสามารถทำได้ผ่าน 3 แนวทาง ได้แก่

1.1 การสรรหาบุคลากรเพิ่มเติม เนื่องจากอัตรากำลังพลในปัจจุบันไม่เพียงพอต่อปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น การขยายอัตรากำลังพลจึงเป็นสิ่งจำเป็น นอกจากนี้ การเปิดรับเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นมาช่วยปฏิบัติราชการ หรือการจ้างบุคลากรภายนอกมาช่วยเสริมในตำแหน่งผู้ช่วยผู้ตรวจพิสูจน์ ก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่น่าสนใจ ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปตามหลักการตรวจสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามแนวทางของ FBI ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญตา ใจตรง (2561) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของพนักงานสอบสวนที่มีต่องานพิสูจน์หลักฐาน กรณีศึกษา พนักงานสอบสวนที่ปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ได้เสนอแนะให้งานพิสูจน์หลักฐานควรเพิ่มบุคลากรในการปฏิบัติงานให้มากขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยธนวัฒน์ ทองโชติฉัตร (2561) ซึ่งค้นพบปัญหาขาดแคลนผู้ชำนาญตรวจสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งในกรุงเทพฯ มีร้อยละที่กองพิสูจน์หลักฐานเข้าเวรตรวจสถานที่เกิดเหตุเพื่อช่วยสถานีตำรวจในนครบาล (ซึ่งมีถึง 87 แห่ง) ตรวจสถานที่เกิดเหตุ เพียงวันละ 1 นาย เป็นเวรอำนาจการ 1 นาย รวม 2 นายต่อ 1 วันและต้องรับผิดชอบตรวจสถานที่เกิดเหตุให้ทุกสถานีตำรวจในนครบาลและในต่างจังหวัด บางเรื่องคดีหนึ่งๆ ต้องใช้เวลาในการตรวจสถานที่เกิดเหตุนาน 2 -3 ชั่วโมงเป็นอย่างน้อย ใช้เวลาเดินทางไปถึงที่เกิดเหตุประมาณ 30 -60 นาทีและเจ้าหน้าที่ต้องกลับมาทำแผนที่ทำรายงาน การตรวจสถานที่เกิดเหตุส่งให้พนักงานสอบสวนและเป็นพยานในศาล ซึ่งได้แนะนำให้เสนอให้มีสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจที่เป็นหน่วยงานต้นสังกัด และสำนักงานกำลังพล ร่วมกันจัดทำแผนการสรรหาบุคคลภายนอกเข้ามาเป็นผู้ตรวจพิสูจน์อย่างเร่งด่วน

1.2 การพัฒนาหลักสูตรการอบรมบุคลากรการจذبอบรมทบทวนความรู้ และทักษะที่จำเป็นในการตรวจสถานที่เกิดเหตุอย่างสม่ำเสมอ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จะช่วยให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในงานที่ทำมากขึ้น นอกจากนี้ การฝึกอบรมเฉพาะทางในคดีที่พบไม่บ่อย เช่น คดีระเบิด ก็มีความสำคัญเช่นกัน เพื่อให้บุคลากรมีความพร้อมในการรับมือกับสถานการณ์ที่หลากหลาย การเวียนกำลังพลไปอบรมให้ครบทุกคนในหน่วยงานก็เป็นสิ่งที่ควรทำ เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสพัฒนาตนเองอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกนกพร แสนแก้ว (2561) ได้ศึกษา การศึกษาความรู้ความเข้าใจด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐมพนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม ซึ่งได้เสนอแนะให้ จัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับการตรวจสถานที่เกิดเหตุเป็นประจำทุกปีเพื่อเป็นการพัฒนางานด้านพิสูจน์หลักฐาน

1.3 การปรับปรุงระบบการเลื่อนขั้นและความก้าวหน้าในสายงาน การสร้างแรงจูงใจและรักษาบุคลากรที่มีความสามารถ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรชั้นประทวน เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาประสิทธิภาพของหน่วยงาน การเปิดโอกาสให้บุคลากรที่มีทักษะและความชำนาญเฉพาะทางสามารถก้าวหน้าในสายงานได้ โดยไม่ยึดติดกับวุฒิการศึกษา เช่น การจัดสอบเลื่อนขั้นสำหรับผู้มีความชำนาญเฉพาะทาง หรือการเพิ่มตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญในระดับชั้นสัญญาบัตร จะช่วยให้บุคลากรมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองและทำงานอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฉันทนา วิทยนิษฐพงษ์ (2565) ได้ศึกษาสมรรถนะในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวนสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 ได้ให้ข้อเสนอแนะให้มีการกำหนดเส้นทางวิชาชีพที่เหมาะสมและชัดเจน เพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพของพนักงานสอบสวน

ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่าการเพิ่มประสิทธิภาพด้านบุคลากรในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุต้องอาศัยการดำเนินงานในหลายด้านควบคู่กันไป ทั้งการสรรหาบุคลากร การพัฒนาความรู้ความสามารถ และการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน หากสามารถดำเนินการตามแนวทางที่เสนอได้ ก็จะช่วยยกระดับการทำงานของหน่วยงานและนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านงบประมาณ

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการเพิ่มประสิทธิภาพด้านงบประมาณในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุสามารถทำได้ผ่าน 4 แนวทาง ได้แก่

2.1 เพิ่มงบประมาณสำหรับสวัสดิการ เนื่องจากค่าครองชีพที่สูงขึ้นและความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน การเพิ่มงบประมาณสำหรับสวัสดิการจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้บุคลากรได้รับการดูแลที่เหมาะสม เช่น การเพิ่มค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าล่วงเวลา ประกันชีวิต ประกันอุบัติเหตุ รวมถึงการพิจารณาค่าตอบแทนเพิ่มเติม เช่น ค่ารายงานการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ จะช่วยเพิ่มขวัญกำลังใจและความมั่นคงในการทำงาน

2.2 เพิ่มงบประมาณสำหรับวัสดุสิ้นเปลือง วัสดุสิ้นเปลือง เช่น ถุงมือ หน้ากากอนามัย สารเคมี และอุปกรณ์อื่นๆ เป็นสิ่งจำเป็นในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ การจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอจะช่วยให้สามารถจัดซื้อวัสดุเหล่านี้ได้อย่างครบถ้วน นอกจากนี้ การรายงานปัญหาการขาดแคลนวัสดุสิ้นเปลืองให้กับหน่วยเหนือรับทราบอย่างต่อเนื่อง จะช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยฉันทนา วิทยนิษฐพงษ์ (2565) ได้ศึกษาสมรรถนะในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวน สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 พบว่าพนักงานสอบสวนรวมทั้งยังขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือที่เหมาะสมในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

2.3 เพิ่มงบประมาณสำหรับการจัดอบรม การจัดอบรมบุคลากรทั้งในด้าน ทฤษฎีและปฏิบัติ รวมถึงการอบรมเฉพาะทางในคดีที่พบไม่บ่อย จะช่วยให้บุคลากรมีความรู้และ ทักษะที่ทันสมัยอยู่เสมอ ซึ่งจะส่งผลดีต่อประสิทธิภาพในการทำงานและการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม

2.4 ขอกการสนับสนุนจากหน่วยงานในพื้นที่หรือภาคประชาชน การ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่น หรือเปิดรับการสนับสนุนจากภาคประชาชน บริษัท ห้าง ร้าน หรือประชาชนทั่วไป จะช่วยลดภาระงบประมาณของหน่วยงาน และยังเป็น การสร้างความ ร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคประชาชนในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมอีกด้วย โดยจัดตั้งที่ปรึกษา พัฒนาด้านพิสูจน์หลักฐานและทะเบียนประวัติอาชญากร โดยสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาค ประชาชน องค์กรเอกชน และหน่วยงานท้องถิ่น เช่น ผู้นำชุมชน อาสาสมัคร หรือสื่อมวลชน เป็นต้น

ผลการศึกษานี้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ และเหมาะสมในทุกด้าน เพื่อให้การตรวจสถานที่เกิดเหตุเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หากสามารถ ดำเนินการตามแนวทางที่เสนอได้ ก็จะช่วยยกระดับการทำงานของหน่วยงานและนำไปสู่การแก้ไข ปัญหาอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านการจัดการ

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการจัดการในการตรวจ สถานที่เกิดเหตุสามารถทำได้ผ่าน 2 แนวทาง ได้แก่

3.1 ปรับปรุงระบบการจัดเวร ระบบการจัดเวรที่มีอยู่ไม่สอดคล้องกับ ปริมาณงานและเวลาพักผ่อนของเจ้าหน้าที่ ทำให้เกิดความเหนื่อยล้าและส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพใน การทำงาน การปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดเวรให้สอดคล้องกับปริมาณงานและกำลังคนที่มีอยู่ โดย คำนึงถึงความสมดุลระหว่างการแบ่งงานและเวลาพักผ่อนของเจ้าหน้าที่ จะช่วยให้สามารถปฏิบัติงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดความเหนื่อยล้า และลดปัญหาการค้างงานได้ สอดคล้องกับงานวิจัย

3.2 ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ความเข้าใจและความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานพิสูจน์หลักฐานและพนักงานสอบสวน โดยเฉพาะในเรื่องการกั้นที่เกิดเหตุ เป็นสิ่ง สำคัญอย่างยิ่ง การจัดประชุมร่วมกันและการฝึกอบรมร่วมกันจะช่วยให้ทุกฝ่ายมีความเข้าใจตรงกัน และปฏิบัติตามขั้นตอนที่ถูกต้อง นอกจากนี้ การจัดทำมาตรการและขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจนจะ ช่วยให้การดำเนินงานเป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดความขัดแย้ง และเพิ่มประสิทธิภาพในการ ทำงานร่วมกัน

ผลการศึกษานี้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการจัดการที่มีประสิทธิภาพใน การตรวจสถานที่เกิดเหตุ การปรับปรุงระบบการจัดเวรและการส่งเสริมความร่วมมือระหว่าง หน่วยงานจะช่วยให้บุคลากรสามารถทำงานได้อย่างเต็มศักยภาพและลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ หาก

สามารถดำเนินการตามแนวทางที่เสนอได้ ก็จะช่วยยกระดับการทำงานของหน่วยงานและนำไปสู่การแก้ไขปัญหามาตรฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านเทคโนโลยี

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการตรวจสถานที่เกิดเหตุสามารถทำได้โดยเน้นที่การปรับปรุงซอฟต์แวร์ที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งการปรับปรุงซอฟต์แวร์ให้ใช้งานง่ายและสะดวกขึ้นต้องมีการรับฟังความคิดเห็นและปัญหาจากผู้ใช้งานจริงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาซอฟต์แวร์ให้ตรงตามความต้องการและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการใช้งานจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ การปรับปรุงส่วนต่อประสานผู้ใช้ (User Interface) ให้ใช้งานง่ายและเข้าใจง่าย จะช่วยให้ผู้ใช้งานสามารถทำงานได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น และการพัฒนาฟังก์ชันการทำงานของซอฟต์แวร์ การเพิ่มฟังก์ชันที่จำเป็นและปรับปรุงฟังก์ชันที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและลดเวลาที่ใช้ในการทำงาน เช่น การจัดรูปแบบรายงานอัตโนมัติ การเพิ่มคุณภาพของรูปภาพที่บันทึกในรายงาน และการเชื่อมโยงข้อมูลกับฐานข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จะช่วยให้การทำงานเป็นไปอย่างรวดเร็วและแม่นยำมากขึ้น สุดท้ายต้องมีการพิจารณาเพิ่มงบประมาณในการพัฒนาและปรับปรุงซอฟต์แวร์ การพัฒนาและปรับปรุงซอฟต์แวร์จำเป็นต้องใช้งบประมาณ หากงบประมาณไม่เพียงพอ อาจพิจารณาขอสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีในการพัฒนาและปรับปรุงซอฟต์แวร์ร่วมกัน

ผลการศึกษานี้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการพัฒนาเทคโนโลยีในการตรวจสถานที่เกิดเหตุ การปรับปรุงซอฟต์แวร์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นจะช่วยให้การทำงานของเจ้าหน้าที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว แม่นยำ และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อการแก้ไขปัญหามาตรฐานและการนำผู้กระทำผิดมาลงโทษตามกฎหมาย

5) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านกฎหมายและนโยบาย

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าในการตรวจสถานที่เกิดเหตุสามารถทำได้ผ่าน 2 แนวทาง ได้แก่

5.1 แก้ไขกฎหมายหรือระเบียบในการตรวจเก็บสารพันธุกรรมของผู้เยาว์ ปัญหาความขัดแย้งในกฎหมายตามมาตรา 131/1 และระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการตรวจเก็บสารพันธุกรรมของผู้เยาว์ของสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจสร้างความไม่แน่นอนในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ การแก้ไขกฎหมายหรือระเบียบให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกันจะช่วยให้เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายและมั่นใจในกระบวนการทำงานมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อทั้งกระบวนการยุติธรรมและสิทธิของผู้เยาว์

5.2 แก่ไขระเบียบในการตรวจคดีจราจร ระเบียบตำรวจเกี่ยวกับคดีลักษณะที่ 2 การสืบสวน บทที่ 2 การสืบสวนและตรวจสถานที่เกิดเหตุในปัจจุบันมีข้อจำกัดในการเรียกสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจเข้าร่วมตรวจสถานที่เกิดเหตุคดีจราจร โดยระบุให้เรียกเฉพาะกรณีที่มีผู้เสียชีวิตหรือมีปัญหาเท่านั้น แต่ในทางปฏิบัติอาจมีกรณีอื่นๆ ที่จำเป็นต้องเรียกพิสูจน์หลักฐาน เช่น กรณีที่พนักงานสอบสวนได้รับบาดเจ็บสาหัส การทบทวนและปรับปรุงระเบียบให้ครอบคลุมสถานการณ์ต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ จะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความเป็นจริงมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อกระบวนการสืบสวนสอบสวนคดีจราจร

ผลการศึกษานี้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน การแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสถานที่เกิดเหตุจะช่วยให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามกฎหมาย และเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย ซึ่งจะส่งผลดีต่อกระบวนการยุติธรรมโดยรวม

6) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านสังคม

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการเพิ่มประสิทธิภาพด้านสังคมในการตรวจสถานที่เกิดเหตุสามารถทำได้ผ่าน 3 แนวทาง ได้แก่

6.1 ให้ความรู้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากประชาชนและหน่วยงานอื่นๆ เช่น ภูมิกัย มักเป็นผู้ที่เข้าถึงสถานที่เกิดเหตุก่อนเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน การให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการรักษาสภาพสถานที่เกิดเหตุและการไม่สัมผัสหรือเคลื่อนย้ายวัตถุพยาน จะช่วยป้องกันการปนเปื้อนหรือทำลายหลักฐานสำคัญได้ การจัดกิจกรรมอบรม สัมมนา หรือการเผยแพร่ข้อมูลผ่านช่องทางต่างๆ เช่น สื่อสังคมออนไลน์ หรือสื่อสิ่งพิมพ์ จะช่วยให้ความรู้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตภา ทองทวี (2561) ได้ศึกษาความเข้าใจและความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ภูมิกัย มลนิธิพิทักษ์กาญจน์ต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งค้นพบว่าขาดแคลนบุคลากรในการให้ความรู้และคำปรึกษาในการ จัดการฝึกอบรม เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุทางนิติวิทยาศาสตร์และเพิ่มบุคลากรให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานโดยเฉพาะคดีฆาตกรรม

6.2 จัดหาล่าม, ผู้แปลภาษา หรือแอปพลิเคชันสำหรับแปลภาษา การสื่อสารที่ไม่เข้าใจกันระหว่างเจ้าหน้าที่และแรงงานต่างด้าวเป็นอุปสรรคสำคัญในการตรวจสถานที่เกิดเหตุ การจัดหาล่ามหรือผู้แปลภาษาจะช่วยให้การสื่อสารเป็นไปอย่างราบรื่นและได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน นอกจากนี้ การใช้แอปพลิเคชันแปลภาษาอาจเป็นทางเลือกที่สะดวกและรวดเร็ว แต่ต้องคำนึงถึงความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่แปลด้วย

ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของสังคมเป็นสิ่งสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสถานที่เกิดเหตุ การให้ความรู้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึง

การแก้ไขปัญหาการสื่อสารกับแรงงานต่างด้าว จะช่วยให้การทำงานของเจ้าหน้าที่เป็นไปอย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อกระบวนการยุติธรรมและการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในสังคม

5.3 ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากข้อค้นพบในงานวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้เพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 ดังนี้

(1) ด้านศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7

1.1 เสนอแผนการเพิ่มอัตรากำลังพลต่อคณะกรรมการที่สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจจัดตั้ง ผ่านผู้บังคับบัญชาของสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ และสำนักงานกำลังพล โดยระบุจำนวนที่ต้องการและเหตุผลความจำเป็นอย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น ขณะนี้ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 มีเจ้าหน้าที่ร้อยเวรตรวจสถานที่เกิดเหตุเพียง 5 คน แต่ต้องจัดการกับคดีที่เพิ่มขึ้นถึง 1,000 คดีต่อปี ซึ่งเกินความสามารถในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่ พิจารณาแนวทางการสรรหาบุคลากรจากแหล่งอื่น เช่น การเปิดรับสมัครบุคคลภายนอกที่มีคุณสมบัติตรงตามความต้องการมาเป็นพนักงานราชการ หรือการดึงบุคลากรจากหน่วยงานอื่นที่มีความเชี่ยวชาญ เช่น ผู้เชี่ยวชาญการตรวจสถานที่เกิดเหตุของกลุ่มงานตรวจพิสูจน์อื่นๆ มาช่วยปฏิบัติงาน

1.2 จัดฝึกอบรมและพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่อง จัดทำแผนการฝึกอบรมประจำปี โดยคำนึงถึงความต้องการและปัญหาที่พบในการปฏิบัติงาน จัดสรรงบประมาณและเวลาสำหรับการฝึกอบรมทั้งภายในและภายนอกองค์กร รวมถึงการส่งบุคลากรเข้าร่วมอบรมเฉพาะทางในสาขาที่เกี่ยวข้อง เช่น การตรวจสถานที่เกิดเหตุคดีเฉพาะทาง (คดีเพลิงไหม้, คดีระเบิด) หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ในการตรวจสถานที่เกิดเหตุ

1.3 ขอเพิ่มงบประมาณสำหรับสวัสดิการและวัสดุสิ้นเปลือง โดยจัดทำรายละเอียดค่าใช้จ่ายที่จำเป็นสำหรับสวัสดิการและวัสดุสิ้นเปลืองในการปฏิบัติงาน นำเสนอข้อมูลและเหตุผลต่อผู้มีอำนาจตัดสินใจเช่นผู้บังคับบัญชาในสำนักงานพิสูจน์หลักฐานเพื่อขออนุมัติงบประมาณเพิ่มเติม

1.4 ใช้รายได้ที่ได้จากการตรวจสอบประวัติอาชญากรของทะเบียนประวัติส่วนหนึ่งกันมาเป็นค่าวัสดุอุปกรณ์สำหรับงานตรวจสถานที่เกิดเหตุ การจัดสรรงบประมาณจากรายได้ภายในหน่วยงานนี้จะช่วยให้ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 สามารถจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่ต้องพึ่งพาการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกเพียงอย่างเดียว ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานมีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.5 แสวงหาทุนสนับสนุนจากภาคเอกชนหรือองค์กรภายนอก สร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น สมาคม, มูลนิธิ, หรือบริษัทเอกชน เพื่อขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ หรือการฝึกอบรม ตัวอย่างเช่น การจัดฝึกอบรมประชาชน นักศึกษา หรือผู้สนใจในหัวข้อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพิสูจน์หลักฐาน หรือการเก็บวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ การรักษาสถานที่เกิดเหตุ การฝึกอบรมเหล่านี้ไม่เพียงแต่จะเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้เข้าร่วมอบรม แต่ยังเป็นช่องทางในการหารายได้สนับสนุนงบประมาณของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 นอกจากนี้ การสร้างกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับชุมชน เช่น การจัดแสดงการทำงานของศูนย์ในงานมหกรรมหรือการออกบูธในงานต่าง ๆ ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถดึงดูดความสนใจและการสนับสนุนจากภาคเอกชนได้

1.6 ปรับปรุงระบบการจัดเวรให้เหมาะสม โดยเก็บข้อมูลสถิติเกี่ยวกับปริมาณงานและเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงานแต่ละประเภท นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อออกแบบระบบการจัดเวรที่เหมาะสมที่สุด พิจารณาการใช้ระบบการจัดเวรแบบยืดหยุ่นที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์

1.7 ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานพิสูจน์หลักฐานและพนักงานสอบสวน โดยจัดตั้งคณะทำงานร่วมกัน และจัดให้มีช่องทางการสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลที่สะดวกและรวดเร็ว เช่นกลุ่มไลน์ประสานงานระหว่างพิสูจน์หลักฐานและพนักงานสอบสวน

1.8 การสร้างความตระหนักรู้ให้กับประชาชนในพื้นที่เกี่ยวกับความสำคัญของการรักษาสถานที่เกิดเหตุ โดยจัดกิจกรรมรณรงค์หรือเผยแพร่ข้อมูลผ่านช่องทางต่างๆ เช่น สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อให้ประชาชนเข้าใจถึงบทบาทของตนในการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในการรักษาหลักฐานและนำไปสู่การคลี่คลายคดี อาจจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบที่เข้าใจง่าย เช่น อินโฟกราฟิก หรือคลิปวิดีโอสั้นๆ

1.9 การพัฒนาความร่วมมือกับภาคประชาชน สามารถได้โดยการจัดตั้งที่ปรึกษาพัฒนาด้านพิสูจน์หลักฐานและทะเบียนประวัติอาชญากร โดยสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคประชาชน องค์กรเอกชน และหน่วยงานท้องถิ่น เช่น ผู้นำชุมชน อาสาสมัคร หรือสื่อมวลชน ที่ปรึกษาเหล่านี้จะมีบทบาทในการให้คำปรึกษาและขอเสนอแนะการปฏิบัติงานด้านพิสูจน์หลักฐาน และการประชาสัมพันธ์งานด้านพิสูจน์หลักฐาน นอกจากนี้ ยังสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์ เช่น การจัดซื้อโดรนถ่ายภาพทางอากาศ การร่วมออกค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุ เพื่อสนับสนุนการทำงานของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

(2) ด้านสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ

2.1 สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจควรตรวจสอบข้อมูลสถิติปริมาณงานและภาระงานของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 เพื่อประเมินความจำเป็นในการเพิ่มอัตรากำลังพล และต้องพิจารณาความเป็นไปได้ในแง่ของงบประมาณและโครงสร้างของหน่วยงาน เปรียบเทียบอัตรากำลังพลของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 กับศูนย์อื่นๆ เพื่อความเหมาะสม เมื่อพบว่ายังขาดอัตรากำลัง ให้ประสานงานกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานกำลังพล เพื่อขออนุมัติการเพิ่มอัตรากำลังพล หากได้รับอนุมัติให้เพิ่มอัตรากำลังพล ให้ดำเนินการสรรหาบุคลากรตามแนวทางที่กำหนด เช่น การเปิดรับสมัครสอบคัดเลือก หรือการคัดเลือกจากบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสม กำหนดคุณสมบัติและเกณฑ์การคัดเลือกที่ชัดเจน เพื่อให้ได้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถตรงตามความต้องการ ดำเนินการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรที่ได้รับการคัดเลือกให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน โดยประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันฝึกอบรมและวิจัยการพิสูจน์หลักฐานตำรวจ หรือ สถาบันฝึกอบรมระหว่างประเทศว่าด้วยการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย (ILEA)

2.2 สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ ควรตรวจสอบรายละเอียดค่าใช้จ่ายที่ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 เสนอมาว่ามีความสมเหตุสมผล ครอบคลุม และจำเป็นต่อการปฏิบัติงานจริงหรือไม่ และพิจารณาว่าการขาดแคลนงบประมาณในส่วนของสวัสดิการและวัสดุสิ้นเปลืองส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและคุณภาพในการทำงานของเจ้าหน้าที่อย่างไรบ้าง ซึ่งยังต้องตรวจสอบงบประมาณที่สำนักงานพิสูจน์หลักฐานมีอยู่ว่าสามารถจัดสรรเพิ่มเติมให้กับศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 ได้หรือไม่ หากงบประมาณที่มีอยู่ไม่เพียงพอ ให้พิจารณาหาแหล่งงบประมาณเพิ่มเติม เช่น การของบประมาณจากหน่วยงานจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือการขอสนับสนุนจากภาคเอกชน เป็นต้น

2.3 พัฒนาระบบฐานข้อมูลและซอฟต์แวร์ที่เกี่ยวข้องกับงานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ โดยจัดตั้งทีมงานเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลและซอฟต์แวร์โดยเฉพาะ โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้งานจริงและความสามารถในการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานอื่นๆ ทดสอบและปรับปรุงระบบอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างเช่น นำโปรแกรม GRAPH COMMON มาใช้ในการตรวจสอบและเชื่อมโยงวัตถุพยานที่ตรวจเก็บได้จากสถานที่เกิดเหตุต่าง ๆ ผู้ต้องสงสัย และผู้เสียชีวิตเข้าด้วยกัน โปรแกรมนี้จะช่วยให้การจัดการข้อมูลและการเชื่อมโยงพยานหลักฐานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งได้รับการพิสูจน์จากกรณีศึกษาของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 2 ในคดีฆาตกรรม Mr. Hans Peter Ralter Mack ที่ใช้โปรแกรมนี้ในการเชื่อมโยงพยานหลักฐานและผู้ต้องสงสัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อรรวรรณ อรรถโสภา, 2566)

2.4 จัดหาเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น โดรนถ่ายภาพทางอากาศ โดยศึกษาและเปรียบเทียบเทคโนโลยีต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องตลาด เลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับงบประมาณและความต้องการใช้งาน จัดหาผู้เชี่ยวชาญหรือจัดอบรมให้กับบุคลากรเพื่อให้สามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างเต็ม

ประสิทธิภาพ จัดหาเครื่องมือในการแปลภาษาเพื่อให้การตรวจสถานที่เกิดเหตุในกรณีที่มีชาวต่างชาติเกี่ยวข้องซึ่งจะสามารถทำให้การตรวจสถานที่เกิดเหตุมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.5 กำหนดมาตรฐานการตรวจสถานที่เกิดเหตุที่ชัดเจนและครอบคลุม โดยจัดทำคู่มือหรือแนวทางปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานสำหรับการตรวจสถานที่เกิดเหตุทุกประเภท เช่นคดีเกี่ยวกับทรัพย์ คดีเกี่ยวกับชีวิต คดีเกี่ยวกับระเบิด คดีเพลิงไหม้ คดีจราจร โดยอ้างอิงจากหลักสากล

2.6 ควบคุมคุณภาพการตรวจสถานที่เกิดเหตุและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ โดยจัดให้มีระบบการตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ใช้ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการทำงานของเจ้าหน้าที่

(3) ด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการออกกฎหมาย

3.1 พิจารณาปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการตรวจเก็บสารพันธุกรรมของผู้เยาว์ โดยศึกษาและวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนและมาตรฐานสากล

3.2 แก้ไขระเบียบเกี่ยวกับการตรวจคดีจราจรให้มีความชัดเจนและครอบคลุม โดยทบทวนและแก้ไขระเบียบให้ครอบคลุมสถานการณ์ต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นในการตรวจคดีจราจร โดยคำนึงถึงความจำเป็นในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานและความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่

2) ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งถัดไป

(1) ด้านประเด็นที่ศึกษา อาจขยายขอบเขตการศึกษาให้ครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมดของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในวงกว้าง นอกจากนี้อาจเปรียบเทียบแนวทางการตรวจสถานที่เกิดเหตุของประเทศไทยกับประเทศอื่นๆ เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งการศึกษาเปรียบเทียบจะช่วยให้เห็นแนวทางปฏิบัติที่ดีจากต่างประเทศและสามารถนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย

(2) ด้านระเบียบวิธีวิจัย การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการเชิงคุณภาพ และใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จึงควรมีการดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการตรวจสถานที่เกิดเหตุ การวิจัยเชิงปริมาณจะช่วยให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างเป็นระบบและหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ได้

รายการอ้างอิง

- Arsenio Nataniel Macamo. (2018). การพัฒนาการตรวจสถานที่เกิดเหตุในเมืองมาปูโต ประเทศโมซัมบิก. วารสารสหศาสตร์, 18(2), 238-256.
- Joseph Peterson, Matthew Hickman, Kevin Strom, & Donald Johnson. (2012). Effect of Forensic Evidence on Criminal Justice Case Processing. *Journal of forensic sciences*, 58. <https://doi.org/10.1111/1556-4029.12020>
- Mohammad Shakil. (2022). *Barriers in crime scene investigation: A study on the inefficiency & procrastination in solving criminal cases*
- กนกพร แสงแก้ว. (2562). การศึกษาความรู้ความเข้าใจด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุ ของพนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม. วารสารวิจัยและนวัตกรรมท้องถิ่น, 14(2), 121-136. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/RDIBRU/article/view/214289>
- จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ. (2541). การจัดการด้านปัจจัยในการบริหารงาน. ไทยวัฒนาพานิช.
- จิตาภา ทองทวี. (2561). ความเข้าใจและความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่กู้ภัย มูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ต่อการป้องกันและรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ มหาวิทยาลัยศิลปากร]. นครปฐม. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/1923/1/57312312.pdf>
- ฉันทนา วิทยนิษฐพงษ์. (2565). สมรรถนะในการตรวจสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวน สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 มหาวิทยาลัยศิลปากร]. นครปฐม. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/4143/1/57312902.pdf>
- ถวิล จันทรชณะ. (2550). หลักการจัดการสมัยใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. สกลนคร.
- ธนภรณ์ พรรณราย. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา สืบค้นจาก <http://kb.psu.ac.th/psukb/handle/2016/17458>
- ธนวัฒน์ ทองโชติฉัตร. (2562). รูปแบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของผู้ตรวจพิสูจน์สังกัดส านักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ. *Veridian E-Journal, Silpakorn University in Humanities, Social Sciences, and Arts*, 12(3). สืบค้นจาก <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/172808/149326>
- บุญตา ใจตรง. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของพนักงานสอบสวนที่มีต่องานพิสูจน์หลักฐาน กรณีศึกษาพนักงานสอบสวนที่ปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์]. สงขลา. <http://kb.psu.ac.th/psukb/handle/2016/17546>
- ประเวศน์ มหารัตน์กุล. (2542). การบริหารทรัพยากรมนุษย์แนวทางใหม่. สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- ฝ่ายวิชาการสุตรไพศาล. (2561). ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ฉบับปรับปรุงใหม่. สำนักพิมพ์สุตรไพศาล.

- ภาชีณี เดชรัตน์สุวรรณ, ว. ว. (2561). THE STUDY OF UNDERSTANDING ABOUT PROTECTIVE MEASURES FOR ACCIDENT AND CRIME SCENE PROTECTION BY PATROL OFFICER FROM PROVINCIAL POLICE STATION IN KANCHANABURI PROVINCE. *Integrated Social Science Journal, Mahidol University*, 3(2), 44-62. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/issmu/article/view/146391>
- ยุทธวัตร ประโมจน์ย์. (2563). การศึกษาแนวทางการลดต้นทุนการขนส่ง: กรณีศึกษาบริษัทขนส่ง มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี.
- ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2564). สถิติฐานความผิดคดีอาญา(คดี 4 กลุ่ม) หน่วยงานทั่วประเทศ. In rtp_opendata_-4-_2564 (Ed.).
- ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2566). สถิติคดีอาญา(คดี 4 กลุ่ม) หน่วยงาน ทั่วประเทศ. In rtp_opendata_-4-_2565 (Ed.).
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2557). ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล. สืบค้นจาก <https://www.thailibrary.in.th/2014/12/11/effectiveness/>
- เรวดี ไกรฤกษ์. (2561). แนวทางการได้มาซึ่งพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในชั้นสอบสวนเพื่อการดำเนินคดีในความผิด
- เกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย [ปริญญานิพนธ์ดุสิตบัณฑิต, สืบค้นจาก <http://itthesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/1955/1/60312305.pdf>
- วารินทร์ จันทรัตน์. (2565). การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อพัฒนาการให้บริการสาธารณะ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสุพรรณบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระนครศรีอยุธยา. สืบค้นจาก <https://e-thesis.mcu.ac.th/thesis/4676>
- วีระ สมความคิด. (2558). การศึกษาข้อเสนอจากผู้ปฏิบัติสู่การปฏิรูปเพื่อแก้ปัญหาคอร์รัปชันใน สังคมไทยโดยถอดบทเรียนการปฏิบัติงานด้านคอร์รัปชันของภาคประชาชน (รายงานผลการวิจัย เครือข่ายประชาชนต้านคอร์รัปชัน สถาบันพระปกเกล้า).
- ศิริขวัญ ผลวิจิตร. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงินการบัญชี หน่วยงานราชการ เขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร สืบค้นจาก <https://libdoc.dpu.ac.th/thesis/Sirikwan.Pho.pdf>
- ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7. (2015a). ประวัติความเป็นมา. สืบค้นจาก <https://scdc7.forensic.police.go.th/index.php/2015-10-14-08-17-35/2015-10-14-08-22-31>
- ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7. (2015b). วิสัยทัศน์และพันธกิจ. สืบค้นจาก <https://scdc7.forensic.police.go.th/index.php/2015-10-14-08-17-35/2015-10-14-08-22-35>

ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7. (2567). ผู้บัญชาการสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ ตรวจสอบศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 และ
มอบนโยบายปฏิบัติงาน. ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7.

ศูนย์เศรษฐกิจประยุกต์. (2557). เทคนิคการวิเคราะห์ *PEST*. สืบค้นจาก

<http://caer.eco.ku.ac.th/2019/?lang=th>

สฤณีพงศ์ ขุนทรง. (2557). โบราณคดีเมืองนครปฐม: การศึกษาอดีตของศูนย์กลางแห่งทวารวดี. เปเปอร์เมท.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2561). คู่มือการปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ ในการสืบสวนสอบสวน. โรงพิมพ์ตำรวจ
ถ.เศรษฐศิริ ดุสิต.

สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ. (2565). นโยบายคุณภาพ. สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ.

สุพัตรา สมใจ. (2565). ปัจจัยในการทำงานและการกำกับดูแลที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่

สำนักงานกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตในภาครัฐ (ส่วนกลาง) [ปริญญาานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ].

สืบค้นจาก

<http://dspace.spu.ac.th/bitstream/123456789/8026/1/61502407%20%e0%b8%aa%e0%b8%b8%e0%b8%9e%e0%b8%b1%e0%b8%95%e0%b8%a3%e0%b8%b2%20%e0%b8%aa%e0%b8%a1%e0%b9%83%e0%b8%88.pdf>

อรุณพล แซ่มสุวรรณวงศ์. (2546). นิติวิทยาศาสตร์ 1 เพื่อการสืบสวนสอบสวน (พิมพ์ครั้งที่ 3 ed.). บริษัท ทีซีจี
พรินต์ติ้ง จำกัด.

อรวรรณ อรรถโสภาน. (2566). ต้นแบบการบริหารจัดการพยานหลักฐานและการเชื่อมโยงพยานหลักฐานในสถานที่เกิด
เหตุของชุดตรีเมทิม กรณีศึกษา คดีฆาตกรรม *Mr.Hans Peter Ralter Mack* ชาวเยอรมัน.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุ

เรื่อง: แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษา

จังหวัดนครปฐม

วัน/เดือน/ปีที่สัมภาษณ์: ..... เวลาเริ่มต้น: ..... สิ้นสุด:..... รวม..... นาที
สถานที่สัมภาษณ์:.....

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการตรวจสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม 2) เพื่อเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยแบบสัมภาษณ์จะแบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ-สกุล..... เพศ.....
2. ตำแหน่ง.....หน่วยงาน.....
3. อายุราชการ ..... ปี ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน.....ปี
4. ระดับการศึกษา..... สาขา.....
5. เบอร์ติดต่อ .....E-mail .....

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาที่พบในการใช้หลักการตรวจสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามหลัก FBI โดยแยกตามหัวข้อดังนี้

2.1 การเตรียมตัว (Preparation)

สภาพปัญหา

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

2.2 การเข้าถึงสถานที่เกิดเหตุ (Approach Scene)

สภาพปัญหา

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

2.3 การรักษาความปลอดภัย และการป้องกันสถานที่เกิดเหตุ (Secure and Protect Scene)

สภาพปัญหา

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

2.4 การสำรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น (Initiate Preliminary Survey)

สภาพปัญหา

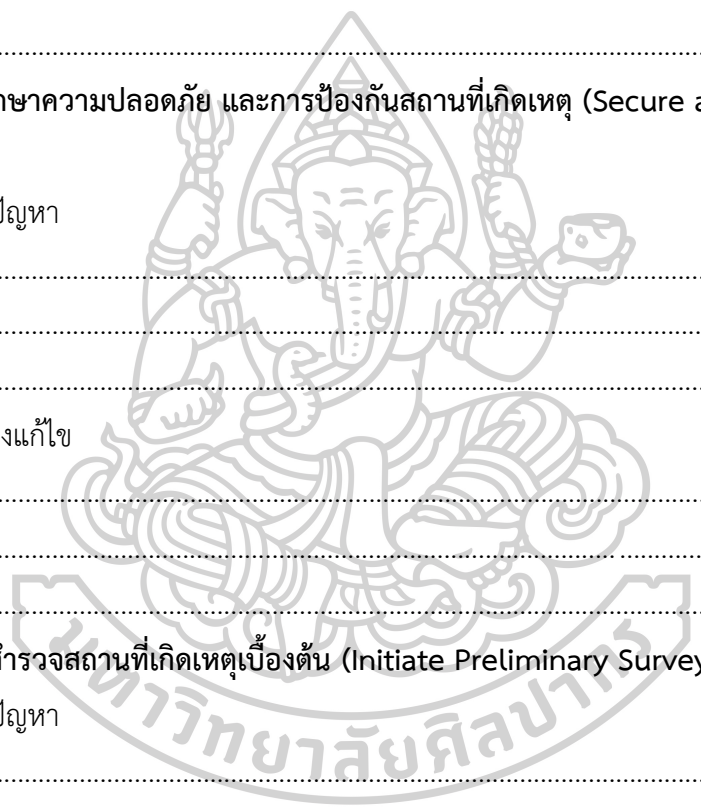
.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

2.5 การประเมินพยานหลักฐานที่พบในสถานที่เกิดเหตุ (Evaluate Physical)

สภาพปัญหา

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

2.6 การจัดทำคำบรรยาย (Prepare Narrative Descriptions)

สภาพปัญหา

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

2.7 การถ่ายภาพบรรยายที่เกิดเหตุ (Depict Scene Photographically)

สภาพปัญหา

.....

.....

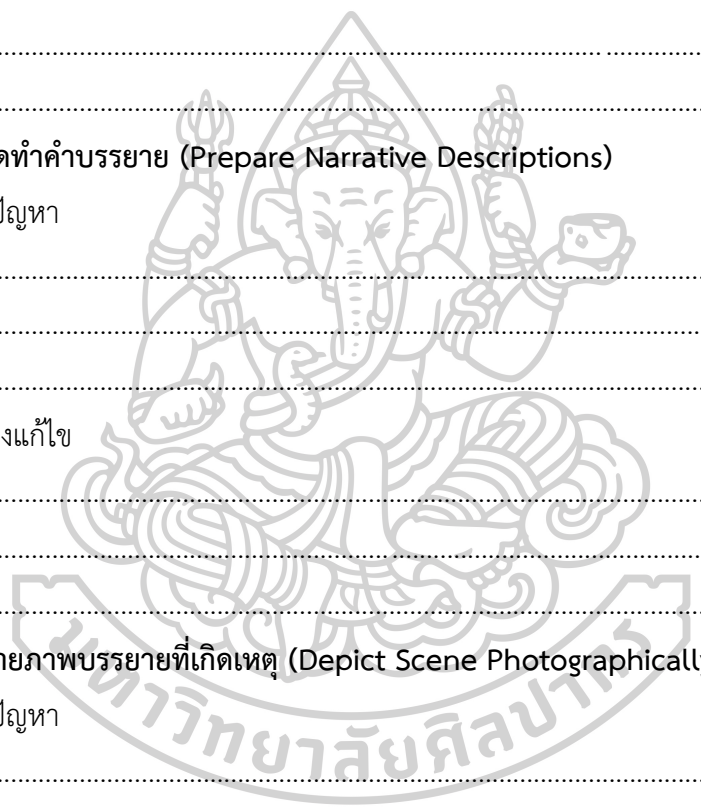
.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

2.8 การวาดแผนผังสถานที่เกิดเหตุ (Prepare Diagram/Sketch of Scene)

สภาพปัญหา

.....
.....
.....

แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

2.9 การตรวจค้นหาพยานวัตถุอย่างละเอียด (Conduct Detailed Search)

สภาพปัญหา

.....
.....
.....

แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

2.10 การบันทึกและตรวจเก็บพยานหลักฐาน (Record and Collect Physical Evidence)

สภาพปัญหา

.....
.....
.....

แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

2.11 การตรวจสอบครั้งสุดท้าย (Conduct Final Survey)

สภาพปัญหา

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

2.12 การส่งมอบสถานที่เกิดเหตุ (Release Scene)

สภาพปัญหา

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 สภาพปัญหาจากสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการ
ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7

3.1 บุคลากรซึ่งปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุภายใต้หน่วยงานของท่านมีจำนวน
เท่าใดและเพียงพอต่อการปฏิบัติงานหรือไม่อย่างไร และท่านมีแนวทางการแก้ไขอย่างไร? (Man)

.....

.....

.....

3.2 บุคลากรซึ่งปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุภายใต้หน่วยงานของท่านมีความรู้
เกี่ยวกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเพียงพอหรือไม่อย่างไรและท่านมีแนวทางการแก้ไขอย่างไร? (Man)

.....

.....

.....

3.3 บุคลากรมีความก้าวหน้าในสายงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุภายใต้หน่วยงานของท่านหรือไม่อย่างไร? ถ้าไม่มี ท่านมีแนวทางการแก้ไขอย่างไร? (Man)

.....

.....

.....

3.4 หน่วยงานของท่านมีสวัสดิการแก่บุคลากรที่ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุหรือไม่? ถ้ามีสวัสดิการเหล่านี้มีผลต่อประสิทธิภาพในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุหรือไม่? และถ้าไม่มีสวัสดิการเหล่านี้ ท่านมีแนวทางในการแก้ไขอย่างไร? (Money)

.....

.....

.....

3.5 หน่วยงานของท่านมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุหรือไม่? ที่เป็นค่าเดินทาง หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ รวมถึงงบประมาณสำหรับการจัดฝึกอบรมและการจัดซื้อเครื่องมือและยานพาหนะสำหรับการปฏิบัติงานในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ถ้าไม่ ท่านมีแนวทางการแก้ไขปัญหาได้อย่างไร? (Money)

.....

.....

.....

3.6 อุปกรณ์ที่ใช้ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและยานพาหนะสำหรับการปฏิบัติงานในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุในปัจจุบันมีสภาพอย่างไรและเพียงพอหรือไม่ ถ้าไม่ ท่านมีวิธีการแก้ไขปัญหอย่างไร? (Material)

.....

.....

.....

3.7 หน่วยงานของท่านได้ดำเนินการจัดบุคลากรในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของท่านได้อย่างไรบ้าง (เวรประจำวัน) และการดำเนินการดังกล่าวมีผลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุอย่างไร? (Management)

.....

.....

.....

3.8 หน่วยงานของท่านมีปัญหาในการติดต่อประสานกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น พนักงานสอบสวน, กลุ่มงานตรวจรอยลายนิ้วมือแฝง, กลุ่มงานตรวจทางเคมีฟิสิกส์, กองอำนาจการ เป็นต้น หรือไม่ อย่างไร ถ้ามี ท่านมีแนวทางแก้ไขอย่างไร ? (Management)

.....

.....

.....

3.9 ท่านพบปัญหาในการออกรายงานการตรวจสถานที่เกิดเหตุหรือไม่ ถ้ามี ท่านมีแนวทางแก้ไขอย่างไร? (Management)

.....

.....

.....

3.10 ในระหว่างการตรวจสถานที่เกิดเหตุท่านมีปัญหาหรือข้อขัดแย้งกับผู้บังคับบัญชา, พนักงานสอบสวนหรือไม่อย่างไร และท่านมีแนวทางแก้ไขอย่างไร (Management)

.....

.....

.....

3.11 ท่านคิดว่าปัจจัยทางการเมืองในพื้นที่ที่ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 ในพื้นที่จังหวัดนครปฐมนั้นมีผลต่อการตรวจสถานที่เกิดเหตุอย่างไร? ท่านมีความเห็นและแนวทางแก้ไขอย่างไร? (Political)

.....

.....

.....

3.12 ปัญหาช่องว่างทางกฎหมาย เช่น พนักงานสอบสวนแจ้งเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสถานที่เกิดเหตุในคดีที่ไม่เข้าข่ายตามระเบียบตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 2 การสืบสวน บทที่ ๒ การสืบสวน และตรวจสถานที่เกิดเหตุ, ปัญหาการตรวจเก็บวัตถุพยานที่บุคคลที่อายุต่ำกว่า 20 ปี, ท่านมีความเห็นและแนวทางแก้ไขอย่างไรบ้าง? (Political)

.....

.....

.....

3.13 ท่านคิดว่าสภาวะคุกคามทางเศรษฐกิจในพื้นที่จังหวัดนครปฐม เช่นหนี้ครัวเรือนที่สูง, การแพร่ของโรคระบาด,สภาพอากาศที่แปรปรวนและภัยธรรมชาติเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลผลิต ภาคเกษตร รวมถึงต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น และการลดลงของนักท่องเที่ยว มีผลต่อการตรวจสอบที่เกิดเหตุหรือไม่อย่างไร? และท่านมีแนวทางอย่างไรเพื่อให้การตรวจสอบที่เกิดเหตุเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ?(Economics)

.....

.....

.....

3.14 ท่านคิดว่าลักษณะของประชากรในพื้นที่จังหวัดนครปฐม เช่นแรงงานข้ามชาติ, ประชากรในพื้นที่เมือง ประชากรในพื้นที่ชนบท เป็นต้น ส่งผลต่อการตรวจสอบที่เกิดเหตุอย่างไร ท่านมีความเห็นและแนวทางแก้ไขอย่างไร? (Social)

.....

.....

.....

3.15 ท่านคิดว่า การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในการตรวจสอบที่เกิดเหตุ มีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาช่วยในกระบวนการตรวจสอบที่เกิดเหตุ เช่นการนำโดรนเข้ามาตรวจสอบที่เกิดเหตุ, การออกรายงานการตรวจสอบที่เกิดเหตุโดยการใช้แอปพลิเคชัน ส่งผลต่อการตรวจสอบที่เกิดเหตุอย่างไรท่านมีความเห็นและแนวทางแก้ไขอย่างไร? (Technology)

.....

.....

.....

3.16 นอกเหนือจากปัญหาที่ได้กล่าวถึงข้างต้นตามข้อ 3.1-3.15 ท่านคิดว่าหน่วยงานของท่านมีปัญหาและอุปสรรคอื่นๆ ที่เป็นสาเหตุที่การตรวจสอบที่เกิดเหตุยังไม่มีประสิทธิภาพตามที่ควรจะมีหรือไม่ และท่านมีแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร?

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 สภาพปัญหาและข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7

4.1 ท่านมีความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 อย่างไรบ้าง?

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจทางเคมีฟิสิกส์และตรวจรอยลายนิ้วมือแฝง
เรื่อง: แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษา
จังหวัดนครปฐม

วัน/เดือน/ปีที่สัมภาษณ์: ..... เวลาเริ่มต้น: ..... สิ้นสุด:..... รวม..... นาที
สถานที่สัมภาษณ์:.....

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการตรวจสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม 2) เพื่อเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยแบบสัมภาษณ์จะแบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ-สกุล.....เพศ.....
2. ตำแหน่ง.....หน่วยงาน.....
3. อายุราชการ ..... ปี ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน.....ปี
4. ระดับการศึกษา..... สาขา.....
5. เบอร์ติดต่อ .....E-mail .....

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาที่พบในการใช้หลักการตรวจสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามหลัก FBI โดยแยกตามหัวข้อดังนี้

2.1 เจ้าหน้าที่ตรวจสถานที่เกิดเหตุการตรวจเก็บวัตถุพยานและการบรรจุของกลางลงหีบห่อมีความถูกต้องตามหลักวิชาการหรือไม่ ถ้าไม่ท่านมีแนวทางแก้ไขอย่างไร (การบันทึกและตรวจเก็บพยานหลักฐาน)

.....

.....

.....

2.2 ท่านเคยได้รับวัตถุพยานที่รายละเอียดของวัตถุพยานไม่ตรงกับหนังสือส่งวัตถุพยานตรวจพิสูจน์ หรือไม่ และท่านมีแนวทางแก้ไขอย่างไร (การบันทึกและตรวจเก็บพยานหลักฐาน)

.....
 .....
 .....
**ตอนที่ 3 สภาพปัญหาจากสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการ
 ตรวจสอบที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7**

3.1 บุคลากรซึ่งปฏิบัติงานด้านการตรวจพิสูจน์ในกลุ่มงานของท่านมีจำนวนเท่าใดและเพียงพอ
 ต่อการปฏิบัติงานหรือไม่อย่างไร และท่านมีแนวทางการแก้ไขอย่างไร? (Man)

.....
 .....
 .....

3.2 บุคลากรซึ่งปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบที่เกิดเหตุ และด้านหน่วยตรวจพิสูจน์ ภายใต้
 หน่วยงานของท่านมีความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบที่เกิดเหตุ และตรวจพิสูจน์พิสูจน์เพียงพอ หรือไม่
 อย่างไรและท่านมีแนวทางการแก้ไขอย่างไร? (Man)

.....
 .....
 .....

3.3 หน่วยงานของท่านมีปัญหาในการติดต่อประสานกับหน่วยงานอื่นๆ เช่นพนักงานสอบสวน,
 กลุ่มงานตรวจสอบที่เกิดเหตุ เป็นต้น หรือไม่อย่างไร ถ้ามี ท่านมีแนวทางการแก้ไขอย่างไร ?
 (Management)

.....
 .....
 .....

3.4 หน่วยงานของท่านได้รับงบประมาณอะไรบ้าง และเพียงพอหรือไม่ ถ้าไม่ท่านมีแนว
 ทางแก้ไขอย่างไร (Money)

.....
 .....
 .....

3.5 นอกเหนือจากปัญหาที่ได้กล่าวถึงข้างต้นตามข้อ 3.1-3.4 ท่านคิดว่าหน่วยงานของท่านมี ปัญหาและอุปสรรคอื่นๆ ที่เป็นสาเหตุที่การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุยังไม่มีประสิทธิภาพตามที่ควรจะมี หรือไม่ และท่านมีแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร?

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 สภาพปัญหาและข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7

4.1 ท่านมีความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพใน กระบวนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 อย่างไรบ้าง?

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์ ผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบที่เกิดเหตุ
เรื่อง: แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษา
จังหวัดนครปฐม

วัน/เดือน/ปีที่สัมภาษณ์: ..... เวลาเริ่มต้น: ..... สิ้นสุด:..... รวม..... นาที
สถานที่สัมภาษณ์:.....

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการตรวจสอบ
สถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม 2) เพื่อเสนอแนวทางการเพิ่ม
ประสิทธิภาพในการตรวจสอบที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม โดย
แบบสัมภาษณ์จะแบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ-สกุล.....เพศ.....
2. ตำแหน่ง.....หน่วยงาน.....
3. อายุราชการ ..... ปี ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน.....ปี
4. ระดับการศึกษา..... สาขา.....
5. เบอร์ติดต่อ .....E-mail .....

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาที่พบในการใช้หลักการตรวจสอบที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามหลัก FBI โดย แยกตามหัวข้อดังนี้

2.1 จากประสบการณ์ของท่าน ท่านพบปัญหาในการใช้หลักการตรวจสอบที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอน
ตามหลัก FBI ตรวจสอบที่เกิดเหตุของผู้ใต้บังคับบัญชาของท่านหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

**ตอนที่ 3 สภาพปัญหาจากสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการ
ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7**

3.1 บุคลากรซึ่งปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุภายใต้หน่วยงานของท่านมีจำนวน
เท่าใดและเพียงพอต่อการปฏิบัติงานหรือไม่อย่างไร และท่านมีแนวทางการแก้ไขอย่างไร? (Man)

.....

.....

.....

3.2 บุคลากรซึ่งปฏิบัติงานด้านตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุภายใต้หน่วยงานของท่านมีความรู้เกี่ยวกับ
การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเพียงพอหรือไม่อย่างไรและท่านมีแนวทางการแก้ไขอย่างไร? (Man)

.....

.....

.....

3.3 บุคลากรมีความก้าวหน้าในสายงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุภายใต้หน่วยงานของ
ท่านหรือไม่อย่างไร? ถ้าไม่มี ท่านมีแนวทางการแก้ไขอย่างไร? (Man)

.....

.....

.....

3.4 หน่วยงานของท่านมีสวัสดิการแก่บุคลากรที่ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุหรือไม่? ถ้ามีสวัสดิการ
เหล่านี้มีผลต่อประสิทธิภาพในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุหรือไม่? และถ้าไม่มีสวัสดิการเหล่านี้ ท่านมี
แนวทางในการแก้ไขอย่างไร? (Money)

.....

.....

.....

3.5 หน่วยงานของท่านมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุหรือไม่? ที่
เป็นค่าเดินทาง หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ รวมถึงงบประมาณสำหรับการจัดฝึกอบรมและการจัดซื้อ
เครื่องมือและยานพาหนะสำหรับการปฏิบัติงานในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ถ้าไม่ ท่านมีแนวทางการ
แก้ไขปัญหาได้อย่างไร? (Money)

.....

.....

.....

3.6 อุปกรณ์ที่ใช้ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและยานพาหนะสำหรับการปฏิบัติงานในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุในปัจจุบันมีสภาพอย่างไรและเพียงพอหรือไม่ ถ้าไม่ ท่านมีวิธีการแก้ไขปัญหอย่างไร? (Material)

.....

.....

.....

3.7 หน่วยงานของท่านมีปัญหาในการติดต่อประสานกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น พนักงานสอบสวน, กลุ่มงานตรวจรอยลายนิ้วมือแฝง, กลุ่มงานตรวจทางเคมีฟิสิกส์, กองอำนาจการ เป็นต้น หรือไม่ อย่างไร ถ้ามี ท่านมีแนวทางแก้ไขอย่างไร ? (Management)

.....

.....

.....

3.8 ท่านพบปัญหาในรายงานการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุหรือไม่ ถ้ามี ท่านมีแนวทางแก้ไขอย่างไร? (Management)

.....

.....

.....

3.9 ในระหว่างการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุท่านมีปัญหาหรือข้อขัดแย้งกับผู้บังคับบัญชา, พนักงานสอบสวนหรือไม่อย่างไร และท่านมีแนวทางแก้ไขอย่างไร (Management)

.....

.....

.....

3.10 ท่านคิดว่าปัจจัยทางการเมืองในพื้นที่ที่ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 ในพื้นที่จังหวัดนครปฐมนั้นมีผลต่อการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุอย่างไร? ท่านมีความเห็นและแนวทางแก้ไขอย่างไร? (Political)

.....

.....

.....

3.11 ปัญหาช่องว่างทางกฎหมาย เช่น พนักงานสอบสวนแจ้งเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุในคดีที่ไม่เข้าข่ายตามระเบียบตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 2 การสืบสวน บทที่ ๒ การสืบสวน และตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ, ปัญหาการตรวจเก็บวัตถุพยานที่บุคคลที่อายุต่ำกว่า 20 ปี, หรือคดีอุบัติเหตุจราจร ท่านมีความเห็นและแนวทางแก้ไขอย่างไรบ้าง? (Political)

.....

.....

.....

3.12 ท่านคิดว่าสภาวะคุกคามทางเศรษฐกิจในพื้นที่จังหวัดนครปฐม เช่นหนี้ครัวเรือนที่สูง, การแพร่ของโรคระบาด, สภาพอากาศที่แปรปรวนและภัยธรรมชาติเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลผลิต ภาคเกษตร รวมถึงต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น และการลดลงของนักท่องเที่ยว มีผลต่อการเกิดคดีอาญาหรือไม่อย่างไร? และท่านมีแนวทางอย่างไรเพื่อให้การตรวจสถานที่เกิดเหตุเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ?(Economics)

.....

.....

.....

3.13 นอกเหนือจากปัญหาที่ได้กล่าวถึงข้างต้นตามข้อ 3.1-3.12 ท่านคิดว่าหน่วยงานของท่านมีปัญหาและอุปสรรคอื่นๆ ที่เป็นสาเหตุที่การตรวจสถานที่เกิดเหตุยังไม่มีประสิทธิภาพตามที่ควรจะมีหรือไม่ และท่านมีแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร?

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 สภาพปัญหาและข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการตรวจสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7

4.1 ท่านมีความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการตรวจสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 อย่างไรบ้าง?

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง แบบสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติด้านการสอบสวน

เรื่อง: แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษา
จังหวัดนครปฐม

วัน/เดือน/ปีที่สัมภาษณ์: ..... เวลาเริ่มต้น: ..... สิ้นสุด:..... รวม..... นาที
สถานที่สัมภาษณ์:.....

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการตรวจ
สถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม 2) เพื่อเสนอแนวทางการเพิ่ม
ประสิทธิภาพในการตรวจสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม โดย
แบบสัมภาษณ์จะแบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ-สกุล.....เพศ.....
2. ตำแหน่ง.....หน่วยงาน.....
3. อายุราชการ ..... ปี ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน.....ปี
4. ระดับการศึกษา..... สาขา.....
5. เบอร์ติดต่อ .....E-mail .....

**ตอนที่ 2 สภาพปัญหาที่พบในการใช้หลักการตรวจสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามหลัก FBI โดย
แยกตามหัวข้อดังนี้**

2.1 ถ้าในพื้นที่ของท่านมีคดีอาญาเกิดขึ้น ท่านใช้หลักการไหนในการประเมินว่า คดีนี้จำเป็นต้อง
ใช้วิทยาการจากพิสูจน์หลักฐาน ร่วมตรวจ (การเตรียมตัว)

.....

.....

.....

2.2 และถ้าจำเป็นต้องให้ตำรวจพิสูจน์หลักฐานร่วมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ท่านประสานงานติดต่อ
อย่างไรหรือ พบปัญหาหรือไม่ ถ้ามีปัญหาท่านมีแนวทางแก้ไขอย่างไร (การเตรียมตัว)

.....

.....

.....

2.3 ท่านดำเนินการอย่างไรบ้าง เมื่อมาถึงสถานที่เกิดเหตุ เช่นการติดต่อประสานงานกับ
ผู้เชี่ยวชาญ สอบถามข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้อง การกั้นสถานที่เกิดเหตุ และท่านพบปัญหาหรือไม่อย่างไร
และมีแนวทางแก้ไขอย่างไร (การเข้าถึงสถานที่เกิดเหตุ)

.....

.....

.....

2.4 หากสถานที่เกิดเหตุนี้ไม่มีความปลอดภัย เช่น โครงสร้างอาคารที่ไม่ปลอดภัย หรือการ
รั่วไหลของสารเคมี ท่านจะดำเนินการอย่างไร (การรักษาความปลอดภัย และการป้องกันสถานที่เกิด
เหตุ)

.....

.....

.....

2.5 การท่านพบปัญหาในการบันทึกวัตถุพยานหรือไม่ และท่านมีแนวทางแก้ไขอย่างไร (การ
บันทึกและตรวจเก็บพยานหลักฐาน)

.....

.....

.....

2.6 เมื่อเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานดำเนินการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเสร็จสิ้น ท่านได้รับคำแนะนำจาก
เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน เช่น การดำเนินการกับวัตถุพยาน เพียงพอหรือไม่ (การส่งมอบสถานที่เกิด
เหตุ)

.....

.....

.....

**ตอนที่ 3 สภาพปัญหาจากสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการ
ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7**

3.1 บุคลากรซึ่งปฏิบัติงานด้านการสอบสวนภายใต้หน่วยงานของท่านมีจำนวนเท่าใดและ
เพียงพอต่อการปฏิบัติงานหรือไม่อย่างไร และท่านมีแนวทางการแก้ไขอย่างไร? (Man)

.....

.....

.....

3.2 บุคลากรซึ่งปฏิบัติงานด้านการสอบสวนภายใต้หน่วยงานของท่านมีความรู้เกี่ยวกับการ
ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเพียงพอหรือไม่อย่างไรและท่านมีแนวทางการแก้ไขอย่างไร? (Man)

.....

.....

.....

3.3 บุคลากรมีความก้าวหน้าในสายงานด้านการสอบสวนของท่านหรือไม่อย่างไร? ถ้าไม่มี ท่าน
มีแนวทางการแก้ไขอย่างไร? (Man)

.....

.....

.....

3.4 หน่วยงานของท่านมีสวัสดิการแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนหรือไม่? ถ้ามี
สวัสดิการเหล่านี้มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการสอบสวนหรือไม่? และถ้าไม่มี
สวัสดิการเหล่านี้ ท่านมีแนวทางในการแก้ไขอย่างไร? (Money)

.....

.....

.....

3.5 หน่วยงานของท่านมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการตรวจสอบที่เกิดเหตุหรือไม่? ที่เป็นค่าเดินทาง หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ รวมถึงงบประมาณสำหรับการจัดฝึกอบรมและการจัดซื้อเครื่องมือและยานพาหนะสำหรับการปฏิบัติงานในการตรวจสอบที่เกิดเหตุ ถ้าไม่ ท่านมีแนวทางการแก้ไขปัญหาได้อย่างไร? (Money)

.....

.....

.....

3.6 อุปกรณ์ที่ใช้ในการตรวจสอบที่เกิดเหตุและยานพาหนะสำหรับการปฏิบัติงานในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุในปัจจุบันมีสภาพอย่างไรและเพียงพอหรือไม่ ถ้าไม่ ท่านมีวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างไร? (Material)

.....

.....

.....

3.7 หน่วยงานของท่านมีปัญหาในการติดต่อประสานกับหน่วยงานอื่นๆ เช่นกลุ่มงานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ, กลุ่มงานตรวจรอยลายนิ้วมือแฝง, กลุ่มงานตรวจทางเคมีฟิสิกส์ เป็นต้น หรือไม่อย่างไร ถ้ามี ท่านมีแนวทางแก้ไขอย่างไร? (Management)

.....

.....

.....

3.8 ท่านพบปัญหาในรายงานการตรวจสอบที่เกิดเหตุหรือไม่ ถ้ามี ท่านมีแนวทางแก้ไขอย่างไร? (Management)

.....

.....

.....

3.9 ในระหว่างการตรวจสอบที่เกิดเหตุท่านเคยมีปัญหาหรือข้อขัดแย้งกับผู้บังคับบัญชา, เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานหรือไม่อย่างไร และท่านมีแนวทางแก้ไขอย่างไร (Management)

.....

.....

.....

3.10 ท่านคิดว่าปัจจัยทางการเมืองในพื้นที่ที่ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 ในพื้นที่จังหวัดนครปฐมนั้น มีผลต่อการตรวจสถานที่เกิดเหตุอย่างไร? ท่านมีความเห็นและแนวทางแก้ไขอย่างไร? (Political)

.....

.....

.....

3.11 ปัญหาช่องว่างทางกฎหมาย เช่น พนักงานสอบสวนแจ้งเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสถานที่เกิดเหตุในคดีที่ไม่เข้าข่ายตามระเบียบตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 2 การสืบสวน บทที่ ๒ การสืบสวน และตรวจสถานที่เกิดเหตุ, ปัญหาการตรวจเก็บวัตถุพยานที่บุคคลที่อายุต่ำกว่า 20 ปี, หรือคดี อุบัติเหตุจราจร ท่านมีความเห็นและแนวทางแก้ไขอย่างไรบ้าง? (Political)

.....

.....

.....

3.12 ท่านคิดว่าสภาวะคุกคามทางเศรษฐกิจในพื้นที่จังหวัดนครปฐม เช่นหนี้ครัวเรือนที่สูง, การแพร่ของโรคระบาด, สภาพอากาศที่แปรปรวนและภัยธรรมชาติเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ ผลผลิต ภาคเกษตร รวมถึงต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น และการลดลงของนักท่องเที่ยว มีผลต่อการ เกิดคดีอาญาหรือไม่อย่างไร? และท่านมีแนวทางอย่างไรเพื่อให้การตรวจสถานที่เกิดเหตุเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ?(Economics)

.....

.....

.....

3.13 นอกเหนือจากปัญหาที่ได้กล่าวถึงข้างต้นตามข้อ 3.1-3.12 ท่านคิดว่าหน่วยงานของท่าน มีปัญหาและอุปสรรคอื่นๆ ที่เป็นสาเหตุที่การตรวจสถานที่เกิดเหตุยังไม่มีประสิทธิภาพตามที่ควรจะมี หรือไม่ และท่านมีแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร?

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 สภาพปัญหาและข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7

4.1 ท่านมีความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 7 อย่างไรบ้าง?

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ร้อยตำรวจเอก อนุชา พุทรวงค์
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2553 มัธยมศึกษา โรงเรียนเทศบาล 6 นครเชียงราย พ.ศ. 2557 ปริญญาตรี วท.บ. ฟิสิกส์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผลงานตีพิมพ์	ชื่อผลงาน : แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสถานที่เกิดเหตุของศูนย์ พิสูจน์หลักฐาน 7: กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม ผู้เขียน : อนุชา พุทรวงค์ ชื่อวารสาร: การจัดการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ครั้งที่ 7 ปีที่ตีพิมพ์: 2567 เลขหน้า: NCST2024 Room-12, 1-11

